Vol. IX

No. 1

21st July, 1986.
(Monday)
30 Ashadh, 1908 S. E.

THE ANDHRA PRADESH
Legislative Assembly Debates
OFFICIAL REPORT

CONTENTS

	Pages.
Oral Answers to Questions.	.. 1
Short Notice Questions and Answers.	.. 36
Condolence Motion :	
re : Demise of Sri P. Ammi Reddy, former Member of Andhra Pradesh Legislative Assembly.	.. 63
Business of the House.	.. 64
Matters Under Rule 304 :	
re : Breaches occured to Dowleswaram old Anicut.	... 68
re : Fall in prices in Turmeric, Chillies and Cotton.	.. 79
Calling Attention Matters to Urgent Public Importance :	
re : Strike by the paid Secretaries and other employees of Milk Producers Co-operative Societies.	.. 95
re : Arrears due from Consumers of the Andhra Pradesh State Electricity Board.	.. 104
pers laid on the Table.	.. 109
ers Placed on the Table.	.. 110

[Contd. on 3rd Cover.

Printed by the Director of Printing, Government of Andhra Pradesh
at Legislative Assembly Press, Hyderabad.
1986

THE

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

PRINCIPAL OFFICERS

Speaker :	.. Sri G. Narayana Rao.
Deputy Speaker :	.. Sri A. V. Suryanarayana Raju.
Panel of Chairmen :	.. Sri G. Butchiah Chowdary.
	.. Sri C. Ananda Rao.
	.. Sri K. Yerran Naidu.
	.. Sri M. Rajaiah.
	.. Sri P. Ramachandra Reddy.
	.. Sri R. Ravindranath Reddy.
Secretary :	.. Sri E. Sadasiva Reddy.
Deputy Secretaries :	.. 1. Sri A.V.G. Krishna Murthy.
	.. 2. Sri C. Venkatesan.
	.. 3. Sri N. Pattabhi Rama Rao.
Assistant Secretaries :	.. 1. Sri P. Satyanarayana Sastry.
	.. 2. Sri P.V.K.L.N.V. Raghavasarma
	.. 3. Sri V.V. Subrahmanyam.
	.. 4. Sri K. R. Gopal.
	.. 5. Sri T. Muralidhara Rao.
	.. 6. Sri V. V. Bhaskara Rao.
	.. 7. Sri S. Suryanarayana Murthy.
	.. 8. Sri B. K. Rama Rao.
	.. 9. Smt. G. Sumitra Bai.
	.. 10. Sri A. Iswara Sastry.
Chief Reporter :	.. Smt. M. V. S. Jayalakshmi.

CONTENTS—(Contd.)

PAGE

Government Resolution :

re : Election of a Member to serve on Divisional Railways Users Consultative Committee. .. 110

Announcement :

re : Programme for election of a Member to serve on Divisional Railways Users Consultative Committee. .. 111

Government Bill :

Andhra Pradesh Shops and Establishments Bill, 1986. (Introduced) .. 111

Discussion on Muralidhara Rao Commission Report on Backward Classes. .. 112

Discussion on Drought situation in the State. .. 122

Appendix. .. 180

THE

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT

Sixth Day of the Fifth Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Monday, the 21st July, 1986

The House met at Half-past Eight of the Clock

(Mr. DEPUTY SPEAKER IN THE CHAIR)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

WATER LEVEL IN T.B. RESERVOIR

51—

*1099-Q.—Sri M. Eranna (Aluru):—Will the Minister for Major & Medium Irrigation be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the water level in the Tungabhadra Reservoir was 1624.24 feet i.e., 82.80 TMC as on 1 12-1985;

(b) whether sufficient water has been released to the Ayacut under the K.C. Canal from T.B. Dam ;

(c) whether it is a fact that crops in 1,13,000 acres were lost due to insufficient supply of water ; and

(d) whether any compensation will be paid to the Ryots who lost their crops due to non-supply of water ?

భారీ మరియు మధ్యతరహా నీటిపారుదల శాఖామాత్యులు (శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి):—(ఎ) అవునండి.

(బి) అవునండి

(సి) ఖరీఫ్ కాలంలో కె. సి. కెనాల్ క్రింద స్థిరీకరించిన ఆయకట్టు 1,87,000 ఎకరాలు కాగా, నీటిపారుదల చేసిన విస్తీర్ణము 2,10,000 ఎకరాలు. అంటే స్థిరీకరించిన దానికంటె 23 వేల ఎకరాలు ఎక్కువన్న మాట. కె సి కెనాల్ క్రింద ఆయకట్టు ప్రాంతములో పంట నష్టమే లేదు.

(డి) ఈ ప్రశ్నకు తావు లేదు.

*An asterisk before the name indicates confirmation by the Member.

8-30 a.m. శ్రీ ఎం. ఈరన్న:— పోయిన సంవత్సరము అంటే 1985 సంవత్సరంలో నేను ప్రత్యేకించి డామ్స్‌లో నీటిమట్టము లెక్కలు వేసి ఆ ప్రాంతమంతా తిరిగి తనిఖీ చేసి వచ్చినాను. అక్కడి హెచ్. యల్. సి. కెనాలు ద్వారా నీరు సరిగా యివ్వలేకపోయినారు. కర్నాటక ప్రభుత్వమువారు దరోజ్ టాంకులో వారు నీళ్ళు నింపుగా నిల్వచేసుకొని యున్నారు 60 పర్సెంటు రావలసినటువంటి నీరు మనకు రాకుండా పోయింది. వారు నీరు రాకుండా ఆ విధంగా అరికట్టడంవలన పంటలు ఎండిపోయినవి. మంత్రిగారు చెప్పే విషయం ఎక్కడా సరిపోవడం లేదు. పంటలు నష్టపోయిన మాట వాస్తవము యికముందు యిటువంటి పొరపాట్లు జరగకుండా ప్రభుత్వమేదైనా కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకుంటుందా ? సుమారు 1,13,000 ఎకరాలలో గల పంటలు కుళ్ళిపోయినవి రైతుల పంటలు నష్టపోయినట్లు మంత్రిగారి దృష్టికి రాలేదా ? టాంకు ఆ విధముగా నింపుకొంటామని కర్నాటక ప్రభుత్వమువారు ఏదైనా మన ప్రభుత్వాన్ని కోరినారా ? నేను ఈ విషయంలో విజ్ఞప్తులు, టెలిగ్రాములు కూడా యిచ్చి ఉన్నాను. ఎప్పుడు నేను ముఖ్యమంత్రిగారిని సందర్శించనివాడిని. ఈ విషయంలో ముఖ్యమంత్రిగారిని కూడా సందర్శించాను. ఈనాటికి దరోజ్ టాంకు ఫుల్ ఉన్నది. 1[illegible] టి. యం. సి. వాటరు ఉన్నది. ఒక క్యూసెక్ వాటరు 24 గంటలు కనుక పారితే 11 వేల యకరాలు నీరు ఇరిగేట్ అవుతుంది ఇన్ని టి. యం. సి వాటరు ధరోజ్ టాంకులో ఉండాలని ఏదైనా బచావత్ ఎవార్డు ఉన్నదా? వారు ఆ విధంగా నీరును నిల్వచేయకుండా దానిని అరికట్టేందుకు మన ప్రభుత్వమువారు ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు ?

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి:— కె సి కెనాలు ఎసిస్టెన్సు, ఫ్లో కొరకు ఎవార్డు ప్రకారం 10 టి యం సి అనుకున్నప్పుడు — సంఖేశల ఆనకట్ట దగ్గర నుంచి 6.5[illegible] టి. యం. సి. వాటరు వస్తూఉంది దరోజ్ టాంకులో ఎక్కువ నీళ్ళు ఉన్నట్లు సభ్యులు చెబుతున్నారు దానిగురించి సభ్యులు సపరేట్ ప్రశ్న వేస్తే బాగుంటుంది. యచ్. యల్. సి. డిసెంబరులోనే క్లోజ్ చేయడంవలన గత సంవత్సరం రిజల్ట్ రేట్ రానిమాట వాస్తవమే ఖరీఫ్ కాలములో పంట గత రెండు సంవత్సరాలుగా నీరు ఎక్కువ యిచ్చి కాపాడడం జరిగింది ఒక యకరం పంట కూడా పాడై పోలేదని సభ్యులకు తమ ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. రాంభూపాల చౌదరి (కర్నూలు):— రైతుల పంట పోలేదని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. గత సంవత్సరము కె. సి. కెనాలు క్రింద రబీ పంటకు ఫిబ్రవరి నెల వరకు నీరు యివ్వలేదనే మాట వాస్తవమా? 20—6—86న కర్నూలు కలెక్టరుగారు కె. సి. కెనాలు నీరు గురించి నోటిఫికేషను జారీ చేశారు ఆ నోటిఫికేషను ప్రభుత్వము దృష్టికి వచ్చిందా? ప్రభుత్వము నీరు విడుదల గురించి నోటిఫికేషను యిచ్చిన ఫలితంగా అక్కడ రైతులు నర్సరీ డెవలప్ చేశారు. నీరు విడుదల చేయని కారణంగా నర్సరీ పాడైపోయిన సంగతి ప్రభుత్వము గుర్తించిందా ?

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి:—గత సంవత్సరము రబీ పంటకు నీళ్ళు యివ్వడం జరగలేదు. నోటిఫికేషను ద్వారా ప్రకటన చేసి ఈ సమస్య గురించి చెప్పడము జరిగింది. గత సంవత్సరము మిగిలిన సంవత్సరాలకంటె అంటే సుమారు రెండు లక్షల 10 వేల యకరాలకు నీరు యివ్వడం జరిగింది. అరవై వేల యకరాలు కర్నూలులోను, 70 వేల యకరాలు కడపలోను ఖరీఫ్ సీజను దాటిన రెండు నెలల తరువాత వేయడం జరిగింది. దీనివల్ల ఇన్‌ఫ్లో తగ్గి అసాధారణ పరిస్థితులు ఏర్పడినవి. అందువలన ఖరీఫ్ సీజను కంటె మరి రెండు నెలలు ఎక్కువ అంటే ఫిబ్రవరి వరకు నీరుయివ్వడం జరిగింది. దీనికిగాను రబీకి డ్రా చేయవలసినటువంటి నీరు ఖరీఫ్‌కు డ్రా చేసినందువలన రబీ సీజనుకు యివ్వలేకపోయినాము. రబీ సీజనులో నీరు యివ్వలేమని రైతులకు విజ్ఞప్తి చేసినాము. అందువలన లేబరు యిబ్బంది పడకూడదని ఒక కోటి రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి వర్క్సు చేయించడము జరిగింది. టి.బి.పి. డాములో 31 టి యం.సి ఉంది. సభ్యులు చెప్పిన విషయం నర్సరీ మా దృష్టికి రాలేదు. రైతులు నష్టపడకుండా చూసేందుకు ప్రభుత్వము సిద్ధముగా ఉంది.

శ్రీ వి. రాంభూపాల్ చౌదరి:— గత నెల 20వ తేదీన కలెక్టరుగారు నోటిఫికేషను యిచ్చిన తరువాత రైతులు అక్కడ నర్సరీ డెవలప్ చేశారు. నీరు అందని కారణంగా వారు నష్టపడ్డారు. ప్రభుత్వము ఆ విషయము గుర్తించి రైతులకు నష్టపరిహారము చెల్లిస్తారా ?

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి:— వారు చెప్పినటువంటి వివరణ గురించి నా దగ్గర సమాచారం లేదు ఇన్‌ఫ్లో తక్కువగా ఉండడము వలన రిజర్వాయరు నీటిమట్టము పెరుగలేదు. రైతులకు ఏదైనా ఆదేశాలు యిచ్చి నీరు అందక నష్టపోయినటువంటి రైతులు ఎవరైనా ఉంటే తప్పకుండా ఆ విషయం పరిశీలిస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు (వర్ధన్నపేట):— నర్సరీ విషయంలో కలెక్టరుగారు ఆదేశాలు యివ్వడం మూలముగా నర్సరీ డెవలప్ చేయడానికి వేసిన రైతులు నష్టపోయినట్లయితే పరిశీలిస్తామని మంత్రిగారు చెప్పారు. గత సంవత్సరము ఆ ఏరియాలో ఫిబ్రవరి వరకు నీరు విడుదల చేయడంవలన కొంతమంది రైతులు పంటలు నష్టపోయినారు. కాబట్టి వారి నష్టాన్ని అంచనా వేసి రైతులకు సహాకరించే ఆలోచన చేస్తారా ?

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి :—ఖరీఫ్ పంట బాగానే ఉంది. రబీ సీజనుకు నీరు యివ్వలేమని ప్రభుత్వం ప్రకటన చేసింది. రబీ సీజను క్రాప్ వేసుకోలేదు. నష్ట పోకుండా ఒక కోటి రూపాయలు కేటాయించి రిపేర్లు చేయడం జరిగింది.

(డిప్యూటి స్పీకర్ గారు తరువాత ప్రశ్నకు వెళ్లబోవు సమయంలో)

(పలువురు కాంగ్రెసు సభ్యులు) :—రాయలసీమకు సంబంధించిన ముఖ్యమైన ప్రశ్న ఇది. మాకు అవకాశమివ్వండి మాట్లాడడానికి. మీరు అప్పుడే 2వ ప్రశ్న తీసుకొంటున్నారని అడిగారు. 8.40 a.m.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— నేను అందరికీ అవకాశమిచ్చాను. ఎవరు అడిగితే వారికంతా అవకాశమిచ్చాను. వీరన్న గారు కూడా మాట్లాడారు.

శ్రీ కుడుపూడి ప్రభాకరరావు (అమలాపురం) :— ఈ రోజున్న ప్రశ్నలలో ఇది ముఖ్యమైన ప్రశ్న. ఈ ప్రశ్న జీవన్మరణ సమస్యకు సంబంధించినది. మిగతా ప్రశ్నలకు పెద్ద టైం పట్టదు. మేము టైం అడ్జెస్టు చేసుకొంటాము మిగతా ప్రశ్నలు వచ్చినప్పుడు. రైతాంగానికి సంబంధించిన సమస్య ఇది. తమరు 9.30 గంటలకు క్వశ్చన్ అవర్ క్లోజు చేసినా పరవాలేదు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— అడిగిన వారికందరకు మంత్రిగారు పూర్తి సమాధానము యిచ్చారు. అందరికి నేను అవకాశమిచ్చాను; మాట్లాడారు.

శ్రీ కుడుపూడి ప్రభాకరరావు :— పోనీ రాయలసీమ సభ్యులకయినా అవకాశమివ్వండి. మిగతా ప్రశ్నలలో మేము కో-ఆపరేట్ చేస్తాము.

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— గౌరవ మంత్రి గారు కూడా పూర్తి సమాధానమిచ్చి వారు వెళ్ళిపోయారు. దయచేసి నేనిచ్చిన రూలింగును గౌరవించండి. మంత్రి గారు, అడిగిన సభ్యులందరకు పూర్తి సమాచారము ఇచ్చారు.

శ్రీ జె. సి. దివాకర రెడ్డి (తాడిపత్రి) :— ఇది తుంగభద్ర కెనాల్, అనంతపురం, కర్నూలు జిల్లాలలో పారేటటువంటి కెనాల్. ఇది ముఖ్యమైన కెనాల్. మమ్ములను మా రాయలసీమ సభ్యులకు మరొకసారి అవకాశమివ్వండి.

శ్రీ ఎం. ఈరన్న :— గోదావరికి ధవళేశ్వరం వద్ద గండి పడితే మంత్రులు, ముఖ్యమంత్రి గారు వెంటనే అక్కడకు వెళ్ళారు. మాకు సంబంధించిన ఈ తుంగభద్ర కెనాల్ గురించి........(ఇంటరప్షన్స్).......

Sale of Venkateswara Temple Lands at Ghatkeswar

32—

*4589- Q.—Sarvasri K. Surender Reddy (Medchal), K. Hareeswa Reddy (Pargi) and A. Chandrasekhar (Vikarabad) :- Will the Ministe for Endowments be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the lands belonging to Venkatswar Temple at Ghatkeswar, Ranga Reddy Dist. were sold away illegally and

(b) if so, the persons responsible for the same and the actio taken to restore the land to the temple ?

దేవాదాయ శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎన్. ఎతిరాజారావు) :— (ఎ) అవునండీ

(బి) ఘట్‌కేసర్ గ్రామంలోని శ్రీ బాలాజీ వేంకటేశ్వర దేవాలయానికి చెందిన భూములను సాగుచేస్తున్న కౌలుదార్లు వాటిని అనధికారికంగా అమ్మివేశారు. ఆ భూములను సర్వే చేయించి, దేవాదాయ చట్టం నిబంధనల క్రింద అక్రమ ఆక్రమణదార్లను తొలగింప చేయడానికి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు.

శ్రీ కె. సురేంద్ర రెడ్డి:— ఈ ప్రశ్న దగ్గర దగ్గరగా 2 కోట్ల రూపాయలు నష్టము వచ్చిన దానికి సంబంధించింది కాబట్టి మాకు ఒక్కొక్కరికి మాట్లాడటానికి 10 నిమిషాలు టైం యివ్వాలని కోరుతున్నాను. ఘటకేస్కర్ గ్రామంలోని శ్రీ బాలాజీ వేంకటేశ్వర దేవాలయ భూములు 202 చిల్లర ఎకరాల భూమిని కబ్జాచేసి, 1972 నుండి ఇండ్ల కొరకు అమ్ముతున్నారు. 70 ఎకరాల ప్లాట్లు చేసి అమ్ముతున్నారు. వారిమీద ఏమయినా చర్య తీసుకొంటారా? ఆ భూమి చెందుబట్ల, వెంకటాపురం, ఘటకేస్కర్ గ్రామాలలో వుంది.

శ్రీ ఎన్. యతిరాజారావు :— ఆ దేవాలయం క్రింద 370 ఎకరాల భూమి వుంది. అందులో 121 ఎకరాలు నరేంద్ర రెడ్డి గారు సర్పంచిగా వున్నపుడు, ప్రభుత్వ పర్మిషన్‌తో అమ్మడం జరిగింది. అందుకు 14 లక్షల 49 వేల రూపాయలు వచ్చింది. మిగతా భూమి 3 గ్రామాలలో వుంది. చెందుబట్ల, వెంకటాపురం, ఘటకేస్కర్ గ్రామాలలోని భూమిని మొత్తమూ ఇండ్ల ప్లాట్లు చేసి అక్రమంగా అమ్మివేశారు. కొంతవరకు ఇండ్ల నిర్మాణం కూడా జరిగింది. వాళ్లను తొలగించడానికి ప్రయత్నము చేస్తున్నాము. హెరిడిటరి ట్రస్టు బోర్డు ఆధ్వర్యములో 1984 వరకు వుండింది. ఆ తరువాత ట్రస్టుబోర్డును వేయలేదు. అందువల్ల ఆలస్యమైంది. ఇది మెదక్, రంగారెడ్డి జిల్లాలకు సంబంధించినది. అసిస్టెంటు కమీషనర్, తగిన స్టాపు లేనందువల్ల తగిన చర్యలు తీసుకోవడానికి ఆలస్యమైంది. సర్వే ప్రోగ్రాము టేకప్ చేసి, వాళ్లను తొలగించడానికి అవసరమైన చర్యలు తీసుకొంటున్నాము.

శ్రీ కె. సురేంద్ర రెడ్డి :— నార్లవల్లి, ఘటకేస్కర్ గ్రామాలలోని 202 ఎకరాలను అక్రమంగా ఆక్రమించి, అందులోని 70 ఎకరాలు ప్లాట్లు చేసి అమ్ముతున్నారు. వాటికి రిజిస్ట్రేషన్ జరుగకుండా, పంచాయితీ సమితి పర్మిషన్ యివ్వకుండా వెంటనే చర్యలు తీసుకొంటారా?

శ్రీ ఎన్. యతిరాజారావు :— మొత్తం దేవాలయ భూమి 370 ఎకరాలలో 121 ఎకరాల భూమిని అమ్మడం జరిగింది. సురేంద్ర రెడ్డిగారు చెప్పినట్లుగా ఘటకేస్కర్‌లో 200 చిల్లర ఎకరాల భూమి ఉన్న మాట వాస్తవము. 27-3-86న తగిన చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా కలెక్టరుకు ఆదేశాలు యివ్వడం జరిగింది. వాండ్లు యిండ్లు కట్టుకోడానికి పర్మిషన్ యివ్వవద్దని చెప్పాము. 60 ఎకరాలు మాత్రము ఇపుడు ఎవరూ ఎంక్రోచ్ చేయకుండా దానిని రక్షిస్తున్నాము. మిగతా భూమి అక్రమంగా అమ్మేదాని విషయంలో రిజిస్ట్రార్ ఆఫీసుకు మా ఆఫీసర్లను పంపినపుడు, వారు కోర్టు ద్వారా ఇంజెక్షన్ ఆర్డరువస్తే ఆపుతామని అన్నారు. ఎండోమెంట్ డిపార్టుమెంట్, రెవెన్యూ డిపార్టుమెంట్

వారు తగిన అవసరమైన చర్యలు తీసుకొంటున్నారు. సౌత్ సెంట్రల్ రైల్వే వారు కూడా 8 ఎకరాలు ఆక్రమించడం జరిగింది.

శ్రీ కె. హరీశ్వరరెడ్డి :—ఘటకేస్కర్‌లో ఎప్పుడూ లేనంతగా ఇపుడు భూమిని అక్రమంగా ప్లాట్లు చేసి అమ్ముతున్నారు. దాన్ని ఆపడానికి వెంటనే చర్యలు తీసుకొంటారా? రాష్ట్రము మొత్తము మీద లక్షల ఎకరాలు దేవాలయ భూములున్నాయి. వీటన్నిటిని రక్షించడానికి ప్రభుత్వము ఏమి చర్యలు తీసుకొన్నది? ఇపుడు ఘటకేస్కర్‌లో జరుగుచున్న అక్రమ అమ్మకాలపై వెంటనే ఏమి చర్య తీసుకొంటారు?

శ్రీ ఎన్. యతిరాజారావు :—ప్రభుత్వం అనుమతితోనే అమ్మడం జరిగింది.
0 a.m. దానిని గురించి ప్రభుత్వానికి ఎలాంటి బేధాభిప్రాయము లేదు. నారపల్లిలో అమ్మడం జరిగింది. 14 లక్షలు ఎఫ్. డి. ఆర్. బ్యాంకులో కట్టబడ్డాయి. దాని మీద ఇంటరెస్టు వస్తున్నది. రాష్ట్రం మొత్తం మీద దేవాలయ భూముల ఆక్రమణ అవుతున్న సందర్భం చెప్పారు. దానికి చల్లా కొండయ్యగారు ఇచ్చిన రిపోర్టు మన ముందు ఉన్నది. దాని పైన ఒక చట్టము చేసిన తరువాత అవసరమైన చర్య తీసుకుంటాము. దేవాలయ భూములను ఎవరైనా ఆక్రమించుకుంటే సెక్షన్ 76 క్రింద చర్య తీసుకునే అవకాశం ఉంది. తీసుకుంటున్నాము.

శ్రీ సి హెచ్. జయరాంబాబు (గుంటూరు-II) :—గుంటూరు పట్టణంలో ఇళ్ళ స్థలాలు లేని బీదవారు చాల మంది ఉన్నారు. అక్కడ కూడా ఇలాంటి దేవాలయ భూములు ఉన్నాయి. అటువంటి భూములను నిరుపేదలైన బీదవారికి నామినల్ రేటు మీద ఇళ్ల స్థలాలకు ఇచ్చే అవకాశమున్నదా?

శ్రీ ఎన్. యతిరాజారావు :—దానికి ప్రత్యేక ప్రశ్న వేయండి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నకిరికల్) :—పంచాయతీకి కమీషనర్‌ని పెట్టి ఆ భూములను ప్లాట్లు చేయకుండా నిరోధిస్తారా? ఎవిక్షనుకి చేసిన ప్రయత్నాలు ఏమిటి? ప్రభుత్వం ఏ తారీకు నుంచి ఏమి చేశారు? ఏమి ప్రయత్నం చేశారో చెప్పండి.

శ్రీ ఎన్. యతిరాజారావు :—మొదట హెరిడిటరీ ట్రస్టీ ఉన్నాడు. అప్పుడు ఆదాయం తక్కువ ఉండేది. ఇప్పుడు ఆదాయం పెరిగినందున ఇప్పుడు ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరుని వేసి ట్రస్టు బోర్డుని ఏర్పాటు చేసి సరి అయిన చర్యలు తీసుకుంటున్నామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—ఆ చర్యలు ఏమిటి? ఇదివరకే ఆక్రమించుకుని ఇళ్ళు కట్టుకున్నవారికి ఎవిక్టు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము అన్నారు. ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు? అంతా అయిపోయిన తరువాత మీరు తీసుకునే చర్యలు ఏమిటి? ఇళ్ళు కట్టుకున్న తరువాత మీరు ఏమీ చేయలేరు. నిరోధించడానికి తక్షణ చర్యలు ఏమిటి?

శ్రీ ఎన్. యతిరాజారావు :—సెక్షన్ 75 ను అనుసరించి ఎవరైనా గవర్నమెంటు పర్మిషన్ లేకుండా ఏలాంటి లావాదేవీలు చేసినప్పటికి అవి నల్ అండ్ వాయిడ్ అయిపోతాయి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:—మీరు అట్లా ఎన్ని ఇప్పుడు నల్ అండ్ వాయిడ్‌గా డిక్లేరు చేసినారు ? ఎవిక్షన్ చేయించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము అంటున్నారు. ఇంతవరకు కట్టినవారిని నల్ అండ్ వాయిడ్ అని డిక్లేర్ చేశారా ?

శ్రీ ఎన్. యతిరాజారావు :—ఇప్పుడే ప్రారంభిస్తున్నాము ఆ ప్రయత్నము.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—ఆ ప్రయత్నాల వివరాలు ఏమిటి ?

శ్రీ ఎన్. యతిరాజారావు :—ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్‌ని నియమించి దానికి అవసరమైన చర్యలు తీసుకుంటున్నాము.

శ్రీ బద్దం బాల్‌రెడ్డి (కారవాన్) :—ఈ ఘటకేసర్‌లో ఉన్నటువంటి 120 ఎకరాల భూమికి పర్మిషన్ ఎవరు ఇచ్చారు. ఎవరు అమ్మారు ? ఈనాడు ప్రభుత్వంలో ఉన్న వ్యక్తులే లాండు గ్రాబ్ చేసి అమ్ముతున్నారు. దీనిమీద సమగ్రమైన చర్య తీసుకోవాలి.

శ్రీ ఎన్. యతిరాజారావు :—నేను మొదలే మనవి చేశాను. వారు ప్రభుత్వం యొక్క అనుమతి తీసుకుని అప్పుడు అమ్మారు. పర్మిషన్ తీసుకుని అమ్మారు అంటే దాంట్లో కుంభకోణము జరిగింది అంటే అర్థం లేదు దయచేసి ఇటువంటి ప్రశ్నలు వేసేందుకు అనుమతి ఇవ్వవద్దని మనవి చేస్తున్నాను. ఏదైనా ఉంటే ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకురండి. సెక్షన్ 75 క్రింద చర్య తీసుకునే అధికారం ప్రభుత్వానికి ఉంది, తప్పనిసరిగా చర్య తీసుకుంటామని మనవి చేస్తున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—సురేంద్రరెడ్డిగారు అని వ్యక్తిగతమైన ఆరోపణలు చేశారు. అది రికార్డులోనికి పోదు. నథింగ్ విల్ గో అని రికార్డు.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :—ఎప్పుడైతే ఒక గౌరవ సభ్యుడుమీద గట్టిగా చెప్పారో ఆ నిజానిజాలు బయటికి రావాలి కదా ? దానిని రికార్డులో లేకుండా చేయవలసిన అవసరం ఏమిటి ?

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—నాకు గాని కన్‌సరన్డ్ మినిష్టరుకుగాని నోటీసు ఇచ్చి ఆరోపణ చేయాలి.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర (హిమాయత్ నగర్) :—భూములు అక్రమంగా అమ్ముకోవడం జరిగింది అన్నమాట వచ్చింది. కాబట్టి దీనిమీద ఒక హౌసు

కమిటీ వేయించండి. తరువాత డిస్కస్ చేద్దాము. ప్రశ్నకు వెంటనే జవాబు రాదు. హౌసు కమిటీ వేయండి. తీరిపోతుంది. ఎవరు దొంగలు ఎవరు దొరలు అన్నది బయటికి వస్తుంది.

శ్రీ కుదుపూడి ప్రభాకరరావు :—హౌసు కమిటీ వేయండి.

9-00 a.m. శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:—మంత్రిగారు చెప్పిన దానిలో సమాధానం రాలేదు. ఇపుడు యిక్కడ గౌరవసభ్యులు బాల్‌రెడ్డిగారు యిక్కడ సభ్యుల మీద అరోపణ చేస్తున్నారు. అందువల్ల దీనిమీద హౌస్ కమిటీ వేయాలి. ఈ సభ గౌరవం దక్కాలంటే హౌస్ కమిటీ వేయడం సబబుగా ఉంటుంది.

శ్రీ ఎన్. యతిరాజారావు:—ఈ దేవాదాయ, ధర్మాదాయ భూముల విషయంలో ఎలాంటి పొరపాటు జరగలేదు. కాబట్టి దీనిమీద హౌస్ కమిటీని వేయవలసిన అవసరంలేదు. ఈ భూముల అమ్మకం అంతా సక్రమంగా జరిగిందని చెబుతున్నాను.

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:—రూలు 280 లో క్లియర్‌గా ఉంది.

శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు (సిరిసిల్ల):—ప్రభుత్వం వారు యీ దేవాదాయ, ధర్మాదాయ భూములను రక్షించవలసిన బాధ్యత ఉంది. అటువంటి పరిస్థితులలో 100 ఎకరాలు పైగా భూమిని గవర్నమెంటు వారి పర్మిషన్‌తో చట్టానికి వ్యతిరేకంగా అమ్మితే యీ దేవాదాయ, ధర్మాదాయ సంస్థకు లక్షలాది రూపాయలు, కోట్లాది రూపాయలు నష్టం వస్తున్నపుడు యీ ప్రభుత్వం తరఫున వ్యవహారమంతా న్యాయసమ్మతంగా జరిగింది అని మంత్రిగారు అంటున్నారు. ఇక్కడ సభ్యులు చెప్పిన ప్రకారం చూస్తే వస్తుకుల పర్యవేక్షణలో లక్షలాది రూపాయలు ప్రభుత్వమునకు నష్టం వచ్చినట్లు తెలుస్తున్నది. మేము ఛాలెంజీ చేసి చెబుతున్నాము. ప్రభుత్వం చేసినది సవ్యంగా ఉందా లేదా అనేది డిప్యూటీ స్పీకరుగారే చెప్పవచ్చును.

శ్రీ ఎన్. యతిరాజారావు:—ఇది సురేంద్రరెడ్డిగారు ఘట్కేసర్‌లో గల వేంకటేశ్వర దేవాలయానికి ట్రస్ట్ బోర్డుకు చైర్‌మెన్‌గా ఉండి యితర సభ్యులతో కలిసిచేసినది. సభ్యులు వ్యక్తిగతముగా చేసినదని కాని చెప్పడం సరైనది కాదు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:—మంత్రిగారు అపార్థం చేసుకున్నారు. ఇది సురేంద్రరెడ్డిగారిమీద చెబుతున్నది కాదు. మంత్రిగారు చెప్పిన దానిప్రకారం గానే దక్షిణ మధ్య రైల్వేవారు యీ దేవాలయానికి సంబంధించిన కొంత భూమిని కబ్జా చేసినట్లు తెలుస్తున్నది. మిగతాది ప్లాటులు చేసే వ్యక్తులు అమ్ముకున్నారు.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర:—ఇపుడు యీ దేవాదాయ ధర్మాదాయ భూమికి 180 ఎకరాలకు 14 లక్షల రూపాయలు మాత్రం వచ్చినట్లు తెలుస్తున్నది. ఇపుడు యీ భూముల అమ్మకం లీగల్‌గా జరిగిందా లేదా అనేది పక్కన పెట్టండి. ఈ భూములకు 14 లక్షల రూపాయలు రావడం ఏమిటి? కొన్ని కోట్ల

రూపాయలు విలువ చేసే ఆస్తి యిది. కాబట్టి దీనిమీద సమగ్రమైన విచారణ జరపడానికి ఒక హౌస్ కమిటీని వేయాలి. అపుడే యిందులోని నిజానిజాలు బయటకు వస్తాయి. కాబట్టి దీనిమీద ఒక హౌస్ కమిటీని వేయవలసిందిగా మరొకసారి మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. యతిరాజారావు:— ఇది నార్లపల్లిలో జరిగిన లావాదేవీలు సమస్య. ఈ వ్యవహారం అంతా సత్బుద్ధితో చేసినట్లు భావిస్తున్నాను. ఆ రోజులలో దేవాలయానికి చెందిన మొత్తం భూమిని కాజేస్తున్న సందర్భంలో అక్కడ ఉన్న ట్రస్ట్ బోర్డువారు చైర్మెన్‌గారు తక్షణమే చర్య తీసుకొని అక్కడ ఉన్న టెనెంట్స్‌ను అందరిని ఒప్పించి యీ వ్యవహారము జరిపేరు. అయినా అక్కడ ఉన్న భూమి అంతా కూడా ఘట్‌కేసర్‌కు చెందినది కాదు. నార్లపల్లి భూమి అని మనవి చేస్తున్నాను. ఆ భూములలో ఉన్న టెనెంట్సుకు యివ్వడానికి చట్ట ప్రకారం ఆ భూములను యివ్వడం జరిగింది. కాబట్టి యిందులో ఎలాంటి అవకతవకలు లేకుండా యివ్వడం జరిగింది అందువల్ల దీనిమీద హౌస్ కమిటీని వేయవలసిన అవసరంలేదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి:—గౌరవనీయులైన దేవాదాయ శాఖా మంత్రిగారు మొదలు చెప్పిన దానినే తరువాత కూడా చెబుతున్నారు. కాని యిక్కడ గౌరవ సభ్యులు చాలా పెద్ద మొత్తం యీ శాఖకు వ్యక్తుల ద్వారా నష్టం వచ్చింద అని చెబుతున్నారు. నేను వారిది తప్పు, వీరిది తప్పు అని చెప్పడం న్యాయం కూడా కాదు. ఇపుడు యీ దేవాదాయ భూములద్వారా ప్రభుత్వానికి ఎక్కువ ఆదాయము వచ్చే అవకాశం ఉంది. అటువంటి ఆదాయాన్ని యీ ప్రభుత్వం ఎందుకు పోనిస్తుంది ? కాబట్టి యీ భూములన్నింటిని ప్రభుత్వమే ఉంచుకుంటే మంచిది కదా ?

శ్రీ కె. సురేందర్‌రెడ్డి :— ఈ దేవాదాయ భూములను 1982 సంవత్సరంలో అమ్మడం జరిగింది. అప్పుడు యీ భూముల వాల్యుయేషన్ అదే ఉంది. ఇపుడు వాటి మార్కెట్ వాల్యూ పెరిగి ఉండవచ్చును. ఇప్పుడు శ్రీ బాల్‌రెడ్డి గారు నామీద అనవసరమైన అలిగేషన్ చేసారు. ఆ భూముల వ్యవహారం అక్రమంగా ఏదైనా జరిగితే నేను యీ శాసన సభకు రిజైన్ చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను. శ్రీ బాల్‌రెడ్డిగారు కూడా దానికి సిద్ధంగా ఉండాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బి. బాల్‌రెడ్డి :— ఈ దేవాదాయ భూముల విషయంలో సరైన విచారణ జరిపించినపుడు నేను చెప్పింది తప్పు అని తేలితే నేను కూడా రిజైన్ చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను.

(జవాబు లేదు)

PREPARATION OF DUPLICATE BRANDY AT KAMAREDDY

53—

*5203-Q.—Sarvasri A. Krishnamurthy (Kamareddy), and S.V.E. Narasimha Rao (Bhanswada):—Will the Minister for Excise be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the duplicate Brandy and Whisky are manufactured at Kamareddy ;

(b) if so, the number of persons arrested so far ;

(c) the places where the said products are sold, and the action taken against the persons purchasing them; and

(d) the sources from which the said manufacturers are obtaining the required rectified spirit?

అబ్కారి శాఖమంత్రి (శ్రీ ఎం. పద్మనాభం):— (ఎ) అవునండి.

(బి) ఇద్దరిని అరెస్టు చేశారు.

(సి) సిరిసిల్లా రోడ్డు, కామారెడ్డి పట్టణం అబ్కారి సిబ్బంది దాడి జరిపినపుడు డూప్లికేటు బ్రాంది, విస్కీలను కొనుగోలు చేస్తున్న వ్యక్తుల నెవరినీ కనుగొనలేదు

(డి) ఈ విషయం దర్యాప్తులో వుంది.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ (నరసంపేట్):—మంత్రిగారి సమాధానంలో సిరిసిల్లా రోడ్డు, కామారెడ్డి పట్టణం అబ్కారీ సిబ్బంది దాడి జరిపినపుడు డూప్లికేటు బ్రాంది, విస్కీలను కొనుగోలు చేస్తున్న వ్యక్తుల నెవరినీ కనుగొనలేదని, దీనిమీద దర్యాప్తులో ఉందని మంత్రిగారు జవాబు యిచ్చారు. దీనిని ఎవరు కనుకొన్నారు? ఈ విచారణ ఏ స్టేజిలో ఉంది ? రాష్ట్రంలో యింకా యీవిధంగా డూప్లికేటు, బ్రాందీలను తయారు చేస్తున్నమాట నిజమేనా ?

శ్రీ ఎం పద్మనాభం :— 1982 సంవత్సరంలో శ్రీ కె. అంజయ్య అనే వ్యక్తి ఒకరిని అరెస్టు చేసారు. ఆయన నరెండరు కూడా అయినారు? దానిమీద అసిస్టెంటు ఎక్సైజ్ సూపరింటెండెంట్ దర్యాప్తు చేస్తున్నారు. ఆ రిపోర్టు రాగానే తగిన చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :— కామారెడ్డిలోనే కాకుండా అన్ని జిల్లాలలో కూడా ఎక్సయిజ్ అధికారులుతో యీ బ్రాంది విస్కీలను తయారుచేసేవార్లు కుమ్మక్కు అయి యీ విధంగా నకిలీ మందులు తయారు చేస్తున్నారు అటువంటి పరిస్థితులలో యీ ప్రభుత్వం వారిమీద ఏమి చర్య తీసుకుంటారు ?

9-10 a. m. శ్రీ ఎం పద్మనాభం :—అధ్యక్షా, శ్రీ ఓంకార్ గారు చెప్పినదానితో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. అవకతవకలు అరికట్టి దీన్ని నివారించడానికి కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకుని రాష్ట్రంలో వీరిని పట్టుకొని చక్కటి వాతావరణం చేకూర్చా లని ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది. ఈ విషయంలో సీనియర్స్ ఆఫీసర్సును కూడా రిపోర్టు తయారుచేయాలని కోరడం జరిగింది. దానితోపాటు, ఏదైనా గౌరవ సభ్యులు సూచనలు ఇస్తే అవి కూడా దృష్టిలో ఉంచుకొని వీటిని అరికట్టడానికి చర్యలు తీసుకుంటాము.

శ్రీ ఎ మాధవరెడ్డి (భువనగిరి) :—అధ్యక్షా, నకిలీ బ్రాందీ చాలావరకు తయారుచేయడం జరుగుతుందని మంత్రిగారు చెప్పారు. కామారెడ్డి కాకుండా, రాష్ట్రంలో ఈ రోజు అసలుకంటే, నకిలీ ఎక్కువ తయారవుతున్నది. ఎంత క్వాంటిటీ నకిలీ బ్రాందీ రాష్ట్రంలో తయారవుతున్నది? ఎక్కడెక్కడ తయారు చేస్తున్నారు? తయారుచేసినవారిమీద, ఎంత మంది మీద కేసులు బుక్ చేశారు? ఎంతమంది మీద చర్యలు తీసుకున్నారు? మంత్రిగారు తెలుపవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. పద్మనాభం :—అధ్యక్షా, 1985-86లో 9 కేసులు పెట్టడం జరిగింది సుమారు 5,500 లీటర్సు నకిలీ బ్రాందీని పట్టుకోవడం జరిగింది. అవకతవకలు అరికట్టే ఉద్దేశ్యంతో ఉన్నామని ముందుగా చెప్పడం జరిగింది ప్రభుత్వం గట్టి చర్యలు తీసుకోవడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నది.

శ్రీ డి. చినమల్లయ్య (ఇందుర్తి) :—అధ్యక్షా, మంత్రిగారు అంగీకరించారు, మొత్తం రాష్ట్రంలో ఈ కుంభకోణం జరుగుతున్నది. ప్రధానంగా రంగారెడ్డి, హైదరాబాదు జిల్లాలలో ముమ్మరంగా జరుగుతున్న విషయం వాస్తవమా? అయితే, ఎంతమంది మీద కేసులు పెట్టారు? ఎంతమందికి శిక్షలు వేశారు? ఎటువంటి శిక్షలు వేశారో తెలియచేస్తారా?

శ్రీ ఎం. పద్మనాభం :—అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం దృష్టికి వచ్చేందనే ముందే చెప్పడం జరిగింది. 19 మంది మీద కేసులు రిజిష్టరు చేయడం జరిగింది. త్వరలో ఇటువంటి అవకతవకలను అరికట్టడానికి గట్టి చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుందని చెప్పడం జరిగింది.

శ్రీ ఎం. వి. మైసూరారెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఈ నకిలీ వ్యాపారం అనేది ప్రభుత్వ డిపార్టుమెంటులలో జరుగుతున్నది. గవర్నమెంటు తరఫున ఎంత జరుగుతున్నదో, ఎంత షాపులలో తయారుచేస్తున్నదీ, జిల్లాలలో ప్రతిచోట ఎంత తయారగుచున్నదో మంత్రివర్యులకు తెలియదుకాని డిపార్టుమెంట్‌కు ఆ విషయం కంప్లీట్‌గా తెలుసు. డిపార్టుమెంట్ కుమ్మక్కై జరుగుతున్నది. ఏ షాప్‌లో వెళ్ళి రైడ్ చేసినా గాని ఈకల్తీ సరుకు దొరుకుతుంది. దీనివల్ల రాష్ట్రం ఎన్నో కోట్ల రూపాయల సేల్స్‌టాక్సును నష్టపోతున్నది. దీన్ని అరికట్టడానికి ఇమ్మీడియేట్‌గా షాప్స్‌పై రేడ్ చేస్తారా? ఈ సరుకు షాపుల్లో దొరుకుతుంది. ఇందుకు ఒక సెపరేట్ డిపార్టుమెంటు పెట్టి ఇమ్మీడియేట్‌గా షాప్‌లమీద రేడ్ చేయాలి. చేస్తారా?

శ్రీ ఎం. పద్మనాభం :—అధ్యక్షా, పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ ఎం. వి. మైసూరారెడ్డి :—పరిశీలించడం కాదు.

శ్రీ ఎం. పద్మనాభం :— అధ్యక్షా, ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందని చెప్పడం జరిగింది. దీన్ని కంట్రోలు చేయాలని ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తున్నది. అధికారుల ద్వారా ఇటువంటి అవకతవకలను అరికట్టడం జరుగుతుందని స్పష్టంగా హామీ ఇస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. వి. మైసూరారెడ్డి :— అరికట్టడానికి పరిశీలిస్తారా ?

(జవాబు లేదు)

శ్రీ ఎన్. గాదిలింగప్ప :— అధ్యక్షా, అనంతపూర్, కర్నూల్ జిల్లాలలో కర్నాటకనుంచి నకిలీ బ్రాందీ రోజురోజుకు ఎక్కువగా తేవడం జరుగుతున్నది. దీనికి ప్రభుత్వ పరంగా ఏదైనా చర్య తీసుకుంటారా ? మా అనంతపురం జిల్లాలో రోజూ రూ. 8గా చీప్‌గా ప్రతి చోట్ల అమ్మడం జరుగుతున్నది. మన గవర్నమెంటు అమ్మలంటే దానినే 18 రూపాయలకు అమ్ముతున్నారు. ఈ నకిలీ బ్రాందీ వల్ల అనంతపూర్ జిల్లాలో ఎక్సైజు కాంట్రాక్టర్స్ చాలా నష్టపోతున్నారు. దాన్ని అరికట్టడానికి ప్రభుత్వం ఏమైనా చర్యలు తీసుకుంటున్నదా ? మంత్రిగారు జవాబు చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. పద్మనాభం :— అధ్యక్షా. దీనికి సంబంధించిన ప్రశ్న కాదు.

శ్రీ ఎస్. వి. ఎల్. నర్సింహారావు :— అధ్యక్షా, ఈ రకంగా, విస్కీ, బ్రాందీలు నకలీ సరుకు తయారగుచున్నట్లుగా ఎంత కాలం నుంచి ప్రభుత్వానికి ఫిర్యాదులు అందాయి ? అందినట్లయితే, నిజామాబాదు జిల్లాలో ప్రత్యేకంగా ఏ ఏ ప్రాంతాలు వీటిని అరికట్టడం జరిగింది ? అరికట్టడం జరిగిందా ? లేదా, మంత్రిగారు జవాబు చెప్పితే బాగుంటుంది.

శ్రీ ఎం. పద్మనాభం :— అధ్యక్షా, కామారెడ్డిలో కనుగొనడం జరిగింది.

శ్రీ ఎస్. వి. ఎల్. నర్సింహారావు :— ఆర్మూర్‌లో కూడా జరిగింది. ప్రభుత్వ దృష్టికి రాలేదా ?

శ్రీ పి. వెంకటపతి (సత్తెనపల్లి) :— అధ్యక్షా, ప్రశ్నోత్తరాల సమయంలో పరిశీలిస్తాము. అనేటటువంటి మాట తమరు విపక్షణగా మంత్రుల నుంచి వచ్చేటట్లుగా చూడాలి. లేనిచో, పరిశీలన అనే మాటతో మన అసెంబ్లీ గడిచిపోతుంది. ప్రతిదానికి పరిశీలన అంటారు. ఏమిటి పరిశీలిస్తారు ? అది బ్రాందీ అవునా, కాదా అని మంత్రిగారు పరిశీలిస్తారా ? లేక సాంకేతిక నిపుణులతో పరిశీలిస్తారా ? అసలు ప్రశ్నలో ఉన్న తీవ్రత, దాని నిజాయితీ పోతూ వుంది. సమాధానాలు చెప్పేటటువంటి ధోరణి వల్ల సమయంపోతుంది. పరిశీలిస్తాము అన్నారు. ఏమి పరిశీలిస్తారు ?

(జవాబు లేదు)

Construction of Bus Depots in the State

54—

*5144 Q.— Sarvasri P. Chandrasekhar (Mahaboobnagar) and S. Venugopalachari (Nirmal):—Will the Minister for Transport be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the A. P. S. R. T. C. is neglecting

the Rayalaseema and Telangana regions in the matter of construction of Bus Depots and Bus stands ;

(b) whether a statement showing the amounts spent and the places where the bus depots and bus stands were constructed in the three regions from the inception of the Corporation be placed on the Table of the House ; and

(c) the action proposed to be taken to remove the imbalance in this regard ?

రవాణాశాఖ మంత్రి (శ్రీ డి సత్యనారాయణ):— (అ) లేదండి.

(ఆ) మూడు ప్రాంతాలలో బస్సు డిపోల మరియు బస్సు స్టాండ్ల నిర్మాణానికి వెచ్చించిన సొమ్ము వివరాలు మరియు అవి నిర్మించబడిన ప్రదేశాల జాబితాను సభా సమక్షము నందు ఉంచడమైనది.

(ఇ) ఇది ఉత్పన్నం కాదు.

(Statement)

STATEMENT SHOWING THE AMOUNTS SPENT AND THE PLACES WHERE THE BUS DEPOTS AND BUS STATIONS WERE CONSTRUCTED IN THREE REGIONS BY THE CORPORATION.

(POSITION AS ON APRIL, 1986)

Sl. No.	Name of the District/ Name of the Bus Depot	Amount Spent. (Rs. in lakhs)	Name of the District/ Name of the Bus Station	Amount Spent (Rs. in lakhs)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
	RAYALASEEMA REGION			
I.	CUDDAPAH DISTRICT		I. CUDDAPAH DISTRICT	
1.	Cuddapah	8.00	1. Cuddapah	14.16
2.	Jammalamadugu	10.00	2. Jammalamadugu	7.77

3. Rajampet	13.00	3. Rajampet	16.93
4. Proddatur	13.00	4. Mydukur	14.21
		5. Proddatur	14.21
II. ANANTHAPUR DISTRICT		II. ANANTHAPUR DISTRICT	
1. Anantapur	8.00	1. Gooty	6.41
2. Tadipatri	13.00	2. Penukonda	6.46
3. Kadiri	9.90	3. Hindupur	16.93
4. Hindupur	13.00	4. Rayadurg	6.00
5. Kalyanadurg	13.00	5. Tadipatri	12.93
6. Dharmavaram	10.00	6. Kadiri	10.92
		7. Dharmavaram	6.78
III. KURNOOL DISTRICT		III. KURNOOL DISTRICT	
1. Kurnool	8 00	1. Adoni	13.77
2. Adoni	8.00	2. Yemmiganur (Old)	0.50
3. Yemmiganur	6.00	3. Allagadda (Old)	
4. Nandyal	6.00	4. Atmakur (Old)	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
		(Rs. in lakhs)		(Rs. in lakhs)
III.	Kurnool District (Contd.)		III Kurnool District (Contd.)	
	5. Atmakur	8.00	5. Nandyal (Old)	
	6. Allagadda	8.00	6. Koilkuntla	8.70
	7. Banaganapally	14.00	7. Kurnool	41.70
			8. Kodumuru	4.99
			9. Nandikotkur	7.04
IV.	Chittoor District		IV. Chittoor District	
	1. Madanapalli		1. Madanapalli	18.20
	2. Tirupathi		2. Tirupathi	7.62
	3. Srikalahasti		3. Srikalahasti	13.67
	4. Chittoor		4. Puttur	10.43
	5. Tirupathi-I		5. Pileru	10.00
	6. Puttur	13.00		
	7. Pileru	13.00		
	8. Palamaneru	13.00		

34—3

STATEMENT SHOWING THE AMOUNTS SPENT AND THE PLACES WHERE THE BUS DEPOTS AND BUS STATIONS WERE CONSTRUCTED IN THREE REGIONS BY THE CORPORATION.

(POSITION AS ON APRIL, 1986)

Sl. No.	Name of the District/ Name of the Bus Depot	Amount Spent. (Rs. in lakhs)	Name of the District/ Name of the Bus Station	Amount Spent (Rs. in lakhs)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
		TELANGANA REGION		
	CITY		CITY	
1.	Barkatpura	6.00	1. Construction of Central Bus Station at Picket.	100.00
2.	Dilsukhnagar	6.00	2. Bus Terminus at Rathifile	15.60

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
		(Rs. in lakhs)		(Rs. in lakhs)
CITY (Contd.)			CITY (Contd.)	
3.	Kukatpally	10.00	3. Bus Terminus at Ist floor	16.00
4.	Mehidipatnam	8.00	4. City Bus Station, Gowliguda	3.93
5.	Secunderabad	6.00	5. City Bus Station, Afzalgunj	6.00
6.	Hakeempet	15.00	6. Bus Terminus at Sanatnagar	1.00
7.	Ranigunj	6.00		
8.	Charminar	6.00		
9.	Hyderabad Depot–I	8.00		
10.	Hyderabad Depot-II	8.00		
11.	Mushirabad	5,00		
12.	Jeedimetla	16 00		
13.	Hayatnagar	16.00		
I. ADILABAD DISTRICT :			I. ADILABAD DISTRICT :	
1.	Adilabad	13.00	1. Mancherial Bus Station	9.36
2.	Asifabad	13.00	2. Nirmal -do-	7.60
3.	Nirmal	6.00	3. Adilabad -do-	5.72
4.	Mancherial	9.50	4. Asifabad -do-	6,23

II. NIZAMABAD DISTRICT :		**II. NIZAMABAD DISTRICT :**	
1. Nizamabad	10.00	1. Nizamabad Bus Station	8.61
2. Kamareddy	9.50	2. Kamareddy -do-	10.00
3. Armoor	9.60	3 Armoor -do-	8.66
4. Bodhan	13.00		
III. KARIMNAGAR DISTRICT :		**III. KARIMNAGAR DISTRICT :**	
1. Karimnagar	13.00	1. Karimnagar Bus Station	30.00
2. Koratla	9.90	2. Peddapalli -do-	10.00
3. Godavari Khani	13.00	3. Koratla -do-	6.60
		4. Huzurabad (Old) -do-	
		5. Jagityal (Old) -do-	
		6. Manthani (Old) -do-	2.10
		7. Maleswaram (Old) -do-	
		8. Elkathurthy -do-	6.27
		9. Godavari Khani -do-	10.00
		10. Mulknoor -do-	2.06
		11. Vemulavada Bus Station	6.02
		12. Husnabad -do-	3 66
		13. Sultanabad -do-	4.69

(1)	(2)	(3)	(4)
		(Rs. in lakhs)	
IV. WARANGAL DISTRICT :			IV. WARANGAL DISTRICT :
	1. Hanumakonda-I	10.00	1. Hanumakonda Bus Station
	2. Hanumakonda-II	10.00	2. Jangaon -do-
	3. Hanumakonda-III	14.40	3. Marripeda -do-
	4. Janagaon	13.00	4. Mulugu -do-
	5. Narasampeta	13.00	5. Chelvari (Old) -do-
			6. Parkal (Old) -do-
			7. Jelly -do-
			8. Warangal (Old) -do-
			9. Parkal -do-
			10. Narasampet -do-
			11. Kodakandla -do-
			12. Warangal -do-
V. MAHABOOBNAGAR DISTRICT :			V. MAHABOOBNAGAR DISTRICT :
	1. Mahaboobnagar	8.00	1. Mahaboobnagar Bus Station
	2. Shadnagar	9.90	2. Shadnagar -do-

(R

3. Narayanpet	13.83	3. Palem	-do-
4. Gadwal	6.90	4. Atmakur (Old)	-do-
5. Wanaparthy	8.00	5. Jadcherla	-do-
		6. Kosigi	-do-
		7. Kodangal	-do-
		8. Kothakota	-do-
		9. Makthal	-do-
		10. Badepally	-do-
		11. Narayanpet (Old)	-do-
		12. Wanaparthy (Old)	-do-
		13. Gadwal	-do-
		14. Nagarkurnool	-do-
		15. Kalvakurthy	-do-
		16. Bijinapally	-do-
VI. Nalgonda District :		**VI. Nalgonda District :**	
1. Nalgonda	6.00	1. Nalgonda	Bus Station
2. Suryapet	6.00	2. Suryapet	-do-
3. Devarakonda	5.00	3. Kodad	-do-
4. Narkatpally	5.00	4. Yadagirigutta	-do-

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
		(Rs. in lakhs)		(Rs. in lakhs)
VI.	NALGONDA DISTRICT (Contd.)		VI. NALGONDA DISTRICT (Contd.)	
5.	Yadagirigutta	14.00	5. Nakrekal Bus Station	1.56
			6. Chityal -do-	2.26
			7. Narkatpally (Old) -do-	1.00
			8. Mallepally X Roads -do-	0.50
			9 Devarakonda -do-	
			10. Bhongir -do-	6.90
			11. Huzurnagar -do-	
			12. Miryalguda -do-	6.60
			13. Chandur -do-	3.03
VII.	MEDAK DISTRICT :		VII. MEDAK DISTRICT :	
1.	Zaheerabad	13 00	1. Sangareddy Bus Station	6 87
2.	Medak	8.00	2. Naravankhed -do-	3.15
3.	Sangareddy	8.00	3. Patancheru -do-	4 82
4.	Siddipet	10.00	4. Sadasivpet -do-	5.09
			5. Zaheerabad -do-	9.97
			6. Ramayanpet -do-	5 50
			7. Medak (Old) -d.-	1.00
			8. Siddipet (G. F. & F. F.)	9.00
			9. Dubbaka -do-	2 38
			10. Narsapur -do-	4.00

VIII. Ranga Reddy District :	
1. Medchal	13.00
2 Purgi	10.00
3. Tandur	10.00
4. Uppal	17.00
IX. Khammam District :	
1. Khammam	10.00
2. Kotha udem	10.00
3. Bhadrachalam	13 00
4. Sattupalli	13.00

VIII. Ranga Reddy District :	
1. Sankarpalli Bus Station	3.64
2. Shamshabad -do-	1 99
3. Thandur -do-	4.81
4. Medchal -do-	3.56
5. Chevalla -do-	4.45
6. Shamirpet -do-	5.26
7. Kisaıagutta -do-	1 62
8. Marpally -do-	1.48
9. Pargi -do-	3.03
IX. Khammam District :	
1. Kkammam Bus Station	22 02
2 Aswaraopet -do-	6 48
3. Wyra -do-	8.18
4. Yellandu -do-	8 38
5. Madhira (Old Bus Station)	0.50
6. Kothagudem - do-	9.42
7. Thallada - do-	8.71
8. Sathupalli -do-	6.74
9. V. N Banjar - do-	[illegible].09

STATEMENT SHOWING THE AMOUNTS SPENT AND THE PLACES WHERE THE BUS DEPOTS AND THE BUS STATIONS WERE CONSTRUCTED IN THREE REGIONS BY THE CORPORATION IS PLACED ON THE TABLE

(POSITION AS ON APRIL, 1986)

Sl. No.	Name of the District / Name of the Bus Depot	Amount spent (Rs. in Lakhs)	Name of the District / Name of the Bus Station	Amount spent (Rs. in Lakhs)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
	ANDHRA REGION			
I.	KRISHNA DISTRICT		I. KRISHNA DISTRICT	
1.	Vijayawada	10.00	1. Vijayawada (Old)	
2.	Vijayawada city	6.60	2. Machilipatnam	13.00
3.	Machilipatnam	10.00	3. Gudivada (Old)	
4.	Gudivada	8.00	4. Avanigadda	8.90

5. Nuzvidu	8.00	5. Hanumanjunction (Old)	6.21
6. Jaggaiahpet	8.00	6. Nuzvidu	6.58
7. Tirvuru	5.00	7. Nandigama	2.02
8. Ibrahimpatnam	16.00	8. Kanchikacherla	2.48
9. Avanigadda	16.00	9. Jaggaiahpet	4.80
		10. Pamarru	9.71
		11. Rudrapaka (shelter)	1.00
II. GUNTUR DISTRICT		II. GUNTUR DISTRICT	
1. Guntur-I	10.00	1. Ponnur	1.50
2. Guntur-II	10.00	2. Guntur (Old)	1.25
3. Repalli	8.00	3. Tenali	10.45
4. Tenali	8 00	4. Sattenapalli	6.02
5. Ponnur	5.00	5. Bapatla	4.86
6. Vinukonda	5.00	6. Macherla (Old)	0.16
7. Macherla	5.00	7. Vinukonda (Old)	0.35
8. Narsaraopet	8.00	8. Chilakaluripeta	7.70
9. Chilakaluripeta	13.90	9. Thullur	3.35
10. Tenali	17.00	10. Amaravathi	4.00
11. Sattenapalli	13 00		

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
		(Rs. in lakhs)		(Rs. in lakhs)
III.	West Godavari District		III. West Godavari District	
	1. Eluru	10.00	1. Eluru	15.05
	2. Tadepalligudem	8.00	2. Tadepalligudem	6.40
	3. Kovvuru	5.00	3. Tanuku	9.05
	4. Nidadavolu	5.00	4. Polavaram	4.34
	5. Bhimavaram	8.00	5. Kamavarapukota	0.75
	6. Narsapuram	8.00	6. Bhimavaram (Old)	0.22
	7. Jangareddygudem	10.30	7. Palakollu	0.84
			8. Narsapuram (Old)	0.14
			9. Nidadavolu (Old)	0.22
			10. Jangareddygudem	4.99
IV.	East Godavari District		IV. East Godavari District	
	1. Amalapuram	11.00	1. Amalapuram	8.98
	2. Kakinada	18.00	2. Kakinada	13.94
	3. Rajahmundry	10.00	3. Rajahmundry	13.13

4. Tuni	7.50	4. Draksharamam	5.75
5. Razole	16.00	5. Peddapuram	8.65
		6. Tuni	4.82
		7. Ambajipeta	6.50
		8. Pithapuram	8.90
		9. Ravulapalem	11.00
		10. Razole	7.50
		11. Samarlakota	9.40
		12. Dhavaleswaram	0.94
V. VISHAKHAPATNAM DISTRICT :		V. VISHAKHAPATNAM DISTRICT :	
1. Vishakhapatnam	14.00	1. Vishakhapanam	110.00
2. Anakapalli	14.00	2. Anakapalli	8,355
3. Gajuwako, Visakhapatnam	13.00	3. Narsipatnam	6.67
4. Waltair, Visakhapatnam	15.20		
5. Maddilapalem	14.00		
VI. VIZIANAGARAM DISTRICT :		VI. VIZIANAGARAM DISTRICT :	
1. Vizianagaram	13.10	1. Vizianagaram	11.00
		2. Salur	3.16
		3. Parvathipuram	6.96

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
		(Rs. in lakhs)		(Rs in lakhs)
VI.	Srikakulam District :		VII. Srikakulam District :	
	1. Srikakulam	13.65	1. Tekkali	3.10
			2. Srikakulam	13.65
VIII.	Nellore District :		VIII. Nellore District :	
	1. Nellore	10.14	1. Nellore (G. F.)	14.37
	2. Atmakur	13.00	2. Kavali	2.88
	3. Kavali	10.00	3. Kota	2.74
	4. Gudur	13.00	4. Vakadu	4.44
IX.	Prakasham District :		IX. Prakasham District :	
	1. Ongole :	8.00	1. Chirala (Old)	0.22
	2. Chimala	8.00	2. Ongole (Old)	0.22
	3. Kanigiri	13.00	3. Kanigiri	1.00
			4. Addanki	3.00
			5. Yeragondapalem	1 646

శ్రీ ఎస్. వేణుగోపాలచారి :—అధ్యక్షా, ఇది ఏదో ప్రాంతీయతత్వాలను రెచ్చగొట్టడం మా ఉద్దేశ్యం కాదు. కాని, ముఖ్యంగా, వారు ఇచ్చిన పట్టికలో కొన్ని అసమానతలు గమనించడం జరిగింది. ముఖ్యంగా తెలంగాణా రీజియన్‌లో గాని, రాయలసీమలో గాని ఎమౌంటు శాంక్షన్ అయిన దానికంటే ఇంకా ఎక్కువ ఇంకా ఎక్కువ ఎమౌంట్ ఎక్స్‌పెండిచర్ కాలేదు. మంత్రిగారి నియోజకవర్గము—నిజామాబాదులో కూడా దానికి సంబంధించిన ఫిగర్స్ ఇస్తున్నాను. ఎమౌంట్ శాంక్షన్ అయింది. రూ. 30 లక్షలు ఉంటే, ఖర్చు మాత్రము 24 లక్షలు, 61 వేలు అయినది, వెనుకబడిన ప్రాంతం అయిన ఆదిలాబాదు జిల్లాలో 41 లక్షలు ఎమౌంట్ శాంక్షన్ అయితే కేవలం రూ. 28 లక్షలు మాత్రమే బస్ స్టేషన్‌కు ఇవ్వడం జరిగింది. పారిశ్రామికంగా వెనుకబడిన ప్రాంతమైన మంచిర్యాలగాని, సిరిసిల్ల, లక్సెట్టిపేట బస్ స్టేషన్స్ మరియు నిర్మల్‌లో రూ. 6 లక్షలు మాత్రమే ఖర్చుచేయడం జరిగింది. మిగతా చోట్ల కంటే చాలా తక్కువగా ఖర్చుచేయడం జరిగింది. ఇటువంటి అసమానతలు వారు ఇచ్చిన పట్టికలో ఉన్నాయి. దయచేసి, అసమానతలు లేకుండా, వెనుకబడిన జిల్లాలను ఆదుకోవడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ? ముఖ్యంగా, అదిలాబాదు జిల్లాలో, సిరిసిల్ల, లక్సెట్టిపేట, నిర్మల్ విషయంలో శ్రద్ధ వహించాలని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ డి. సత్యనారాయణ :— అధ్యక్షా, పూర్వం కట్టిన బస్ స్టేషన్స్, బస్ డిపోస్ గాని అప్పుడు కరక్టుగా ఖర్చుపెట్టడం జరిగింది. ఇప్పుడు, ప్రస్తుతం కట్టేవాటికి ఆ ఖర్చుతో చూసుకుంటే ఎక్కువ అవుతుంది. అదే ఇబ్బంది తప్ప, వేరే ఏమీ లేదు. ఒక ప్రాంతానికి ఎక్కువ ఇంకో ప్రాంతానికి ఎక్కువ శాంక్షన్ చేయడం కాదు. నిర్మల్‌లో బస్ స్టేషన్ 40 సంవత్సరాల క్రితం కట్టాము. అప్పుడు ఎక్స్‌పెండిచర్ అంత జరిగింది. ఇప్పుడు కట్టిన వాటికి ఎంత అవుతుంది? ఆ శేడా తప్ప ఇంకేమీ లేదు.

శ్రీ ఎం. వి. వి రామారావు (రామచంద్రాపురం) :— అధ్యక్షా, రామచంద్రాపురం, కోటిపల్లిలో బస్ డిపోల నిర్మాణం ప్రతిపాదన ఏదైనా ఉందా ?

శ్రీ డి. సత్యనారాయణ :— బస్ డిపోకు ఫౌండేషన్ స్టోన్ వేయడం జరిగింది.

శ్రీ ఎం. వి. వి. రామారావు :— అధ్యక్షా, అది కేవలం రామచంద్రాపురంలోనే వేశారు, కోటిపల్లిలో వేయలేదు.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ (గుంటూరు - I) :— విజయవాడ బస్ డిపోకు
అంజయ్యగారు 1982లో శంకుస్థాపన చేశారు. 1984లో ఇప్పటి ముఖ్య 9-20 a.m.
మంత్రిగారు ఇంకొక సారి శంకుస్థాపన చేయడం జరిగింది. దాని నిర్మాణం ఎప్పుడు
చేపడుతారు ? గుంటూరు బస్ డిపోకు శంకుస్థాపన చేశారు ? నిర్మాణ కార్య
క్రమం ఎప్పుడు ప్రారంభిస్తారు ? దానికెంత ఖర్చు అవుతుంది ?

శ్రీ డి. సత్యనారాయణ:— విజయవాడ బస్ స్టేషన్‌కు 14.51 కోట్లు ఖర్చు అవుతుంది. గుంటూరుకు 3.61 కోట్లు ఖర్చు అవుతుంది. టెండర్స్ పిలుస్తున్నాం. పెద్ద మొత్తము కాబట్టి మంచి కంట్రాక్టర్స్ కొరకు ప్రయత్నం చేస్తున్నాం నిర్మాణం ప్రారంభమవుతుంది. కంట్రాక్టర్స్‌కి వర్క్ యిచ్చే ముందు వర్క్ పూర్తి చేస్తారా లేదా అని చూసి యిస్తాం. ఎవరు మంచిగా చేయగలుగుతారనేది ఆలోచనలో వుంది.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ :— మంచి, చెడ్డవారు అనేది తెలుసుకోవడానికి ఎంత కాలం పడుతుంది ?

శ్రీ డి. సత్యనారాయణ:— టెండర్స్ పిలిచినపుడు 80 మంది కంట్రాక్టర్స్ వచ్చారు. దానిలో 10 మందిని సెలక్ట్ చేశాం. వారినుండి పిలిచి ఇస్తాం.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ :— లో టెండరు వారికి యివ్వాలనే పద్ధతి ఇప్పటి వరకు వుంది. మంచి చెడ్డల పద్ధతి ఎప్పుడు ప్రవేశ పెట్టారు ?

శ్రీ డి సత్యనారాయణ :—నిర్మాణంలో ఆలస్యం జరుగుతోందని సరిగా జరగడం లేదని కంప్లైయింట్స్ గౌరవ సభ్యుల నుంచే వస్తూ వుంటాయి. అటువంటి కంప్లైయింట్స్ ఇకముందు రాకుండా మంచి కంట్రాక్టర్లను వెతికి సక్రమంగా పని చేయించే ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. మంచి కంట్రాక్టర్స్‌ని చూడాలని తప్ప వేరే ఉద్దేశ్యమేమీ కాదు.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :— గుంటూరు బస్ డిపోకు శంకుస్థాపన ఎప్పుడు చేశారు ? ఆ తరువాత మంచి కంట్రాక్టర్లను వెతకడం ప్రారంభించినది ఎప్పుడు? ఎప్పటికి పూర్తి వుతుంది ? మంచి కంట్రాక్టర్స్ అనే నియమ నిబంధన ఇటీవల రూపొందించారా? ఆర్.టి.సి. మంత్రిగారు వారికే ప్రత్యేకంగా రూపొందించారా? ఆ బస్ డిపో నిర్మాణం ఇప్పుడు ఏ దశలో వుంది ? మంచి, చెడ్డలంటే టెండరు ఎక్కువ పెడితే మంచా ? తక్కువ పెడితే మంచా ? కొన్ని సందర్భాలలో తక్కువ పెట్టి ఎక్కువ డ్రా చేసినవి వున్నాయి. ఎక్కువ పెట్టి మరింత ఎక్కువ డ్రా చేసినవి వున్నాయి. దీనిలో మంత్రిగారి సమాధానం ఏది ?

శ్రీ డి. సత్యనారాయణ:— టెండరు ఎక్కువ, తక్కువ అని కాదు. వారు ఇంతకుముందు ఏ వర్క్ తీసుకొని పూర్తి చేశారు ? వారి పూర్వ చరిత్ర ఏమిటి? అనేది చూసి సెలక్టు చేస్తున్నాం. వారు పని పూర్తి చేస్తారా లేదా అనేది చూస్తున్నాం. టైములో జరగడం లేదు ఆలస్యం జరుగుతోందని సభ్యులు చేసిన కంప్లైయింట్స్‌ని దృష్టిలో పెట్టుకొని చేస్తున్నాం తప్ప దీనికి నియమ నిబంధనలేమీ కాదు.

APPRENTICE TRAINEES EXAMINATION

55—

*5593-Q.-Sarvasri A Chittaranjan (Achanta), P. Venkatapathi, Kunja Bujji (Bhadrachalam) and N. Raghava Reddy :—Will the Minister for Youth Services, Sports and Technical Education be pleased to state :

(a) whether it is a fact that corrupt practices were made by the authorities in the Apprentice Trainees Examinations conducted in March, 1986 in the I.T.Is located in Medak and Rangareddy Districts; and

(b) whether any complaints were received in this regard and if so, the action taken thereon ?

సాంకేతిక విద్యాశాఖ మంత్రి (శ్రీ సి హెచ్. అయ్యన్నపాత్రుడు) :—

(ఎ), (బి) అప్రెంటిస్ షిప్. చట్టం క్రింద అప్రెంటిస్ ల కోసం ఆల్ ఇండియా ట్రేడ్ టెస్టు నిర్వహించడానికి రంగారెడ్డి, మెదక్ జిల్లాల్లో పరీక్షా కేంద్రాలు లేవు. అందుచేత, అవినీతి పద్ధతులకు పాల్పడే విషయానికి, ఫిర్యాదులు అందాయనే విషయానికి తావు లేదు.

శ్రీ పి వెంకటపతి :— ఇతర చోట్ల ఏమైనా అవినీతి పద్ధతులు జరిగాయా?

శ్రీ సిహెచ్. అయ్యన్నపాత్రుడు :—రంగారెడ్డి, మెదక్ జిల్లాలో అవినీతి పద్ధతులు జరిగాయా అంటే అసలు ఈ జిల్లాల్లో పరీక్షా కేంద్రాలు లేనప్పుడు అవినీతి జరగడానికి అవకాశం లేదని చెప్పాను.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :—పరీక్షా కేంద్రాలున్న ఇతర చోట్ల జరిగినవా?

శ్రీ సిహెచ్. అయ్యన్నపాత్రుడు :—ప్రత్యేక ప్రశ్న వేయాలి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—1986 మార్చిలో ఎన్ని కేంద్రాలలో పరీక్షలు నిర్వహించారు?

శ్రీ సిహెచ్. అయ్యన్నపాత్రుడు :— మన రాష్ట్రంలో 12 కేంద్రాలున్నాయి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిర్వహించిన ఈ 12 పరీక్షా కేంద్రాలలో అవినీతి జరిగినట్లు రిపోర్టులు రాలేదు. ఏమైనా వుంటే గౌరవ సభ్యులు వ్రాత పూర్వకంగా రిపోర్టు యిస్తే వెంటనే చర్య తీసుకొంటాను.

PAY FIXATION CASES IN FACTORIES DEPARTMENT

56—

*4983-Q.—Sarvasri G. Pratap Reddy (Allagadda) and M.V. Mysoora Reddy (Kamalapuram):—Will the Minister for Labour and Printing be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Director of Factories and Boilers did not initiate action even after a lapse of 278 days to fix up the pay of the employees ;

(b) the reasons therefor and the number of pay fixation cases pending ?

కార్మిక-ముద్రణ శాఖ మంత్రి (శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి) :—(ఎ) లేదండీ

(బి) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

డా. ఎం. వి. మైసూరారెడ్డి :—లేదు, తావు లేదు అన్నారు. ఇంతకు ముందు రాయలసీమ, తెలంగాణా ప్రాంతాలు, ఇతర ప్రాంతాల మధ్య అసమానతలన పైన ప్రశ్న వేస్తే దానిపైన టైము యివ్వలేదు. ఈ సమస్య కూడా ఆ సమస్యతో ముడిపడి వుంది. వీరు ఒక ఎంప్లాయీ రాయలసీమ ఉద్యోగుల సంఘానికి సెక్రటరీగా వున్నారు, అటువంటి సెక్రటరీకి ప్రొమోషన్ వచ్చినా పేస్కేలు ఫిక్స్‌చేయిలేదు. పేస్కేలు ఫిక్స్‌చేయడానికి ఒకటిన్నర గంటలు చాలు. కాని ఇంతవరకు ఫిక్స్ చేయలేదు. దానిపైన డి. ఒ. లెటర్ వ్రాసినా మంత్రి గారు లేదు. తావు లేదు అంటున్నారు. ఇప్పుడైనా ఫిక్స్ చేయిస్తారా? ఫిక్స్ చేయని ఉద్యోగులపైన చర్య తీసుకొంటారా?

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి :—రాఘవరెడ్డి అనే ఉద్యోగి స్టాటిస్టికల్ డిపార్టు నుంచి ఫ్యాక్టరీస్ డిపార్టుమెంటుకు వచ్చారు. స్టాటిస్టికల్ డిపార్టు మెంటులోని ఉద్యోగంపైన ప్రొమోషన్ పొందడంవల్ల పే ఫిక్స్ చేయడానికి సంబంధించిన వివరాలు పేరెంటు డిపార్టుమెంటుకు అందడంలో ఆలస్యం జరిగింది. అతని పే ఫిక్సేషన్ జూన్ 5 వ తారీకున చేసి ఇప్పుడు ఒరిజినల్‌గా ఉన్నటువంటి వాటర్ డెవలప్ మెంట్ డిపార్టుమెంటుకు పంపించడం జరిగింది.

CABINET SUB-COMMITTEE ON MUNICIPAL ADMINISTRATION

57—

*4631-Q.-Sri G. Yadagiri Reddy (Ramannapet):-Will the Minister for Municipal Administration be pleased to state:

(a) whether it is a fact that a sub-committee has been appointed consisting of 4 Ministers to reconstitute the Municipal Administration set up;

(b) whether the Government have received any recommendations frnm the Committee; and

(c) the recommendations proposed to be implemented by the Government?

మునిసిపలు పరిపాలన శాఖ మంత్రి (శ్రీ కె. కళా వెంకటరావు) :—

(ఎ) అవునండీ.

(బి) అవునండీ.

(సి) ఈ విషయాన్ని ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తున్నది.

30 a.m.

శ్రీ డి. చినమల్లయ్య :—మున్సిపల్ ఛైర్మన్ ఎన్నికలు జరపాలని కమిటీ సూచనలు చేసిందా ? అవి ప్రభుత్వ ఆలోచనలో ఉన్నాయా ?

శ్రీ కె. కళా వెంకటరావు :— ప్రభుత్వ ఆలోచనలో ఉంది. పూర్తి పరిశీలన జరిగిన తరువాత సభలో బిల్లు ప్రవేశపెట్టడం జరుగుతుందని గౌరవనీయ సభ్యులకు తమ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

Mr. Deputy Speaker :—Question No. 58 is postponed at the request of the Minister.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనా రెడ్డి :—ఎందుకు అధ్యక్షా?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—ఇరిగేషన్ మినిస్టర్స్ కాన్ఫరెన్స్‌కి వారు ఢిల్లీ వెళ్ళారు.

SALE OF BURIAL GROUNDS

59—

* 4132—Q.—Sri B. Bal Reddy :—Will the Minister for Revenue be pleased to state :

(a) whether it is a fact that burial grounds have been sold out in Hyderabad City by some persons;

(b) if so, the action taken to prevent the same; and

(c) whether any enquiry conducted into the unauthorised occupations and selling of burial grounds at Ramantapur and Nallavagu ?

శ్రీ ఎస్. ఫరూఖ్ (వక్ఫ్ శాఖ మంత్రి) :—(ఎ) అవునండి.

(బి) ఈ విధమయిన ఆక్రమణలను గమనించినప్పుడల్లా హైదరాబాదు మున్సిపలు కార్పొరేషను శాఖల వారి సహాయతో పోలీసు వారు వీటిని తొలగించడానికి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు.

(సి) రంగారెడ్డి జిల్లా, రామంతపూరు నల్లవాగు గ్రామాలలో వున్న స్మశాన వాటికలను అనధికృతంగా ఆక్రమించుకొని, వాటిని అమ్మివేసిన సందర్భాలేవీ లేవు.

శ్రీ బద్దం బాల్‌రెడ్డి :— ఈనాడు హైదరాబాదులో దేవాలయ భూములను, మిగతా భూములను ఆక్రమించుకోవడమే కాకుండా చివరకు స్మశాన భూములను భూబకాసురులు ఆక్రమించుకుంటూ వుంటే ప్రభుత్వం ఏమీ చర్య తీసుకోవడం లేదు. గత సెషన్‌లో కూడా నేను దీని గురించి చెప్పడం జరిగింది. కాని యింతవరకు ఏ మాత్రము చర్య తీసుకోనందుకు రెండు ఉదాహరణలు చెబుతున్నాను. మా ప్రాంతములో ఓల్డు సిటీలో నల్లవాగు చంద్రాయణగుట్ట సమీపములో వుంది. అక్కడ హిందూ స్మశాన వాటిక అని కలక్టరు ఉత్తరువులు యిచ్చినప్పటికి అక్కడ భూ ఆక్రమణలు జరిపి ఇళ్ళు కట్టుకుంటున్నారు. అక్కడ ఉన్నటువంటి ఇబ్రహింఖాన్ స్మశాన వాటికను మొత్తం

ధ్వంసము చేసి అక్కడ బొందలగడ్డలను కూల్చివేసి ఇళ్ళు కట్టుకుంటూ వుంటే అటు మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ గాని, ఇటు ప్రభుత్వం గాని అతని పైన ఎటువంటి చర్య తీసుకోవడం లేదు. దీనిపై ప్రభుత్వం వెంటనే చర్య తీసుకోడానికి ప్రయత్నం చేస్తుందా ? నా నియోజకవర్గంలో మెహిదీపట్నంలో హిందువుల, హరిజనుల స్మశానం వుంది. అక్కడ అయోధ్య సొసైటీ భూఆక్రమణ చర్యలు జరుపుతోంది.

శ్రీ ఎన్. ఫరూఖ్ :—హిందూ స్మశాన వాటికల విషయములో నాకు సంబంధము లేదు.

శ్రీ బద్దం బాల్ రెడ్డి :—అయోధ్య సొసైటీ వారు మూడు వేల చదరపు గజాల భూమిని ఆక్రమించుకోవడం జరిగింది. అక్కడ ఉన్నటువంటి బొందల గడ్డలను కూల్చివేసి ప్లాట్స్ చేసి అమ్ముకుంటున్న విషయం.........

శ్రీ ఎన్. ఫరూఖ్ :—స్మశాన వాటిక అంటే వక్ఫ్ బోర్డుకు సంబంధించినది కాకుండా హిందూ స్మశాన వాటిక గురించి చెపుతున్నారు. హిందూ స్మశాన వాటికల విషయం నాకు సంబంధించినది కాదు.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి (మలక్ పేట) :—ఈ ప్రశ్న వారిది కాదు. కాబట్టి దీనిని పోస్ట్‌పోన్ చేసి ఎవరిదో వారికి పంపి ఈ సెషన్‌లోనే వచ్చేట్లు చూడండి.

శ్రీ నరాల రాఘవరెడ్డి :—వారు మాది కాదంటున్నారు. స్మశాన వాటిక అంటే అందరికి సంబంధించినది. ముస్లిమ్‌లది అయితేనే నేను చెపుతాను, హిందువులది నాకు సంబంధము లేదని అంటున్నారు.

రెవెన్యూ శాఖ మంత్రి (శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి) :—ఇది వక్ఫ్ బోర్డుకి సంబంధించినది. అందుకని ఆయనకు ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయడం జరిగింది

శ్రీ బద్దం బాల్ రెడ్డి :—వక్ఫ్ బోర్డుకి సంబంధించినది కాదు. రెవెన్యూ మంత్రిగారి నుంచే సమాధానం రాబట్టడానికి నేను ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. వారే సమాధానం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. ఒకవేళ సమాధానం ఇప్పుడు ఇవ్వలేకపోతే పోస్టుపోన్ చేసి భూ ఆక్రమణల గురించి తరువాత సమాధానం ఇవ్వమనండి.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—ఇందులో వచ్చిన పదము కూడా బరియల్ గ్రౌండ్ అని వాడారే తప్ప వక్ఫ్‌కి సంబంధించినది అనే మాట ఎక్కడా లేదు

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—రిప్లయిలో వచ్చింది.

Sri Mohd. Mukarammuddin:—The question is : "Whether it is a fact that the burial grounds have been sold out in Hyderabad city?" And that remains a fact. And the Minister........

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :—దీనికి రిప్లయి ఇవ్వవలసినది వక్ఫ్ మంత్రిగారని రెవెన్యూ మంత్రిగారు అంటున్నారు. నాకు హిందూ స్మశాన వాటికలకు సంబంధము లేదని ఆయన అంటున్నారు. ముందు దీనికి సమాధానం ఎవరు ఇవ్వాలో మీరు డిసైడ్ చేసి రిప్లయి ఇప్పించండి,

శ్రీ ఎస్ ఫరూఖ్ :—వారు హిందూ స్మశాన వాటికల గురించి అడుగుతున్నారు. హిందూ స్మశాన వాటికలతో వక్ఫ్ బోర్డుకి సంబంధము లేదని చెపుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనా రెడ్డి:—ఇందులో రెవెన్యూ మంత్రిగారిని అడుగుతున్నారు.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:—దీని ఆన్సర్ వక్ఫ్ బోర్డుకి సంబంధించినది. అందువల్ల వక్ఫ్స్ మంత్రిగారికి ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయడం జరిగింది. మీరు వేరే ఉప ప్రశ్న వేసినందువల్ల ఆయన అని ఉండవచ్చు. కాని మెయిన్ క్వశ్చన్ ఆన్సర్ మాత్రం వారిది.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర:—ఇందులో చూడండి. వారు రెవెన్యూ శాఖా మాత్యులనే అడిగారు. ఇందులో బరియల్ గ్రౌండ్ అని క్లియర్‌గా ఉంది. వక్ఫ్ బోర్డుకి సంబంధించిన ప్రశ్న వేరే ఉంది.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:—సంబంధము లేదని అంటే ఆన్సర్ చేయడానికి నాకు అభ్యంతరం లేదు. వక్ఫ్ బోర్డుకి సంబంధించిన ప్రాపర్టీసికి సంబంధించిన ప్రశ్నగా ఉంది.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర:—వక్ఫ్ బోర్డుకి సంబంధించి షార్టు నోటీస్ క్వశ్చన్ ఉంది. అది వస్తుంది. ఇది హిందూ స్మశాన వాటికలకు సంబంధించినది. వక్ఫ్ బోర్డుకి సంబంధము లేదు. దీనిని పోస్టుపోన్ చేసి రేపు సమాధానం ఇప్పించండి.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:—నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు.

Mr. Deputy Speaker:—Postponed to to-morrow.

BRIDGES ON NATIONAL HIGHWAY NO. 7

60—

*5244-Q.-Smt. M. Indira (Shadnagar):—Will the Minister for Roads and Buildings be pleased to state:

(a) whether it is a fact that most of the Bridges on the N.H. 7 are very narrow and very old; and

(b) whether there is any proposal to widen the roads and prevent accidents?

రోడ్లు, భవనాల శాఖ మంత్రి (శ్రీ కె. జానారెడ్డి):

(ఎ) వాస్తవమేనండి.

(బి) ప్రతిపాదనలు ఉన్నాయి.

శ్రీమతి ఎమ్. ఇందిరా:— నేషనల్ హైవే 7 పై హైదరాబాదు-జడ్చర్ల మధ్య 1985–1986 కాలములో ఎన్ని యాక్సిడెంట్స్ జరిగాయి. ఈ యాక్సిడెంట్స్‌లో ఎన్ని లారీ ప్రమాదాలు, ఎన్ని బస్ ప్రమాదాలు జరిగాయి, ఎంతమందికి ప్రాణ నష్టం జరిగిందో చెప్పాలని మంత్రిగారిని తమ ద్వారా కోరుతున్నాను.

9-40 a.m. ఇట్టి యాక్సిడెంట్స్ జరగడానికి లారీ డ్రయివర్ల నిర్లక్ష్యమా? లేకపోతే ఇరుకు రోడ్ల వలనా లేక ఇతర కారణాల వల్ల జరుగుతున్నాయా? ఆర్. టి. సి. బస్సులలో 60 కి. మీ. పర్ అవర్ అని ఏ విధంగా నిర్ణయించారో, అదే రకంగా లారీలకు కూడా ఏదైనా నిర్ణయం చేసే ప్రతిపాదనలున్నాయా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:— అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు అడిగిన ప్రశ్నలకు, వేసిన ముఖ్య ప్రశ్నకు ఏమీ సంబంధం లేదు కనుక మరొక ప్రశ్న ద్వారా అడిగి జవాబు రాబట్టుకోవలసిందిగా మీ ద్వారా తెలియ చేస్తున్నాను.

SHORT NOTICE QUESTIONS AND ANSWERS

INCOME AND EXPENDITURE OF WAKF BOARD

60—A.

S. N. Q. No. 5936-D.-Sarvasri Mohd. Mukarrammuddin and Ibrahim-Bin-Abdullah Masquati :-Will the Minister for Sugar and Wakfs be pleased to state :

(a) The income and expenditure of the Wakfs Board during the last six years under various heads;

(b) whether Committees appointed for all Districts and Taluks; if so, the names of the members of the Committees;

(c) Whether the Government have released Rs. 20 lakhs announced recently and the manner in which it is spent?

వక్ఫ్ శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎన్. ఫరూక్):—

(ఎ) గత ఆరు సంవత్సరాలలో అంటే 1980–81 నుండి 1985–86 వరకు ఆంధ్రప్రదేశ్ వక్ఫ్ బోర్డు ఆదాయ, వ్యయాలను తెలిపే వివరాలు 1 వ అనుబంధంలో వున్నాయి

(బి) నిజామాబాదు, నల్గొండ, రంగారెడ్డి జిల్లాలకు మినహా మిగిలిన అన్ని జిల్లాలకు వక్ఫ్ కమిటీలను ఏర్పాటు చేయడమయింది. వాటి సభ్యుల పేర్లు, 2వ అనుబంధంలో ఉన్నాయి. ఆ విధంగానే 3వ అనుబంధంలో పేర్కొన్న తాలూకాలకు వక్ఫ్ కమిటీలు ఏర్పాటు చేయడమయింది. 1, 2, 3 అనుబంధాలు సభా సమక్షంలో ఉంచడమయింది.

(సి) ప్రతిపాదనను ప్రభుత్వం చురుగ్గా పరిశీలిస్తున్నది.

ANNEXURE-I

Statement Showing the Income and Expenditure of the A. P. Wakf Board during the Last Six Years:

		Income			Expenditure			
Sl. No	Year	Wakf Fund	Qazaat, Haq-e-Intezims and Misc.	Total	Administration	Legal Expenditure	Contengencies & other expenditure	Total
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.	1980–81	3,46,982.02	6,03,954.73	9,50,936.75	5,14,479.66	71,090.37	5,54,128.44	11,39,698.47
2.	1981–82	4,62,767.53	6,65,350.71	11,28,118.75	8,08,633.09	88,187.63	3,01,952.88	11,98,773.60
3.	1982–83	4,39,210.20	8,80,829.31	13,20,039.51	10,28,557.59	70,708.05	2,80,698.75	13,79,964.39
4.	1983–84	5,31,220.80	8,13,230.36	13,44,451.16	10,95,304.05	65,486.45	2,76,532-04	14,37,322.54
5.	1984–85	7,26,557.16	9,09,338.43	16,35 895.59	13,49,338.29	56,770.05	4,48,(·48.13	18,54,156.47
6.	1985–86	5,57,539.62	11,60,318.77	17,17,958.39	15,24,039.20	31,202.200	4,19,724.75	19,74,965.95

ANNEXURE–II

LIST OF MEMBERS OF DIST. WAKF COMMITTEES IN A.P.

1. MEDAK DIST.

1.	Sri Dr. M. A. Rahim, Shankarampet Jogipet, Tq. Medak Post.	President.
2.	,, Mohd. Zafarulla Khan, Business man, Medak Dist.	Vice–President
3.	,, Mohd. Nawab Agriculturist M[illegible]arjipet via Chenguta Ramayampet Tq., Medak Dist	Member
4.	,, K. S. Akhil, Agriculturist, Siddipet, Medak Dist.	.. do
5.	,, Kaja Ali, Advocate, Zaheerabad Medak Dist.	.. do
6.	,, Syed Abdullah, Contractor, Sadasivpet, Medak Dist.	.. do
7.	,, Salar Pasha, Pensioner, Sangareddy, Medak Dist.	.. do
8.	,, Ali Ahmed, Agriculturist, Narsapur, Medak Dist.	.. do
9,	,, Md. Akber, Agriculturist, Nangnoor Post, Siddipet Tq.	.. do
10.	,, Gulam Mohiuddin Agriculturist Ramayampet, Medak Dist.	.. do
11.	,, Mohd. Shafiuddin, Advocate Kohir, Zaheerabad Tq., Medak Dist.	.. do

2. ADILABAD DIST.

1.	,, Mohd. Tajamul Yar Khan, Land Lord ..	President
2.	,, Mir Amjad Ali ..	Secretary
3.	,, Mohd. Hayat, Rtd. Forest Range Officer, Khanapur. ..	Member
4.	,, Mohd Viquar Ahmed, Advocate	.. do
5.	,, Khalid Bin Sayeed	.. do

6.	Sri	Mohd· Ibrahim, R/o Bhainsa	Member
7.	"	Islamuddin, Alim & Fazıl	.. do
8.	"	Sultan Ahmed, R/o Chınnur Tq.	.. do
9.	"	Mohd.Anwar, Inomdar & Ex-Councillor R/o Nırmal Tq.	.. do .. do
10.	"	Mohd. Moinuddin, Sarpanch	.. do
11.	"	Salam Jaizi R/o Utnoor.	.. do

3. KHAMMAM DIST.

1.	"	Mohd. Nazeer Ali,B.A.LLB, Advocate	.. President
2.	"	Mhod. Muzaffaruddin, M. Com, Con·ractoı, Kh^mmam Tq.	.. Vice-President
3.	"	Syed Turab Ali, Munawar Bakery Kasba Bazar, Khammam Tq.	.. Member
4.	"	Mohd Mustafa, Business, Kothagudam	.. do
5.	"	Khaja Habeebuddin, Principal Tiny Tots High School, Khammam.	.. do do
6.	"	Mohd. Khasim, , Muthawalli, Kalloor (v)	.. do
7.	"	Gulam Jaffar, Municipal Councillor .. Khammam.	do
8.	"	Khader Basha, Business, Bhadrachalam	.. do
9.	"	S. A. Quadeer, Sarpanch, Yellandu Tq.	.. do
10.	'	Syed Munawaryadulla President, A.P. N.G.Os. Khammam.	do
11.	"	Syed Wahed Hussain Contıactor, Khammam	do

4. WARNGAL DISTRICT

1	Janaab Shaik Basheer Ahmed, SK. Mohd- Tannery, Mandi Bazar, Warangal.	Presdent.
2.	Dr. Abdul Rasheed, Principal, Islamis college, Warangal.	Vice President
3.	Janab Ghouseullah Baig, Advocate, Warangal.	Member.
4.	Dr. Anwarrullah, Taluq, Narsampet	do

5. Dr. Janab Sultan Samiullah, Advocate, Mahabubabad. Member
6. do Moizuddin Ahmed, Chittiyal do
7. Sri Samiullah Baig, B. S. C. Mandi Bazar, Warangal. do
8. Sri Syed Khaja Noorulla Hasan, B. A. Parkal Warangal. do
9. Janab Muqeet Khan, Contractor, Warangal. do
10 " Tajuddin Ghori, Advocate, W. rangal. do
11. " Sayeeduddin, B.A. Rtd. Head Master. Khilla, Warangal. do

5. MAHABUBNAGAR DIST.

1. Janab M. A. Aziz Saheb, Editor, Tameer, Mahabubnagar Phone No. Res. 705. President.
2. " Saleh Mohammed, Mun cipal Councillor, Mahabubnagar. Vice-President
3. " Mohd. Abdur Ravoof, Advocate. Mhaaboobnagar. Member
4. Mohd Jaffar Bharath Talkies, Road, Mahaboobnagar. do
5 " Mohd Haneef Architect, Mahaboobnagar. do
6. ", Mohd Younus, M A.B. Ed. Mahaboobnagar. do
7. " Mohd Azam, Clo Azam Rice Mills Jadeherla Taluq Mahabyobnagar.
8, " Masood Bin Ahmed, Advocate, Nagarkurnool, Tq. Mahaboobnagar. do
9. " Mohd Abdul Mutlab, Social Worker, (T. BP) Shadnagar, Taluq, Mahaboobnagar.
10. " Abdul Sami Municipal Councillar ward No.12, Aslam Khan Street, Mahaboobnagar. do
11. " Sardar Ali (Rtd. Dy. Collector) Achampet do

6. KAREEMNAGAR DIST.

1, Janab Mushtaq Hussain, Kareemnagar President.
2. Janab Hasan Khaleelullah, Sircilla Vice-President.
3. Janab M A. Bari Farooqui, Advocate. KRN Member
4. Janab Qazi Basheeruddin, Sadar Qazi aud President, Anjuman-e-Islamia, Kareemnagar. Member

5.	Janab Shaik Rasool Saheb, Kareemnagar	Member
6.	Janab Dr. Hameed Ali Khan, Dentist KRN.	Member.
7.	Janab Mohd. Gaziuddin Kamal, Secretary, Anjuman Taraqee Urdu, Kareemnagar.	Member,
8.	Janab Mumtaz Ahmed, Contractor, Peddapalli.	Member
9.	Janab Sayeeduddin Godavari Khani (NTPC)	Member.
10.	Janab Lal Mohd, Kareemnagar.	Member.
11.	Janab M.A. Rasheed, Jagtial Taluq.	Member.

7. SRIKAKULAM DISTRICT

1.	Sri Mohd. Qasim (Srikakulam)	Acting President.
2.	Sri Abdul Khader	Member
3.	Sri Shaik Vazir saheb	,,
4.	Sri Hyder Shareef Saheb	,,
5.	Sri Abdul Ghaffoor Saheb	,,
6.	Sri Abdul Kareem Saheb	,,
7.	Sri M,A. Rahman	,,
8.	Sri Abdul Aziz Saheb	,,
9.	Sri Mohd. Khasim (Palakunda)	,,
10.	Sri Mohd. Siddiq	,,
11.	Sri Mohd. Ghouse	,,
12.	Sri Abdul Ghaffoor	,,
13.	Sri Hyder Khan	,,
14.	Sri Hussain Baig	,,

8. CHITTOOR DISTRICT

1.	Sri S. Abdul Jaleel	President
2.	,, M. P. Sardar Khan	Member
3.	,, K. Ahmed	,,
4.	,, M. Saifullah Baig	,,
5.	,, Yousuf	,,

6.	Sri Maqdoom Hussain	Member
7.	,, Payare Jan	,
8.	,, Abdul Shukoor	,,
9.	,, Raza Ali Khan	,,
10.	,, Iqbal	,,
11.	,, L. Ehasanullah Nabi	,,

9. KRISHNA DISTRICT

1.	Sri Abdul Rehman, Advocate, Winchipet Vijayawada-1 ..	President
2.	,, Abdul Azeem, Advocate, Islampet, Babu Rajendra Prasad Road, Vijayawada. ..	Vice-President
3.	. Abdul Rahim, S/o Late Abdul Rasool, Vijayawada. ..	Member ,,
4.	,, Jaleel Khan, s/o Mahmood Khnn, Iron Scrap Merchant, Tatapet, Vijayawada. ..	,,
5.	Dr. Mohammad Ibrahim, Alias Dr. Babn, Arundelpet, Vijayawada.	,,
6.	Sri Haji Mohd. Rafiuddin, Muthawalli Jamia Mosque Jaggaiahpet Krishna Dist. ..	,,
7.	,, Dawood Ali Shah (Shia Member) Masulipatnam. ..	,, ,,
8.	, Abdul Hafiz, English Palem, Musulipatnam. ..	,,
9.	,, Mir Shah Zahoor, Muthawalli, Jamia Mosque, Canal Road, Vijayawada. ..	,,
10.	,, A.K. Ansari, Arundelpet, Vijayawada ..	,,

10. GUNTUR DISTRICT

1.	Sri M. Anwerullah s/o S.K. Rahmatullah Guntur-3. ..	President
2.	,, Dr Iqubal Rahman Khan s/o Husain Khan Mufti street, Guntur. ..	Vice-President
3.	Sri Am'er Baig, Anandapet, Guntur. ..	Member
4.	,, Mohd. Shareef, Main Road, Guntnr. ..	,,

10. GUNTUR DISTRICT-Contd.

5. Janab Abdullah Khan, M.A, LLB., Mufti Street Guntur.	..	Member
6. ,, Rahman Shareef, Bara Imam Street, Guntur	..	do
7. ,, Shaik Mahmood, Narsaraopet, Guntur	..	do
8. ,, Mohd. Galib Saheb, Vemulurupadu (PO) Guntur.	..	do
9. ,, Khader Khan, 12 Ward Councillor Ponnur (PO) Guntur.	..	do
10, , Abdul Khoja s/o Rahim. Mallupudi village, Pallapatna Tq., Guntur.	..	do
11. ,. Abdul Nabi, Ex-Dist. Wakf Committee Perecherla, Guntur.	..	do

11. VIZIANAGARAM DISTRICT

1. ,, Janab Peer Ali Shah Saheb, Pattana Musalmin Lanka Street.	..	President
2. ,, Mohd. Bahadur Shah	..	Member
3. ,, M.A. Salam	..	do
4. , Shamsuddin Saheb	..	do
5, ,, Samiullah	..	do
6. ,, Shaik Sardar	..	do
7. ,, Mohd. Siddique, New Bombay Hall	..	do
8. ., Mohd. Hussain	..	do
9. ,, Syed Yousuf (Garividi)	..	do
10. ,, Syed Pasha Sahib (Salur)	..	do
11. ,, Abdul Wahab Sahib (S. Kota)	..	do

12. WEST GODAVARI DISTRICT

1. Janab Md. Noorullah Baig, Land Lord and Contractor, Kapavaram, Kovvur Tq.	President
2. ,, Abdul Rahim, Gold Medalist, Carpet Merchant, Pension Line, Eluru.	Vice-President
3. ,, Abdul Shakur, Zinda Talismat Distributor, Eluru.	Member

12 West Godavari District—contd.

4.	Janab	Niazur-Rahman. S/o Suleman Saheb Carpet Society, Eluru.	.. Member
5.	,,	Mohd. Aijaz Ahmed, Fish Merchant Akkividu.	.. do
6.	,,	Mohd. Nurullah, Fruit Merchant Bhimavaram.	.. do
7.	,,	Mohd. Saleem Ahmad, Advocate, Narsapur.	.. do
8.	,,	Mohd. Umar Ali, R'd. Police Sub-Inspector, Akkividu.	.. do
9.	,,	S. Moula Ali, Tyre Retreding, Tadepalligudem.	.. do
10.	,,	Dr. M. Naz'r Ahmed, Nidavalur.	.. do
11.	,,	Mohd. Shamshuddin Alias Shamsheer, Land Lord, Krovvidi.	.. do

13. EAST GODAVARI DISTRICT

1.	Janab	K. Durani, Rtd. Supdt. (R & B), Mosque Street, Kakinada.	President
2.	,,	Mohd Nasar, Imperial Tyres Devi Chowk, Rajahmundry-533 104.	Vice-President
3.	,,	Haji Sait Zakiria, General Merchant, Kakinada.	Member
4.	,,	Dr. Imam Hussain, R.M.P. Jagannaikapuram, Kakinada	.. do
5.	,,	Sultan Mohiuddin Khan, City Buses Kakinada	.. do
6.	,,	S.K. Qaider Wali, Skin Merchant.	.. do
7.	,,	Asadulla Ahmad, B.A., Royal Mosque, Main Road, Rajahmundry	.. do
8.	,,	Mohd Kamal, Kamal Shoe Co., Ramchandrapuram.	.. do
9.	,,	Mohd. Akber, Proprietor, Welding Shop, Amalapuram.	.. do
10	,,	Mohd. Babar, Chappal Merchant, Rajahmundry.	.. do
11.	,,	Mohd. Chand Basha, Chappals Manufacturers, Rajahmundry.	.. do

14. VISHAKHAPATNAM DISTRICT

1.	Janab	Saleh Bhai	President.
2.	,,	Dr. Fazul Rahman, President, Mosque Vishakapatnam.	Vice-President
3.	,,	Mohd. Yousuf, Joint Secretary, Abusarange Mosque Fort, Vishakapatnam.	Member
4.	,,	Akhil Ali Shah, Secretary, Jamia Mosque, Visakapatnam.	.. do
5.	,,	M.A. Hannan, Member, Abusarang Mosque Committee, Visahkapatnam.	.. do
6.	,,	Mohd Nazeer Ahmed, Secretary, Ahle Hadees Mosque, Vishakapatnam.	.. do
7.	,,	Mohd , Issa, Secre ary Pension Lane Mosque, Vishakapatnam.	.. do
8.	,,	A.G. Khan, Member New Colony Mosque, Vishakapatnam.	.. do
9.	,,	Mohd. Ali, Fatha Secretary, Islampeta, Mosque, Vishakapatnam.	.. do
10.	,,	Dr. P.M Khan, Member Anakapally, Mosque, Vishakapatnam.	.. do
11.	,,	Ansar Wali, Secretary, Narsipatnam Mosque, Vishakapatnam.	.. do

15. KURNOOL DISTRICT

1.	Janab	Mohd. Ghouse, Municipal Councillor, Kurnool	President
2.	,,	Haji Mohd. Iqbal B.A., Pro. Ring Beedi, Kurnool.	Vice-President
3.	,,	Allah Bakash, Kurnool, Rtd. Municipal Teacher, near Zinda Bhai Mosque, Ganigalli Street, Kurnool.	Member
4.	,,	Sayeed Burhan, Chief Reporter, Andhra Patrika, Kurnool District.	.. do
5.	,,	Dr. Maqbool Saheb, Kurnool	.. do
6.	,,	Buda Mia, Atmakur, Kurnool Dist.	.. do

15. Kurnool District–Contd.

7.	Janab	S. Abdul Razaq, ear New Mosque, Nandyal, Kurnool	.. Member
8	,,	Samad Mia, Sarpanch, Devanoor (V) Midtoor Mandal, Kurnool Dist.	.. do
9.	,,	P. Khaja Khan, S/o Salam Khan, Gudur, Kurnool Dist.	.. do
10.	,,	L. Hassan Khan, Mine Owner, Dhone, Kurnool Dist.	.. do
11.	,,	K.Md. Hussain Saheb, Chunnahbatti street, Yemmignur, Kurnool.	.. do

16 CUDDAPAH DISTRICT

1.	Janab	Md. Habibulla, Bus Owner, Cuddapah	President
2.	,,	Rahim Khan Saheb, Municipal Councillor, Cuddapah	Vice-President
3.	,,	Dr. S. Ghouse Mohiuddin, Dentist, Home Street, Cuddpah	Member
4	,,	Abdul Ghouse, Advocate, Jamalamadugu	.. do
5.	,,	Ghouse Mohiuddin, Beedi Leaves Contractor, Rajampet	.. do
6.	,,	Hajee Jaffar Sahib, Business Pulivendala	.. do
7.	,,	Naseeruddin, Sangam Beedi Factory, Cuddapah.	.. do
8.	,,	Meera Mohiuddin, Rtd. Deputy Tahsildar Cuddapah Dist.	.. do
9.	,,	Shaik Saheb Basha, Bus Owner, Machala Ramiah street, Cuddapah.	.. do
10.	,,	Ahmed Hussain, Bus Owner, Lakkireddi Palli, Cuddapah.	.. do
11.	,,	Nabi Sahib, Mandi Meochount, Cuddapah.	.. do

17. PRAKASHAM (ONGOLE)

1.	,,	P. Mohammed Khan, Tyre Business & Lorry Owner, Kota street, Ongole–523001.	.. President
2.	,,	Dr. Md. Khaleel Basha, M. B. B. S., Ganugapalem, Ongole.	Vice-President

17. PRAKASHAM (ONGOLE)—Contd.

3. Janab Shaik Basha, B. Sc., Subedar Street, Kandukur .. Member
4. ,, Shaik Mahboob Basha, T. D. P, General Secretary of Giddalur Constituency. .. –do–
5. ,, Mulla Hussain Saheb, B. A., Padamata Street, Podilli. .. –do–
6. ,, Md. Basha, Goldsmith & Pan Broker, Opp. Whilte Gandhi Statue, Chirala. .. –do–
7. ,, S. K. Shareef, M. A., Kothapeta, Kanigiri .. –do–
8. ,, S. K. Shajahan, Bus & Lorry Owner Addanki Bus Stand, Ongole. .. –do–
9. ,, S. K. Abdul Rasheed, B. Com., Medical Shop Addanki Bus Stand, Ongole. .. –do–
10. ,, Md. Ismail, B. Sc., Medical Shop, Main Road Markapur. .. –do–
11. ,, Md. Khajamiya (Tobacco Barrens) Iron Merchant, Islampet, Ongole. .. –do–

18. NELLORE DISTRICT

1. Janab S. Abdullah Khan, Partner, New Talkies Picture Palace, Pedda Bazar, Nellore. Phone No. 305. .. President
2. ,, Mohd. Hyder, Partner, Langar Cigar Factory, Ranganaikulupet, Nellore. Vice-President
3. ,, Abdul Lateef Khan, Contractor, Janada s reet, Nellore. .. Member
4. ,, Md. Dastagir, Retired, Mollapet, Nellore .. –do–
5. ,, Shaik Samdani Basha, Municipal Councillor, Nellore. .. –do–
6. ,, Shaik Dastagir, Retired, Supervisor Opp, Town Police Station, Gudur, Nellore. .. –do–
7. ,, Shaik Basha, Ex-Employee, Co-operative Bank, Kota, Nellore. .. –do–
8. ,, Shaik Jamal, Tailor, Masabpet, Venkatagiri, Nellore. .. –do–
9. ,, Shaik Khader Basha, General Merchant, Kaligiri (P. O.) Nellore. .. –do–
10. ,, Shaik Mujan, A. S. Peta, Atmakur Tq., Nellore .. –do–
11. ,, Pattan Sahebjan, Carpenter, Buchireddipalem, Nellore. .. –do–

19. ANANTAPUR DISTRICT

1.	Janab S. Khaja Hussain, M. A. LLB., Advocate, Anantapur.	..	President
2.	,, K. A. Jabbar Sahib, Hindupur, Income-Tax Practitioner.		Vice-President
3.	,, Y. Iqbal, Proprietor Taj Emery Stones, Anantapur.	..	Member
4.	,, Mohd. Maqbool, Proprietor, Maqbool Garage.	..	–do–
5.	,, K. S. Hussain, Peeran, Jweller, Anantapur.	..	–do–
6.	,, K. Abdul Rawoof, Landlord, Kothacheruvu (PO)	..	–do–
7.	Dr Sirajuddin, M. B. S. Medical Practitioner, Penukonda.	..	–do–
8.	,, G. Vali Ahmed, G. M. S., Bus Service, Urvakonda.	..	–do–
9.	,, K. Abdul Gafoor Saheb, Secretary, Madresa Fakraniya, Kadri.	..	–do–
10.	,, Sheksha Vali Saheb, Retd. Urdu Munshi, Guntakal.	..	–do–
11.	,, Nazi Saheb, Municipal Councillor, Tadpatri.	..	–do–

ANNEXURE – III

List of Members of the Taluqa Wakf Committees in Andhra Pradesh

I. MAHBOOBNAGAR DISTRICT :

(1) Taluqa Wakf Committee, Jadcherla :

1.	Janab Alhaj Mohd Azam, Proprietor, Azam Rice Mill, Jadcherla	President
2.	Janab Mohammed Bin Saleh, Contractor	Secretary
3.	,, Abu Mohammed, Merchant	Member
4.	,, Mohd. Kaleemullah	–do–
5.	,, Mohd. Afzal	–do–
6.	,, Mohd. Rafiuddin, Merchant	–do–
7.	,, Mohd. Jehangir	–do–

(2) Taluqa Wakf Committee, Shadnagar :

1.	Janab Mohd. Abdul Muttalib	President
2.	Janab Syed Subhan Ali Qazi	Secretary
3	Janab Mohd. Moazzammuddin, Contractor	Member
4.	Janab Syed Jaleeluddin Bukari, Sarpanch	–do–
5.	Janab Rasheed Shareef, Sarpanch	–do–
6.	Janab Mohd. Akbar Naib, Sarpanch	–do–
7.	Janab Ghouse Mohiuddin (alias) Nawab	–do–

(3) Taluqa Wakf Committee, Nagarkurnool :

1.	Janab Masood Bin Ahmed, Advocate	President
2.	Janab Kh ja Mazharuddin, Tabeeb	Secretary
3.	Janab Alhaj Abdul Salam	Member
4.	Janab Alhaj Shaik Mahmood	–do–
5.	Janab Zameeruddin	–do–
6.	Janab Syed Osman Ali	–do–
7.	Janab Khaja Fakhruddin	–do–

(4) Taluqa Wakf Committee, Alampur :

1	Janab Abdul Hameed Sahab	President
2.	Janab Syed Rahmatullah Hussain	Member
3.	Janab Syed Amjad Pasha, Advocate	–do–
4.	Janab Abdul Shukoor, Landlord	–do–
5.	Janab Syed Hashim	–do–
6.	Janab Mohd. Shah Alam	–do–
7,	Janab Abdul Haq Saheb, Qazi	–do–

(5) Taluqa Wakf Committee, Gadwal :

1.	Janab Mohd. Abdul Subhan	President
2.	Janab Abdul Rahman Tabassum	Member
3.	Janab Mohd. Ismail	–do–
4.	Janab Syed Mahboob Pasha	–do–
5.	Janab Ghouse Mohiuddin	–do–
6.	Janab Mohd. Abdul Shah	–do–
7.	Janab Abdul Kareem	–do–

(6) Taluqa Wakf Committee, Kodangal :

1.	Janab Syed Khaja Moinuddin, Advocate	President
2.	Janab Rahmathullah, Landlord	Member
3.	Janab Mohd. Abdul Razzack Qhamer	–do–
4.	Janab Doddi Abdul Raheem	–do–
5.	Janab Mohd. Ali	–do–
6.	Janab Abdul Raheem, R. M. P.	–do–
7.	Janab Fakeer Mohammed Fasalwad	–do–

(7) Taluqa Wakf Committee, Makhtal :

1.	Janab Khaja Moinuddin, Advocate	President
2.	Janab Gulam Mohiuddin	Member
3.	Janab Mohd. Taqi Sajjad	–do–
4.	Janab Syed Khudrathullah Hussaini	–do–
5.	Janab Ataullah	–do–
6.	Janab Mohd. Abdul Khader, Patel	–do–
7.	Janab Qazi Mohd. Sharfuddin	–do–

(8) Taluqa Wakf Committee, Kollapur :

1.	Janab Mohd. Siddiq Ahmed, Landlord	President
2.	Janab Mohd. Khaleel Ahmed	–do–
3.	Janab Hafez Shaik Mohiuddin Aref, Shuttari, Khateeb	–do–
4.	Janab Mohd. Mahmood	–do–
5.	Janab Abdul Aziz Khan	–do–
6.	Janab Haji Maqbool Hussain	–do–
7.	Janab Abdul Ghafoor, Landlord	–do–

(9) Taluqa Wakf Committee, Atmakur :

1.	Dr. Mohd. Abdul Aziz	President
2.	Janab Mohd. Abdul Khader Khadri	Member
3.	Janab Pandan Shaik Mohammed	–do–
4.	Janab Mohd. Osman, Patwari	–do–
5.	Janab Mohd. Khaja	–do–
6.	Janab Mohsin Bin Hussain	–do–
7.	Janab Moinuddin	–do–

2. ADILABAD DISTRICT :

(1) Taluqa Wakf Committee, Adilabad :

1.	Janab Viqar Ahmed, Advocate	President
2.	Janab Azzam Ahmed, Landlord	Vice-President
3.	Janab Abdul Ahmed	Secretary
4.	Janab Mazhar Ahmed, Landlord	Member
5.	Janab Ali Chaosh	–do–

(2) Taluqa Wakf Committee, Khanapur :

1.	Janab Abdul Hameed Khan, Advocate	President
2.	Janab Wahid Khan, Merchant	Vice-President
3.	Janab Mohd. Jaleel Ahmed, Journalist	Secretary
4.	Janab Abdul Jabbar	Member
5.	Janab Mohd. Hayat Khan	–do–

(3) Taluqa Wakf Committee, Luxettipet :

1.	Janab Masood Quadri, Contractor	President
2.	Janab Pasha Mian	Vice-President
3.	Janab Abdul Rahman, Landlord	Secretary
4.	Janab Raoof Ahmed, Landlord	Member

(4) Taluqa Wakf Committee, Utnoor :

1.	Janab Salam Jaizi, Landlord	President
2.	Janab Chand Pasha, Landlord	Vice-President
3.	Janab Mohd. Akram Ali, Landlord	Secretary
4.	Janab Salam Bin Awad	Member
5.	Janab Mohd. Hatim	–do–

(5) Taluqa Wakf Committee, Boath :

1.	Janab Mohd. Moinuddin, Sarpanch	President
2.	Janab Mohd. Moinuddin, L.D.C.	Vice-President
3.	Janab Ahmed Mohiuddin, Landlord	Secretary
4.	Janab Shaik Ahmed, Contractor	Member
5.	Janab Abdul Rahim	–do–

(6) Taluqa Wakf Committee Nirmal :

1.	Janab Mohd. Anwar, Ex-Councillor	President
2.	Janab Alhaj Azeez Ahmed	Vice-President
3.	Janab Mohd. Ibrahim	Secretary
4.	Janab Qazi Faheem	Member
5.	Janab Quraishi	-do-

(7) Taluqa Wakf Committee, Sirpur :

1.	Janab Rayees Ahmed, Advocate	President
2.	Janab Rasheeduddin	Vice-President
3.	Janab Abdul Yaqeen	Secretary
4.	Janab Sayeed Bin Abdullah	Member
5.	Janab Zahid Hussain	-do-

(8) Taluqa Wakf Committee, Asifabad :

1.	Janab Sayeed Bin Moshin. Landlord	President
2.	Janab Mohd. Asadullah Khan, Landlord	Vice-President
3.	Janab Abdullah Bin Salem	Secretary
4.	Janab Hassan Sait, Contractor	Member
5.	Janab Mir Bakshi Ali	-do-

(9) Taluqa Wakf Committee, Chinnur :

1.	Janab Sultan Ahmed, Contractor	President
2.	Janab Mohd. Pasha	Vice-President
3.	Janab Mohd. Yousuf	Secretary
4.	Janab Ahmed Ali Saberi	Member
5.	Janab Afzal Khan	-do-

(10) Taluqa Wakf Committee, Mudhole :

1.	Janab Mohd. Ibrahim	President
2.	Janab Soofi Ahmed, Inamdar	Vice-President
3.	Janab Amanat Ali, Advocate	Secretary
4.	Janab Mohd. Abdul Jabbar	Member
5.	Janab M. A. Hadi	-do-

3. NIZAMBAD DISTRICT :

(1) Taluqa Wakf Committee, Kamareddy :

1.	Janab Md. Sarwar Saheb	President
2.	Janab Abdul Rahman, Advocate.	Member
3.	Janab Yousuf Bin Sayeed.	–do–
4.	Janab Farooq Uz Zama.	–do–
5.	Janab Abdulla Bin Hassan.	–do–
6.	Janab Abdur Razzack.	–do–
7.	Janab Mohd. Ashraff.	–do–

(2) Taluqa Wakf Committee, Banswada :

1.	Janab M. A. Aziz	President
2.	Janab Abdul Khawi, Merchant	Member
3.	Janab Nazeer Khan	–do–
4.	Janab Ahmed Hussain	–do–
5.	Janab Sayed Karamath Ali	–do–
6.	Janab Mohd. Samiuddin	–do–
7.	Janab Sayed Yaseen, Advocate	–do–

(3) Taluqa Wakf Committee, Armoor :

1.	Janab Abdullah Bin Ahmed, Advocate	President
2.	Janab Abdur Rafi	Member
3.	Dr. Abdul Moeed	–do–
4.	Janab Alhaj Mohd. Ahmed	–do–
5.	Janab Mohd. Zahid Hussain	–do–
6.	Janab Burhanuddin	–do–
7.	Janab Abdur Rahman Bin Ali	–do–

(4) Taluqa Wakf Committee, Yellareddy :

1.	Janab Sayed Nabi, Advocate	President
2.	Janab Faizuddin	Member
3.	Janab Shoukath	–do–
4.	Janab Ismail Khan	–do–
5.	Janab Moinuddin	–do–
6.	Janab Azmath Sarwar	–do–

(5) Taluqa Wakf Committee, Madnoor :

1.	Dr. S. Ali Bahmeed	President
2.	Janab Mohd. Hussain	Member
3.	Janab Gulam Dastagir	–do–
4.	Janab Gulam Yaseen	–do–
5.	Janab Mohd. Ghouse	–do–
6.	Janab Qamer Pasha	–do–
7.	Janab Mohd. Meeran	–do–

(6) Taluqa Wakf Committee, Domkonda (Bhiknoor)

1.	Janab M. A. Sattar	President
2.	Janab Omer Bin Sayeed	Member
3.	Janab Mohd. Ismail	–do–
4.	Dr. Basheeruddin	–do–
5.	Janab Mahboob Ali	–do–
6.	Janab Altaf Hussain	–do–
7.	Janab Abdul Hakeem	–do–

4. RANGA REDDY DISTRICT :

(1) Taluqa Wakf Committee, Tandur :

1.	Janab Mohd Lateef Ali	President
2.	Janab Mohd. Zaheeruddin	Vice-President
3.	Janab Haji Mohd. Abdul Sattar	Member
4.	Janab Mohd. Moinuddin Khan	–do–
5.	Janab Mohd. Shoukat Ali	–do–
6.	Janab Abdul Sattar, Advocate	–do–
7.	Janab Gulam Mahboob Miyan	–do–

5. KURNOOL DISTRICT :

(1) Taluqa Wakf Committee, Adoni :

1.	Janab M. Ahmed Basheer, Advocate	President
2.	Janab M. Abbas Ali	Member
3.	Janab Qazi Gulam Hussain	–do–
4.	Janab Maistry Basith	–do–
5.	Janab Mulla Hussain	–do–
6.	Janab H. Yousuf	–do–
7.	Janab Haji Alur Mohd. Ibrahim	–do–

6. Anantapur District :

(1) Taluqa Wakf Committee, Kadiri :

1.	Janab K. Bashu	President
2.	Janab K. Kareem Bhasha	Vice-President
3.	Janab K. Abdul Ghaffar	Secretary
4.	Janab P. S. Abbas	Treasurer
5.	Janab Munshi K Jamal Khan	Member
6.	Janab Momin Khaleelur Rahman	–do–
7.	Janab M. Shahnawaz	–do–

(2) Taluqa Wakf Committee, Tadpatri :

1.	Janab H. Nazeer	President
2.	Janab T. Faqueer Mohiuddin	Member
3.	Janab A. Mohd. Ghouse	–do–
4.	Janab N. Ibrahim	–do–
5	Janab M. Jaffer	–do–
6.	Janab T. Sadiq Peeran	–do–
7.	Janab A. S. Osman	–do–

(3) Taluqa Wakf Committee, Gooty :

1.	Janab Alhaj D. Mahboob Peeran	President
2.	Janab R. Abdi Hussain	Member
3.	Janab Y. Mohammed Rasool	–do–
4	Janab S. Mahboob Basha	–do–
5.	Janab G. Kaleel	–do–
6.	Janab Y. Shaik Shah Wali	–do–
7.	Janab Faqeer Mohiuddin	–do–

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :— అధ్యక్షా, మంత్రిగారు టేబుల్ మీద రిపోర్టు పెట్టారు కానీ పూర్తి వివరాలతో అది లేదు.

శ్రీ ఎన్. ఫరూక్ :— మా వద్ద ఉండే సమాచారం ఇచ్చాము.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :— అంటే మిగతా జిల్లాలలో ఈ రకమైనవి లేవు అనా వారి ఉద్దేశము

శ్రీ ఎన్. ఫరూక్ :— అ. లేనండి,

Sri Mohd. Mukarammuddin :— My main problem is that I have not understood what the Minister has said.

شری ابراھیم بن عبداللہ مسقطی :- اردو میں جواب دیجئے وہ کیا کہہ رہے ہیں ہمیں کچھ سمجھ میں نہیں آرہا ہے ۔

شری این ۔ فاروق :- اسٹیٹمنٹ دینے کے بعد اردو میں کہونگا ۔

شری ابراھیم بن عبداللہ مسقطی :- منسٹری میں صرف ایک ھی مسلم منسٹر ہے وہ بھی اردو میں بات نہیں کرسکتے ہیں ۔ منسٹر صاحب کو چاھئیے کہ اردو میں جواب دیں ۔ نہیں تو ہم کیسے سوالات کرسکینگے جبکہ وہ جواب اردو میں دینے سے قاصر ہے ۔

شری این ۔ فاروق :- مسٹر مکرم الدین صاحب نے وقف بورڈ کا ٦ اور ٧ سال کا ریکارڈ پوچھے ہیں ۔ میں اس تعلق سے تفصیلی ریکارڈ میز پر رکھدیا ہوں ۔ اس رپورٹ میں ضلع نظام آباد اور نلگنڈہ کے تعلق سے بھی وضاحت کردیا گیا ہے ۔

شری محمد مکرم الدین :- منسٹر صاحب نے اپنے اسٹیٹمنٹ میں حق انتظام کا ذکر کالم (٤) میں جو کیا ہے وہ کس پرو ویژن کے تحت وقف بورڈ کو اختیار حاصل ہے ۔ پیسہ وصول کرنے کا (٢) جب وقف بورڈ کو آمدنی کم اور خرچ زیادہ ہے تو وقف بورڈ اسکی پابجائی کیسے کرتا ہے ۔

شری این ۔ فاروق :- صحیح ہے کہ آمدنی کم اور خرچ زیادہ ہے ۔ یہ پیسے کی پابجائی جہانگیر پیراں درگاہ اور ایسے ھی دوسرے درگاھوں سے جو پیسہ وصول ہونا ہے اسکی پا بجائی کرتے ہیں ۔

Sri Mohd. Mukarammuddin (Charminar):—Sir, I have put twi specific questions. One is, what is meant by Haq-e-Intezims whichos given in column 4 of Annexure-I and under what provision of Law and Wakf Act can the Wakf Board collect Haq-e-Intezims? Second, the income is less and the expenditure is more for the last six years and consequentially in the last six years over Rs. 9 lakhs has been over-spent. Where has this amount come from ? For other questions, I will put again.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి:—అధ్యక్షా, మైకు సరిగ్గా లేదు. మాట సరిగ్గా లేదు.

శ్రీ ఎం బాగా రెడ్డి (జహీరాబాదు):—గౌరవ మంత్రిగారు తమకు ఎడ్రెస్ చేయాలి. వారికి ఎడ్రెస్ చేస్తే ఎట్లా? ఉర్దూ అర్థం చేసుకొనే వారం చాలా మందిమి ఉన్నాము.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :— అధ్యక్షా, మీరు చెప్పండి. మీకేమయినా అర్థం అయిందా? అయితే మాకు చెప్పండి.

శ్రీ ఎన్. ఫరూక్ :— డైరెక్ట్ మేనేజిమెంటు క్రింద కొన్ని వక్ఫ్ సంస్థలు ఉన్నాయి. వీటి స్టాఫింగ్ పాట్రన్, వక్ఫ్ బోర్డు మేనేజిమెంటు చేయడానికి గాను వాటి నుంచి వచ్చే కలెక్షన్లు తక్కువగా ఉన్నందున డైరెక్ట్ మేనేజిమెంటు క్రింద పెట్టుతూ, రిక్రూట్ చేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :— అధ్యక్షా, ఇందులో మాకు అర్థం కాలేదు. రిపోర్టు స్టేట్‌మెంట్ ఇచ్చారు. ఇన్‌కం అండ్ ఎక్స్‌పెండిచర్ క్రింద 1980-81లో సుమారుగా రు 3 లక్షలకు పైగాను, 1981-82 లో రు. 4 లక్షలకు పైగానూ, 1982-83లో రు. 5 లక్షలకు పైగానూ, 1983-84లో రు. 5 లక్షలకు పైగానూ, 1984-85 లో రు 7 లక్షలకు పైగానూ, 1985-86 లో రు. 5 లక్షలకు పైగానూ అని ఇచ్చారు. హక్-ఎ-ఇంతెజాంస్ క్రింద 1980-81, 1981-82 సంవత్సరాలకు గాను రు. 6 లక్షలు, 1982-83 లో రు. 9 లక్షలు, తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత రు. 8 లక్షలు, 1984-85 లో రు 9 లక్షలు, 1985-86 లో రు. 11 లక్షలు అని ఇచ్చారు. ఈ రకంగా ఇంత మొత్తం మిసలేనియస్ క్రింద ఎట్లా ఇచ్చారు? అర్థం కాలేదు. ఎక్స్‌పెండిచర్‌లో లీగల్ ఎక్స్‌పెండిచర్ అని ఇచ్చారు. అదేమిటి? కంటిన్‌జెన్సిస్ అండ్ అదర్ ఎక్స్‌పెండిచర్ అంటే వివరాలు ఉండవా? క్రింద లక్షలకు లక్షలు ఇచ్చారు. లీగల్ ఎక్స్‌పెండిచర్ క్రింద కూడా వేలకు వేలున్నాయి. ఇదేమిటి?

Sri Mohd. Mukarammuddin:—In that connection, the Minister has stated that for Haq-e-Intezims, the Wakf Board is collecting amounts from properties under direct management of the Board. There is no provision entitling the Board to collect ex ra amount than the 6% fixed under the act. What is the amount that is being collected and why it is contrary to the Statute—Wakf Act?

శ్రీ ఎన్. ఫరూక్ :- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు కంటిన్‌జెన్సీ ఫండు గురించి అడిగారు. అది పెరుగుతూ వచ్చిందన్నారు. నిజమే. మిసలేనియస్ ఫండ్ పెరిగిన మాట కూడ నిజమే స్టాఫ్ తక్కువగా ఉంది. వక్ఫ్ బోర్డును మరింత పటిష్టం చేయాలనే ఉద్దేశంతో చాలామంది గారిగా ఇన్‌స్పెక్టర్లని ఇచ్చాము. వక్ఫ్ ఆస్తులను కాపాడాలనే ఉద్దేశంతో చేశాము. వాస్తవానికి జీతాలు చాలా తక్కువగా ఉన్నాయి కనుక పెంచడం జరిగింది. అంతకు మించి వేరేది లేదు.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనా రెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఇన్‌కం, ఎక్స్‌పెండిచర్‌కి లాజిక్‌గా ఉండాలి కదా? వేరే విధంగా ఇన్‌కం ఉంటే దానికి చూపాలి కదా? అది లేకపోతే ఎట్లా? లంచాలు తీసుకొని చేస్తారా? ఆఫిషియల్‌గా తీసుకొంటారా? ఇన్‌కం తక్కువగా ఉంది. ఎక్స్‌పెండిచర్ ఎక్కువగా ఉంది.

శ్రీ ఎన్. ఫరూక్ :— అధ్యక్షా, వక్ఫ్‌బోర్డులో పనిచేసే వారంతా 9-50 a. m.
రు. 100,600లు తీసుకొని పని చేస్తున్నవారే. ఇంద్రసేనారెడ్డి గారు అన్నట్లుగా రు. 1200, 1400 లు ఎవరికీ ఇవ్వడం లేదు. గవర్నమెంటు ఉద్యోగస్థులు రిటైరయిన వారు కూడా కన్సాలిడేటెడ్ పే తీసుకొని పని చేస్తున్నవారే. అధికంగా జీతాలు ఎవరికి ఇవ్వడం లేదు, ధనం దుర్వినియోగం చేయడం జరగలేదు!

Sri Mohd. Mukaramuddin:–Kindly have a look at the statement Sir..

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— వారికి సరయిన సమాధానం కావాలట.

Sri Mohd. Mukarammuddin:—That is exactly the point. We are not getting the answer. Kindly have a look at Annexure-I.

(Inturruption)

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :— అధ్యక్షా, సభ్యులు అడిగింది ఏమిటి? వారు చెబుతున్న సమాధానం ఏమిటి? మాకయితే ఏమీ అర్థం కావడంలేదు. మీ కర్థమయిందా? మమ్ముల్ను ఏ విధంగా సమాధానపడమంటారు?

శ్రీ ఎస్. ఫరూక్ :— ఆదాయం తక్కువ ఉంది. ఖర్చు ఎక్కువ ఉంది అన్నారు. ఇన్‌కం తక్కువ ఉన్నమాట వాస్తవమే. ఈ లోటును భర్తీ చేయడానికి జహంగీర్ పీర్ దర్గా నుంచి, వంగల్ దర్గా నుంచి అక్కడ యూజ్ చేయగా మిగిలిన ఎక్సెస్ అమౌంట్స్‌ను జీతాలుగా ఇవ్వడం జరిగింది.

Sri Mohd. Mukarammuddin:—That is statutory misappropriation, Sir. I would request the Deputy Speaker to have an half-an-hour discussion over the functioning of the Wakf Board They are misappropriating the amounts.

Mr. Deputy Speaker:—I h ve allowed half–an–hour discussion. మీరు నోటీసు ఇవ్వండి ఎలా చేస్తాను.

Sri Mohd. Mukarammuddin:—In fact I have asked for half–an–hour discussion and the Speaker suggested that I should put a short notice question over which he allowed. That is why I have given this question.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:— మీరు నోటీసు ఇచ్చిన తరువాత, ఎప్పుడు ఎలా చేసేది నా ఛేంబర్‌కి రండి చెబుతాను.

Sri Mohd. Mukarammuddin:—Will it be on Wednesday ?
Mr. Deputy Speaker:—Day after tomorrow or Friday.

శ్రీ మహమ్మద్ అమానుల్లాఖాన్ (చాంద్రాయణగుట్ట):— అధ్యక్షా, నామాట వినండి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:— హాఫ్-యాన్-హవర్ డిస్కషన్‌కు ఎలా చేశాను.

శ్రీ మహ్మద్ అమానుల్లాఖాన్:— పోయినసారి కూడా అర్ధగంట చర్చకు ఎలౌ చేశారు. కానీ రాలేదు. కనుక మీరు డేట్ ఫిక్స్ చేయండి.

శ్రీ మహ్మద్ జానీ :— అధ్యక్షా, పోయినసారి కూడా మేము క్వశ్చన్ వేయడం జరిగింది. ఇప్పుడూ క్వశ్చన్ వేసాము. కానీ దేనికి సమాధానం రాలేదు, అందుకోసం మీరు అరగంట చర్చకు ఎలౌ చేయండి.

మిస్టర్ డెప్యూటీస్పీకర్ :—నేను అరగంట చర్చకు ఎలౌ చేస్తున్నాను.

(ఇంటరప్షను)

శ్రీ మహ్మద్ జానీ :—ఎప్పుడు ఎలౌ చేస్తున్నారో చెప్పాలి.

శ్రీ మహ్మద్ అమానుల్లాఖాన్:—అధ్యక్షా, ఈ వక్ఫ్ బోర్డు గురించి పోయినసారికూడా క్వశ్చన్ వస్తే, అరగంట చర్చకు అలౌ చేస్తాము అన్నారు. కానీ చర్చకు తీసుకు రాలేదు. తమరు అనుమతి ఇస్తున్నారు. అది రేపో, ఎల్లుండో ఎందుకు వేయకూడదు?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:—వెడ్‌నెస్‌డే కానీ ఫ్రైడే కానీ, మీరు ఆఫీసుకు రండి చెబుతాను.

శ్రీ మహ్మద్ అమానుల్లాఖాన్:—ఫ్రైడే సెషన్ లేదు.

(ఇంటరప్షను)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—బి. ఏ. సి. లో గురువారం వరకూ అని ప్రోగ్రాం చేసారు కానీ ఫ్రైడే కూడా సెషను ఉంటుంది.

(ఇంటరప్షను)

శ్రీ మహ్మద్ జానీ :—అధ్యక్షా గత అసెంబ్లీలో కూడా చెప్పాము. రాక రాక క్వశ్చన్ వచ్చింది. అరగంట చర్చకు అనుమతి అడుగుతున్నాము. లాస్ట్ సెషన్‌లో కూడా అడిగాము. ఇస్తాము అన్నారు కానీ రాలేదు. ఈ శాసనసభలో ప్రశ్న వచ్చింది. డెసిషన్ తీసుకోవలసిన బాధ్యత, మంత్రిగారిమీద, ఈ ప్రభుత్వం మీద, శాసన సభ్యులమీద ఉంది. అరగంట చర్చకు మీరు అలౌ చేయాలి. మీరు శుక్రవారం అంటున్నారు. కానీ శుక్రవారం సెషన్ లేదు. ఈ లెక్కలు చూస్తే వారు సబ్మిట్ చేసిన దానికి, ఇక్కడ మా దగ్గర ఉన్నవాటికి పోల్చి చూస్తే, ఇందులో కుంభకోణం జరిగింది. అరగంట చర్చకాదు, రెండు గంటలు ఇచ్చినా చాలదు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— ప్రిసెడింగ్ ఆఫీసర్‌గా చెబుతున్నాను. నమ్ముతారా లేదా? శుక్రవారం సెషన్ ఉంది. నేను ప్రామిస్ చేసాను. వెన్స్‌డే కాని, ఫ్రైడే కానీ అరగంట డిస్కషన్‌కు అలౌ చేస్తాను.

శ్రీ మహ్మద్ జానీ :— మీరు ఇచ్చిన నోటీసు ప్రకారం శుక్రవారం మీటింగు లేదు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—మీటింగు శుక్రవారం ఉంటుంది.

శ్రీ మహ్మద్ రజాబ్ అలీ :— అధ్యక్షా, నేను ఒక మాట చెబుదామని నిలబడి ఉన్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— డిస్కషన్‌కు అలౌ చేస్తున్న తరువాత మరలా దీని గురించి చర్చ అనవసరం. చర్చకు ఇప్పుడు అనుమతించే ప్రసక్తి లేదు.

10-00 a.m. శ్రీ మహమ్మద్ రజాబ్ అలీ (సుజాతానగర్) — అర్ధగంట డిస్కషన్‌కు స్కోప్ కలిగిస్తున్నారు చాలా సంతోషము. వక్ఫ్ బోర్డు కమిటీల పట్టిక మా ముందు వుంచినారు దానిని మేము అధ్యయనం చేసినంతవరకు—దానికి ఎంత సమయం పట్టినా మరల దానిని రివైజు చేయడానికి అవకాశం వుందా? రెండు లక్షల రూపాయల ఆస్తి పాస్తులకు సంబంధించినది. కమిటీల వాళ్లు దుర్వినియోగం చేస్తున్నారు. దీనివలన ఆవేదనతో అనేకమంది అనాథలుగా వున్న ముస్లిం మతస్థులు ఇబ్బంది పడుతున్నారు. రివైజు చేయడానికి ఏమయినా అవకాశం వుందా? ఎప్పుడో వేసిన కమిటీ అది. నాకు చాలా ఆవేదనగా వున్నది.

శ్రీ ఎన్. ఫరూఖ్ :— గౌరవనీయ సభ్యులు చేసిన సూచనలతో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. ఈ కమిటీ టైమ్ అయిపోయింది. ఖచ్చితంగా కమిటీలను వేయడం జరుగుతుందని తెలియజేస్తున్నాను. ఎప్పుడు, ఏమి అని చెప్పలేను. పరిశీలిస్తామని చెబుతున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ :— ముఖ్యమంత్రిగారు గత శాసన సభలో అస్యూరెన్స్ యివ్వడం జరిగింది. లోపభూయిష్టంగా ఈ రాష్ట్ర పరిస్థితి వున్నది. కోట్లాది రూపాయల ఆస్తులను అమ్ముకుంటున్నారనే వాస్తవాన్ని కూడా ముఖ్యమంత్రిగారు అంగీకరించి ఈ బోర్డును పునర్నిర్మించడానికి సభ ముందు హామీ యివ్వడం జరిగింది. 1981 డిసెంబర్ నెలలోపల సర్దుబాటు చేస్తామని ఈ సభలో హామీ యివ్వడం జరిగింది. ఇప్పుడు 85 డిసెంబర్ వెళ్ళిపోయి 7 నెలలు కావస్తున్నది. ఇప్పటికి ఏమి చర్య తీసుకున్నారు?

శ్రీ ఎన్. ఫరూఖ్ :— అధ్యక్షా, గత డిసెంబర్ నెల అని చెప్పిన మాట వాస్తవమే. నవంబర్ నెలలో ప్రస్తుత చైర్మన్ రాజీనామా చేయడం జరిగింది. మేము నోటీసు కూడా యివ్వడం జరిగింది. గౌరవసభ్యులు సూచించినట్లుగా వక్ఫ్ బోర్డును రీకాన్‌స్టిట్యూట్ చేయాలని ప్రభుత్వానికి వుండినది. కానీ మధ్యలో గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియాకు లెటరు వ్రాసిన తరువాత చాలా మంది మత పెద్దలు ప్రధానమంత్రిని కలుసుకోవడం జరిగింది. తరువాత అక్కడ నుండి లెటరు వచ్చింది. ఆ లెటరు నా దగ్గరనే వున్నది. ఆ లెటరులో మేము సూచించే వరకు క్రొత్త బోర్డు వేయవలసిన అవసరం లేదని స్పష్టీకరించడం జరిగింది కాబట్టి క్రొత్త బోర్డును వేయడం జరగలేదు. కావాలంటే ఆ లెటరులోని విషయాలు తెలియజేస్తాను.

(ఇంటరప్షన్)

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— జానీగారు అర్ధగంట డిస్కషన్ అలౌ చేస్తూ వుంటే మరల . . . .

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ :—మంత్రిగారు చేస్తే చేస్తారు, లేకపోతే లేదు. తమరయినా తెలుసుకోవాలి. కమిటీలను వేయడానికి, పునర్వ్యవస్థీకరించడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి సమగ్రమైన, సంపూర్ణమైన అధికారాలున్నాయి. గతంలో

కూడా 1980వ సంవత్సరంలో కూడా ప్రజల దగ్గర నుంచి ఆ బోర్డు మీద అవకతవకలు, లోపభూయిష్టమైన, అవినీతికరమైన రిప్రజెంటేషన్స్ వస్తే అప్పటి ప్రభుత్వం ఆ బాడీని రద్దు చేసి క్రొత్త బాడీని వేయడం జరిగింది. ఈ వాళ కూడా నా నాలెడ్జి ప్రకారం కోట్లాది రూపాయలు బోర్డు వారు దుర్వినియోగం చేస్తున్నట్లు బోర్డుకు వ్యతిరేకంగా రిప్రజెంటేషన్స్ వున్నాయి. దగ్గర బోర్డు మీద అభియోగం వున్నది. మంత్రిగారికి బాగా తెలుసు. ఇప్పుడయినా ప్రభుత్వం చేయవచ్చు రాష్ట్రానికి అధికారాలున్నాయని చెప్పాలి

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ జి బుచ్చయ్యచౌదరి (రాజమండ్రి):—గతంలో ఈ వక్ఫ్ ఆస్తుల గురించి శాసన సభ సమావేశాల్లో తీవ్రంగా చర్చించడం జరిగింది. అదే సందర్భంలో అర్ధగంట డిస్కషన్‌కు అలౌవ్ చేశారు ఆ సమయంలో డిస్కస్ చేయడం కుదరలేదు. దీనిని ఇప్పుడు పునర్ వ్యవస్థీకరించవలసిన అవసరమున్నది. కానీ కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి వచ్చిన వుత్తరం వలన చేయలేకపోతున్నామని చెబుతున్నారు. మేము ముఖ్యమంత్రిగారికి మొరపెట్టుకున్నా దీనిలో రాజకీయం ముడిపడివున్నందువలన ఈ బోర్డును పునర్ వ్యవస్థీకరించడం పడలేనందువలన ఈ నాటికి అన్యాక్రాంతం జరుగుతూ వున్నది. కనుక తమరు దీనిమీద అర్ధగంట డిస్కషన్‌కు ఇప్పుడు అలౌవ్ చేస్తే సమగ్రమైన విచారణ జరపడానికి అవకాశముంటుంది.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—అందుకు అదే విషయం గురించి మాట్లాడారు.

Supply of Drinking Water to Gajuwaka Area In Visakhapatnam District

60-B.—

S.N.Q.No. 5936-N.-Sarvasri A. Ramachandra Rao (Pendurthi), C. Ramachandraiah, M. Gopalakrishna, Ch. Ramachandra Rao (Tallarevu), V. Veerabhadra Rao (Kadiam) and P. Appala Naidu (Paravada):—Will the Minister for Panchayat Raj be pleased to state :

(a) whether the Government is considering any proposal to provide drinking water to nearly 3 lakh population of Gajuwaka area in Visakhapatnam District ;

(b) if so, the details of such proposal ?

పంచాయతీ రాజ్, గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి (శ్రీ వి. కరణం రామచంద్ర రావు) :—(ఎ) అవునండి.

(బి) గాజువాక గ్రామాన్ని సమస్యా గ్రామాల శివ జాబితాలో చేర్చారు. జాబితాను కేంద్ర ప్రభుత్వంవారి ఆమోదానికి పంపడమయినది. 1981 జనాభా లెక్కల ప్రకారం గాజువాక గ్రామజనాభా 18,861. ఈ

గ్రామానికి రక్షిత నీటి సరఫరా పథకాన్ని ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రస్తుత అంచనా విలువ రూ. 30.00 లక్షలు కేంద్ర ప్రభుత్వం శివ జాబితాను ఆమోదించి తెలియచేయగానే ఈ పథకపు మంజూరును పరిశీలించడమవుతుంది.

శ్రీ ఎ. రామచంద్రరావు:—గాజువాక మండలంలోగల పంచాయితీయి అన్నిటిలో కూడా ఈ ఇండస్ట్రీస్ పాపులేషన్ రోజు రోజుకు పెరుగుతూ వుండడం వలన మంచి నీటి సమస్య చాలా ఎక్కువగా వున్నది. అవి కొండ ప్రాంతాలు అవడం వలన ఎన్ని బోర్లు వేసినా కూడా నీరు పడనందువలన బోర్లు వేయడం లేదు. కొన్ని చెడిపోయిన బోర్లు వున్నందువలనను మరల బోర్లు వేస్తే నీరు వస్తుందేమో అని బోర్లు వేయడం వలన అటు గవర్నమెంటు సొమ్ము, ఇటు పంచాయితీల సొమ్ము దుర్వినియోగం అయిపోతున్నది. కొండ ప్రాంతాలలో ఏదైనా వాటర్ స్కీమ్ వస్తే బాగుంటుందని ప్రతిపాదనను నేను ప్రతి ప్లాన్ పీరియడ్లో ఇస్తున్నాను. అది ఎంత వరకు వచ్చింది? దాని మీద సమగ్రమైన రిపోర్టు ఏమయినా వుందా?

శ్రీ కరణం రామచంద్రరావు:—మూడవ జాబితా రాగానే ఆ స్కీమును ఎస్టిమేట్ చేయడం జరుగుతుంది. అది విశాఖపట్టణానికి దగ్గరలో వున్నందువలన అక్కడ జనాభా పెరుగుతున్న మాట వాస్తవమే ప్రస్తుతం గాజువాకకు సంబంధించినంతవరకు 50 వేల జనాభా వున్నట్లు లెక్కలు చెబుతున్నాయి. సెన్సెస్ లెక్కల ప్రకారమయితే 18 వేల జనాభా వున్నది. రోజు, రోజుకు జనాభా వుధృతమవుతున్న మాట వాస్తవమే మూడవ జాబితా నుంచి ఆమోదం రాగానే అక్కడ ఎస్టిమేట్ చేసి స్కీమును తీసుకోడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ ఎ. రామచంద్రరావు :— అధ్యక్షా, మంత్రిగారు చెప్పినట్లు పంచాయతీలో 50 వేల జనాభా వుండవచ్చు కానీ దాదాపు ఆ ఇండస్ట్రీస్ బెల్ట్‌లో 9 పంచాయితీయున్నాయి. స్టీల్ ప్లాంట్ ద్వారా కొన్ని యాక్సిలరీ ఇండస్ట్రీస్ రావడం వలన దాదాపు రెండున్నర లక్షల పాపులేషన్ వుంది. కొండ ప్రాంతము కాబట్టి బోర్ అన్నీ ఫేలయినాయి అక్కడ ఫ్యాక్టరీల వలన వచ్చే ఆదాయము ద్వారా ఆ ఏరియాను ఒక మునిసిపాలిటీ క్రింద డిక్లేర్ చేసి రేవాడ నుంచి గాజువాకకు వాటర్ సప్లయి స్కీమును చేయడానికి ప్రతిపాదన ఏమయినా వుందా?

శ్రీ కరణం రామచంద్రరావు:—ప్రశ్న మాత్రము గాజువాక పంచాయతీలకు సంబంధించినంత వరకు పరిమితమయి వున్నది. వారేమో 9 పంచాయతీలకు సంబంధించిన సమస్య అని చెబుతున్నారు. ఆ వివరాలన్నీ కాంప్రహెన్సివ్ స్కీము ముందు పెట్టడానికి అవకాశముందా అనేది సర్వే చేపించి వివరాలు తెల్పడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎ. రామచంద్రరావు:—గాజువాక గ్రామాన్ని మూడవ జాబితాలో చేర్చామని చెప్పారు. అసలు రాష్ట్రంలో మొత్తం నీటి ఎద్దడి వున్న గ్రామాలు

ఎన్ని వున్నాయి ? అందులో మూడవ జాబితాలో చేర్చిన గ్రామాలు ఎన్ని ? గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియాకు ఎన్ని పంపారు ? వాటన్నిటికి ఆమోదం వచ్చిందా?

శ్రీ కరణం రామచంద్రరావు:—అధ్యక్షా, రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా మూడవ జాబితాలో అన్ని జిల్లాల ప్రణాళికా బోర్డు ఆమోదాన్ని పొందినా ఇంకా సమస్యా గ్రామాలుగా మిగిలివున్న గ్రామాల సంఖ్య 14 వేలపై చిలుకు వున్నది. వాటన్నిటికి కూడా ఆయా జిల్లాల ప్లానింగ్ బోర్డు ఆమోదం తీసుకొని కన్సాలిడేట్ చేసి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపడం అయింది. ఇంకా అక్కడి నుంచి మంజూరు కాలేదు.

శ్రీ ఎ. రామచంద్రరావు:—ఇంకా ఎన్ని రోజులు పడుతుంది.

శ్రీ కరణం రామచంద్రరావు:—మన ప్రభుత్వ పక్షాన పర్స్యూ చేస్తున్నాము త్వరలో మూడవ జాబితా ఆమోదం వస్తుంది అయినా ఆ ఆమోదానికి ఎదురు చూడకుండా మనకున్న నిధుల నుంచి ఆ మూడవ జాబితా సమస్యా గ్రామాలలో ఇప్పటికే కార్యక్రమాలు చేస్తున్నాము

శ్రీ ఎం. గోపాలకృష్ణ (కాకినాడ):—గాజువాక గ్రామంలో ఎక్కువగా ఇండస్ట్రియల్ లేబర్ వున్నారు. అక్కడ ఇండస్ట్రీస్ ఎక్కువగా వుండడం వలన ఆ ప్రాంతం చాలా అభివృద్ధి చెందింది. ఈ నాడు వున్న మూడు లక్షల జనాభా రేపు రాబోయే కాలంలో ఆరు లక్షల ఏడు లక్షల జనాభా కావచ్చు అక్కడ నిధులు ఏర్పాటు చేయడంలో ఎలాంటి శ్రద్ధ చూపడం లేదు. ఎందుకంటే పంచాయతీలు సరిగ్గా వసరులు చేసుకోలేదు. ఉదాహరణకు అక్కడ సినిమా వుందంటే కోట్ల రూపాయలు సంపాదించుకొంటారు. కానీ గవర్నమెంట్‌కు యివ్వవలసిన టాక్స్ యివ్వడం లేదు. కాబట్టి దానిని మునిసిపాలిటీ క్రింద కన్వర్ట్ చేసి వనరులను రాబట్టకొనే పరిస్థితి కల్పిస్తే తప్ప మామూలుగా చేయలేము. దాని మీద చాలా శ్రద్ధ తీసుకోవలసిన అవసరముంది. పెద్ద ఎత్తున జనాభా పెరిగే అవకాశముంది. అది కొండ ప్రాంతమయినందువల్ల ముందుగానే ప్రీప్లాన్ వేయవలసిన అవసరమున్నది.

శ్రీ కరణం రామచంద్రరావు:—గాజువాక విశాఖ పట్టణానికి ప్రక్కనే వున్నది. దానిని కార్పొరేషన్‌లో విలీనం చేసే ప్రతిపాదన ఒకటి వుంది. దాని మీద ప్రభుత్వం పరిశీలన చేస్తున్నది.

CONDOLENCE MOTION: 10-10 a.m.

re: demise of Sri P. Ammi Reddy, former M. L. A.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—'సంతాప ప్రతిపాదన'

'ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ పి. అమ్మిరెడ్డి గారి మృతి పట్ల ఈ సభ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ, శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నది'.

శ్రీ ఎం. బాగా రెడ్డి :—అధ్యక్షా, అమ్మిరెడ్డి గారు మరణించారంటే నమ్మశక్యం గాని పరిస్థితిలో నేనున్నానని మనవిజేస్తున్నాను. గతవారం వారు మా ఇంటికి వచ్చారు, రెండు గంటలు నాతో మాట్లాడి వెళ్ళారు. 1978 నుంచి 82 వరకు శాసన సభలో మాకు కొలీగ్‌గా వున్నారు. వారిది చాలా మంచి ఆరోగ్యం. వారికి ఎటువంటి దురలవాట్లూ లేవు. టీ కూడా త్రాగే వారు కాదు. స్మోకింగ్ అలవాటు కూడా లేదు, అంతేగాకుండా, శాసనసభ్యులకు సంబంధించి పోటీలు ఏవి పెట్టినప్పటి - వాకింగ్‌లో, రన్నింగ్‌లో, దేనిలో పోటీ పెట్టినప్పటికి ఫస్ట్ ప్రైజ్ ఆయనదే. అంత మంచి ఆరోగ్యం వున్న వ్యక్తికి గుండెజబ్బు వచ్చిందంటే చాలా విచిత్రంగా కనిపిస్తున్నది వారు యువకులు 40-42 సంవత్సరాల వయస్సు వారిది, వారి గురించి చెప్పాలంటే-ఒక ఉర్దూ కవి చెప్పినట్లుగా—

پھول تو دو دن بہار جانفزا دکھلا گئے
حسرت ان غنچوں پر ہے جو بن کھلے مرجھا گئے

అన్నట్లుగా, వారు కాంగ్రెసు సభ్యులు, చాలా డిసిప్లిన్డ్‌గా, ఎంతో హుందాగా వున్న వ్యక్తి. వారి మరణ వల్ల మా పార్టీకి, ఆ ప్రాంతానికి ఎంతో నష్టం కలిగింది. మా పార్టీ వైపు నుంచి - వారి కుటుంబ సభ్యులకు మా సంతాపాన్ని తెలియ పరుస్తూ, భగవంతుని వారి ఆత్మకు శాంతి కలిగించు గాక అని ప్రార్థిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—శ్రీ పడాల అమ్మిరెడ్డి గారు 19 6 వ సంవత్సరం మార్చి ... వ తేదీన పుట్టారు. రాజమండ్రిలోని ప్రభుత్వ కళాశాలలో విద్య నభ్యసించారు. 1978 వ సంవత్సరంలో అనపర్తి నియోజకవర్గం నుంచి రాష్ట్ర శాసన సభకు ఎన్నికైనారు. తన నియోజకవర్గం అభివృద్ధికి ఎంతో కృషి చేశారు. అనపర్తిలో జూనియర్ కాలేజీ, డిగ్రీ కాలేజీ, ఐ. టి. ఐ ఆయన సేవలకు తార్కాణాలు. గుండె ఆగిపోవడంతో ఆయన చిన్నతనంలోనే మరణించారు. వీరి ఆత్మకు శాంతి చేకూరాలని ప్రార్థిస్తూ రెండు నిమిషాలు మౌనం పాటిద్దాం.

(The Members then stood in silence for two minutes)

Business of the House

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :—అధ్యక్షా, మొన్న 304 క్రింద యిచ్చిన నోటీసు ఎడ్మిట్ అయింది; దానిని అప్పుడు పోస్టుపోన్ చేశాము, యీ రోజు రావలసి వుంది....

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—దయచేసి హౌస్‌లో అడగవద్దు, ఛేంబర్‌కి రండి, చెబుతాను....

(శ్రీ) ఎ. నరేంద్ర :—తమరు హౌస్‌లో చెప్పిన విషయం, దాని గురించి ఇక్కడ చెప్పకపోతే ఎట్లా.....ఫిషర్‌మెన్ గురించినది, ఎడ్మిట్ అయింది, ఈ రోజున రావలసింది ఎందుకు రాలేదు అని అడుగుతున్నాను, మీరిచ్చిన హామీ గురించి సభలో అడుగుతున్నారు, ఇది చాంబర్సులో అడిగే విషయం కాదు....

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—ఎజెండాను బట్టి, రేపు గాని ఎల్లుండిగాని దానిని నేను ఎలవ్ చేస్తాను, నేను ఎలవ్ చెయ్యను అనలేదు. రేపు గాని, ఎల్లుండి గాని ఎలవ్ చేస్తాను.

Sri A. Dharma Rao (Duggirala) :—I have given an Adjournment Motion Under Rule 63; but it was refused and disallowed without assigning any reasons Under Rule 67, the reasons should be assigned. No reasons were given. If it is disallowed, you must inform the reasons, Sir.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : -మీకేమైన సందేహం వుంటే చేంబర్‌కి రండి, నేను చెబుతాను.

Sri A. Dharma Rao :—It is an important matter. After abolition of Village Officers, required substitutes wer not appointed. There is a burning situation and strictures were also passed by the High Court....Let the reasons be known.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—రీజన్స్ హౌస్‌లో చెప్పారు, మీరు కూర్చోండి, చేంబర్‌కి రండి చెబుతాను.

Sri A. Dharma Rao :—The Speaker is bound to explain the reasons here itself. As per Rule 67, he must assign the reasons.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—నేను చెప్పాను, మీకేమైన సందేహం వుంటే చేంబర్‌కి రండి, నేను చెబుతాను, హౌస్‌లో మాత్రం దానిపై డిస్కషన్‌కు అవకాశం లేదు.

(శ్రీ) ఎ. ధర్మారావు:—అక్కడ రైతులకు సర్టిఫికెట్స్ ఇచ్చేవారు లేరు; విద్యార్థులకు సర్టిఫికెట్స్ ఇచ్చేవారు లేరు....

డా. వై.ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఆన్ ఎ పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్, సర్. రూలు 68 క్రింద ధర్మారావుగారు ఎడ్జర్న్‌మెంటు మోషన్ రెయిజ్ చేశారు. మీరు ఆ మోషన్ డిసెలవ్ చేస్తే he must state the reasons for refusing consent or holding the motion as not in order, అని అంటే ఎవరికీ అర్థం కరం లేదు, రూలు 68 తమరు ఒకసారి గమనించండి. You please see the proviso the Rule 67 (1):—

"Provided that the Speaker may, if necessary, hear the member concerned before refusing his consent under Rule 63 or holding the motion as not being in order." మీరు మోషన్ రిజెక్ట్ చెయ్యాలంటే, మీరు

ముందు మెంబర్ చెప్పింది వినాలి. మీరు ఆ పనికూడా చెయ్యలేదు As per the first proviso to Rule 67 (1) you must first hear the member concerned before refusing your consent. మీరు ఈ మోషన్ రెఫ్యూజ్ చెయ్యాలంటే ముందు మెంబరు చెప్పి ఎక్స్‌ప్లనేషన్‌కు అవకాశం యివ్వండి, తరువాత కూడా రెఫ్యూజ్ చెయ్యాలనే అనుకుంటే, కారణాలు చెప్పి రెఫ్యూజ్ చెయ్యండి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :-అందులోనే (ఆ రూలులోనే) వుంది చూడండి. 'For your benefit' I will read the second proviso to Rule 67 (1):—

"Provided further that where the Speaker has refused his consent under Rule 63 or is of opinion that the motion proposed to be discussed is not in order he may, if he thinks it necessary, read the notice of motion and state the reasons for refusing consent or holding the motion as not being in order". These words are also there, i. e., "If he thinks it necessary".

డా. వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి:—ఈ ప్రొసీజర్ ఇరెగ్యులర్ : ఇదెక్కడి న్యాయం.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— వేసిక వస్తే చెబుతానని చెప్పాను ...

డా. వై. యస్. రాజశేఖరరెడ్డి:—ఇది వేసిలో గాజకీయం కాదండి; రూల్-67 చూడండి...."(2) If objection to leave being granted is taken, the Speaker shall request those members who are in favour of leave being granted to rise in their places and if no less than one tenth of total membership of the Assembly rise accordingly the Speaker shall intimate that leave is granted. If less than one-tenth of total membership of the Assembly rise, the Speaker shall inform the member that he has not the leave of the House". If you are taking
10-20 a.m. objection to live being granted... మీరు 30 మంది వున్నారో లేదో అడగండి, మేము లేచి నిలబడతాము. మీరు రీజన్స్ చెప్పకుండా అడ్జర్న్‌మెంట్ మోషన్‌ను డిజ్అలౌ చేయడానికి వీలు లేదు. కారణాలు చెప్పండి.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు —కారణాలు చెప్పండి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—స్పీకర్ డిస్క్రిషన్ అని వుంటుంది. మేము యిప్పుడు యింపార్టెంట్ విషయం మీద డిస్కషన్ పెట్టబోతున్నాము. మీరు వేసికి వస్తే............

(ఇంటరప్షన్)

మీరంతా కూర్చోండి

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ యం. బాగారెడ్డి:—అధ్యక్షా, స్పీకర్ గారు అడ్జర్న్ మోషన్ గానీ, మరే యినా మోషన్‌ను రిజక్టు చేసినప్పుడు ఆర్బిట్రరీగా ఏదీ చేయరు అని మేము

అనుకుంటాము. దానికి తగిన రీజన్స్ వ్రాసి చేస్తారని మేము ఆశకుంటాము. ఆ రీజన్సు ఏవో వారికి ఒక నిముషం చెబితే బాగుంటుంది. ముందు వారు (సభ్యులు) ఎడ్జర్న్‌మెంట్ మోషన్ గురించి చెబుతారు, మీరు రిజక్టు చేయడానికి గల రీజన్స్‌ను తెలుపండి. రీజన్స్‌ను మీ ఆఫీసువారు వ్రాసిన తరువాతనే, మీరు రిజెక్టు చేస్తారు. ఆ కారణాలు ఏవో గౌరవ సభ్యులకు తెలిసే అవకాశం కల్పించండి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:—ఆ రీజన్స్ ఏవో ఛేంబర్‌కి వస్తే తెలియజేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ:—అధ్యక్షా, ఆ రీజన్స్ ఏవో హౌస్‌లోనే చెప్ప వచ్చును కదా.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:—హౌస్‌లో డిస్కషన్ అలా చేసేది లేదు. ఛేంబర్‌కి వస్తే రీజన్స్ చెబుతాను. 304 రూలు క్రింద యింపార్టెంట్ విషయం డిస్కషన్ చేయవలసి వుంది.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ :— అధ్యక్షా, అడ్జర్న్‌మెంట్ మోషన్ యింపార్టెంట్ కాదా?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— ఇంపార్టెంట్ కాకపోతే ఛేంబర్‌కి రమ్మని ఎందుకు చెబుతాను? ఆఫీస్‌కు రండి, చెబుతానని చెబుతున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ :— హౌస్‌లో ఎందుకు చెప్పరు, అధ్యక్షా.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు :— అధ్యక్షా, రూల్స్‌లో 'హౌస్‌లో' అని వుంది. ఛేంబర్‌కి రావలసిన అవసరం ఏమి వుంది?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— నా ఛాంబర్‌కు రండి, నేను చెబుతాను.

డాక్టర్ వై. యస్. రాజశేఖర రెడ్డి :— అధ్యక్షా, రూల్ 67, పార్టు-2 చూడండి. అందులో "(2) If objection to leave being granted is taken, the Speaker shall request those members who are in favour of leave being granted to rise in their places aid if not less than one tenth of total membership of the Assembly rise accordingly the Speaker shall intimate that leave is granted. If less than one-tenth of total membership of the Assembly rise, the Speaker shall inform the member that he has not the leave of the House."

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:—రూల్ పొజిషన్ అన్నారు కాబట్టి చెబుతున్నాను. The Speaker is competent to refuse the consent to the Adjournment motion without reading it to the House. Now, under Rule 304, Mr. Rambhupal Reddy to speak.

Dr. Y. S. Rajasekhara Reddy :— You are taking an arbitray decision we may be constrained to come an opinion that the Speaker is taking an arbitrary decision.

(Interruptions)

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు :— అధ్యక్షా మీరు కనుక రీజన్స్ ఎస్సైన్ చేయక పోతే అర్బిట్రరీగా నిర్ణయం తీసుకున్నట్లు అవుతుంది.

శ్రీ యన్. ఇంద్ర సేనా రెడ్డి :— అధ్యక్షా, నేను స్పీకర్ గారి ఇంటికి నోటీస్ పంపించాను, కానీ పేరు రాలేదు. ఎక్కడ మిస్ ప్లేస్ అయిందో దయచేసి చెబుతారా?

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ —అధ్యక్షా, నేను టెలిగ్రామ్ నోటీసు పంపించాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకరు :— మొత్తం 19 పేర్లు వచ్చాయి.

శ్రీ యన్. ఇంద్ర సేనా రెడ్డి :— అధ్యక్షా, 19 కావచ్చు, లేదా 20 కావచ్చు. మొన్న, శనివారం నేను నోటీస్ ఇచ్చాను. నా పేరు ఎందుకు రాలేదు. నా పేరు కూడా యిన్క్లూడ్ చేయండి. మేము స్పీకరుగారి ఇంటికి నోటీస్ పంపించాము. మీ దృష్టికి వచ్చిందా? రాలేదా? చెప్పండి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— నా దృష్టికి రాలేదు.

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి :— అధ్యక్షా, మేమూ నోటీస్ యిచ్చామండి.

శ్రీ సి హెచ్. జయ రాంబాబు :— అధ్యక్షా, నేను శ్రీ జానీ కలసి మార్నింగ్ నోటీస్ యిచ్చాము. మాట్లాడడానికి అవకాశం కల్పించండి.

MATTERS UNDER RULE 304:

re: Breaches occurred to Dowleswaram Old Anicut.

Sri V. Rambhupal Chowdary :— Sir, today, there is a breach occurred to Dowleswaram Old Anicut and mostly tomorrow, it may be to K. C. Canal Anicut at Sunkesula. ఈ మాట ఎందుకు చెబుతున్నానంటే 120 సంవత్సరాల క్రితం సుంకేశ్వరం దగ్గర కె. సి. కెనాల్ ఆనకట్ట కడితే, 130 సంవత్సరాల క్రితమే, మహనీయుడైన శ్రీ ఆర్థర్ కాటన్ దొర గారి అధ్వర్యంలో ధవళేశ్వరం ఆనకట్టను నిర్మించడం జరిగింది. 130 సంవత్సరాల ఓల్డ్ అయిన ధవళేశ్వరం ఆనకట్టకు 10 సంవత్సరాల క్రితమే గండి పడింది. ప్రభుత్వం ప్రతి సంవత్సరం 6–7 లక్షల రూపాయలు దాని మీద వ్యయం చేస్తోందే తప్ప, ఇంతవరకు దాన్ని పర్మనెంట్ మెజర్స్‌తో బ్రీచెస్ పడకుండా అరికట్టలేక పోయింది. పోయిన నెల 20వ తారీకు నాడు ఫ్లడ్ వచ్చి అక్కడ ఉన్నటువంటి క్రస్ట్ గేట్లు తెరవడం, అక్కడ

డామేజ్ జరిగింది. గౌరవ సభ్యులు శ్రీ ప్రభాకరరావు గారు ఈ నెల 17వ తారీకు నాడు వీటిని గురించి ఈ సభలో సంభాషణను లేవనెత్తడం జరిగింది. ఈ బ్యారేజ్ లైఫ్‌ను పెంచడానికి సిమెంట్ స్లాబ్స్‌ను అప్‌ల్యాండ్ సైడ్‌లో వేస్తున్నామని అంటున్నారు. కొన్ని కోట్ల రూపాయల వ్యయంతో బ్యారేజిని కట్టిస్తే, కేవలం కొన్ని లక్షలు ఖర్చు చేసినట్లు ప్రభుత్వం చెప్పడం చూస్తుంటే. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ విషయాన్ని ఎంత తీవ్రంగా ఆలోచిస్తోన్నదో తెలుస్తున్నది. ఈ విషయాన్ని గురించి తీవ్రంగా ఆలోచించవలసిన అవసరం ఎంతయినా వున్నది. 18వ తారీకు నాడు ఉదయం 8-30 నిముషములకు బ్రీచ్ ఏర్పడినప్పుడు అందరమూ హౌస్ సెషన్‌లోనే వున్నాము. రెండు గంటల వరకు హౌస్‌లోనే కూర్చున్నాము. ప్రభుత్వానికి ఈ విషయం 10 గంటలకే తెలిసినప్పుడు సభకు ఎందుకని తెలియపర్చలేదో ఆలోచించవలసిన అవసరం వున్నది. సభకు తెలియపరిస్తే బాగుండేదని మీద్వారా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. అదే విధంగా 160 మీటర్స్ దగ్గర డ్యామేజ్ అయి ప్రభుత్వం యొక్క అజాగ్రత్త వల్ల క్రమేణా, 160 మీటర్స్ నుంచి 180 మీటర్స్‌కు పెరిగిందంటే, ప్రభుత్వం యిమీడియేట్‌గా దాని మీద చర్య తీసుకోలేక పోయిందా అనే సందేహం ఏర్పడుతున్నది. తక్షణమే (బ్రీచ్ ఏర్పడిన వెంటనే) ముఖ్యమంత్రి గారు, తదితర అధికారులు అంతా ఆ స్పాట్‌కు వెళ్లి ఏర్పడిన నష్టాన్ని చూసి, స్పాట్ డెసిషన్‌ను తీసుకున్నందుకు ప్రభుత్వాన్ని అభినందించవలసినదే. ఈ రోజు ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రభుత్వం యిమీడియేట్‌గా 8 కోట్ల రూపాయలను ఖర్చు చేసింది అంటున్నారు — అందుకు చాలా సంతోషం. ఎక్కడి నుండి డబ్బు తెస్తున్నారో నాకు తెలియదు. బహుశా తెలుగు గంగ నుంచి డైవర్ట్ చేస్తారేమో నాకు తెలియదు. తీసుకున్నటువంటి చర్య మంచిదే. అయితే ఇదే చర్యను ఎప్పుడో 5, 6 లేదా 10 సంవత్సరాల క్రితం తీసుకొని వుంటే ఇట్టి దుస్థితి ఈ ఆనకట్టకు సంభవించి వుండేది కాదు.

శ్రీ యన్. ఇంద్రసేనా రెడ్డి:—అధ్యక్షా. 10 సంవత్సరాల క్రితం వారే ప్రభుత్వంలో వున్నారు కదా.

శ్రీ వి. రాం భూపాల్ చౌదరి:—అధ్యక్షా, ఏ ప్రభుత్వం వున్నప్పటికీ ఏమి చర్యను తీసుకున్నది అన్నదానికి ప్రాముఖ్యత యివ్వాలి కానీ, ఏ ప్రభుత్వం వున్నది అన్నదానికి కాదు. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చి 3 సంవత్సరాలు అయినప్పటికీ, ప్రతి సంవత్సరమూ దానికి రూ. 7 లక్షలు మాత్రమే కేటాయిస్తోందని చెప్పక తప్పదు. 10 సంవత్సరాల క్రితం పడిన గండిని పూడ్చడానికి 100 రోజులు పట్టింది. ప్రస్తుతం ఏర్పడిన గండిని 15 రోజుల్లో ఏ విధంగా పూడ్చగలరు. దాన్ని యుద్ధ ప్రాతిపదిక మీద తీసుకోవాలంటే, మిలటరీ, నేవీ మరియు ఎయిర్ ఫోర్స్ సహాయం తీసుకొని, ఎయిర్ ఫోర్స్ ద్వారా శాండ్ బ్యాగ్స్‌ను డంప్ చేసి ప్రభుత్వానికి వున్న అన్ని సదుపాయాలను సమకూర్చి అన్ని కార్యక్రమాలను యుద్ధ ప్రాతిపదిక మీద చేపట్ట వలసియున్నది. అలా చేపట్టివుంటే గండి 160 మీటర్స్ నుంచి 180 మీటర్లకు జరిగివుండెదే

కాదు అధ్యక్షా, ఇప్పటికయినా పర్మనెంట్ మేజర్స్ ఏమి చేపట్టాలో ఆలోచించవలసి వున్నది. అధ్యక్షా, ధవళేశ్వరం ఆనకట్ట క్రింద వున్న దాదాపు 10 లక్షల మంది వ్యవసాయదారులు ఎక్కువ అవుతారనే విషయం మీకు తెలుసు. రిజర్వాయర్‌లో ఎంత నీరు వుంది? ఉన్న నీరు ఫార్మర్స్ నీడ్స్‌కు సరిపోతుందా? ప్రభుత్వం తెలియచేయవలసిన అవసరం వుంది. గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారికి నేను ఒక విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. దీనికి పర్మనెంటు మెజర్సు ఏమి తీసుకొంటున్నది, ఇప్పుడున్నటువంటి వాటకు రైతులు వ్యవసాయం చేసుకొనుటకు సరిపోతుందా లేకపోతే రైతుల సమస్యను సాల్వ్ చేయడానికి ఏ విధంగా ప్రభుత్వం కృషి చేస్తుందనే విషయాలు చెప్పాలని మనవి చేస్తున్నాను.

10-30 a.m శ్రీ మ్ ఓంకార్ :—అధ్యక్షా, సర్ అర్థర్ కాటన్ నిర్మించిన ఆనకట్టలలో ఇది ఒకటి. వారు దీనిని కట్టినప్పుడే దీని ఆయుస్సు ఎంతో నిర్దేశించి చెప్పి ఉన్నారు. విజయవాడ దగ్గర ఉన్న ఆనకట్ట వయస్సు 100 సంవత్సరాలు అని అన్నారు, 100 సంవత్సరాలకు అది గండి పడడం జరిగింది. ఇప్పుడు ధవళేశ్వరం ఆనకట్టకు కూడా వారు నిర్దేశించిన ఆయస్సు తరువాత గండి పడడం జరిగింది. మనది పేద దేశం కావడ వల్ల మొత్తం కొట్టుకొని పోయే వరకు కూర్చొని ఉండడం జరిగింది. ముందు దానిని కట్టాలంటే డబ్బు లేదు. మనం ఇటువంటి దుర్గతిలో ఉన్నాము. ఆ దుర్గతి లేకపోతే 10 సంవత్సరాల క్రితం గండి పడిన సమయంలో మొత్తం చేయవలసిన మరమ్మత్తులు చేసి ఉండవలసింది. ప్రకృతిమీద ఆధారపడడం అనేది విజ్ఞానం తెలియని రోజులలో జరిగితే జరిగింది కాని ఇప్పుడు విజ్ఞానం పెరిగింది డబ్బు వసతులు సమకూర్చుకొనడానికి అవకాశాలు ఉన్నాయి. ఇటువంటి తరుణంలో ప్రకృతియొక్క దయాదాక్షిణ్యాల మీద ఆధారపడి ఉండడం మంచిది కాదు. ఈ ఆనకట్టకు జరిగిన ప్రమాద కాలంలో బాగా వరదలు రాలేదు వరంగల్ జిల్లాలో ఏటూరునాగారం దగ్గర గోదావరి నదికి ఎక్కువ నీరు ఏమీ రాలేదు. భారీ వర్షాలు వచ్చి ఉన్నట్లయితే పరిస్థితి ఎంత విపరీతంగా ఉండేదో ఆలోచించండి. ముఖ్యమంత్రిగారు, భారీ నీటిపారుదల శాఖామాత్యులు, ఇతర ఉన్నతాధికారులు హుటాహుటిని అక్కడకు వెళ్లి ఉన్నదానిని రక్షించుకొనడానికి, కొత్త బ్యారేజికి ప్రమాదం లేకుండా చేయడానికి సకాలంలో చర్యలు తీసుకొంటున్నారు. చేయి కాలిన తరువాత ఆకులు పట్టుకొన్నందుకు సంతోషం. సాగుకు ప్రమాదం లేదని ప్రకటన చేస్తున్నారు; మరింత గండి పడకుండా కాపాడగలుగుతామని అంటున్నారు. వాస్తవ విషయాలు నిర్దిష్టంగా ప్రకటించాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ బి. బాల్ రెడ్డి :—అధ్యక్షా, ధవళేశ్వరం ఆనకట్ట పడిపోయినప్పుడు ప్రాణ నష్టం ఏమీ జరుగనందుకు మనం సంతోషించాలి. ఈ ఆనకట్ట పడిపోయిన వెంటనే ముఖ్యమంత్రిగారు, ఇతర మంత్రులు వెళ్ళి సకాలంలో తగు చర్యలు తీసుకోవడంలో చూపించిన చొరవకు మనం వారిని అభినందించవలసిన అవసరం

ఉంది. గత 10 సంవత్సరాల క్రితం ధవళేశ్వరంలో ఇదే ఆనకట్ట పడిపోయి నప్పుడు దానిని బాగు చేయడానికి ఆనాటి ప్రభుత్వం కొంతమంది నిపుణులను నియమించడం జరిగింది. వారు సూచించిన సూచనల ప్రకారం వెంటనే దానిని బాగు చేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వానికి ఉంది. కాని ఆ నిపుణులు ఇచ్చిన సూచనలను లెక్క చేయకుండా ఆ గండిని పూడ్చడానికి ఆ రోజున ప్రయత్నం చేసారు. కనుక ఈనాడు ఈ ఆనకట్ట కొట్టుకొని పోవడం జరిగింది. గత ప్రభుత్వం చేసినటువంటి పొరపాట్లు తిరిగి ఈనాడు జరగకుండా తగు చర్యలు తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. టెక్నికల్‌గా ఇచ్చిన సూచనలను పాటిస్తూ, క్వాలిటీని మెయిన్‌టెయిన్ చేస్తూ, అవినీతికి పాల్పడకుండా చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. 40 మీటర్లు పడిపోయిన పాత బ్యారేజినుంచి క్రొత్త బ్యారేజి వరకు సిమెంట్ కాంక్రీటు బ్లాక్స్ వేస్తామని అంటున్నారు. ఈ పనిలో ఎటువంటి అవకతవకలు జరుగకుండా, ఇంజనీర్లు చేసిన సూచనల ప్రకారం త్వరగా చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. గతంలో 10 కోట్లు ఇచ్చిన డబ్బును ఎందుకు ఖర్చు పెట్టలేదు? దానిని కూడా ఎంక్వయిరీ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. 10 కోట్లు ఇవ్వగా దానిలో కొన్ని లక్షలు మాత్రమే ఖర్చు పెట్టారు. ఎందుకు ఆ విధంగా చేసారు? శ్రీ కుదుపూడి ప్రభాకరరావు గారు ధవళేశ్వరం ఆనకట్ట విషయంలో ఆందోళన చెందడం జరిగింది. ఆ విషయం ప్రస్తావిస్తూ ఆందోళన చెందవలసిన అవసరం లేదని మంత్రిగారు చెప్పారు. చెప్పిన రెండవ రోజునే ఇది జరిగింది. ఇది చాలా దురదృష్టకరమైన విషయం. పంటలకు ఏ మాత్రము హాని జరగడం లేదని ముఖ్యమంత్రిగారు అంటున్నారు. ఉన్నటువంటి 175 గేటలో 105 గేట్లు తెరవడం జరిగింది 70 గేట్లను మూయడం జరిగింది. కనుక రైతులకు ఎటువంటి ఇబ్బందులు జరుగకుండా నీరు అందించడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. అక్కడ దగ్గరలో ఉన్నటువంటి క్వారీలను మన ప్రభుత్వం ఇతరులకు లీజుకు ఇచ్చింది లోగడ. వాటిని క్యాన్సిలు చేసి వాటిని ప్రభుత్వం వెనకకు తీసుకొని కాన్‌క్రీటు బ్లాక్స్, రాళ్ళు వేసి ఆ గండిని పూడ్చడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. ఈ గండిని 10, 15 రోజులలో పూడ్చగలమని అంటున్నారు. ఈ ఆనకట్టను పూర్తిగా చేయడానికి సంవత్సరం పడుతుందని అంటున్నారు. ఫస్టు జూలైకి చేస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. దానిని శాశ్వతంగా చేయుటకు కమిటీ ఇచ్చిన సూచనలను తూచ తప్పకుండా పాటించాలని మనవిచేస్తున్నాను. దానిలో ఎవరూ జోక్యం చేసుకోకుండా టెక్నికల్ ఎక్స్‌పర్ట్సు కమిటీ ఇచ్చిన సూచనల ప్రకారం పనులు జరిగేట్లు చూడాలని మనవిచేస్తున్నాను. మన రాష్ట్రంలో ఎన్నో ఆనకట్టలు ఉన్నాయి. వాటిలో 100 సంవత్సరాలు పైన కట్టినవి ఉన్నాయి. అందుచేత అటువంటి ఆనకట్టల విషయంలో కూడా ఎన్నో జాగ్రత్తలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. అందుచేత దానికి ఒక ప్రత్యేకమైన సెల్‌ను ఒక దానిని ఏర్పాటుచేసి ఇటువంటి ఇబ్బందులు జరుగకుండా చూడవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి (రాజమండ్రి) :- అధ్యక్షా, ఉభయ గోదావరి జిల్లాలకు జీవనాధారమైన గోదావరినదిపై 1852లో కాటన్ మహాశయుడి పుణ్యమా అని ఆనకట్ట నిర్మించడం జరిగింది. వారు నిర్మించినప్పుడే దీని నిర్ణీత గడువు 100 సంవత్సరాలు ఉంటుందని తెలపడం జరిగింది. దీని క్రింద పది లక్షల ఎకరాలకు సాగు నీరు ఇవ్వడం జరిగింది. 1936 ప్రాంతంలో గేటు పెట్టి ఆనకట్ట ఎత్తు 3 అడుగులు పెంచడం జరిగింది. 1963లో కొద్దిగా గండ్లు పడటం జరిగింది. ర్యాలి విభాగంలో గండ్లు పడిన సందర్భంలో ప్రభుత్వం మీద ఒత్తిడి తెచ్చిన తరువాత రు. 27 కోట్లతో బ్యారేజీ నిర్మాణానికి అంగీకరించి పని ప్రారంభించడం జరిగింది. అనేక ఒడిదుడుకుల తరువాత 1986 మార్చికి ఇరిగేషన్‌కు సంబంధించిన పనులు పూర్తి చేయడం జరిగింది. 1982 చివరిలో అప్పటి ప్రధాని శ్రీమతి ఇందిరా గాంధీ జాతికి అంకితం చేయడం జరిగింది. కేంద్ర సంస్థ నేషనల్ ప్రాజెక్ట్ కన్‌స్ట్రక్షన్ కార్పొరేషన్‌కు దాని సిబ్బందికి వచ్చిన తగాదాల వల్ల అక్కడ రోడ్ల నిర్మాణంలో అవరోధం జరిగింది. పని కుంటుపడిపోతున్నందువల్ల ప్రభుత్వం కేటాయించిన డబ్బు కూడా ల్యాప్స్ అయిపోతున్నదని తెలిసి, నేను పోలీసు అధికారులు జోక్యం చేసుకొని ఆ సమస్య పరిష్కరించడం జరిగింది. ఈనాడు కార్మికులు పనిలోకి పడ జరుగుతున్నది. 18-7-86 తేదీన కొత్త బ్యారేజీకి దిగువన పాత ఆనకట్టకు 33-36 స్పానుల మధ్య అకస్మాత్తుగా నలభయ్ అడుగుల గండి పడటం జరిగింది. 1976లో బ్యారేజీ నిర్మిస్తున్న సందర్భంలో అడ్డుకట్టలేని ప్రాంతంలో 500 అడుగుల పొడవున గండి పడటం జరిగింది. 16-7-86న కొద్దిగా వరద రావడం జరిగింది. ఆ సందర్భంలో వాటర్ డిస్చార్జ్ ఇవ్వడానికి గేట్లు తెరవడం జరిగింది. 7-7-86వ తేదీన కూడా ఈ పరిస్థితి కొనసాగింది. 18-7-86వ తేదీ ఉదయం 9-30 గంటల ప్రాంతంలో రెండు స్పానుల ప్రాంతంలో ఒక్కసారిగా దిగువ ప్రాంతంలోకి కొట్టుకు పోవడం జరిగింది. వెంటనే అధికారులు గేట్లు మూసివేసి, వేరే ప్రాంతానికి నీటిని మరల్చడం జరిగింది. ఇప్పుడు ప్రమాదం లేదు గానీ బ్యారేజీ క్రింది భాగం నుంచి ఇసుక జారితే ప్రమాదం రావడం జరుగుతుంది. అధికారులు, ప్రభుత్వము వెంటనే చర్యలు తీసుకున్నందుకు ముఖ్యమంత్రి రామారావుగారిని, ఇరిగేషన్ మంత్రి కృష్ణమూర్తి గారిని, ఉన్నతాధికారులను, ఇరిగేషన్ సెక్రటరీ గారిని అభినందించకుండా ఉండలేను. తక్షణం ఇక్కడి నుండి ఉన్నతాధికారులను రాజారావుగారిని కృష్ణమూర్తి గారిని, కపూర్ గారిని అక్కడికి పంపించి అవసరమైన చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా ఆదేశించడం జరిగింది. కేవలం 36 వేల క్యూసెక్స్ నీరు భరించగల ఆనకట్ట 76 వేల క్యూసెక్కు నీరు ప్రవహించడంలో కొట్టుకు పోవడం జరిగింది. మేము ఆ ప్రాంతంలో తిరుగుతున్నాము. పిచ్చుకల లంక డెవలప్‌మెంటల్ ప్రోగ్రామ్స్ పరిశీలించడానికి అక్కడికి వెళ్ళినప్పుడు చూడటం జరిగింది. ఏమైనా జరగకూడనిది జరిగింది. రెండవ రక్షణ శ్రేణిగా ఏర్పరచుకొన్న ఈ ఆనకట్ట

మీద ఆధారపడటం వీలులేదని ఇప్పుడు అధికారులు చెపుతున్నారు. కృష్ణా బ్యారేజిలో ఏప్రాన్ నిర్మించినట్లు ఇక్కడ కూడా నిర్మించే అవకాశం ఉంది. ముఖ్యమంత్రి వచ్చిన వెంటనే – బడ్జెటులో ప్రొవిజన్ ఉంది కనుక ఈ నాలుగు విభాగాలలో – ధవళేశ్వరం, ర్యాలి, మద్దూరు, విజ్జేశ్వరం విభాగాలలో ఈ ఏప్రన్స్ నిర్మాణం జరుగుతుందని చెప్పడం, రైతులకు నష్టం జరగదని చెప్పడం సంతోషించదగ్గ విషయం. కొత్త ప్రాజక్టు నిర్మాణం కొట్టుకుపోతే ప్రమాదం ఉంది గానీ ఈ పాత ఆనకట్టవల్ల ప్రమాదం లేదని భావిస్తున్నారు. ఆ పాత ఆనకట్ట గండి పూడ్చడంలో కొంత లోపం జరిగింది. కొత్త బ్యారేజి ఉండడం వల్ల ప్రమాదం లేదు. వారు నిన్నటి నుంచీ కార్యక్రమాలు మొదలుపెట్టారు. రాత్రి ఎనిమిది గంటల వరకు మేము అక్కడే ఉన్నాము. గతంలో జరిగిన లోటుపాట్లు ఇప్పుడు జరగకూడదని ముఖ్యమంత్రి ఆదేశించడం జరిగింది, అప్పుడు ఒక విజిలెన్స్ సెల్ కూడా ఏర్పర్చి ఎటువంటి అవకతవకలు జరగకుండా చూస్తున్నారు. రెండవ శ్రేణిగా ఉండడానికి ఈ బ్యారేజికి ఏప్రాన్స్ నిర్మాణం చేయడంలో ముఖ్యమంత్రి ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలకు నేను వారిని అభినందిస్తున్నాను.

శ్రీ జి. సాంబశివరావు (దెందులూరు):—అధ్యక్షా, ఈ గోదావరి ఆనకట్టకు గండి పడిన సందర్భంలో ముఖ్యమంత్రిగారు, ప్రభుత్వం, ఇంజనీర్లు తీసుకున్న సత్వర చర్యలకు నేను అభినందిస్తున్నాను. అయితే ఈ సందర్భంగా నాకు రెండు సందేహాలు ఉన్నాయి. పది సంవత్సరాలనాడు గండి పడిన చోటుకు ఎదురుగా ఉన్నచోట్ల గేట్లు మాత్రమే ఎందుకు ఓపెన్ చేశారు—అది పొరపాటని అనుకొంటున్నాను. ఎప్పుడో కాటన్ నిర్మించిన ఆనకట్ట – దానికి టైము అయిపోయినా – దానిని ఆధారం చేసుకుని కొత్త ఆనకట్ట నిర్మించడం టెక్నికల్‌గా పొరపాటేమోనని అనుకొంటున్నాను. వీటికి సమాధానం చెప్పవలసిందిగా తమ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

Minist r for Major and Medium Irrigation (Sri K.E. Krishna Murthy):—Sir, on 16–7-1986 the inflow in River Godavari was 24,000 cusecs at 6–00 a.m. and the Canals were drawing 14,000 cusecs and the surplus was let down the River through Vijjeswaram and Maddur Arms. The flood discharge increased to 64,000 cusecs on 17th July at 6-00 a.m. when the battery of 8 gates opposite to concrete reconstructed portion of the old breach were opened and all the gates of other arms were closed to pass down flood to m intain the required water level. On 18-7-1986 the flood increased to 73,000 cusecs at 6–00 a.m when in addition to 8 gates already opened 6 more gates we e operated totalling to 14 gates. 10-50 a. m.

When water was overflowing, the 134 year old Anicut breached at the junction of concerate reconstructed Anicut of 1976 and the old Anicut, the breach widened itself for a length of 480. The

Superintending Engineer, Sir Arthur Cotton Barrage Circle, Dowlaiswaram immediately closed all the gates opposite to breach portion and simultaneously opened all the gates of the remaining three arms to pass down flood discharge of 1.80 lakhs cusecs at that time, thereby controlling the crossflow to safeguard against further widening all the breach and to prevent scouring.

Immediately, on hearing the calamity, on the instructions of C.M., myself accompanied by a team of Engineers have rushed to the site to assess the extent of damage and organise and supervise emergency breach closure works which had already commenced. Hon'ble C.M. along with senior officers including Sri A. Krishna swamy visited the site on 19 h morning and inspected the breach of old anicut and has taken spot decisions for closing the breach and protection works after holding discussions with the Minister, Officials, M.L.As etc.

Government have appointed Sri A. Krishna Swamy, former Chief Secretary as Special Administrator with adequate powers to look into the anicut repair works by taking spot decisions. A five-man technical Advisory Committee consisting of Sarvasri P T. Malla Reedy, M.L. Swamy, J. Raja Rao, M.G.K. Murthy and K.V.Sreenivasa Rao, has been appointed to advise the Special Administrator.

The dumping operations of steel creates filled with stones have been started at 4-00 p.m. on 20-7-1986 and will be carried out round the clock by mobilising men, materials and machinery till the work is completed. The Engineer-in-Chief, Chief Engineer, Major Irrigation and Chief Engineer, Central Design Organisation, Chief Engineer Mechanical are directed to give all the assistance for the operations. It was alsodecided to take up permanent protection works to the old anicut from December, 1986.

The water supply for irrigation will not be affected All steps are being taken to complete breach closing and protection works.

The Government will take steps to construct all the required permanent protective works irrespective of the cost as per recommendations of Expert Committee.

ఈ గోదావరి బేరేజ్ 1852లో కాటన్ మహాశయుని కృపవల్ల మనకు నిర్మించబడింది ఇది నిర్మాణం అయి యిప్పటికి దాదాపు 184 సంవత్సరములు కావస్తున్నది. 1968లో విపరీతంగా వరదలు వచ్చినప్పుడు దీనికి ప్రభుత్వం ఎ.పి. మిత్రా లీడర్‌షిప్ క్రింద ఒక ఎక్స్‌పర్ట్ కమిటీని నియమించడం జరిగింది. వారు అప్పటి యీ పాత ఆనకట్టును థరోగా ఎగ్జామిన్ చేసి టెక్నికల్ ఒపీని

యన్‌తో దీని రిపైర్ పని చేపట్టడం జరగదని, దీనిని రిపైర్ చేయడం యిమ్‌పాసిబుల్ కాబట్టి, దీనికి ప్రత్యేకంగా తప్పనిసరిగా ఒక బేరేజ్ నిర్మాణం కావాలని సూచించడం జరిగింది. వారి ఆదేశాల ప్రకారం సి.డబ్ల్యు.సి. ఆమోదం పొంది వారిచ్చిన డిజైన్స్ ప్రకారం క్రొత్త బేరేజ్ నిర్మాణానికి 1968లో ప్రభుత్వం శాంక్షన్ చేయడం జరిగింది. అటు తర్వాత యీ వర్క్ చేపట్టి 1982లో అప్పటి ప్రధానమంత్రి శ్రీమతి ఇందిరాగాంధిగారు దానిని యినాగరేట్ చేయడం జరిగింది. సభ్యులు సూచించిన ప్రకారం యీ ఓల్డ్ ఆనకట్ట యీ కొత్త బేరేజ్‌కి సెకెండ్ లైన్ ఆఫ్ డిఫెన్స్‌గా మాత్రం పని చేస్తోంది. ప్రతి సంవత్సరం ప్రభుత్వం దీనికి ప్రొటెక్షన్ వర్క్స్ కోసం ఖర్చు పెడుతోంది. అయితే స్ట్రప్ చాలా యెక్కువ సంవత్సరాలు ఉంది కాబట్టి అక్కడక్కడ వీక్ పార్ట్స్ ఉండడం మాత్రం నిజమే. ఈ వీక్‌పార్ట్స్‌లో కేవలం గేట్స్ తెరిచినందువల్లనే యిది పోయిందని చెప్పడానికి వీల్లేదు. ఎందుచేతనంటే యింతకు ముందు సంవత్సరాలలో కూడా యీ గేట్స్ కూడా తెరవడం, ఆపరేట్ చేయడం జరుగుతూ వస్తోంది. నిన్న 18వ తేదీ ఉదయం 8-30 గంటలకు బ్రీచ్ యేర్పడిన తరువాత అప్పుడున్నటువంటి 70 క్యూసెక్స్ దాదాపు ప్రతి గంటకు అది రెయిజ్ అవుతూ కేవలం 5 లక్షల క్యూసెక్స్‌కు ఫ్లడ్ డిస్‌చార్జ్ పెరిగింది. క్రిందటి రోజున అది కొద్దిగా తగ్గింది కాబట్టి డంపింగ్ ఆపరేషన్స్ మొదలు పెట్టడం జరిగింది. ఇప్పటికే ఒక క్రేన్ అక్కడ రాత్రి అంతా పని చేస్తోంది. బహుశా యిప్పటికే అక్కడ 2 క్రేన్స్ వచ్చి ఉంటాయి. ఈ డంపింగ్ కార్యక్రమం మొదలు పెట్టి, మొట్టమొదట యీ క్రాస్ బండ్స్ యేర్పాటు చేసి దాని తర్వాత యీ ఫ్లడ్స్ రిసీడ్ అయిన వెంటనే అక్కడ యీ గండి పూడ్చే కార్యక్రమాలు చాలా ఉధృతంగా జరుగుతున్నాయని సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. దీనికోసం బడ్జెటు ప్రొవిజన్ 7వ ప్లాన్‌లో ఓల్డ్ ఆనకట్ట ప్రొటెక్షన్‌కు దాదాపు రూ. 9 కోట్లు ఉంది. కాబట్టి నిధులు గురించి మనకు సంకోచం అవసరం లేదని మనవిచేస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు ఎక్స్‌పర్ట్స్ కమిటీని వెంటనే నియమించడం జరిగింది. వారి సూచనల ప్రకారం యీ ప్రొటెక్టివ్ వర్క్స్ వెంటనే చేపట్టడం జరుగుతోంది. అంతేకాకుండా యిప్పుడు యీ ప్రెషర్స్ వరదలు వల్ల చాలా నీరు సముద్రంలోకి పోతోంది కాబట్టి యింతకు ముందు యీ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత పోలవరం బేరేజ్ దగ్గర పోలవరం ప్రాజెక్టు కట్టుకుంటామని, దానివల్ల కొంత నీరు నిల్వ చేసుకోగల్గుతామని, దానివల్ల యీ ప్రెషర్ తగ్గుతుందని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి చెప్పడం జరిగింది. కాబట్టి దీనికి క్లియరెన్స్ యిస్తే ఒక బ్రహ్మాండమైన ప్రాజక్టును మనము నిర్మించుకోవచ్చును. దానివల్ల దీనికి కూడా కొంత భారం తగ్గుతుందని తెలియజేస్తూ సభ్యులు సూచించినట్లు అన్ని విధాల దీని సంరక్షణ కోసం కార్యక్రమాలు చేపడతామని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ కుడుపూడి ప్రభాకరరావు:—ముఖ్యంగా ఆనాడు 19వ తేదీన ముఖ్యమంత్రి గారు హుటాహుటీన ఒక సారి వచ్చి వారు అక్కడ పెట్టిన మీటింగులో చెప్పిందేమిటంటే వెంటనే యీ సీజనులోనే యీ ప్రాజెక్టు ప్రొటెక్షన్ వర్క్సు కార్యక్రమం చేబట్టి యెంత ఖర్చు, అయినా సరే దానిని పూర్తిచేస్తామని అన్నారు. చాలా సంతోషం అది ఒక డెడ్‌లైన్ పెట్టుకొని, యెందుచేతనంటే యిప్పుడు మనకు వచ్చింది సీరియస్ వార్నింగ్ కాబట్టి మనము యే మాత్రం జాప్యం చేయకుండా, ఫ్లడ్ రిసీడ్ అయిన వెంటనే ఆ కార్యక్రమం ప్రారంభించి యెట్టి పరిస్థితిలోను మధ్యలో డబ్బు లేదని కారణం చెప్పకుండా దీనిని చేయాలి. గతములో మన దృష్టికి, ప్రభుత్వ దృష్టికి, ప్రజల దృష్టికి వచ్చిన దృష్టాంతాలు చూసుకుంటే యీ ప్రాజక్టు వర్క్సు విషయంలో యీ మధ్య కాలంలో రాష్ట్రంలో యెక్కడ చూసినా నీతి నిజాయితీలలో కొంత యేర్పడుతున్నది. అది కాంట్రాక్టర్లలో కాని, ఉద్యోగస్థులలో కాని యీ చేసే పనులలో సబ్ స్టాండర్డ్ పనులు జరుగుతున్నాయి. గతములో యీ గోదావరి బేరేజ్ నిర్మాణం విషయంలో సబ్ స్టాండర్డ్ పనులు జరిగిన ఉదంతాలు అనేకసార్లు వచ్చినాయి. ఇటువంటి సబ్ స్టాండర్డ్ పనులు జరగకుండా ఉండాలంటే మంచి కాంట్రాక్టర్లకు ఎంపిక చేయడం, కేవలం వారు తక్కువ కోట్ చేసినారనేది కాకుండా, మెన్ ఆఫ్ ఎబిలిటీ, మెన్ ఆఫ్ యింటిగ్రిటీ ఉన్న కాంట్రాక్టర్సును సెలక్టు చేయడమే కాకుండా ఇంజనీర్స్ విషయంలో కూడా మెన్ ఆఫ్ యింటిగ్రిటీ, ఆనస్టీ అండ్ ఎఫిషియన్సీ ఉన్నటువంటి వారిని సెలక్టు చేసి వారిని యీ ప్రాజక్టు పనులకు వేయవలసిన అవసరం ఉంది. మిత్రులు బుచ్చయ్య చౌదరిగారు చెప్పినట్లు ఉభయ గోదావరి జిల్లాల్లో 10 లక్షల ఎకరాల భూమి మీద ఆధారపడే మా రైతాంగానికి యిది జీవనాడి ఇది మాకు లైఫ్ అండ్ డెత్ సమస్య. కాబట్టి యీ ప్రాజక్టు యొక్క రక్షణ చాలా అవసరం. కనుక యీ ఇంజనీర్సును, కాంట్రాక్టర్సును మంచి వారిని సెలక్టు చేసి యీ కార్యక్రమాన్ని వెంటనే చేపట్టాలి. అట్లాగే దీనికి మెయింటెనెన్సు విషయంలో ఒక స్పెషల్ మెకానికల్ డివిజన్‌ను యేర్పాటు చేయవలసిన అవసరం ఉంది. కారణం యేమిటంటే దీనికి 200 షట్టర్సు ఉన్నాయి. 220 మోటార్సు ఉంటాయి. 6,7 క్రేన్సు ఉంటాయి. తర్వాత దీని ఎస్టాబ్లిష్‌మెంట్ పెద్దది కాబట్టి దీనికి ప్రత్యేకంగా ఒక మెకానికల్ డివిజన్ ఉండాలి. ఆ తర్వాత రిమోట్ కంట్రోల్ యేదైతే ఉందో అది లేకపోవడం వల్ల మనకు కొంత అనర్థకం ఉంది. కేవలం యిప్పుడు టెంపరరీ మెకానిజంతో పని చేస్తున్నాము. ఈ రిమోట్ కంట్రోలు పద్ధతికి ఆల్‌రడీ కొంతవరకు ఎక్విప్‌మెంట్ వచ్చింది. ఇంకా కొంత రావలసి ఉంది. వెంటనే అది కూడా పూర్తి చేయాలని కోరుతున్నాను.

11-00 a.m. శ్రీ ఆర్. రంగారెడ్డి (నగరి) :— అధ్యక్షా, ధవళేశ్వరం వద్ద ఆనకట్టకు గండి పడడములో చాలామంది సభ్యులు ఈ హౌస్‌లో తమ యొక్క ఆందోళనను వ్యక్తము చేశారు. దానికి మంత్రిగారు సమాధానము చెప్పడం జరిగింది. మంత్రి గారు తమ సమాధానములో కమిటీ వర్పాటు చేసినామనియు, అందులో

శ్రీ కృష్ణస్వామి, ఎక్స్ చీఫ్ సెక్రటరీగారి అధ్యక్షతన నిపుణులైన చీఫ్ ఇంజనీర్లతో కమిటీ ఏర్పాటు చేసినామని చెప్పినారు. అందుకు చాలా సంతోషము. గండి పడిన తరువాత ముఖ్యమంత్రిగారు, కొంతమంది మంత్రులు, తత్సంబంధిత అధికారులు హుటాహుటిన అక్కడకు వెళ్ళి అక్కడ పరిస్థితులు మదింపు చేసి యిక ముందు రైతులకు ఎటువంటి అన్యాయము జరుగకుండా చర్యలు తీసుకోవడానికి పూనుకున్నందుకు చాలా సంతోషము. ఈ ఆనకట్ట 186 సంవత్సరాల క్రింద కట్టినటువంటి ఆనకట్ట. దీనికి 1976 సంవత్సరములో గండి పడింది. యిప్పుడు పడిన గండి దాని ప్రక్కనే పడడం తటస్థించింది. ఈ విధంగా రెండు సార్లు గండి పడింది. యిట్లాగ 1976 గండి పడి ది, 1986 గండి పడింది, మరల దాని ప్రక్కనే 1996 సంవత్సరంలో గండి పడవచ్చు. మీరు ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేశారు గండి పడిన తరువాత. యిట్లాగు ధవళేశ్వరం ఆనకట్ట అనే కాకుండా రాష్ట్రములో యింకా కెసి కెనాలు ఆనకట్ట మరికొన్ని ఆనకట్టలు పాతవి ఉన్నాయి వీటి గురించి ముందరే ఎక్స్‌పర్ట్స్ కమిటీని ఏర్పాటు చేసి భవిష్యత్తులో యిటువంటి గండ్లు పడకుండా చూసేందుకు తగిన చర్యలు తీసుకుంటే బాగుంటుంది. ఉభయ గోదావరి జిల్లాలలో కొన్ని లక్షల యకరాలు సాగు అవుతున్నది. మీరు ముందరే తగిన చర్యలు తీసుకుంటే బాగుటుంది. మీరు మరమ్మత్తులు ఎన్ని రోజుల లోపల పూర్తి చేస్తారు ? కేంద్రాన్ని అర్థించము, డబ్బు లోటు లేదని మంత్రిగారు చెప్పడం జరిగింది. త్వరగా దీనిని పూర్తి చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి.యన్.యల్. నాయకర్ (సంపర): — అక్కడ గండి పడిన తరువాత 19వ తేదీన ముఖ్యమంత్రిగారు ఇరిగేషన్ శాఖామాత్యులు, ఇంజనీరింగు సిబ్బంది, అక్కడకు హుటాహుటిన వెళ్ళడం, అక్కడ ఆ జిల్లా శాసన సభ్యులతోను, ఇంజనీరింగు సిబ్బందితో సమావేశమై దీని గురించి ఒక నిర్ణయము తీసుకోవడం జరిగింది. ముఖ్యమంత్రిగారు హుటాహుటిన అక్కడకు వెళ్ళడం చాలా సంతోషించదగ్గ విషయం. ఇంజనీరింగ్ కన్సల్టేటివ్ కమిటీని ఏర్పాటు చేసి వెంటనే 15 రోజులలోగా బ్రీచెస్ క్లోజు చేయడానికి తగిన చర్యలు తీసుకున్నందుకు చాలా సంతోషము. యిందాక సాంబశివరావు గారు గేట్స్ ఎత్తడం వలన యిది జరిగిందని చెప్పారు, ఏది ఏమైనప్పటికి దీనికి సపరేట్ బడ్జెట్ ఎలోకేట్ చేసి బ్రీచెస్ క్లోజ్ చేయాలని కోరుతున్నాను. మీరు వెంటనే బ్రీచెస్ క్లోజ్ చేసినట్లయితే రైతులకు యిబ్బంది ఉండదు. భవిష్యత్తులో పాత ఆనకట్టకు పర్మినెంట్ ఆనకట్ట సపోర్టింగుగా ఉండడానికి సపరేట్ ఎలోకేషన్సు చేయాలని కోరుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి :— ఒక ప్రత్యేకమైన సమస్య ఇది. యిదివరకు ఒకసారి బ్రీచ్ పడినప్పుడు 40 మీటర్లు గాప్ ఏర్పడింది. ఆ గాప్ యింతవరకు ఎందుకు పూడ్చలేదు. అప్పుడు ఆ గాప్‌ను పూర్తి చేయాలని ఇంజనీర్లు సూచించలేదా ? ఇప్పుడు ప్రత్యేకించి ఎందుకు తీసుకుంటున్నారు ? అప్పుడే దీనిని పూడ్చినట్లయితే చాలా తక్కువ ఖర్చులో పూడ్చగలిగి ఉండేవారు కదా ;

ఇప్పుడు మెటీరియల్ కాస్ట్, లేబరు కాస్ట్ చాలా ఎక్కువగా పెరిగిపోయింది. చాలా ఖర్చు కలిసి వచ్చేది రాకుండా పోయింది కదా యిట్లాగు చేయడం వలన అదనపు ఖర్చు ఒకటి. అప్పుడే గేప్ పూర్తి చేసి ఉన్నట్లయితే మరల యిప్పుడు గండి పడి ఉండేది కాదు కదా. ఇది ఇంజనీర్ల లోపమా? నివేదిక పెట్టిన తరువాత దీని మీద రాజకీయంగా ప్రభుత్వము తీసుకోవలసిన నిర్ణయము తీసుకోకుండా ఉండడం వలన ఈ విధంగా జరిగింది. దీని గురించి మంత్రిగారు వివరించి ఉంటే బాగుంటుంది వెంటనే ఖచ్చితంగా 15 రోజుల లోపల మరమ్మత్తుల పూర్తి చేసి ఆయకట్టు దెబ్బ తినకుండా చూడాలి. ఈ విధంగా ఎందుకు జరిగిందో మంత్రిగారు శలవు యివ్వాలి.

శ్రీ వడ్డి రంగారావు (బందరు):—ప్రభుత్వము యింతవరకు జాగ్రందానికి శ్రద్ధ తీసుకున్నందుకు అభినందించవలసిందే. ఆంధ్ర దేశము ఎక్కువ భాగము దీని క్రింద ఇరిగేట్ అవుతున్న సంగతి మన అందరికీ తెలుసు. 10 సంవత్సరాల క్రిందట దీనికి గండి పడింది. మరల 10 సంవత్సరాల తరువాత యిప్పుడు గండి పడింది. మన రాష్ట్రములో అన్నపూర్ణ ప్రాంతమని చెబుతున్న ఆ ఏరియాకు ఇంత నష్టము జరిగితే దీనికి ఎవరు బాధ్యులు? ఆ అధికారులను యింకా కంటిన్యూ చేస్తున్నారా? 1976 సంవత్సరములో గండి పడింది. 1986 సంవత్సరములో మరల గండి పడింది. దీనికి ఇంజనీర్లు బాధ్యత ఉన్నదా లేదా అని నేను సూటిగా ప్రభుత్వాన్ని ప్రశ్నిస్తున్నాను. యిటువంటి విధానాలే కొనసాగుతూ ఉంటే జరిగిన తప్పును మనం యిట్లాగు సవరించుకుంటూ పోతే రాష్ట్రములో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు గురించి కేటాయించిన డబ్బు మిగలదని నేను తెలియచేస్తున్నాను. యిటువంటి దానికి బాధ్యులైన అధికారుల మీద మీరు తగిన చర్యలు తీసుకోవడానికి ప్రాధాన్యత యివ్వాలని కోరుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు (చింతలపూడి):—అధ్యక్షా, ఇందులో ఒక టెక్నికల్ పాయింటు ఉంది. I do not know how this technical point has escaped the notice of the Hon'ble Minister. సర్ ఆర్థర్ కాటన్ దొర ఈ ఆనకట్ట 1852 సంవత్సరములో నిర్మించినప్పుడు దీని జీవిత కాలము 1952 వరకే అని చెప్పి ఉన్నారు. దీని లైఫ్ స్పేన్ 100 సంవత్సరాలు. 1952 సంవత్సరం నుంచి 1963 సంవత్సరము వరకు అక్కడ రైతులు ఆందోళన చేస్తే అప్పటి ప్రభుత్వాలు ఎటువంటి చర్యలు తీసుకోలేదు. తీసుకోకపోగా—క్రొత్తగా ఆనకట్ట దీనికి డిఫెన్సు స్ట్రక్చరుగా నిర్మించడం జరిగింది. ప్రస్తుతమున్న ఆనకట్ట వద్ద వీక్ పాయింటు వద్ద వాష్అవుట్ అవుతున్నది. లైఫ్ స్పేన్ అయిన తరువాత ఈ 34 సంవత్సరాలు—అయినా కూడా సపోర్టింగ్‌గా దీనిని మెయిన్‌టెయిన్ చేయడం అనేది Is it feasible; or is it adviseable? అనేది నా సందేహం. సెకండ్ టైము పడిన బ్రీచ్‌కు 10 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి మెయిన్‌టెయిన్ చేయడానికి ప్రభుత్వము సిద్ధముగా ఉంది. 1976 సంవత్సరములో పడిన గండి ప్రక్కనే యిప్పుడు మరల గండిపడడం జరిగింది.

Concentration of flood was at damaged structure. Was it negligence of concerned Engineer ? This flood could have been distributed evenly on other spans ఆ కారణం వలన డేమేజ్ జరిగింది. దానిని క్లారిఫై చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి:—నర్రా రామవరెడ్డిగారు 'ఓల్డు' ఆనకట్టకు, కొత్త బ్యారేజికి మధ్యలో కాంక్రిట్ ఇదివరలో ఎందుకు వేయలేదని అడిగారు. కాంక్రిట్ వేయడం జరిగింది. విద్యాధరరావుగారు చెప్పినట్లుగా లోగడ జరిగిన చోటనె ఇపుడు ఎందుకు కాన్సెంట్రేట్ చేస్తున్నారని అడిగారు. 1976 లో ఈ ప్రాజెక్టు పడినపుడు, సి. డబ్ల్యు. సి వారు యిచ్చిన ఆమోదంతో వారు అప్రూవ్ చేసిన డిజైన్స్‌తో కొత్త బ్యారేజి నిర్మాణం చేశారు. ఎపుడయితే నిర్మాణం చేశారో, ఓల్డు ఆనకట్ట సెకండ్ లైన్ అఫ్ డిఫెన్స్‌గా వుండాలని వారు రెకమెండ్ చేసిన తరువాతనె ఇపుడు అక్కడ కాన్సెంట్రేట్ చేసి కాంక్రిట్ చేస్తున్నాము. ప్రతి సంవత్సరము ఓల్డు స్ట్రక్చర్‌కు దానిని రక్షించడానికి 8 లక్షల నుండి 10 లక్షల వరకు ఖర్చు చేస్తున్నాము. కడుపూడి ప్రభాకరరావుగారు మొన్న ముఖ్యమంత్రిగారువచ్చినపుడు, వారు మీటి గులో డంపింగ్ అపరేషన్స్‌లో దుర్వినియోగం గురించి వాల్యుయేబుల్ సలహాలు ఇచ్చారు. వారి సలహాలను మేము తగిన పరిశీలనలోకి తీసుకొన్నాము. ఇపుడు అదే కార్యక్రమం చేస్తున్నాము. 1976 లో ప్రాజెక్టు పడినపుడు అధికారులవల్ల జరిగిన నిధుల దుర్వినియోగం రిపీట్ కాకుండా వుండాలని అన్నారు. మొన్న సి. ఎం. గారు అధికారులకు చాల గట్టిగా వార్నింగ్ యిచ్చారు. ఇపుడు కార్యక్రమం త్వరితపరచి, వెంటనే పూర్తి చేయాలని—వరద ఇపుడు కొంత రిసీడ్ అయింది కాబట్టి త్వరలో పని పూర్తి అవుతుందని ఆశిస్తున్నానని మనవిచేస్తున్నాను. 11-10 a.m.

(2) re : Fall in prices in Turmeric, Chillies and Cotton.

డా. ఎం. వి. మైసూరారెడ్డి :—అధ్యక్షా, కరువు కాటకాలకు నిలయమైన కడప జిల్లాలో అంతో, ఇంతో ఆదాయం వచ్చేటటువంటి పంట 'పసుపు'. దాన్ని పండించుకోడానికి కె. సి. కెనాల్ నుండి నీరు రావలని వుంది. ఆ నీరు పున్నానికో, ఏ అమావాస్యకో రావడం, పంట సరిగ్గా పండక పోవడం, పండిన పంటకు సక్రమంగా ధర రాకపోవడం వల్ల, రైతులు నష్టపోయి, పెద్దగా ఆందోళన చేస్తున్నారు. రైతుకు గిట్టుబాటు ధర లేదు. మార్కెట్ యార్డులో ఎనిమిది మంది మార్వాడీలు పంటనంతటిని కొంటున్నారు. ఆ మార్వాడీలు ఇష్టము వచ్చినట్లు ధరను ఫిక్స్‌చేసి కొంటున్నారు. దీని ఫలితంగా రైతుకు గిట్టుబాటు ధర లేక నష్టపోతున్నాడు. రైతు ఒక ఎకరా పంట పండించుకోడానికి దాదాపు రూ. 12,650 లు ఖర్చు అవుతున్నది. 20 క్వింటాల్ పంట పండిస్తున్నాడు. ఇపుడు క్వింటాల్ రేటు రూ. 400లు వుంది. కాబట్టి రైతుకు రూ. 8 వేల రూపాయలు మాత్రమే వస్తున్నది. దీని మూలంగా రైతు తన చేతి నుండి అదనంగా 4 వేల రూపాయలు చిల్లర పెట్టుకోవలని వస్తున్నది.

ఇటువంటి పరిస్థితులలో రైతుకు గిట్టుబాటు ధర వచ్చేటట్లు చూడవలసిన అవసరం వుందని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. మెరప, ప్రత్తి పంట విషయంలో ధర లేక రైతు నష్టపోతున్నాడు. ఇదివరకు కుళ్ళిపోయిన పొయ్యాం, కలిసిపోయిన పొగాకును మార్క్‌ఫెడ్ ద్వారా ప్రభుత్వము డబ్బు యిచ్చి, గిట్టుబాటు ధర నిర్ణయించి, ఆ రైతుల నుండి కొనుగోలు చేసింది. ఇపుడు, కరువుసీమలో వున్న రైతులకు ఇవే వాణిజ్యపు పంట. వీటిమీద గిట్టుబాటు ధర నిర్ణయించి, రైతు నష్టపోకుండా, మార్క్‌ఫెడ్ ద్వారా కొనడానికి, ప్రభుత్వము మార్క్‌ఫెడ్‌కు 2-3 కోట్లు డబ్బు మంజూరుచేసి వెంటనే కొనకపోతే, పండిన పంట కుళ్ళిపోయి, 20 కోట్ల రూపాయలవరకు రైతులు నష్టపోయే పరిస్థితి వుంటుంది.

ఇదివరకే రైతు, ఒక ఎకరాకు 6 పుట్ల విత్తనం వేయటానికి రూ. 6,000, సేద్యము చేయటానికి రూ. 500లు, కలుపు తీయటానికి రూ. 1,000లు, ఎరువు పిండికి గను రూ. 2,250, ఎరువులకు రూ. 12,000 లు, మందులు రూ. 100, ప్రత్యేకము, ఉడకబెట్టడం వగైరా వాటికి రూ 1500 మొత్తము రైతు ఎకరాకు రూ. 12,620 లు ఖర్చు చేస్తూ, 8 వేల రూపాయలు మాత్రమే పండించినపంటకు వస్తున్నందున తన చేతి నుండి 4 వేల చిల్లర రూపాయలు పెట్టుకొంటున్నాడు. మిరప సగానికి సగం ధర తగ్గింది. పసువు, ప్రత్తి కొనుగోలు చేసేవాడు లేడు. కనుక ప్రభుత్వము మార్క్‌ఫెడ్‌కు కొంత డబ్బు మంజూరు చేసి, దాని ద్వారా నిల్వ వుండిన పంటను వెంటనే కొనుగోలు చేసేటట్లు చూడాలని మనవి చేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

(Sri C. Ananda Rao in the Chair)

శ్రీ వి. శ్రీరాములు :—అధ్యక్షా, ఆంధ్ర రాష్ట్రములో ముఖ్యమైన పంటలు పసుపు, కాటన్, మెరప పంటలు. వీటి విషయంలో గతములో ఎపుడూ జరగని నష్టము రైతాంగానికి కలగడం తమకి బాగా తెలుసు. గత 2 సంవత్సరాల నుండి మన రాష్ట్రములో దాదాపు ఉత్పత్తులు చాలా తగ్గిపోయాయి. 25 లక్షల టన్నుల వరకు వ్యవసాయోత్పత్తులు మన రాష్ట్రములో తగ్గిన మాట వాస్తవము. దానివల్ల 1500 కోట్ల రూపాయల వరకు రైతాంగం నష్టపోయారు. ఇది సత్యం. ప్రత్తి, మిర్చి విషయంలో 100 కోట్ల వరకు రైతులకు నష్టము జరిగింది. ప్రత్తి విషయంలో మినిమం ప్రయిస్ కాటన్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా వారు చేసిన రూ. 537 లు ధర కూడా ఆంధ్ర రాష్ట్రములో అమలు లేకుండా వుంది. కనీసం రూ 400-350 లకు కూడా అమ్ముకొనే దుస్థితి వచ్చింది. ఆగస్టు-సెప్టెంబరు నెలలలో వరంగల్ జిల్లాలో కాటన్ పండించే రైతుల యిబ్బందులను తొలగించాలని, కాటన్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా వారు నిర్ణయించిన రూ 537 లకు ప్రత్తి కొనాలని, అపుడు మా పార్టీ తరపున ఎం.ఎల్.ఏ లు అరెస్టు కావడం కూడా జరిగింది. పోయిన డిసెంబరులో 500 మంది రైతులు ఢిల్లీకి వెళ్ళి కేంద్రంలో మంత్రి బూటాసింగ్ గారిని కలిసి రైతులు వాళ్ళ యిబ్బందుల్ని తెలపడం జరిగింది.

అయితే కాటన్ కార్పొరేషన్ వారు తప్పకుండా సపోర్టింగు ప్రయిసు 587 11-20 a.m.
రూపాయలకు కాటన్ కొనాలి అని తెలిగ్రాం ఇస్తామని హామీ ఇచ్చారు. వెయింగు మెషిన్సు లేవని చెబితే వరంగలు మార్కెట్‌లో తప్పకుండా వేయింగు మెషిన్సు తెప్పిస్తామని కేంద్రం హామీ ఇవ్వడం జరిగింది. కాని ఇంతవరకు సపోర్టింగు ప్రయిసుకి కొనడం గాని వేయింగు మెషిన్సు ఏర్పాటు చేయడంగాని కేంద్రంనుంచి జరగలేదు. రైతుల సమస్యల పైననే దృష్టిని ఉంచాలి అని చెప్పే రాష్ట్ర ప్రభుత్వము వారు కూడా మార్క్‌ఫెడ్ ద్వారా గాని, స్టేట్ ట్రేడింగు కార్పొరేషన్ ద్వారాగాని లేక ప్రత్యేకంగా కొంత డబ్బును పెట్టి కనీసం సపోర్టింగు ప్రయిసుకి ఏజంట్సు ద్వారా కొనే ఆలోచన గాని చేయడంలేదు. ఎన్ని సార్లు పత్రికా ముఖంగా విజ్ఞప్తుల ద్వారా వ్యక్తిగతంగా మంత్రులకు ముఖ్యమంత్రికి ఉత్తరాలు వ్రాసినా ఏమీ ఫలితం లేదు రైతులను ఆదుకోవడంలో ప్రభుత్వం విఫలమయింది. పోయిన సంవత్సరం మిర్చిధర క్వింటాలుకు 800 రూపాయలు ఉంటే ఈ సంవత్సరం అది 400 రూ. లు కూడా రావడంలేదు. ధర లేక ఈ వేళ వరంగల్లు జిల్లాలో రైతులు మిర్చిని ఇళ్లలో పెట్టుకోవడం జరిగింది. ఎందుకంటే మార్కెట్‌కి తీసుకుపోతే కనీసం దానికి పెట్టుబడి పెట్టిన మినిమమ్ ప్రయిసు కూడా రావడంలేదు. మార్కెట్‌కి తీసుకపోకుండా రైతులు చాల ఇబ్బంది పడుతున్నారు ఒకవేళ ఎవరైనా తీసుకుపోతే 400 రూ. లకు మించి రావడంలేదు రైతే రాజు, రైతే వెన్నెముక అని చెబుతూ రైతు దగ్గరికి వచ్చేటప్పటికి మినిమమ్ ప్రయిసుగాని సపోర్టింగు ప్రయిసు గాని ఇచ్చే ఏర్పాటు చేయడంలేదు కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడా కాటన్ విషయంలో కేంద్రంలో ఉన్నటువంటి అనేక పోలసీల ద్వారా, టెక్స్‌టైల్ పోలసీ ద్వారా గాని మోడరనైజేషన్ ద్వారా గాని సింథటిక్ యార్న్ ఇంపోర్టు చేసే పోలసీ ద్వారా గాని ఆల్ ఇండియాలో ఉన్న కాటన్ గ్రోయర్సుకి చాల నష్టము జరుగుతున్నది ఎవరూ ముందుకు రావడంలేదు మహారాష్ట్రలో గాని గుజరాత్‌లో గాని రైతులను ఆదుకోడానికి ముందుకు రావడంలేదు. అక్కడ కేంద్రంలో ప్రవేశ పెట్టబడినటువంటి కొత్త పోలసీల వల్ల రైతులు పండించే కాటన్ కొనే దిక్కు లేక ధరలు పడిపోతున్నాయి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వము కొంత డబ్బును కేటాయించి రైతులను ఆదుకోమని ఎన్ని విజ్ఞప్తులు చేసినా పట్టించుకోకపోవడం చాల విచారకరం. పండించిన పంటకు సరి అయిన ధరలు లేక గత రెండు మూడు సంవత్సరాలనుంచి కరువుతో రైతులు కొట్టుమిట్టాడుతూ ఉన్న సమయంలో రైతులకు ఇచ్చిన అప్పులను వారు కట్టవలసిన పన్నులను గోళ్లూడగొట్టి వసూలు చేస్తున్నారు. చిత్తూరు జిల్లాలో పల్లమనేరు లో ఎ.డి.బి. బ్యాంకు వారు అప్పులను కట్టమని రైతులను ఒత్తిడి చేస్తున్నారు. కొడవటూరులో 45 ఎలక్ట్రిక్ మోటారులను జప్తుచేసి పట్టుకుపోయారు. కాబట్టి ఇప్పటికైనా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సరి అయిన చర్యలు తీసుకుని రైతులకు సపోర్టింగు ప్రయిసు వచ్చేట్లు వారిని ఆదుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సి. రామచంద్రయ్య (కడప): అధ్యక్షా, ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో ముఖ్యంగా రాయలసీమలో అగ్రికల్చరల్ ప్రొఫెషన్‌కి అన్యాయం అయిపోయింది. వ్యవసాయం పైన ఏమీ గిట్టుబాటు కావడం లేదు. కాబట్టి గ్రామాల నుంచి సిటీలకు మైగ్రేషన్ విపరీతంగా పెరిగిపోతూ ఉంది. కడప జిల్లాలో పసుపు పండిస్తే పోయిన సంవత్సరం 1800 అమ్మిన పసుపు ఈ సంవత్సరం 600 కి పడిపోయింది. దాదాపు 5 కోట్ల రూపాయల విలువగల పసుపు నిలువ ఉంది. రైతులు చాల దారుణంగా నష్టపోతున్నారు. నేను ప్రభుత్వాన్ని ఈ సభాముఖంగా కోరుతున్నది ఏమిటంటే ప్రత్తి గాని, పొగాకు గాని ఏదైనా గాని ఈ విధంగా పంటగాని ధరగాని దెబ్బ తిన్నప్పుడు మార్క్‌ఫెడ్ రంగంలోనికి దిగి వాళ్ళను రక్షించిన ఉదాహరణలు ఇదివరలో ఎన్నో ఉన్నాయి. కాబట్టి ఇప్పుడు కూడా మార్క్‌ఫెడ్ ఈ పసుపును కొనుగోలు చేసి రైతులను ఆదుకోవాలి. కడపలో పసుపు కొనుగోలు చేసేట్లుగా ప్రభుత్వం తప్పక మార్క్‌ఫెడ్‌ను నియమించాలని కోరుతూ ఉన్నాను.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి:—304 లో పార్టీకి ఒకరు మాట్లాడాలి అనేది కాదు. మంత్రిగారు జవాబు చెబితే బాగుంటుంది.

శ్రీ ఆర్. చెంగా రెడ్డి :—ఈ 304 ఇంతకు ముందు పోస్టు చేసినప్పుడు మా పేర్లు కూడా ఉన్నాయి. ఇప్పుడు మా పేర్లు మారిపోయాయి ఆ రోజు ఉన్నవారికి ఈ రోజు అపర్చ్యునిటీ లేదు. ఎక్కడ జరుగుతూ ఉంది ఈ అన్యాయం.

చైర్మన్ :—మంత్రిగారు చెప్పిన తర్వాత మీరు క్లారిఫికేషన్ అడగవచ్చు

11-30 a.m. Sri A. Dharma Rao :— Sir, he must give clarification for all the points. We should also be given chance to express our views. I do not know why it is being ignored like this?

శ్రీ ఎం బాగారెడ్డి:— ఏదైనా యిక్కడ గౌరవ సభ్యులు ఇస్యూ రైజ్ చేయడం అనేది వారి సమస్యలు సాల్వ్ కావాలని. కాని మంత్రిగారు కాటన్ సమస్య మీద కాకుండా మిర్చి సమస్య మీదనే చెబుతున్నారు.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాల రెడ్డి : —ఈ కాటన్ సమస్యమీద చాలా సార్లు యీ హౌస్‌లో చెప్పడం జరిగింది. అయినా యిప్పుడు కూడా చెపుతాను.

శ్రీ ఎం. వి. మైసూరా రెడ్డి :— కాని ముఖ్యంగా కాటన్ సమస్యమీద మాట్లాడడానికే మేము నోటీసు యిచ్చాము.

చైర్‌మెన్ : – ఈ 304 రూలు క్రింద ప్రతి సభ్యుడూ మాట్లాడాలంటే ఎట్లాగు?

(శ్రీ ధర్మారావు, శ్రీ చెంగారెడ్డి, శ్రీ ఇంద్రసేనా రెడ్డి చాలామంది సభ్యులు మాట్లాడడానికి లేచి నిలబడినారు)

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి :— ఈ చిన్న విషయంమీద కాలయాపన ఎందుకు. సభ్యులకు అవకాశం యిస్తే యీ తగాదా ఉండదు.

(ట్రెజరీ బెంచెస్ నుంచి Interruptions)

శ్రీ ఎం. వి. మైసూరారెడ్డి :— ముందుగా చైర్మెన్ ట్రెజరీ బెంచస్ నుంచి ఆ కామెంట్సును ఆపాలని కోరుతున్నాను.

(Interruptions)

Chairman :— Please keep quiet. This is a daily routine. Please keep quiet This is a routine matter for you

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి : — చైర్మెన్‌గారు యిపుడు యీ హౌస్‌లో ఫార్మాలిటీ ప్రకారంగా బిజినెస్ కంప్లీట్ కావడానికి చూస్తున్నారు. కాని యిక్కడ గౌరవసభ్యులు రైజ్ చేసినది మాత్రం యీ కాటన్, చిల్లీ, పసుపు మార్కెట్ విషయంలో లాభం చేకూర్చాలని మాట్లాడాలని అనుకుంటున్నారు. కాబట్టి మా తరఫునుంచి కనీసం ధర్మారావుగారిని మాట్లాడనివ్వండి ఇంక ఎవరూ మాట్లాడరు.

చైర్మెన్ : — మంత్రిగారు తమ స్టేటుమెంట్ చదవిన తరువాత సభ్యులు క్లారిఫికేషన్స్ అడగవచ్చును.

Sri A. Dharma Rao :— Sir, you allowed me to speak and then you have changed the decisions. What is the reason?

Chairman :— You can ask for clarification after the Minister makes his Statements.

శ్రీ ఎన్. అమరనాథరెడ్డి :— ఈ శాసన సభకు సభ్యులు వచ్చేది కీప్ క్వయిట్ అని అనిపించుకోవడానికి కాదు ఇక్కడ సభ్యులు ప్రజాప్రతినిధులుగా వారి సమస్యలు చెప్పుకోవడానికి వచ్చారు. కాబట్టి కీప్ క్వయిట్‌గా ఉండకుండా యీ హౌస్‌ను టు కీప్ ఎలైవ్‌గా ఉంచడానికి వచ్చారు. అందువల్ల చైర్మెన్‌గారు యీ విధంగా సభ్యులను కీప్ క్వయిట్ అనడం సాంప్రదాయం కాదు. సవాచర శాసన సభ్యులను ఆ విధంగా అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నవారు సంభోదించ కూడదు.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి :— చైర్మెన్ గారు సభ్యులను స్లిప్ ఆఫ్ టంగ్ కింద ఉండమనవచ్చును. కాని వారు మాట్లాడిన పద్ధతి మాత్రం యీ విధంగా ఉండకూడదు.

Chairman :—Please tell me whether at any time was the House allowed to conduct the business according to its rules ?

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు :—చైర్మెన్ గారు తమ పేనల్ ఆఫ్ చైర్మెన్ పదవిని చక్కగానే నిర్వహిస్తున్నారు ఇపుడు యీ కీప్ క్వయిట్ అనే పదం అన్ పార్లమెంటరీ కూడా కాదు. కాని ఈ సభా సాంప్రదాయం ప్రకారం సభ్యులను ప్లీజ్ రెజ్యూమ్ యువర్ సీట్ అని అంటే బాగుండేది. అట్లా కాకుండా సిట్ డౌన్, కీప్ క్వయిట్ అనే పదాలు వాడడం నేను తప్పు అని అనడంలేదు వాటిని ఎక్స్‌పంజ్ చేయాలని కూడా నేను అనడంలేదు.

Chairman:—They have to respect to the Speaker's directions and allow the Hon'ble member to speak. If nobody listens to words of the Speaker, how the business of the House has to be conducted? I never meant any disrespect to any Member. I am also a member of this Houseand I know how to respect the Hon'ble Members of the House.

వ్యవసాయ, పశు సంవర్ధన శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఆర్ రాజగోపాల రెడ్డి) :—అధ్యక్షా, మిరపకాయలు :—

1983—84, 1984-85 సంవత్సరాల్లో 1.61 లక్షల హెక్టార్లలో మిరప పంట సాగుచేయడమయింది. ఈ రెండు సంవత్సరాల్లోను విస్తీర్ణంలో ఎటువంటి మార్పులేదు. అయితే, 1984—85 లో 2.54 లక్షల టన్నుల మిరప కాయలు ఉత్పత్తి కాగా, అంతకు ముందు సంవత్సరంలో 1.80 లక్ష టన్నులు మాత్రమే ఉత్పత్తి అయింది 1985-86 సంవత్సరంలో 1.97 లక్ష హెక్టార విస్తీర్ణం మిరప పంట వేశారు. 1985-86 మిరప కాయల ఉత్పత్తి అంచనా 2.60 లక్షల టన్నులు. అందువల్ల, ఈ సంవత్సరం రాష్ట్రంలో మిరప పంట వేసిన విస్తీర్ణంలో మంచి పెరుగుదల కనిపిస్తున్నది, ఉత్పత్తి కూడా బాగా పెరుగగలదు.

1983—84 లో, మార్కెటు కేంద్రలలో కొనుగోలు చేసిన మొత్తం పరిమాణాలలో దాదాపు 35 శాతాన్ని ఎగుమతి చేయగా, 1984—85 సంవత్సరంలో 15 శాతం ఎగుమతి చేశారు. 1985-86లో, ఇతర రాష్ట్రాల నుండి ఎటువంటి గిరాకీ లేనందున, ఆంధ్రప్రదేశ్ నుండి 5 శాతం ఎగుమతి జరిగినట్లు గమనించడమయింది.

1. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో పండే మిరప కాయల కన్న ఉత్తర ప్రదేశ్, పశ్చిమ బెంగాలు రాష్ట్రాల్లో పండించే సింగాని, బరేలి వంటి క్రొత్త రకాలకు ప్రాధాన్యత ఇస్తున్నారు

2. రాజస్థాన్ రాష్ట్రంలో మిరపకాయల ఉత్పత్తి పెరిగింది. ఈ రెండు కారణాల మూలంగా ఒరిస్సా, ఉత్తరప్రదేశ్, బీహారు రాష్ట్రాలకు చేసే ఎగుమతుల్లో తగ్గుదల ఏర్పడింది.

రైతుల వద్ద దాదాపు 35 శాతం నిల్వలు వున్నట్లు సవివరమైన విచారణల్లో వెల్లడయింది. పంటకోత అయిన వెంటనే నిల్వలు అమ్మడం జరిగింది.

ప్రత్తి :—

1985-86 లో 6 లక్షల హెక్టార్ల విస్తీర్ణంలో ప్రత్తి సాగు చేసినట్లు అంచనా. కాగా, అంతకు ముందటి సంవత్సరంలో 5.54 లక్షల హెక్టార్ల విస్తీర్ణంలో ప్రత్తి సాగు చేశారు. అంటే, ప్రత్తి సాగు విస్తీర్ణం 8 శాతం పెరిగిందన్నమాట. 1985-86 లో ఒక్కొక్క దానిలో 170 కేజీల లింటు గల 7.4 లక్షల బేళ్ళ ప్రత్తి ఉత్పత్తి కాగలదని అంచనా వేయడమైంది.

కొన్ని ప్రత్తి రకాలకు 1985-86 సంవత్సరంలో నిర్ణయించిన కనీస మద్దతు ధరలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి:

1.	ఎం. సి. యు 5	——	క్వింటాలుకు	రూ. 555/-
2.	డి. సి. హెచ్ 32	——	,,	రూ. 600/-
3.	జె. కె. హెచ్. వై. 1	——	,,	రూ. 535/-
4.	సువిన్	——	,,	రూ. 900/-

1985 మే నుండి సెప్టెంబరు వరకు గల కాలంలో ఎం. సి. యు. 5 రకం ప్రత్తి క్వింటాలు ధర రూ. 450 నుండి రూ. 475 వరకు ఉండింది. అయితే డి. సి. హెచ్.-32, సువిన్ రకాల విషయంలో ఈ రేటు కొంచెము ఎక్కువగా ఉంది.

గత సీజనులో మార్కెటులో ప్రత్తి నిల్వలు మొత్తం మీద పేరుకు పోయాయి. ప్రత్తి బాగా పండినందున, ఇతర దేశాల్లో కూడా ఉత్పత్తి ఎక్కువగా అయినందున, మన దేశంలో పండించిన ప్రత్తి ధరల మొత్తం మీద తగ్గిపోయాయి. అందువల్ల, సాధారణంగా దేశంలో ప్రత్తి లభ్యత పరిమాణాలను నిలకడగా ఉంచగలిగే భారత ప్రత్తి సంస్థ మార్కెటులో ఎగుమతి అవకాశాలను పెంచలేకపోయింది. వరంగల్లు, ఆదిలాబాదు మార్కెట్లలో ధరలు చెప్పుకోదగినంతగా పడిపోయినప్పుడు, గుంటూరు, ప్రకాశం, కర్నూలు జిల్లాల్లో మార్కెటులోకి ప్రత్తి అధికంగా వచ్చినపుడు సమస్య మరింత తీవ్రరూపం దాల్చింది. అందువల్ల, ఈ విషయం గురించి ప్రభుత్వం భారత ప్రత్తి సంస్థతో సంప్రదింపులు జరిపింది. ఆ సంస్థ పెక్కు కొనుగోలు కేంద్రాలను తెరిచి మద్దతు ధరల ప్రకారం మున్నెన్నడూ లేనంతగా సుమారు 3 లక్షల బేళ్ళ ప్రత్తిని కొనుగోలు చేసింది. అంతేకాకుండా, 50 వేల బేళ్ళ మంచి ప్రత్తిని కొనుగోలు చేయవలసిందిగా మార్క్‌ఫెడ్‌ను కోరడం జరిగింది. మద్దతు ధరలు ఇస్తూ ఈ క్రింది విధంగా భారత ప్రత్తి సంస్థ, మార్క్‌ఫెడ్ ఇంత వరకు మేలు రకం ప్రత్తిని కొనుగోలు చేసింది:

1.	భారత ప్రత్తి సంస్థ	3 లక్షల బేళ్ళు
2.	మార్క్‌ఫెడ్	53 వేల బేళ్ళు

పసుపు :—

పసుపు పండించడంలో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఒక ముఖ్యమైన రాష్ట్రం. పసుపు పంటలో సుమారు 45 శాతం ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో ఉత్పత్తి కాగా మిగిలింది ఇతర రాష్ట్రాల్లో ఉత్పత్తి అవుతున్నది. గత మూడు సంవత్సరాలలో సుమారు 0.25 లక్షల హెక్టార్లలో పసుపు పంట వేశారు. గత మూడు సంవత్సరాలలో పసుపు సాగు విస్తీర్ణంలో చెప్పుకోదగ్గ మార్పు లేదు. ఆ మూడు సంవత్సరాలలో వరుసగా 0.80 లక్ష టన్నులు, 0.79 లక్ష టన్నులు 0.85 లక్ష టన్నుల పసుపు ఉత్పత్తి అయింది. ఉత్పత్తిలో సుమారు 90 శాతం పసుపును మన దేశంలోనే వినియోగిస్తున్నారు. మిగిలిన దాన్ని సిలోన్, గల్ఫ్ మొదలైన దేశాలకు ఎగుమతి చేస్తున్నారు. సాధారణంగా ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో పండిన పసుపును ఉత్తర ప్రదేశ్, ఢిల్లీ, పంజాబ్, రాజస్థాన్, గుజరాత్, మధ్య ప్రదేశ్ రాష్ట్రాలు కొనుగోలు చేస్తున్నాయి. పసుపు నిజామాబాదు, గుంటూరు, కడప జిల్లాల్లో విస్తారంగా పండిస్తారు. 1985-86లో రాష్ట్రంలోని 0.26 లక్ష హెక్టార్లలో పసుపు పంట వేశారు. పంట విస్తీర్ణం ఉత్పత్తి విషయంలో నిజామాబాదు జిల్లా అగ్రగామిగా ఉంది. కాగా గుంటూరు, కడప జిల్లాలు వాటి తరువాతి స్థానాన్ని ఆక్రమిస్తాయి. గత మూడు సంవత్సరాలలో పై మూడు జిల్లాల్లో సాగు చేసిన విస్తీర్ణం, ఉత్పత్తి వివరాలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి:

జిల్లా	1983-84		1984-85		1985-86	
	విస్తీర్ణం.	ఉత్పత్తి	విస్తీర్ణం.	ఉత్పత్తి	విస్తీర్ణం	ఉత్పత్తి
నిజామాబాదు	5747	14028	5025	182 2	923	12056
గుంటూరు	3964	12138	4225	11685	5157	13525
కడప	2350	6348	2784	7 81	2132	8449

గత రెండు సంవత్సరాలలో పసుపు ధర క్వింటాలుకు రూ. 600/- నుండి 1500/- లుగా ఉంటూ వచ్చింది. కాని, ఈ సంవత్సరం మన రాష్ట్రంలోని వివిధ మార్కెట్లలో ధరలు పడిపోయాయి. రాష్ట్రంలోని వివిధ మార్కెట్లలో ప్రస్తుత సగటు ధరలు క్వింటాలుకు రూ 600 నుండి రూ. 700/- వరకు ఉన్నాయి.

కడప మార్కెటు కేంద్రంలో గత రెండు సంవత్సరాలలో పసుపు ధర క్వింటాలుకు రూ. 805 నుండి రూ 1133 వరకు ఉంటూ వచ్చాయి 1985-86 సంవత్సరంలో పండిన పసుపుకు కడప కేంద్రంలో ధరలు పడి పోయాయి 1986 ఏప్రిల్‌లో క్వింటాలుకు రూ. 925/- నుండి రూ. 571 వరకు ధర పలికింది.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి:—మేము రైతులు రాబోయే పంట విషయంలో ఏమి జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలనేది మంత్రిగారిని అడగడం లేదు. ఇపుడు రైతుల వద్ద ఉన్న ప్రత్తి, పసుపు, మిర్చి పంటలను కొనుగోలు చేయడానికి ప్రభుత్వం

ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నదో అడిగాను దానికి సమాధానం చెప్పకుండా మంత్రిగారు దపడ మి జరుగుతున్నది వేరొక చోట ఏమి జరిగినది అనేది చరిత్ర గత 10 సంవత్సరాల నుంచి జరిగింది చెబుతున్నారు.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాల రెడ్డి — ఇప్పుడు యీ పసుపుకు మిర్చికి మద్దతు ధర కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు నిర్ణయించలేదు. ప్రభుత్వం కూడా యీ విషయంలో ఆలోచన చేస్తున్నది. రైతులకు చాలా నష్టం జరుగుతున్నట్లు తెలుసు. అందు వల్లనే యీ ప్రభుత్వం కొత్తగా ఫార్మర్స్ మండల్ కౌన్సిల్స్‌ను ఏర్పాటు చేయడానికి ఆలోచన చేస్తున్నది. దానిలో రైతులు ఎంత పంట వేసుకోవాలి, దానికి మార్కెటు ఏ విధంగా చేసుకోవాలనేది వారే స్వయంగా నిర్ణయించు కుంటారు ఇప్పుడు యీ కాటన్‌కు పసుపుకు, మిర్చికి మద్దతు ధర ప్రకటించ లేదు. వెంటనే వీటికి మద్దతు ధర ప్రకటించాలని మార్క్‌ఫెడ్‌ను ఆదేశించడం జరిగింది. ఈ మద్దతు ధర కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయించాలి. అట్లాగ మద్దతు ధర ప్రకటించకుండా మేము మార్కెటులో వీటిని కొనుగోలు చేయలేము

శ్రీ ఎస్. ఇంద్రసేనారెడ్డి:— మద్దతు ధరను ప్రకటించడానికి యీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏమి కృషి చేస్తున్నది? మార్క్‌ఫెడ్ వారు అసలు ఏమైనా యీ సంవత్సరం ప్రత్తిని కొన్నారా? లేదా? అట్లాగ కొనకపోతే యీ ప్రభుత్వం ఏమి యాక్షన్ తీసుకుంటున్నది? ప్రభుత్వం ఏమి యాక్షన్ తీసుకోకుండా పసుపు మిర్చి కాటన్ ఎంత పండించాలనేది యిపుడు చెప్పడం ఎందుకు?

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాల్ రెడ్డి:— మద్దతు ధరను యిస్తూ యీ క్రిందివిధంగా భారత ప్రత్తి సంస్థ మార్క్‌ఫెడ్ ఇంతవరకూ మేలు రకం ప్రత్తిని కొనుగోలు చేసింది అని చెప్పాను. ఇంతవరకూ భారత ప్రత్తి సంస్థ 3 లక్షల బేల్లు మార్క్‌ఫెడ్ 53 వే బేలు కొన్నారు. ఆ విషయం ఇంద్రసేనారెడ్డిగారు వినలేదని అనుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎస్. ఇంద్రసేనారెడ్డి:— మార్క్‌ఫెడ్ వారిని మద్దతు ధర ప్రకటించ వలసిందిగా ఆదేశించామన్నారు. వారు ఏమి యాక్షన్ తీసుకున్నారు?

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాల్ రెడ్డి:— మిర్చి పసుపు విషయంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు కొనుగోలు చేసే మద్దతు ధర ప్రకటించలేదు. ఆ మద్దతు ధర వచ్చే వరకూ ప్రభుత్వం ఏమీ కొనలేదు.

శ్రీ ఎస్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :— కేంద్ర ప్రభుత్వం మద్దతు ధర వచ్చే వరకూ ఏమీ కొనలేమంటున్నారు. ఈ మద్దతు ధర వచ్చే వరకూ ఈ పంటలను రైతుల వద్ద నుంచి కొనుగోలు చేయుడానికి ఒక కమిటిని వేస్తారా? ఆ కమిటీ సూచించిన విధంగా రేట్లు నిర్ణయిస్తారా?

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి:— ఈ విషయంలో రైతులను సంప్రదిస్తు న్నాము. ఫార్మర్స్ కౌన్సిల్‌ను ఏర్పాటు చేస్తున్నాము.

11-50 a.m. శ్రీ యం. బాగారెడ్డి :- ఇంతకంటే ముఖ్యమైన సమస్య ఈ అసెంబ్లీలో లేదని నేను మనవి చేసున్నాను. అధ్యక్షా, తమకు బాగా తెలుసు. ఈ రోజు తమరు ప్రాక్టిస్ చేసుకుంటూ హైదరాబాద్‌లో వున్నప్పటికి తమది కూడా బేసిక్‌గా వ్యవసాయ రంగమే. ప్రత్తి విషయంలో మంత్రిగారు 50 వే బేళ్ల ప్రత్తిని కొన్నామన్నారు. దీని బేసిక్ ప్రైస్ కొరకు నిర్ణయం కేంద్రప్రభుత్వం తీసుకున్నది. ఈ కొన్న దానికి డబ్బు మొత్తం చెల్లించారా? లేదా? రైతుల దగ్గర యింకా ఎంత ప్రత్తి మిగిలి వున్నది? ప్రత్తి కొరకు ప్రభుత్వం ఏమి ఆలోచన చేస్తున్నది? 50 వేల బేల్స్ కొన్నాము కనుక మా బాధ్యత తీరిపోయింది అని రైతులను వదలివేసి కూర్చోవడం బాధ్యతా రహితమైనటువంటి విషయం. అంతే కాకుండా, మిరపకాయిలు, పసుపు కొరకు కమిటీ వేసి ధరను నిర్ణయం చేస్తామని అంటున్నారు. ఈ సమస్య ఉత్పన్నమై చాలా రోజులు అయింది. ఇంకా ఎప్పుడు ఆ కమిటీ వేస్తారు? ఎప్పుడు ధరను నిర్ణయం చేస్తారు? ఆలస్యం అయ్యే కొద్దీ వచ్చే లాభం ఏమీ వుండదు. చిన్న రైతుల దగ్గర రిటైనింగ్ కెపాసిటీ వుండదు. ఆర్థికంగా బాగా వున్న వారు కూడా 3-4 పర్సెంటేజ్ పెట్టకోవచ్చు 98 పాళ్లు వాళ్లకు ఆలస్యం చేస్తే మిడిల్‌మెన్‌కు లాభం కలుగుతున్నదే తప్ప రైతులకు లాభించడం లేదు.

శ్రీ సిహెచ్ రాజేశ్వరరావు :— అధ్యక్షా, మంత్రిగారు తమ సమాధానంలో ఇంతవరకు చెప్పేది ఏమిటంటే 'మద్దతు ధరను నిర్ణయించేందుకు వీలు లేదు' అని. నిర్ణయించిన ధరకు కొన్నాము, ఇంతకు మించి కొనలేము అని చెబుతున్నారు. న్యాయంగా చెప్పాలంటే ఇది ఇప్పుడు ఉత్పన్నమైన ప్రశ్న కాదు. ఇంతకు ముందు సెషన్స్‌లో చాలా సార్లు వచ్చింది. రైతాంగం యొక్క ఉత్పత్తులకు గిట్టుబాటు ధరను నిర్ణయించడం, దానితోపాటు కొనుగోలు ఏర్పాటు కూడా పూర్తిగా చేయడం. దాని గురించి ఫార్మర్స్ కౌన్సిల్‌ను ఏర్పాటు చేస్తామని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. శాసనసభ జరుగుతున్నది కదా. రైతాంగాన్ని ఆదుకోవడం కోసం కొనుగోలు చేయుటాని, గిట్టుబాటు ధరను నిర్ణయించడానికి ఏమి చర్యలను తీసుకోబోతున్నారు? ఈ విషయంలో ఈ శాసనసభా సమావేశాలు ముగిసే లోపల చట్టరీత్యా బిల్లు కానీ లేదా, ప్రభుత్వపరమైన స్టేట్‌మెంట్, (సంపూర్ణమైన, సమగ్రమైన స్టేట్‌మెంట్) పెట్టి రైతాంగం చేయదుస్తున్న ఆందోళనకు ప్రభుత్వం సూచించే పరిష్కార మార్గం ఏదో మా ముందు పెడతారా? దాని మీద చర్చించడానికి అవకాశం యిస్తారా? రిలివెంట్ కాబట్టి మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పే సందర్భంలో ప్రత్తి నిల్వలు లేవని చెప్పారు. మీరు ఈ సభలో ఒక కమిటీని వేసినట్లయితే నేను స్ట్రెయిట్ ఎవే ప్రత్తి నిల్వలు ఎక్కడెక్కడ వున్నదీ చూపించడానికి సిద్ధంగా వున్నాను. అది అసత్య ప్రకటన. ప్రత్తి నిల్వలు వున్నా లేవని చెప్పి ప్రకటన చేయడం చాలా అన్యాయం. ప్రత్తి నిల్వలు వున్నాయా లేవో,

తెలుసుకోవాలంటే ఒక కమిటీ వేయండి. సరాసరి, ప్రత్తి నిల్వలు ఎక్కడ వున్నాయో చూపించడానికి నేను సిద్ధంగా వున్నాను మంత్రిగారు దానికి సమాధాన చెప్పాలి. రైతుల దగ్గర ప్రత్తి లేదని మంత్రిగారు చెప్పారు. అది ఏమి వద్దు ?

డా॥ యం. వి. మైసూరారెడ్డి :— నేను నోటీస్ యిచ్చింది పసుపును గురించి. పసుపు ధరలు పడిపోతున్నాయి, కనుక గిట్టుబాటు ధరను నిర్ణయించి మార్క్ ఫెడ్ కు డబ్బు యిస్తే, మార్క్ ఫెడ్ రైతుల నుండి కొంటుంది. కరువు ప్రాంతం అయిన కడప జిల్లాలో రైతుల సమస్యలు ఎన్నో వున్నాయి మాకు మోటిను చీల అనుమానం వున్నది. అది ఏమిటంటే నాలుగు గోడల మధ్య జరిగేది అయుతేనేమి, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో జరిగే రాజ్యతంత్రమైతేనేమి, కృష్ణా, గుంటూరు, గోదావరి జిల్లాల భూస్వామ్య పెత్తందార్ల ప్రజాస్వామ్యం తప్ప వేరేమీ జరుగదని నాకు తెలుసు. మేము కరువు ప్రాంతం అయిన కడప సమస్యను గురించి వచ్చాము. కానీ రెండూ (ప్రత్తి, మిరపకాయలు) కలవడం జరిగింది. ప్రత్తి, మిరపకాయలు, పసుపు కలుపుతే మాకు న్యాయం జరగదు.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :— పసుపు, ప్రత్తి కలుపుతే. . . .

డా॥ యం. వి. మైసూరారెడ్డి :— మీరు ఎవరండీ మాట్లాడడానికి ? స్పీకర్ గారిని అడగండి.

చైర్మన్ : — మీరు కావాలంటే క్లారిఫికేషన్ అడగండి — అంతేకానీ మెంబర్స్ మధ్య పోట్లాట పనికి రాదు

డా॥ యం. వి. మైసూరారెడ్డి :— అధ్యక్షా, నా పేరు ముందు వచ్చింది; కనుకనూ, 304 క్రింద నేను పసుపును గురించి ఇచ్చాను కనుకనూ, మంత్రిగారిని పసుపును గురించి సమగ్రంగా చర్చించమనండి. మిరపకాయలు, ప్రత్తిని గురించి మరో 304 క్రింద నోటీస్, లేదా కాల్ అటెన్షన్ యివ్వమనండి. లేకపోతే పసుపుకు న్యాయం జరగదు. అధ్యక్షా, మీరు క్లారిఫికేషన్ యివ్వండి. పసుపుతో, ప్రత్తి మిరపకాయలు కలిపితే అందరూ, 'ప్రత్తి, ప్రత్తి' అంటారు. నేను పసుపును గురించి యిస్తే, ప్రత్తిని గురించి అడుగుతుంటే, నేను ఏమి చేయాలి ?

చైర్మన్ : — పసుపును గురించి క్లారిఫికేషన్ అడిగితే మంత్రిగారు పసుపును గురించే సమాధానం యిస్తారు. వేరే క్లారిఫికేషన్ అడిగితే పసుపును గురించి ఎలా యిస్తారు ?

డా॥ యం. వి. మైసూరారెడ్డి :— అధ్యక్షా, పసుపుకు మద్దతు ధర లేదు ప్రత్తికి మద్దతు ధర వుంది. ఇప్పటివరకు, ధవళేశ్వరం ఆనకట్టను గురించి చర్చించినప్పుడు ముఖ్యమంత్రి గారు శుభ్రంగా కూర్చొని, పసుపు ధర దగ్గరకు వచ్చేసరికి వెళ్లిపోతే ఏమి చేయాలి ?

(నవ్వులు)

మా సమస్య మీద ఇంటరెస్టు లేనప్పుడు అడగడం తప్పు మరేమీ లేదు. పసుపు లేదా ప్రత్తి, ఏదో ఒకటే తీసుకుంటే బాగుంటుంది.

చైర్మన్ :— పసుపు గురించి అడిగిన వారికి పసుపును గురించి, ప్రత్తిని గురించి అడిగిన వారికి ప్రత్తిని గురించి క్లారిఫికేషన్స్‌కు మంత్రిగారు సమాధానం యిస్తారు. ఎవరి ఇంటరెస్టు వారిది.

డా. యం. వి. మైసూరారెడ్డి :— అధ్యక్షా. పసుపుకు మద్దతు ధరను నిర్ణయిస్తారా? మార్క్‌ఫెడ్ కొనుగోలు చేస్తుందా? మంత్రిగారు నిర్ణయం ప్రకటించాలి. 20 కోట్ల రూపాయల దాకా రైతులకు నష్టం సంభవిస్తున్నది.

శ్రీ సి. రామచంద్రయ్య :— నేను కూడా సిగ్నెటరీస్‌లో ఒకడిని. మరు అన్ని సబ్జెక్ట్సు క్లబ్ చేస్తే బోధపడేది ఎలా?

The Minister should consult and make announcement as to what plans he will be having. What is the minimum relief that the Government is going to provide?

Sri A. Dharma Rao: - Under what rule he has been allowed. What is this discremination?

శ్రీ సి. రామచంద్రయ్య:—మంత్రిగారు కడప జిల్లా నుంచి వచ్చినవారే. అక్కడ పరిస్థితి చాలా తీవ్రంగా ఉంది.

అయిన అనౌన్సు చేయాలి. అది, ఇది చేస్తాము అంటే ఎలా? ఈ విషయం మంత్రిగారికి కూడా బాగా తెలుసు.

శ్రీ బి. బాల్‌రెడ్డి:—అధ్యక్షా మాకూ ఒక నిముషం అవకాశం ఇవ్వండి.

చైర్మన్:—పసుపు విషయం గురించి మాట్లాడిన వారికి సమాధానం వచ్చాక మిగతా విషయాలు చూద్దాము.

వ్యవసాయ శాఖా మంత్రి (శ్రీ ఆర్. రాజగోపాల్‌రెడ్డి) :—అధ్యక్షా, మద్దతు ధర నిర్ణయం జరిగే వరకు కొనుగోలు చేయడం సాధ్యం కాదు. మద్దతు ధరను నిర్ణయించడానికి కొంత టైము పడుతుంది. తక్షణమే ... యచేయని మనవి చేస్తున్నాను. పసుపు ఉత్పత్తిలో మిగిలిపోయిన సరుకు వేర్‌హౌస్ సౌకర్యాలు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము నిల్వ వుంచుకొని. అప్పు తీసుకొని ధర వచ్చాక అమ్ముకోవడానికి ఏర్పాటు చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

12-00 noon డా. ఎమ్. వి మైసూరారెడ్డి:— ఈ రోజు సమస్య గురించి వారు చేయగలిగింది చెప్పమనండి. మిగతా పంటలకు గిట్టుబాటు ధర నిర్ణయించారు. పసుపుకు ఎందుకు నిర్ణయించడం జరగలేదు?

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి:—కేంద్ర ప్రభుత్వం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చర్చించి చేయవలసిన విషయం. చాలా టైమ్ పడుతుంది. చాలా కాలం తరువాత కాటన్, జూట్‌కి, బియ్యానికి నిర్ణయించారు. దురదృష్టవశాత్తు

పసుపుకి, చిల్లీస్‌కి చేయలేదు. ఇప్పుడు ఆ సమస్యలు తీసుకొని వాటికి మద్దతు ధర నిర్ణయించి అప్పుడు కొనుగోలు చేస్తే లాభముగా ఉంటుంది.

డా. ఎమ్. వి. మైసూరా రెడ్డి:—పసుపు రైతుల పరిస్థితి చాలా అన్యాయముగా ఉంది. ఈ విషయం మంత్రి గారికి కూడా తెలుసు.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ:—మంత్రిగారు ప్రత్తి నిల్వలు ఈ రాష్ట్రములో లేవన విధంగా మాట్లాడడం జరిగింది. 50 లక్షలు కాదు కదా దానికి మించిన లక్షల బేళ్ళు ఉన్నాయి.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎమ్ అమరానాధ రెడ్డి (వాయిల్పాడ్):—పసుపు రైతులు చాలా బాధపడుతున్నారు. మీ ప్రభుత్వములో దీనికి మద్దతు ధర లేదంటే అది తెలుగు దేశం పార్టీకి విచారకరం. దీనికి మద్ధతు ధర పెట్టవలసిందిగా ప్రత్యేకంగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి —వచ్చే సంవత్సరం విస్తీర్ణాన్ని తగ్గించి ధర వచ్చేటట్లు చూస్తాము.

శ్రీ జె. సి. దివాకర రెడ్డి —పసుపుతోపాటు ప్రత్తి కూడా పండుతోంది పసుపుతోపాటు ప్రత్తి కూడా ఎన్నో వేల బేళ్లు ఈవేళ నిల్వలు ఉన్నాయి. మంత్రిగారు రాయలసీమలో ప్రత్తి నిల్వలు లేవంటున్నారు. దీనిని అసరాగా తీసుకొని కొంతమంది వ్యాపారస్తులు డబ్బులు చెల్లించకుండా రైతుల నుంచి ప్రత్తిని తీసుకొని పోతున్నారు 50 వేల బేళ్లు సి.సి.ఐ. వారు తీసుకున్నారు. ఇవి కాకుండా సి.సి.ఐ. వారు 50 వేల బేళ్లయినా రైతుల నుంచి కొని వారి బాధను తప్పించాలని కోరుతున్నాను. దీని మీద మంత్రిగారు నిర్దిష్టముగా సమాధానం ఇవ్వాలి.

(Interruptions)

Chairman:—Please allow me to conduct the House. With regard to turmeric some questions. . . . .

Sri R. Changa Reddy.—Who is not allowing you. The Speaker himself is creating some confusion.

Chairman:—No confusion.

Sri R. Changa Reddy:—Our names are there and you are not calling us.

Chairman:—There is no confusion. Half a dozen Members from either side are standing up.

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి:—పసుపు అంటారు, మిరప అంటారు. ఒక్కొక్క ప్రొడక్ట్ మీద మాట్లాడమనండి. నాలుగు ప్రొడక్ట్స్‌కి ఒకేసారి సమాధానం ఏమిటండి?

Chairman:—As far as the points are concerned, the Minister has very categorically stated that no support price is fixed so far for turmeric and chillies. Since no support price is fixed, the question of Government entering into the market at this stage does not arise.

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి:—అంటే రైతులు అన్యాయం అయిపోవాలా? రైతు సంక్షేమ సంఘం ఎందుకండీ ?

Chairman:—'Nyayam', 'Anyayam'—this is different.

Sri R. Changa Reddy:—What for we are sitting here? What for this House is there? It is to ventilate the feelings of ryots.

Chairman:—Because of your questions, the Government is going to constitute a Committee.

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి:—వేరే ఏజన్సీ పెట్టి కొంటారా? మిరప, టర్మరిక్ కొనమనండి. పసుపుకు ధర లేదు. వారి పార్టీకి పసుపు గుడ్డలు కావాలి. పసుపు గుడ్డలు రేపు పెంచుకోవచ్చు. పసుపు చీప్ గావస్తే పసుపు బట్టలు ఎక్కువగా వేసుకుందామనా? పసుపు, చిల్లీస్ కి ధరలు ఫిక్స్ చేయాలి. ప్రత్తికి ఫిక్స్ చేశారు. పసుపుకి, మిర్చికి కూడా ఫిక్స్ చేయమనండి.

శ్రీ జె. సి. దివాకర రెడ్డి:—హౌస్ లో కన్ ఫ్యూజన్ క్రియేట్ చేస్తున్నారు. నేను అడిగిన దానికి సమాధానం ఇవ్వడానికి మంత్రిగారు లేచారు.

చైర్మన్:—మీరు అడిగారు. వారు చెప్పారు.

శ్రీ జె. సి. దివాకర రెడ్డి:—చెప్పలేదండి.

(ఇంటరప్షన్స్)

Chairman:—I will allow you. What is the specific clarification. If I allow you, he does not allow you to speak. Then how to conduct the House? If I call a Member no body allows him to speak.

(Interruptions)

Please allow Mr. Jani to seek clarification.

శ్రీ మహమ్మద్ జాని:—1985-86 వ సంవత్సరము లో 6 లక్షల బేళ్ల ప్రత్తి ఉత్పత్తి అయిందని వారి స్టేట్ మెంట్ లోనే చెప్పుకున్నారు. ఇంకా 60 వేల బేళ్లు నిల్వ ఉందని వారు ఒప్పుకున్నారు. తరువాత లేని అంటున్నారు 50 వేలు బేళ్ళు కాదు దానికి మించిన ప్రత్తి ఉంది. నా బాధ ఏమిటంటే గుంటూరు, ప్రకాశం జిల్లాలలో ప్రత్తి వేసిన రైతుల పరిస్థితి చాలా అధ్వాన్నముగా ఉంది. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే ఒక్క ఎకరానికి నాలుగు ఎకరాల

చొప్పున ఖర్చు పెట్టి పండిస్తే ప్రత్తి పొలములో ఏరే దానికి కూలీలను పెట్టిన దానికి కూడా కూలి డబ్బులు ఇవ్వడానికి పొమ్ము లేని పరిస్థితిలో రైతులు అక్కడ ఉన్నారు. ఆ పండిన ప్రత్తిని మార్కెట్లో పెడితే సి.సి.ఐ. వారు మాత్రం రు. 550 చొప్పున కొంత ప్రత్తి కొంటే మిగతా అడుల బేళ్ళు ఉంటే మంత్రి గారు ఈ హౌస్‌లో, నిల్వలే లేవని చెపుతున్నారు. ఇప్పుడు రు. 3౦0, రు, 175 ఎకు రైతుల నుంచి ప్రత్తి కొంటున్నారు. కాని ఈ సంవత్సరం ప్రత్తి వేసుకోడానికి గిరిజనులకు రు. 1750 చొప్పున రైతులు కొనవలసి వస్తోంది. మంత్రిగారు ఆ రైతులకు అన్యాయం జరగకుండా ఆదుకోవాలి. ప్రత్తికి సక్రమమైన పద్ధతు రేటును ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. ఆ మేరకు కొనవలసిన అవసరం ఉందని ఈ ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేస్తున్నాను.

చైర్మన్ :—స్పీచ్ అక్కరలేదు. Ask for clarification.

శ్రీ మమహ్మద్ జాని :—వెంటనే కొనుగోలు చేయడానికి గవర్నమెంటు ఏమి చర్యలు తీసుకుంటోందో తెలియచేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. గత సంవత్సరం రు. 1600 లకు అమ్మితే, ఈ సంవత్సరం రూ. 400 లకి కూడ 12-10 p.m. గతిలేని పరిస్థితిలో రైతులున్నారు. అక్కడ రూ. 2 వేలకు కౌలుకి యిచ్చిన పరిస్థితి గత సంవత్సరం వుంటే, ఈ రోజు రూ. 400 లకు కౌలుకి తీసుకోండి అని బ్రతిమాలే, గతిలేని పరిస్థితి మా ప్రాంత రైతులకు ఉంది. కనుక తక్షణమే ఏ కార్యక్రమాలను తీసుకోవడం జరుగుతున్నదో తెలియచేయవలసిన అవసరం సభకు వుందని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు.—అధ్యక్షా, కొన్ని కమాడిటీస్‌కి అగ్రికల్చర్ ప్రైస్ కమీషన్ ధరను తక్కువగా నిర్ణయించినదని, ఏమీసహాయం చేయలేకపోతున్నామని, సపోర్టు ధర తక్కువగా నిర్ణయించడం చాలా అన్యాయమని మన ప్రభుత్వం చాలాసార్లు అన్నది. పసుపుకి, మిర్చికి సపోర్టు ప్రైస్ అదృష్టవశాత్తో, దురదృష్టవశాత్తో కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయించలేదు రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి యాంపుల్ పవర్స్ ఉన్నాయి. సపోర్టు ప్రైస్ కాకున్నా, మినిమం రెమ్యునరేటివ్ ప్రైస్ అని ఉంటుంది. దానిని వెంటనే నిర్ణయం చేయాలి. ఎస్.టి.సి. అని. కోఆపరేటివ్ మార్కెటింగ్ ఫెడరేషన్ అని వుంది. వాటి ద్వారా కొంత సరుకును కొనాలి. మోనాపలీ స్టేజి కొంత వుంది. గత సంవత్సరం కంటే, ఈ సంవత్సరం ప్రొడక్షన్ ఎక్కువ లేదు. క్రాప్ ఎక్కువ లేదు. ధర మాత్రం పడిపోయింది దుగ్గిరాలలో మార్వాడీల మొనాపలి వుంది. రాష్ట్రం మొత్తానికి దుగ్గిరాల పసుపుకు సేల్స్ సెంటర్. ఇద్దరు, ముగ్గురు మార్వాడీలు మొత్తం కంట్రోలు చేస్తున్నారు. తప్పనిసరిగా ప్రభుత్వం కొంటే తప్ప, లాభం లేదు వీటికి మినిమం రెమ్యూనరేటివ్ ప్రైస్ ఫిక్స్ చెయ్యాలి, అగ్రికల్చర్ ప్రైస్ మీద కౌన్సిల్ అంటున్నారు. రాజకీయ పునరావాసం కోసం కల్పించబడింది కాని పని జరగదు. మాకు నమ్మకం లేదు. డిపార్టుమెంట్ వుంది. ప్రభుత్వం ఉంది. మంత్రిగారున్నారు. వెంటనే మినిమం రెమ్యునరేటివ్

ప్రైస్‌ను ఫిక్స్ చేసి, పసుపును మిర్చిని ఎస్.టి.సి. ద్వారా కొనుగోలు చేస్తే, మోనాపలీ బ్రేక్ కావడానికి, రైతులకు రిలీఫ్ కావడానికి వీలుంటుంది. పసుపుకు ఫారిన్ ఎక్స్ఛేంజి వుంది. దీని కేంద్రంతో చర్చించి, చర్య తీసుకోవడం చేయకుండా, డిస్కరేజ్ చేస్తున్నారు. సెకండ్ పాయింట్ సేల్స్ టాక్స్ కడితేనే, ఫారిన్ ఎక్స్ఛేంజ్‌లు కల్పిస్తామన్నారు దానివల్ల ఈ టాక్స్ కట్టలేక, దుగ్గిరాలలో క్లోజ్ అయింది.

The Government should write off the Sales Tax on chillies and turmeric. That is the minimum the Government can do for the ryots. They must enter into the market, fix a remunerative price and purchase the stocks through the STC and MARKFED. Then only we can expect a little relief.

In view of the abnormally low prices of turmeric and chillies, they have to announce the write off of co-operative loans. That is the minimum help the Government has to do. The dilly dallying replies will not help the House much less the ryots. The Government must do something for the ryots.

Chairman: —Ask clarification.

Sri A. Dharma Rao:—Is the Government prepared to consider immediately the write off of Sales Tax on chillies and turmeric? Are they prepared to fix a minimum price and purchase the stocks? Further, I request the Hon'ble Minister to write off the loans taken by the ryots of turmeric and chillies from the Co-operative Banks. These are the minimum things. The Government should be sympathetic in doing them, I hope the Minister will reply.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి :—అధ్యక్షా, ప్రత్తికి సంబంధించి ఆందోళన తెలుపుతున్నారు. ఏడు లక్షల బేళ్ళ ప్రత్తి ఉత్పత్తి అయింది. అందులో మూడున్నర లక్షల బేళ్ళ ప్రత్తిని ప్రభుత్వ సంస్థలు కొనుగోలు చేశాయి. మద్దతు ధరకే కొనుగోలు చేయడమైనా మిగతాది మార్కెట్‌లోకి రాలేదు. ఏర్పాటు చేసిన కొనుగోలు సెంటర్లకి రాలేదు కనుక, ప్రత్తి నిలువలలో లేదని భావించాము. ఆ విధంగా రిపోర్టు వచ్చింది. చెడిపోయిన ప్రత్తి ఉందేమో, కొనుగోలుకి వీలు ఉన్నదేమో అన్న విషయాలు యిక్కడ లేవు. మూడున్నర లక్షల బేళ్ళ ప్రత్తిని కొనడం అయింది. ఢిల్లీలో కామర్స్ మినిస్టర్‌తో చర్చించి మూడు నెలల క్రితమే పరిష్కరించామని గౌరవ సభ్యులకు తెలుసు. తరువాత ఈ కౌన్సిల్ ఏదో రాజకీయ ప్రచారంకోసం చేస్తున్నామని అన్నారు. గౌరవ సభ్యులకు తెలుసు. ఏది సాధ్యమో, ఏది సాధ్యంకాదో అని తెలిసి, రాజకీయ ప్రచారం కోసం లేవనెత్తడం లేదా? ఆ రకంగా మాట్లాడరాదు.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు :— రాజకీయ ప్రచారం కాదు, రాజకీయ పునరావాసం అన్నాను.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి :—వాస్తవంగా రైతాంగాన్ని ఆదుకోవలెననే ఉద్దేశంతో చేశాము. ఆచరణ రూపంలో ఏమి చేయాలనేది ఎవరూ సూచించకుండా, కోట్లాది రూపాయలు నష్టం చేయకండి. అమరనాథరెడ్డిగారు మంత్రిగా ఉండగా ఇకప్పుడు టొబాకో కొని, రూ. 4 కోట్ల నష్టం మార్కెఫెడ్‌కి వచ్చింది. అంతక ముందు పత్తికి కూడా నష్టం అయింది. కొనుగోలు అంత సాధ్యమయిన పని కాదు. సైఫ్యాణ్యం ఉంటలి. మధ్యదళారులు వల్ల కార్యక్రమం కుంటు పడుతోందన్నారు. అది అంత సాధ్యం కాదు. ఈ మధ్య దళారులు ఎప్పుడూ ఉన్నారు. గిరాకీతగ్గి ఉత్పత్తి పెరిగింది. గిరాకీకి తగినట్టే ఉత్పత్తి చేయాలనేది ప్రధానాంశము, అంతకంటే మార్గం లేదు.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :—ఈ లెక్కలు... ..

(ఇంటరప్షన్)

Chairman :—We are proceeding to the next item. We have spent one hour. I am not going to allow further time on this.

Sri N. Indrasena Reddy :—One clarification.

(Interruption)

We had sufficient discussion on this. Please resume your seats. I am proceeding to the next item.

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re : Strike by the paid Secretaries and other employees of Milk producers Co-operative Societies.

వ్యవసాయశాఖ మంత్రి (శ్రీ ఆర్. రాజగోపాల్‌రెడ్డి):—ఈ తేదీ నాటికి మన రాష్ట్రంలో దాదాపు 3,500 పాల ఉత్పత్తిదార్ల సహకార ప్రాథమిక సంఘాలు ఉన్నాయి. వీటిలో వేతన కార్యదర్శులు, ఇతర ఉద్యోగులు పని చేస్తున్నారు. ఈ సంఘాలకు తోడుగా గ్రామ స్థాయిలో సుమారు 2948 పాల సేకరణ కేంద్రాలు కూడా పనిచేస్తున్నాయి వీటిని కమీషను ఏజెంట్లు లేదా గ్రూపు లీడర్లు నడుపుతున్నారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ పాడి పరిశ్రమాభివృద్ధి సహకార సమాఖ్యలో వేతన కార్యదర్శులకు ఎటువంటి సంబంధం లేదు. వారు ప్రాథమిక గ్రామ పాల ఉత్పత్తిదార్ల సహకార సంఘాలకు చెందిన ఉద్యోగులు. ఈ సంఘాలు గ్రామ స్థాయిలో పనిచేసే ప్రైవేటు సంస్థలు ఇవి 1964, ఆంధ్రప్రదేశ్ సహకార సంఘాల చట్టం క్రింద రిజిస్టరయినవి. అందువల్ల, ఈ సంఘాలలో పనిచేస్తున్న

వేతన కార్యదర్శులు, ఇతర ఉద్యోగుల సర్వీసు నిబంధనల విషయంలో గాని, వారి వేతనాల విషయంలో గాని సమాఖ్యకు ఏమీ సంబంధం లేదు.

1-7-1983 తేదీ కార్మిక, ఉపాధికల్పన, పౌరసరఫరాల, సాంకేతిక విద్యాశాఖ ఎం.ఎస్. నెం. 188 జి.ఓ. ప్రకారంగా పనివారికి కనీస వేతనాలు చెల్లించాలని, వేతన కార్యదర్శులు, పనివారల యూనియను విజ్ఞప్తి చేస్తున్నారు. ఇందుకు సంబంధించిన సమస్యలను గురించి చర్చించే నిమిత్తం 6-12-1985న, 7-4-1986న కార్మికశాఖ మంత్రిగారి సమక్షంలో సమావేశాలు జరిగాయి. చర్చలలో అవసరమైన సలహాలు సహాయం చేసే నిమిత్తం కార్మిక శాఖ మంత్రి, కార్మిక శాఖ కమీషనరు, ఏర్పాటు చేసిన సమావేశాలకు సమాఖ్య ప్రతినిధులు కూడా హాజరయ్యారు. సమాఖ్య/యూనియన్లు అడిగినప్పుడల్లా అవసరమైన సహాయం చేసే నిమిత్తం, తమ ప్రతినిధులను పంపి, సంబంధించిన అధికారులతో అంటే కార్మిక శాఖతో ఎల్లప్పుడూ సహకరిస్తూనే ఉన్నాయి. అందువల్ల సమాఖ్య సహకరించడం లేదని సభ్యులు వ్యక్తపరిచిన అభిప్రాయం సరియైనది కాదు.

7-11-1985 తేదీన కార్మిక శాఖ జాయింటు కమీషనరు సమక్షంలో జిల్లా పాల ఉత్పత్తిదార్ల సహకార యూనియను—ఆంధ్రప్రదేశ్ పాడి పరిశ్రమాభివృద్ధి సహకార సమాఖ్య మధ్య జరిగిన సమావేశంలో దుకాణాలు, వ్యాపార సంస్థలకు నిర్ణయించిన కనీస వేతనాలను వర్తింప చేయాలని నిర్ణయించడమైంది. పాల ఉత్పత్తిదార్ల సహకార సంఘాలలోని పనివారందరికి కనీస వేతనాలను అమలు పరచవలసిందిగా రాష్ట్రంలోని లేబర్ ఆఫీసర్లందరినీ ఆదేశించడమయింది.

దుకాణాలు, వ్యాపార సంస్థల చట్టాన్ని, అమలు పరిచి, ఉద్యోగులకు కనీస వేతనాలను చెల్లించవలసిందిగా సమాఖ్య కూడా, గ్రామ స్థాయిలోని అన్ని సంఘాలకు అదే మోస్తరు ఆదేశాలు జారీ చేసింది. పాల ఉత్పత్తి దారుల సహకార సంఘాలలో కనీస వేతనాలను అమలు జరపవలసిందిగా 1985 జూన్‌లో మరొక సారి రాష్ట్రంలోని లేబర్ ఆఫీసర్లందరిని ఆదేశించడం జరిగింది. ఇది ఇలా ఉండగా వేతన కార్యదర్శులు, పనివారల యూనియన్ 20-6-1986న ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని జిల్లా పాల ఉత్పత్తిదారుల సహకార యూనియన్ల చైర్మన్లకు, జనరల్ మేనేజర్లకు సమ్మె నోటీసు ఇచ్చారు. ముఖ్యంగా కనీస వేతనాలను అమలు పర్చవలసిందిగా తాము చేసిన అభ్యర్థన గురించి 11-7-1986 తేదీన గాని, అటు పిమ్మట గానీ సమ్మె ప్రారంభించగలమని వారు ఆ నోటీసులో పేర్కొన్నారు. సమ్మె నోటీసు అందిన మీదట, తక్కువ చెల్లింపులు జరిగినట్లు కనుగొన్న సందర్భాలలో కనీస వేతనాల చట్టం క్రింద అధికార వర్గం సమక్షంలో క్లెయిం పిటీషన్లు దాఖలు చేయవలసిందిగా యూనియను జనరల్ సెక్రటరీకి మరోసారి సలహా ఇవ్వడం జరిగింది. అయితే, ఇప్పటివరకు ఎటువంటి క్లెయింలను దాఖలు చేయలేదు.

అయినప్పటికీ, ఈ సమస్యను సామరస్యంగా పరిష్కరించేందుకై హైదరాబాదులోని ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్మికశాఖ జాయింటు కమీషనరు సమక్షంలో 21-7-1986న ఒక సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేయాలని నిర్ణయించడం జరిగింది.

సంఘాల అధ్యక్షులు, సూపర్‌వైజర్లు పాలు సేకరించి సమ్మెకు సంగం కలుగజేస్తున్నారనే విషయం సమాఖ్యకు తెలియదు దాన్ని గురించి ఎటువంటి సమాచారం కూడా అందలేదు. అయితే పాలసేకరణ పనిని సహకార పద్ధతిలో నిర్వహించడం జరుగుతుంది. కాబట్టి, సభ్యులు తమ ప్రయోజనాల దృష్ట్యా సహకార పద్ధతిలో పాల సేకరణ పని నిర్వహణ కోసం ప్రయత్నాలు చేస్తూండవచ్చును.

సంఘాల వేతన కార్యదర్శులు, పనివారు కొంతమంది చేస్తున్నప్పటికి పాల సేకరణ పనులు చాలా ప్రశాంతంగా జరుగుతున్నాయని ఆయా యూనియన్ల/పాల పెద్దుల జనరల్ మేనేజర్లు, జాయింటు డైరెక్టర్లు అందజేసిన సమాచారాన్నిబట్టి తెలుస్తున్నది. గ్రామ స్థాయిలో పాల సేకరణ, పాలు కొలవడం, మచ్చులు తీసుకొని పరీక్షించడం, వంటి చిన్న చిన్న పనుల ద్వారా నిర్వహించడం జరుగుతుంది. ఇందు నిమిత్తం ఉదయం, సాయంత్రం ప్రతిసారి ఒకటి లేదా రెండు గంటల కన్నా ఎక్కువ కాలం పట్టదు. ఈ పనికి ప్రాథమిక పాల సంఘాల తరఫున స్థానిక పాల ఉత్పత్తిదారులు కూడా హాజరు కావచ్చు అందువల్ల, వేతన కార్యదర్శులు, ఈ పనుల కోసం నియోగించిన ఇతర పనివారు లేక పోయినా కూడా మామూలు పనులకు అంతరాయం కలుగబోదు. సమ్మె చేస్తున్నారని చెప్పబడుతున్న సంఘాల పనివారి సంఖ్య వివరాలు, పాల సేకరణ పనుల పరిస్థితి వివరాలు జతపర్చిన వివరణలో వున్నాయి.

వివరణను గమనించినట్లయితే, సమ్మె విశాఖపట్టణం, గుంటూరు, కడప (ప్రొద్దుటూరు, కర్నూలు—నంద్యాల వంటి కొన్ని ప్రాంతాలకు మాత్రమే పరిమితమై వున్నట్లు తెలుస్తుంది. ఈ ప్రాంతాలలో కూడా పాల సేకరణ పనికి సంబంధించి నంతవరకు సేకరణ పని మామూలుగానే జరుగుతున్నది. పాడి పరిశ్రమ కార్యకలాపాలన్ని మామూలుగానే యథావిధిగా జరుగుతున్నాయి. అందువల్ల పాల ఉత్పత్తిదార్లకు గానీ, వినియోగదార్లకు గాని ప్రజా బాహుళ్యానికి గానీ ఎటువంటి అసౌకర్యం కలుగడం లేదు

సంబంధించిన వారందరితో సమావేశం జరిపి కార్మిక శాఖ జాయింటు కమీషనరు ఈ విషయాన్ని పరిశీలిస్తున్నందువల్ల త్వరలోనే అంటే 21-7-1986న ఈ సమస్య సామరస్య పూర్వకంగా పరిష్కారం కాగలదని ఆశిస్తున్నాం.

(Statement

STATEMENT SHOWING THE MILK PROCUREMENT OPERATION (SOCIETIES) WITH REFERENCE TO THE STRIKE OF THEIR EMPLOYEES

AS ON 19-7-1986

S. No.	Name of the Union/ Milk Shed	No. of M.P.C.S.	No. of Workers on strike	Strike Period	No. of Workers taken into custody/ arrested by Police Dept.	Relay Hunger Strike or Dharna	Milk Procurement during strike period per day.	REMARKS
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1.	Srivijayavisakha Milk Produecers Union (Visakhapatnam, Srikakulam & Vizianagaram,)	350	336	11-7-86	20 said to be taken into Custody and released.	Relay Hunger Strike before Factory.	45,000	—

2. Godavari Union (E. G. Dist. and W. G. Dist.)	—	—	—	—	—	—	Procurement Operations are normal in all primary villages and Milk Producers Societies.
3. Krishna Milk Producers Union	—	—	—	—	—	—	Procurement Operations are normal in all primary villages and Milk Producers Societies.
4. Guntur Union (Sangam Dairy)	550	150	11–7–86	—	—	Normal procurement is restored.	—
5. Prakasam Union Nellore.	—	—	—	—	—		Procurement Operations are normal in all primary villages adn Milk Producers Socities.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
6.	Nellore Milk Shed.	—	—	—	—	—	—	Procurement Operations are normal in all primary villages and Mil Producers Socities.
7.	Chittoor Milk Shed	—	—	—	—	—	—	Procurement Operations are normal in all Primary Villages.
8.	Cuddapah Union (Proddatur)	180	360	11-7-86	—	—	Normal procurement restored.	—
9.	Kurnool Milk shed (Nandyal)	277	260	11-7-86	—	Relay Hunger Strike by Workers.	9,800	—

10. Anantapur Milk Shed	—	—	—	—	—	—	Procurement Operations are normal in all Primary Villages and Milk Producers Societies.
11. Nalgonda - Rangareddy Milk Shed							
12. Mahboobnagar Milk Shed							
13. Warangal Milk Shed	—	—	—	—	—	—	Procurement Operations are normal in all Primary Villages and Milk Producers Societies.
14. Medak-Nizamabad Milk Shed							
15. Karimnagar Milk Shed							

శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు :— అధ్యక్షా, మంత్రిగారు తెలిపినట్లుగా కార్మికులు చాలా పరిశ్రమలలో, ఎక్విప్‌మెంటు శాఖలలో పని చేస్తున్నవారే. పెయిడ్ సెక్రెటరీస్, క్లీనర్స్ వీళ్లంతా 15 వేల మంది దాకా ఉన్నారు. వీరంతా సమ్మెలో ఉండడం వల్ల పాల ఉత్పత్తిదారులకు, పరిశ్రమలకు వీటికి విఘాతం కలిగిస్తూ పోతూంది. సమస్య ప్రధానంగా జీత భత్యాలకు సంబంధించినది అని మంత్రిగారు అన్నారు. వీరికి ఉద్యోగ భద్రత కావాలి. షాప్స్ అండ్ ఎస్టాబ్లిష్‌మెంటు యాక్ట్ ప్రకారం వాళ్లకు ఇచ్చే వేతనాలను వీరికి కూడా ఇవ్వాలని కార్మిక శాఖ నిర్ణయించింది. ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన నిర్ణయాలను అమలు జరపనట్లయితే, వాయిదా వేసినట్లయితే, కార్మికులకు అన్యాయం జరుగుతుంది. పాల ఉత్పత్తి దారులకు, రైతాంగానికి గిట్టుబాటు ధర కావాలి, ఇక్కడ వేతన సెక్రెటరీలకు గిట్టుబాటు జీతాలు కావాలి. ఇవన్నీ పరిశీలించి సమగ్ర దృక్పథంతో కార్మికులకు ఇచ్చే వేతన పద్ధతిని, సర్వీస్ కండిషన్సును వీరికి కూడా అమలు జరపవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వానికి ఎంతయినా ఉంది. ఈ విషయంపైనే వారు సమ్మె చేస్తున్నారు. అందువల్ల పరిస్థితి స్తంభించి పోయింది. దీని గురించి ఇవ్వాళ చర్చించబోతున్నారు నెలసరి జీతం పెయిడ్ సెక్రటరీస్‌కు రు. 150 లు, క్లీనర్స్‌కు రు. 80 లు ఉంది. ఈ జీతంతో వారెలా బ్రతుకుతారు. పార్టు టైము జాబు అని సమాధానం ఇవ్వవచ్చు. అది సరి కాదు. కొంతమంది ఉదయం, సాయంత్రం, రాత్రిపూట పని చేస్తారు, అన్ని గంటలు కలిపితే 7,8 గంటలు పని చేస్తున్నారు. ఈ పనిలోనే ఉంటున్నారు తప్ప వేరే పని చేయడం లేదు. ఈ కార్మికులకు కనీస వేతనచట్టాన్ని అమలు పరచి, షాప్స్ అండ్ ఎస్టాబ్లిష్‌మెంటు యాక్ట్‌లో ఉన్న నిబంధనలను అమలు పరచవలసినదిగా కోరుతున్నాను. చర్చించే చర్చలను సానుభూతితో చర్చించి, తగిన వేతనాలను లభింపచేసే విధంగా ఆలోచించి, ఖచ్చితంగా అమలు పరచి, నిరుద్యోగ బాధ లేకుండా, ఉద్యోగ భద్రత కల్పించే విధంగా ఉండాలని నేను మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

12 20 p.m.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాల రెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఆర్థిక స్తోమతను బట్టి అక్కడ ఉన్నటువంటి పాల సహకార సంస్థలు వేతనాలు యిస్తున్నాయి. రు. 500 నుంచి రు. 800 ల దాకా వేతనాలు ఇస్తున్నారు. రెండు నెలల బోనస్ ఇస్తున్నారు. కార్మికుల సంక్షేమాలు చక్కగా అమలు జరుగుతున్నాయి. ఒక గంటా, రెండు గంటలూ, పార్ట్ టైముగా పని చేస్తున్నారు. సానుభూతితో ఇవన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకొని, కార్మికుల సంక్షేమం, పాల ఉత్పత్తిదారుల సంక్షేమం, వినియోగదారుల సంక్షేమం కూడా దృష్టిలో పెట్టుకొని, ఏవిధంగా వారికి ఇవ్వాలనేది ముఖ్య అంశంగా చర్చించబోతున్నాము. నేను, కార్మిక మంత్రిగారూ ఈ విషయాలు చర్చించి, ఏ మేరకు సహాయం చేయగలుగుతామో ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—మంత్రిగారు ఉదయం గంట సాయంత్రం గంట పని చేస్తున్నారు. రు. 500 లు, రు. 800 లు జీతం ఇస్తున్నారని చెప్పారు. ఇవి రెండూ కూడా అసత్యాలే.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి :—అసత్యాలు కావు. వాస్తవమే. ఎక్కడయితే ఎక్కువ పాల సేకరణ ఉందో. ఆ సంఘాలలో అన్ని చోట్ల ఈ విధంగానే ఉంది. అవాస్తవం అని చెప్పడం సరయినది కాదు.

శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—మొత్తం ఉద్యోగస్తులకు అని చెప్పారు.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి :—మొత్తం అని చెప్పలేదు.

శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—ఒకే రకమైన పని చేస్తున్న వారికి ఒకే రకమయిన వేతనాలు ఇవ్వాలనేది మా ఉద్దేశం.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి —చర్చిస్తాము.

శ్రీ జి. మల్లేష్ (అసిఫాబాద్) —అధ్యక్షా, పాల ఉత్పత్తిదారుల పెయిడ్ సెక్రటరీస్‌ను ప్రభుత్వమే సమ్మెలు చేసేవిధంగా పురికొల్పుతున్న విధంగా చేయడం అనేది చాలా విచారకరం అయిన విషయం. గతంలో కూడా పెద్ద సమ్మెలు జరిగాయి. ఈ శాసనసభలో కాల్ అటెన్షను నోటీసు పెట్టాము కనుక సమావేశం పెట్టుకున్నారు. ఈ సమావేశాలు ఏ మాత్రం ఫలితాలు సాధిస్తాయోనని అనుమానంగా ఉంది. ప్రభుత్వం హృదయపూర్వకంగా, పాల ఉత్పత్తిదారుల గిట్టుబాటు సమస్యే కాకుండా, పెయిడ్ సెక్రటరీస్‌కు మినిమమ్ వేజెస్‌కు సంబంధించిన సమస్యలను కూడా పరిశీలించవలసినదిగా కోరుతున్నాను. ఇప్పుడు పరిష్కారం చేయకపోతే ఇంతకంటే దురదృష్టకరమయినది ఇంకొకటి ఉండదు. ప్రభుత్వం కార్మికుల విషయంలో వ్యతిరేక విధానాలను చూపితే, బయట కార్మికులు మీతో సహకరించలేరు వేల సంఖ్యలో కార్మికులున్నారు. వారందరి సమస్యలు పరిష్కరించాలి.

చైర్మన్ :— ప్రశ్న వేయండి. ప్రసంగం వద్దు.

శ్రీ జి. మల్లేష్ :— మీ సమావేశంలో కనీస వేతనం ఇవ్వడం, సర్వీస్ కండిషన్స్ అమలు చేయడం జరుపుతారా ? కనీస వేతనం ఇప్పించగలిగితే ఎంత ఇస్తారు ? అసలు ఇస్తారా లేదా ?

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాల రెడ్డి :— కనీస పని చేసేటప్పుడు కనీస వేతనం వర్తిస్తుంది. పార్టు టైము వర్కర్స్‌కు ఎంత యివ్వాలో అంతా ఇస్తున్నాము.

శ్రీ జి. మల్లేష్ :— దానికేమయినా జి. ఓ. ఉందా ?

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాల రెడ్డి :— జరగబోయే సమావేశంలో అన్ని నిర్ణయిస్తాము.

శ్రీ డి. చినమల్లయ్య :— అధ్యక్షా, పార్టు టైము అని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. క్లీనర్సుకు రూ. 80 లు అంటే పార్టు టైము పని చేసే వారికయినా, బ్రతుకు తెరువు కష్టం. రూ. 150 లు వేతనం సెక్రటరీలకు ఇవ్వడం శోచనీయమయిన విషయం. ఏ భేదం లేకుండా లిమిట్ ప్రకారం ఇస్తున్నామని చెప్పి దాటవేసే పద్ధతి సరయినది కాదు. పునరాలోచించి ఇప్పుడు తీసుకొనే నిర్ణయాలలో పార్టు టైము వేతనాన్ని కూడా సర్దుబాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. రెండవ విషయం. ప్రభుత్వం ఇచ్చే హామీలను ప్రభుత్వమే నిర్వహించక పోవడం వల్ల కార్మికులు సమ్మెలోకి పోతున్నారు. అందుచేత ప్రభుత్వం ఇచ్చిన హామీలను నిలబెట్టుకొని, వాటిని త్వరలో ఇంప్లిమెంటు చేసి, వారికి వసుపాయాలు కలుగజేయవలసినదిగా కోరుతున్నాను. పాలు ఉత్పత్తి చేసే వారికి సరయిన ధర లభించడం లేదు. కొనుక్కునే వారికి ఎక్కువ ధర పెడుతున్నారు. ఇది పరిశీలించకపోతే ఉత్పత్తి దెబ్బ తింటుంది. అప్పుడు ఎవరికీ పాలు దొరకవు. అది కూడా పరిశీలించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాల రెడ్డి :— అధ్యక్షా, అన్ని విషయాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని, పాల ఉత్పత్తి దారుల, వినియోగ దారుల సంక్షేమాన్ని, పని చేసే వారి సంక్షేమాన్ని సమగ్రంగా ఆలోచించి, ఎంత మేరకు చేయగలుగుతామో ఆలోచించి, ఆర్థిక స్థోమతను లెక్కలోకి తీసుకొని, సముచిత నిర్ణయాలు చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

re : Arrears due from Consumers of Andhra Pradesh State Electricity Board.

విద్యుచ్ఛక్తి శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎం. నర్సింహులు) :— ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర విద్యుచ్ఛక్తి మండలికి 1986 ఫిబ్రవరి ఆఖరు వరకు ఎల్. టి., హెచ్.టి. వినియోగదారులు అంటే ప్రభుత్వ శాఖలు, స్థానిక సంస్థల నుండి, విద్యుత్ సరఫరా ఆపివేసిన వారి నుండి విద్యుత్ సరఫరా పొందుతున్న వారి నుండి, రూ. 119.20 కోట్ల బకాయిలు రావలసి వున్నాయి. ఇందులో న్యాయస్థానాలు డిక్రీ ఇచ్చిన బకాయిలతో పాటు, న్యాయస్థానాలలో ఇంకా పెండింగులో ఉన్న కేసులకు సంబంధించిన బకాయిలు కూడా చేరి వున్నాయి. కాగా 1-4-1985 నాటికి రావలసివున్న బకాయిల మొత్తం రూ. 93.07 కోట్లు. అంటే, పదకొండు మాసాల కాలంలో ఈ బకాయిల మొత్తం రూ. 26.13 కోట్లు పెరిగిందన్నమాట. రూ. 23.18 కోట్ల మేరకు హెచ్.టి. వినియోగదార్ల బకాయి పడి వుండడమే ఈ పెరుగుదలకు ముఖ్య కారణం.

(ఎ) నిర్ణీత వోల్టేజి కంటె తక్కువగా వున్న సరఫరాను వినియోగించుకొన్నందుకు అదనపు చార్జి విధించినందువల్ల;

(బి) విద్యుచ్ఛక్తి రేట్లను పెంచినందువల్ల;

కొంత మంది భారీ వినియోగదార్లు దీనిని న్యాయస్థానాలలో సవాలు చేశారు. ఆ కారణంగా కూడా ఈ పెరుగుదల ఏర్పడింది.

2. ఈ కేసులు దిగువ కోర్టులలోను, హైకోర్టులోను, సుప్రీంకోర్టులోను వివిధ దశలలో పెండింగులో ఉన్నాయి. హెచ్. టి. వినియోగదార్ల నుండి ప్రతి నెలా వసూలు కావలసిన మొత్తం సుమారు రూ. 31 కోట్లు. కాగా వీరి నుండి పై తెలిపిన మొత్తం మేరకు బకాయిలు రావలసి ఉన్నాయి.

3. ఎల్.టి. వినియోగదార్ల నుండి రావలసిన బకాయిలకు సంబంధించి, పైన తెలిపిన పదకొండు నెలల కాలంలో అవి రూ. 3.95 కోట్లు పెరిగాయి. ఈ వర్గంలో ముఖ్యంగా స్థానిక సంస్థలు రూ. 1.67 కోట్ల మేరకు బకాయి పడినందువల్ల ఈ పెరుగుదల ఏర్పడింది. మిగతా బకాయిల పెరుగుదలకు విద్యుత్ సరఫరా ఆపివేసిన వినియోగదార్లు కారణం.

4. ప్రభుత్వ శాఖలు చెల్లించాల్సిన బకాయిలకు సంబంధించి ప్రభుత్వం ఆ విషయాన్ని అనేకసార్లు సమీక్షించింది. ఆ బకాయిలను చెల్లించేట్టు చూడడానికి వీలుగా సబార్డినేట్ అధికారులు, స్థానిక విద్యుచ్ఛక్తి మండలి అధికారుల నుండి వివరాలు సేకరించవలసిందిగా శాఖాధిపతులకు ఆదేశాలు జారీ చేసింది. ఆయా అధికారులు ఆ మొత్తాలు చెల్లించేటట్లు చూడవలసిందని విద్యుచ్ఛక్తి మండలి కూడా ఫీల్డ్ ఇంజనీర్లను ఆదేశించింది.

5. ప్రభుత్వం జారీ చేసిన ఆదేశాలను అనుసరించి స్థానిక సంస్థలు చెల్లించాల్సిన విద్యుచ్ఛక్తి బకాయిలను ప్రభుత్వం వాటికి ఇచ్చిన సెస్సు గ్రాంట్ల నుండి వసూలు చేయాల్సి వుంది. స్థానిక సంస్థల ప్రయోజనాల దృష్ట్యా వాటి నుండి రాబట్టుకునే మొత్తాన్ని నికర గ్రాంటులో 40 శాతానికి పరిమితం చేయడం జరుగుతున్నది. స్థానిక సంస్థలు చెల్లించాల్సి వున్న బకాయిలను గ్రాంట్ల నుండి వసూలు చేసేందుకు వాటి వివరాలను కలెక్టర్లకు తెలియజేయడం జరుగుతున్నది. అయితే ఆ విధంగా వసూలు చేసిన మొత్తాలు అవి చెల్లించాల్సిన డిమాండును సరిపడినంతగా వుండడంలేదు. ఫలితంగా బకాయిలు పేరుకు పోతున్నాయి. ఆ బకాయిలను వసూలు చేయాల్సిందిగా రాష్ట్ర విద్యుచ్ఛక్తి మండలికి, అందరు కలెక్టర్లకు మళ్ళీ ఆదేశాలు ఇవ్వడమయింది.

6. బిల్లులు తయారు చేయడం, మీటరు రీడింగు చూడడం, పైకం వసూలు చేయడం వంటి పనులు చేసే ఉద్యోగులు తరచుగా ఆందోళనకు పూనుకుంటున్నందువల్ల ఎల్. టి. వర్గంలో విద్యుత్ సరఫరా పొందుతున్న

వినియోగదార్లు చెల్లించాల్సిన బకాయిలు పెరుగు పోతున్నాయి. వీటిని వసూలు చేసేందుకు కూడా తీవ్రంగా కృషి చేయడం జరుగుతున్నది. ఈ వర్గం క్రింద ప్రతి నెలా వసూలు కావలసిన మొత్తం రూ. 13.5 కోట్లు కాగా వాటి నుండి రూ. 15 5 కోట్ల మేరకు బకాయిలు రావలసి ఉంది.

7. ఈ విషయాన్ని ఎప్పటికప్పుడు సమీక్షించి బకాయిలను వసూలు చేయడానికి, అవి ఎక్కువ మొత్తంలో పేరుకుపోకుండా చూడడానికి చర్యలు తీసుకొంటున్నాం.

12-30-p.m శ్రీ ఎం. గోపాలకృష్ణ :— అధ్యక్షా, ఈనాడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ సంస్థ అయిన ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డుకు బకాయిలుగా సుమారు 200 కోట్ల రూపాయలు బకాయిలు ఉన్నాయి. ప్రతి నెలకూ సుమారు 2.5 నుంచి మూడు కోట్ల వరకూ పెరుగుతూ వెళ్తున్నది కాని తగ్గడం లేదు. ఒక సామాన్య మానవుడికి, ఒక పూరి గుడిసెకు కనెక్షన్ ఇవ్వాలంటే, సర్వీసు కనెక్షన్, వైరు కొనుక్కోవాలి, మీటరు కొనుక్కోవాలి, లేబర్ ఛార్జెస్ కూడా వారి దగ్గరనుంచి తీసుకుంటేనేగాని పవర్ ఇవ్వలేని పరిస్థితిలో ఎలక్ట్రిసిటీబోర్డు ఉన్నది. ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డుకు ఈ బకాయీలు ఎక్కడనుంచి రావాలి? కేంద్ర ప్రభుత్వ సంస్థలు అయిన హిందుస్థాన్ జింక్ సంస్థ దగ్గర నుంచి 18 కోట్లు, ఎ.పి. కార్బైడ్స్ వద్ద నుండి 13 కోట్లు, మద్రాసు ప్రభుత్వం నుంచి 10 కోట్లు, కర్ణాటక నుంచి 5 కోట్లు రావాలి. పెద్ద పెద్ద పారిశ్రామిక వేత్తలు కోట్ల రూపాయలు కట్టాలి న్యాయస్థానాలలో సాంకేతికపరమైన కారణాలతో స్టేలు ఇవ్వడం వల్ల ఆగిపోవడం, ప్రభుత్వం ఏమీ చేయలేని పరిస్థితులు చాలా ఉన్నాయి. ఇది చాలా విచారకరమైన విషయం. ఈనాడు దీనిని ఏమి చేయాలో ప్రభుత్వం కాని, మంత్రి గాని ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. దీనికి కారణాలు మీ దృష్టికి తీసుకురావలసి ఉంటుంది. పెద్ద పెద్ద వారు న్యాయస్థానాలకు వెళ్తున్నారు. పెద్ద పెద్ద వారు కుమ్మక్కై సాంకేతికపరమైన కారణాలు చూపించి వారి దోపిడీకి ఒకరకంగా సహకరించిన సంస్థలు చూస్తున్నాను. నేను కోరేది ఈ రూ. 200 కోట్లు ఏ విధంగా మనం రాబట్టుకోవాలని అనే విషయాన్ని చాలా గట్టిగా ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ విషయంలో న్యాయ సంస్థలు కూడా తమ యొక్క దృక్పథాన్ని మార్చుకోవలసిన అవసరం ఉందని మీ ద్వారా తెలియచేస్తూ ఈ రెండు వందల కోట్ల రూపాయలు ఎలా వసూలు చేస్తారో తెలియచేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ సి. రామచంద్రయ్య :— అధ్యక్షా, ఇప్పుడు దాదాపు మన పవర్ జనరేషన్‌లో ప్రత్యేకంగా థర్మల్ యూనిట్స్‌లో కొన్ని వందల కోట్ల రూపాయల పెట్టుబడి లోన్స్ తెచ్చిపెట్టిన అవసరం ఏర్పడింది. కాని ఒక చిన్న రైతుకు ఒక డొమెస్టిక్ కన్‌జమ్షన్ కనెక్షన్‌కు పవర్ కాని ఇవ్వాలంటేచాలావరకు ఖర్చు అంతా వినియోగదారుడే భరించవలసి ఉంటుంది. 5, 6 పోల్స్ కావలసివస్తే,

ప్రయారిటీ లేదు, ఇది లేదని చెప్పడం జరుగుతుంది. ఈ విధమైన పరిస్థితుల్లో ఈ పెద్దపెద్ద హైటెన్షన్ కన్‌స్యూమర్స్ అంతా ఒక ప్రివిలేజ్డ్ కమిటీగా తయారయ్యారు. వీరు పవర్‌ను వినియోగించుకోవడమే కాకుండా, వీరు ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డుకు రావలసిన డబ్బు కూడా ఇన్ టైమ్‌లో కట్టకుండా, సింపుల్‌గా 500, 1000 రూపాయలతో స్టేలు తెచ్చుకొంటున్నారు. కాని, ఇది పూర్తిగా, కోర్టులను బ్లేమ్ చేయడం కాదు. ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు లీగల్ ఎడ్వయిజర్స్ కూడా దీనికి రెస్పాన్సిబుల్ అని ఈ సభాముఖంగా చెప్పుతున్నాను. దాదాపు ఇప్పటికి ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డుకు కట్టవలసిన రూ. 200 కోట్లు కట్టకపోయినా బోర్డు పబ్లిక్ నుంచి తీసుకున్న బాండ్సు వగైరా లోన్స్‌కు వడ్డీ కడుతున్నారు. అల్టిమేట్‌గా ఈ రెండువందల కోట్లపై వడ్డీ పెద్దపెద్ద పారిశ్రామిక వేత్తలు కట్టడం జరగదు. ఇది మాత్రం నిజం. చీఫ్ జస్టిస్‌కు కూడా అప్పీలు చేశారు. జ్యుడిషియరీ ఈ విధంగా తయారైంది. ఆ పరిస్థితుల్లో - ఈ కాల్ ఎటెన్షన్ నోటీసు ఎందుకు ఇచ్చామంటే, To appeal to the Judiciary that it should not become an obstacle for the progress and for the welfare schemes that are being adopted by the Government. ఆ దృష్టితో మేము ఈ కాల్ ఎటెన్షన్ ఇవ్వడం జరిగింది. కాబట్టి ఈ విషయాన్ని నోట్ చేసుకుని తగిన మార్పులు చేస్తారని ఆశిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఈనాడు రాయలసీమ, తెలంగాణా ప్రాంతాలలో చాల చోట్ల వినియోగదారులు విద్యుత్ సరఫరాకు అప్లికేషన్స్ పెట్టుకుంటే 4, 5 సంవత్సరాలు అయినా, ఈ రోజు ట్రాన్స్‌ఫార్మర్ కొరత ఉందని, పోల్స్ కొరత ఉందని, కండక్టర్స్ కొరత ఉందనీ వారికి సర్వీస్ కనెక్షన్స్ మంజూరు చేయలేకపోతున్నారు. దీనికి అంతా కారణం డబ్బు లేదని. మనకు రావలసిన బకాయిలు ఏమో అంతా ప్రైవేటు సంస్థల నుంచి. ఇతర రాష్ట్రాల నుంచి వాటిని సక్రమంగా వసూలు చేయలేక పోతున్నాము. దీనికి కారణం, కోర్టులలో కేసులు పెండింగులో ఉన్నాయని మంత్రిగారంటున్నారు. పెండింగులో ఉంటే, ఈ కేసులను వెంటనే పరిష్కారం కోసం జి. పి.లను అప్రమత్తం చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ రోజు దాదాపు 50 వేల కేసులు కోర్టుల్లో పెండింగులో ఉన్నాయి సరిగా పనులు పూర్తి కాలేకపోతున్నాయి. దాన్ని కూడా దృష్టిలో ఉంచుకోవాలి. కేసులను పరిష్కరించడంలో గాని, బకాయిలను వసూలు చేయడంలో గాని విద్యుచ్ఛక్తి శాఖతోపాటు, లా డిపార్టు మెంటు కూడా సహకరించవలసి ఉంది. గవర్నమెంటు ప్లీడర్లను మనం వాటిని ఎందుకు పరిష్కరించలేకుండా ఉన్నామని అడిగితే, స్టాఫ్ లేదు, టైపిస్టులు, గుమాస్తాలు లేరని చెప్పుతున్నారు. ఇక్కడ న్యాయశాఖ మంత్రి కూడా సభలో ఉన్నారు. కాబట్టి, వారి దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఆ సిబ్బందిని ప్రభుత్వం సత్వరమే మంజూరు చేయాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తూ, సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సి.హెచ్. రామచంద్రరావు :—అధ్యక్షా, ప్రభుత్వ సంస్థ అయిన ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డుకు పారిశ్రామిక వేత్తలు, ప్రభుత్వ సంస్థలు రమారమి రూ. 200 కోట్లు బకాయిలు ఉన్నట్లుగా తెలియచేస్తున్నారు. అయితే, ఇవి న్యాయస్థానాల్లో ఉండడం వల్ల మనకు ఆర్థిక సంక్షోభం ఏర్పడుతున్నది. కేంద్ర సహకారం సకాలంలో అందడం లేదు. మన రైతులకు మోటరు కనెక్షన్స్ ఇవ్వాలంటే 1, 2, 3 కాక, ఎకువ పోల్స్ కావాలంటే మన ఆర్థిక సంక్షోభం వల్ల రైతులకు సకాలంలో కనెక్షన్స్ ఇవ్వలేకపోతున్నాము. మరో వైపు పేద హరిజనానికి సామాన్య మానవుడికి ఒక హౌసు కనెక్షను కావాలంటే కూడా ఇవ్వలేకపోతున్నాము. పబ్లిక్ వాలంటరీ కాంట్రిబ్యూషన్స్ కట్టవలసి ఉంటుంది. పెద్ద పెద్ద సంస్థలవల్ల రూ. 200 కోట్లు బకాయిలు ఏర్పడుతున్నవి కాని, ఏదైనా ఒక సామాన్యమైన మానవుడు ఎలక్ట్రిసిటీ బిల్లు రూ. 20 ఇవ్వకపోతే అతని కనెక్షన్ తీసేస్తున్నారు. ఎన్నో కోట్ల రూపాయలు బకాయి ఉన్నవారు
12-40 p. m. న్యాయస్థానాలకు వెళ్తున్నారు. వారు ఎవరో వివరించాలని కోరుతున్నాను. మేధావి వర్గం న్యాయస్థానాలలో చిక్కుపడిన వాటి పరిష్కారానికి సరియైన విధానం ఆలోచించవలసి వుంది. తద్వారా రాష్ట్ర ప్రగతికి తోడ్పడవలసి వుందని నేను మనవి చేస్తూ, ఆ పారిశ్రామిక వేత్తల పేరు సభాముఖంగా తెలియజేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

డా. ఐ.ఎస్. రాజు (కొత్తపేట) :—అధ్యక్షా, మిత్రులు చెప్పినట్లుగా సుమారు రెండువందల కోట్ల బకాయిలు వున్నాయన్నారు. అందులో కేంద్ర ప్రభుత్వ సంస్థల బకాయీలు ఎంత? వాటిపై ఏమి చర్యలు తీసుకున్నారు? వారికి కరెంట్ సప్లయ్ కట్ చెయ్యడానికి ఏమైనా చర్యలు తీసుకున్నారా, లేకపోతే ఎందువలన తీసుకోలేదు? అలాగే ప్రైవేట్ ఇండస్ట్రీస్ పేర్లేమిటి? వారు యింతత మొత్తాలలో బకాయీలు వున్నప్పుడు ఎందుకని సప్లయ్ కట్ చెయ్యలేదు? సుమారు లక్ష రు. లకు పైగా బకాయీలువున్న సంస్థల పేర్లు సభాముఖంగా తెలియజెయ్యాలని నేను కోరుతున్నాను. అలాగే, న్యాయసంస్థల విషయమై కూడ మిత్రులు చెప్పారు. విద్యుత్ శాఖలో లీగల్ సెల్ ఏర్పాటు చెయ్యడానికి చర్యలు తీసుకోబోతున్నారా? ఈ విషయాలను వివరించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. నరసింహులు:— అధ్యక్షా, ఇంతకుముందు తమద్వారా మనవి చేశాను - 119.20 కోట్లు మొత్తం బకాయీలు వున్న విషయం. వాటిలో 59 కోట్ల వరకు కోర్టులలో వున్నాయని మనవిజేస్తున్నాను. మిగిలిన 60 కోట్లలో 11 కోట్లు డిస్‌కనెక్టెడ్ సర్వీసెస్ క్రింద వున్నాయి. అలాగే, ఆరు కోట్ల రులు లోకల్ బాడీస్ నుంచి రావలసిన బకాయీలు వున్నాయి. రెండు కోట్లు గవర్నమెంటు డిపార్టుమెంట్సు యివ్వవలసిన బకాయీలు వున్నాయి. లైట్ సర్వీసెస్ 36 కోట్లు — యీ విధంగా యీ బకాయీలు వున్నాయి. కోర్టులో వున్న వాటి గురించి అనేకసార్లుగా చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతున్నది. మీకు

తెలియనిది కాదు - కోర్టుల్లో వున్నవి పరిష్కారం కావాలంటే - అది కోర్టు తీసుకునే నిర్ణయం కాబట్టి ఆ విషయం మనం మాట్లాడలేని పరిస్థితి వుంది. తప్పకుండా, కోర్టుల్లో వున్న కేసులు త్వరగా డిస్పోజాఫ్ కావడానికి తగు చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

డా. ఐ ఎస్ రాజు:— లీగల్ సెల్ ఏర్పాటు చేస్తున్నారా? అలాగే లక్ష రు. లకు పైగా బకాయీ వున్న సంస్థల పేర్లు చెప్పాలి.

శ్రీ ఎం. నరసింహులు —అధ్యక్షా, హెవీ ఇండస్ట్రీస్ గురించి బకాయీల వివరాలు సభ్యులు చెప్పమని కోరారు. ఆ వివరాలు చెబుతాను.

HEAVY INDUSTRIES:

			Rs. (in lakhs)
Hindustan Zinc, Visakhapatnam.	—	—	1205.6
A. P. Carbides.	—	—	1229.3
FIGURE First Point.	—	—	702.1
FIGURE Second Point.	—	—	186.2
Navy Bharat Ferro.	—	—	526.8
A. S. Corporation	—	—	85.4
A. C. C., Mancherial.	—	—	82.5
A. P. Paper Mill.	—	—	1.75
Andhra Sugars.	—	—	347.2
N.F. C.	—	—	44.7
Ramakrishna Cements.	—	—	74.3
Andhra Cements	—	—	14.3
Sirpur Paper Mills.	—	—	186 4
Kesoram Cements.	—	—	93.—

ఈవిధంగా 78 కోట్లు హెవీ ఇండస్ట్రీస్ నుంచి రావలసిన బకాయీలు వున్నాయి, ఇవన్నీ కోర్టుల్లో వున్నాయి, వీటి విషయంలో సరియైన విధంగా పర్స్యూ చేయడం జరుగుతున్నది.

Chairman:—Papers to be laid and placed which are included in the Agenda are deemed to have been laid and placed.

PAPERS LAID ON THE TABLE

REPORT OF THE COMPTROLLER AND AUDITOR GENERAL OF INDIA FOR THE YEAR 1984-85

"A Copy of the Report of the Comptroller and Auditor General of India for the year 1984-85 (Revenue Receipts) of the Government of the Andhra Pradesh, as required under clause (2) of article 151 of the Contitution of India."

G.O. MS. No. 89, IRRIGATION (P W.) DEPARTMENT, D/8-4-1986

"A copy of the order issued in G. O. Ms. No. 89, Irrigation (P.W) Department, dated 8-4-1986 annulling the orders of the Andhra Pradesh Administrative Tribunal as required under clause (6) of article 371-D of the constitution of India.

G. O MS. NOS. 540 & 541, REVENUE, DATED 16-5-1986

"Copies of orders issued in G, O, Ms. 540 Revenue, Dated 16-5-1986 and G. O. Ms. No. 541 Revenue, Dated 16-5-1986 and G. O. Ms, No. 670, Revenue, dated 13-6-1986 annulling the orders of the Administrative Tribunal, as required under clause (6) of article 371 D of the Constitution of India."

G. O. MS, NO, 210, H M A & U D DEPARTMENT, D/26-4-1986

"A copy of the notification dissolving and reconstituting the Municipal Council, Narasaraopet issued in G. O. Ms, No. 210, H M A & U D Department dated 26-4-1986 and published in the Part I of extraordinary Issue of the Andhra Pradesh Gazette dated 26-4-1986, as required under sub-section (1) of section 62 of the Andhra Pradesh Municipalities Act, 1965,"

PAPER PLACED ON THE TABLE

"A copy of the Report on the decisions of the Business Advisory Committee taken at its meeting held on 18th July, 1986." (See Appendix),

GOVERNMENT RESOLUTION

re: Election of a Member to serve on Divisional Railway Users' Consultative Committees.

Sri K. Ramachandra Rao:—Sir, On behalf of the Minister for Roads and Buildings, I beg to move :

"That as the South Central Railway Administration, Secunderabad requested the State Government to communicate the names of representatives of the State Legislature to serve on the five

re-constituted Divisional Railway Users. Consultative Committees (i.e) (1) Secunderabad (BG), (2) Hyderabad (MG) (3) Vijayawada, (4) Guntakal and (5) Hubli for the term 1-1-86 to 31-12-1987, the Assembly do recommend to the Government to communicate to the General Manager, South Central Railways, the names of five members elected by this Assembly to serve on the aforesaid Committees for the term ending 31-12-1937."

Chairman:—Resolution moved.

ANNOUNCEMENT

re : Programme for election of a member to serve on Divisional Railway users Consultative Committee.

Chairman:—I have to make an announcement. I am to announce to the House that for the conduct of the elections of a member to serve in each of the re-constituted Divisional Railway Users Consultative Committees (i.e.) (1) Secunderabad (BG), (2) Hyderabad (MG), (3) Vijayawada, (4) Guntakal and (5) Hubli for the term 1-1-1886 to 31-12-1987, I fix the following programme :

date for making nominations — 1.30 P. M. on 21-7-86 (Monday)

Last Date for scrutiny of nominations -- 4.00 P.M. on 22-7-86 (Tuesday)

Last date for withdrawal of candidature.—3.00 P.M. on 23-7-86 (Wednesday)

The date on which a poll shall, if necessary, be taken is 11 A.M.to 3 p.m. on 25-7-1986 (Friday), in the Committee Room of the Assembly Buildings, Hyderabad."

GOVERNMENT BILL

ANDHRA PRADESH SHOPS AND ESTABLISHMENTS BILL, 1986

Sri D. Satyanarayana:—Sir, on behalf of the Minister for Labour, I beg to move :

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh and Establishments Bill 1986"

Chairman:—Motion moved.

(Pause)

The question is ;

That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Shops and Establishments Bill 1986."

The Motion was adopted and the Bill was introduced.

DISCUSSION ON MURALIDHARA RAO COMMISSION REPORT ON BACKWARD CLASSES

(మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ ఇన్ ది చైర్)

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి:— అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం వైపు నుంచి ఈ విషయమై కొంత ఎక్స్ప్లెయిన్ చేస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర:— అలాగే, దీనిపై జీ.ఓ. ఇష్యూ చేశారో లేదో చెప్పాలి. దీనిపై గవర్నమెంట్ స్టాండ్ ఏమిటో చెబితే బాగుంటుంది.

2-50 p. m. శ్రీ ఎన్. అమరనాథరెడ్డి: కమిషన్ నిర్ణయాలు ప్రభుత్వం వారు అంగీకరించిన వాటిని గురించి జి.ఓ. యిష్యూ చేశారా? జి.ఓ. ఇష్యూ చేస్తే దాని కాపీ మాముందు పెడతారా? ఆ కాపీ మాముందు పెట్టాలి అది లేకుండా మేము దేనిపై డిస్కస్ చెయ్యాలి? లేక, మేము రిపోర్టుపైనే డిస్కస్ చెయ్యాలా? ఈ విషయాలు ముఖ్యమంత్రిగారు క్లారిఫై చెయ్యాలి.

ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు):— అధ్యక్షా, ఆ జి.ఓ. టేబుల్ పైన పెట్టడం జరిగింది. ఈ రోజున. దీనిని పూర్తిగా నిర్ధారించిన తరువాత రిపోర్టు పైన జవాబిస్తాము.

శ్రీ ఎన్. అమరనాథరెడ్డి:— గవర్నమెంటు డెసిషన్ కాదు మురళీధర రావు కమిటీ రిపోర్టు యిచ్చిన తరువాత దాని కొన్నిటిని ప్రభుత్వమంగీకరించింది. వాటిపైన కాబినెట్ డెసిషన్ తీసుకొన్నది. ఆ నిర్ణయం ప్రకారం గవర్నమెంటు జీ.ఓ. యిష్యూ చేయాలి. ఆ జి.ఓ. ని యిష్యూ చేయడానికి ప్రభుత్వానికి అధికారం వుంది. ఆ జి.ఓ ని ఇష్యూ చేశారా? చేస్తే ఎప్పుడు చేశారు? ఆ జి.ఓ. ని బల్లపైన ఉంచారా? కాబినెట్ అంగీకరించింది మాత్రమే చెప్పారు. జి ఓ యిష్యూ చేశారా?

శ్రీ ఎన్. టి రామారావు — కాబినెట్ పరంగా నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది జి.ఓ. ని యిష్యూ చేయడం జరిగింది.

శ్రీ ఎన్. అమరనాథరెడ్డి:— ఆ జి ఓ కాపీ యివ్వలేదు మాకు. ఒకటి మెమోరాండం, ఒకటి మురళీధరరావు కమీషన్ రిపోర్టు యిచ్చారు. కాబినెట్ తీసుకొన్న నిర్ణయాలపైన ఇష్యూ అయిన జి.ఓ. గురించి అడుగుతున్నాం. దానిని టేబుల్‌పైన పెట్టలేదు, కాబినెట్ తీసుకొన్న నిర్ణయాలను పొందుపరచి ఇచ్చారు.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు:— ఆ నిర్ణయాల ప్రకారం జి.ఓ. యివ్వడం జరిగింది అవసరమైతే టేబుల్ మీద పెట్టడానికి అభ్యంతరం లేదు.

శ్రీ ఎన్. అమరనాథరెడ్డి:— ఆ రిపోర్టు మీద చర్చ జరిగేటప్పుడు జి.ఓ. ని పెట్టవలసిన అవసరం వుంది. కాబినెట్ తీసుకొన్న నిర్ణయాలను జి.ఓ. రూపంలో టెక్నికల్‌గా యివ్వవలసి వుంది ఆ జి.ఓ. ని టేబుల్ మీద ఈ రోజున పెట్టవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం పైన వుంది. పెట్టలేదు కాబినెట్ అంగీకరించినది పెట్టారు. దానిపైన గవర్నమెంటు జి.ఓ. యిష్యూ చేయాలి ఆ జి.ఓ. ని ఎందుకు పెట్టలేదు? ఎందుకు ఆలస్యం జరిగింది?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు:— నియమించబడిన కమీషన్ రిపోర్టుపైన తీసుకొన్న నిర్ణయాలు పెట్టడం తప్ప దాని విషయంలో జి.ఓ. పెట్టవలసిన అవసరం లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. అమరనాథరెడ్డి:— ఆ రిపోర్టును పూర్తిగా ఒప్పుకోనలేము. కొన్ని భాగాలు మాత్రమే ఒప్పుకున్నారు. మురళీధరరావు కమీషన్ రిపోర్టు యిచ్చింది. దానిలోని కొన్ని భాగాలను గవర్నమెంటు అంగీకరించింది. కాబినెట్ డెసిషన్ తీసుకున్న తరువాత ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రకటించారు. వారు ఒప్పుకున్న అంశాలపైన ఒక నోట్ యిచ్చారు. ఈ రెండింటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని గవర్నమెంటు ఉత్తర్వు జారీ చేయాలి. ఆ ఉత్తర్వు ఎప్పుడు ఇష్యూ అయింది. దానిని మేజాబల్లపై పెట్టారా ?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు:—15 తేదీన కాబినెట్ సమావేశంలో నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. జి. ఓ. యిష్యూ చేయడం జరిగింది.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:— పాయింట్ ఆఫ్ క్లారిఫికేషన్ కాబినెట్ నిర్ణయాలు, జి. ఓ. రెండూ ఒకటే అనడానికి వీలులేదు కాబినెట్ నిర్ణయాలు దానిని అమలుచేయడానికి ఇష్యూ అయిన జి. ఓ. ను ఇక్కడ వుంచటం ప్రభుత్వ ధర్మం. దీనికి సంబంధించిన జి.ఓ. లేకపోయినందువల్ల చర్చ ఆగవలసిన అవసరం లేదు. జి. ఓ. ఇష్యూ అయినదా లేదా స్పష్టముగా చెబితే మంచిది. కాబినెట్ నిర్ణయాలనే జి. ఓ గా భావించి చెప్పుతున్నట్లు కనిపిస్తోంది. జి. ఓ. ఇష్యూ అయితే ఇవాళ కాకపోయినా రేపయినా టేబుల్ పైన పెడతామని చెప్పవచ్చు. ప్రతి జి ఓ. ప్రతి ఇక్కడకు రావలసిందే.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు: — ఎంక్వయిరీ కమీషన్‌ని నియమించడం జరిగింది. అది గౌరవనీయులైన సభ్యులకు తెలుసు. వారు నివేదికను అందించారు. దాని మీద కాబినెట్ సమావేశమై చర్చించడం జరిగింది. దీని విషయంలో 15 వ తేదీన సాకల్యంగా, సమగ్రంగా చర్చించిన తరువాత కొన్ని నిర్ణయాలు ప్రభుత్వ పరంగా తీసుకోవడం జరిగింది. దాని విషయంలో

జి. ఓ ని ఇస్యూ చేయడం జరిగింది. ఆ నివేదికను టేబుల్ మీద వుంచాం. జి. ఓ ప్రతిని టేబుల్ మీద పెట్టడానికి అభ్యంతరం లేదు. కాబినెట్ అంగీకరించిన వన్నీ దీనిలో పొందుపరచబడి వున్నాయి

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :- దీనిపైన ప్రతిపక్ష నాయకులు బాగారెడ్డిగారు మాట్లాడుతారు. దీనిని గం. 1 30 కు క్లోజ్ చేద్దాం. సాయంత్రం గం. 4.00 లకు డ్రాఫ్ట్ మీద చర్చ కంటిన్యూ చేద్దాం.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర:—దీనిని ఎప్పుడు పూర్తి చేద్దాం.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : — చెబుతాము.

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు: — మురళీధరరావు కమీషన్ రిపోర్టుమీద 2 రోజులు చర్చ చేయాలనుకున్నాం. తరువాత బి. ఏ. సి లో ఒక రోజు అన్నారు. ఇప్పుడు అర్ధగంట టైము వుంది. కూలంకషంగా చర్చించవలసిన విషయము కాబట్టి అవసరమైతే రేపు గాని, ఎల్లుండి గాని పెట్టండి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—ఏదో ఒక రోజున డిస్కస్ చేద్దాం.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి: అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు శెలవిచ్చినట్లు జి. ఓ. 15 వ తేదీన యిస్యూ అయినా శాసనసభకు అందలేదు. ఆ జి. ఓ. ఏవిధంగా వుంటుందో ? ఆ జి. ఓ. లేని సమయంలో ఈ చర్చను సాగిస్తున్నాం. కొంత లోపం మాత్రం చర్చలో ఉంటు దని మనవి చేయకతప్పదు. బి. సి. క్లాసెస్ వారికి సాంఘిక న్యాయం కలుగచేయడానికి విద్యాభివృద్ధికి గతంలో కేంద్ర ప్రభుత్వమయితే నేమి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలయితేనేమి చర్యలు తీసుకొంటూ వచ్చిన విషయమందరికి తెలుసు. మొట్టమొదటిసారిగా కేంద్ర ప్రభుత్వం కాకా సాహెబ్ కలేల్కర్ అధ్యక్షతన కమీషన్ నియమించడం జరిగింది. వారు తమ నివేదికను కేంద్రప్రభుత్వానికి అందించడం జరిగింది. ఆ నివేదికను కేంద్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్రాలకు పంపడం జరిగింది. దానిని కొన్ని రాష్ట్రాలు అడాప్ట్ చేసుకోనడం. దాని తరువాత దానిని హైకోర్టు, సుప్రీమ్ కోర్టు కొట్టివేయడం జరిగింది రాష్ట్రాల అవసరాలను బట్టి కమీషన్‌ని ఏర్పాటు చేసుకోవాలి కాని కేంద్రప్రభుత్వం నియమించిన కమీషన్ సిఫారసులు రాష్ట్రాల అవసరాలకు పనికిరాదని సుప్రీమ్ కోర్టు చెప్పడం జరిగింది అటు తరువాత రాష్ట్రప్రభుత్వం జస్టిస్ మనోహర ప్రసాద్ కమీషన్‌ని ఏర్పాటు చేసింది వారు రిజైన్ చేసినతరువాత ఎక్స్ఛీఫ్ సెక్రటరి అయిన అనంతరామన్ అధ్యక్షతన కమీషన్‌ని ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. అనంతరామన్ కమీషన్ రిపోర్టు ప్రకారం బి. సి. వారికి 25 శాతం రిజర్వేషన్ కావాలని నిర్ణయం చేయడం, దానికి ఆనాటి ప్రభుత్వం ఒప్పుకోనడం జరిగింది. కొన్ని రోజుల తరువాత ప్రభుత్వంపైన ఒక విధమైన వత్తిడి రావడం, 1979, 1930 ప్రాంతములో 25 శాతం రిజర్వేషన్ విద్యా సంస్థలలో కాని, సర్వీసెస్‌లో కాని ఇఫెక్టివ్‌గా అమలు కావడం లేదని, దీనిని ఇఫెక్టివ్‌గా అమలు చేయాలనే విషయం వచ్చింది. రెండవది మైనారిటీస్ చాలా హీన అవస్థలో వున్నవారు ఉన్నారు. ఆర్థికంగా వెనుకబడ్డవారున్నారు.

వాళ్ల విషయం కూడా ఆలోచించాలని ప్రభుత్వానికి రిప్రజంటేషన్సు రావడం మొదలు పెట్టాయి. జనవరి, 1982లో మురళీధర రావును—వన్ మాన్ కమిషనుగా అప్పాయింటు చేయడం జరిగింది. ఆయనయొక్క టెరమ్సు ఆఫ్ రిఫరెన్సు చదివివినిపిస్తాను.

(i) "Review the recommendations made by the Andhra Pradesh Backward Classes Commission, 1970 and the implementation thereof for the purpose of determining the need to continue the existing special provisions in their favour under Articles 15 (4) and 16 (4) of the Constitution of India, and to review the existing list of Backward Classes in the light of the social and educational progress achieved by those classes;

(ii) Examine the Social and Educational Backwardness of monority communities for the purpose of including them within the purview of the Backward Classes of citizens under Articles 15 (4) and 16 (4) of the Constitution of India," దీనిప్రకారంగా మురళీధర రావుగారు సెప్టెంబరు 1982లో నివేదిక సమర్పించడం జరిగింది. సమర్పించిన తరువాత 1982 చివరలో ఎలక్షన్సు ప్రిపేర్ కావలసి వచ్చింది. అప్పుడు అటువంటి ప్రభుత్వం ఎగ్జామిన్ చేయకుండా తొందరగా యాక్సెప్ట్ చేస్తే, ఎక్కువ రిలాగేషన్సు ఇస్తే కేవలం ఎన్నికలముందు రాజకీయ ఉద్దేశంతో వాడుకున్నారనే అభిప్రాయం ఉంటుందని భావించి ఎలక్షన్సు అయిన తరువాత నిర్ణయం తీసుకుందామని నిర్ణయించడం జరిగింది. తరువాత 1983 నుంచి మొన్నటివరకు ఈ కమిషను రిపోర్టు కోల్డు స్టోరేజిలో పడి ఉంది. రిపోర్టు ఇచ్చిన తరువాత మురళీధరరావుగారి పరిస్థితి ఏమి అయింది? ఆయనను సస్పెన్షనులో ఉంచారు. ఆయనను టార్చర్ చేయడం జరిగింది. ఆ గిల్టులో ఆయన చని పోవడం జరిగింది. ఈ మధ్యన ఆ కమిషనుయొక్క సిఫార్సులను యాక్సెప్టు చేయడం జరిగింది. బ్యాక్‌వర్డు క్లాసెస్ కోసం25% నుంచి 44% రిజర్వేషన్సు చేయడం జరిగింది. కాలేజీలలో కాని సర్వీసులలో కాని. వేరే రిజర్వేషన్సుతో ఇవన్నీ కలిపితే 79% వరకు రావడం జరిగింది, దీనితోపాటు 12 వేల ఆదాయం అనే పరిమితి ఒకటి పెట్టడం జరిగింది. మీరు అది పెట్టడంవల్ల మాకేమీ అభ్యంతరంలేదు. 12 వేలు అనికాదు గ్రీన్ కార్డు హోల్డర్సుకే ఇవి వర్తిస్తాయని పెట్టినా మాకేమీ అభ్యంతరం లేదు గ్రీన్ కార్డు హోల్డర్సు అంటే 6 వేల రూ॥ల ఆదాయం వారికి అని పెట్టినా అభ్యంతరం లేదు. కాని సమస్య ఏమిటంటే 44% మనం ఈ రిజర్వేషన్సు పెట్టి ఈ 44% ఫిలప్ చేయ గలుగుతున్నామా ఈ కండిషన్సుతో అనేది ఒకసారి ఆలోచించాలి. మనకు సోషల్ జస్టిస్, సాంఘిక న్యాయం కావాలి. ఆ సెక్షను నుంచి విద్యార్థులు కాని ఉద్యోగార్హతలు కలిగిన విద్యార్థులు కాని అవైలబుల్‌గా ఉంటే గ్రీన్ కార్డు హోల్డర్సు వరకు పరిమితి పెట్టినా ఇబ్బంది లేదు. అసలు సర్వీసెస్‌లో ఇంకా 25% ఎచీవ్ కాలేదు. అటువంటి పరిస్థితులలో పెట్టినటువంటి కండిషన్సు గురించి ఆలోచించ

వలసి ఉంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. బ్యాక్‌వర్డు క్లాసెస్‌లో ఇదివరకు నాలుగు గ్రూప్‌లు ఉండేవి, ఇప్పుడు 5 చేసారు. ఎ, బి, సి, డి, ఇ అని చెప్పడం జరిగింది. ఏ కేటగిరీకి ఎంత పర్సంటేజ్ కూడా చెప్పారు. ఎ-10, బి-16, సి-8, డి-8, ఇ-2 పర్సంటు చొప్పున ఇచ్చారు ఆయా కేటగిరీలలో విద్యార్థులు లభ్యం కాక పోతే ఆ పోస్టులు ఖాళీగా ఉంచాలనే నిర్ణయం తీసుకొనడం జరిగింది. ఈ రిజర్వేషన్సుకు అర్హులైనవారు 10% కూడా రాకపోవచ్చును. ఈ సందర్భంలో ప్రభుత్వానికి ఒక విషయం చెప్పాలి. ప్రభుత్వానికి అధికారం ఉంది — ఎటువంటి నిర్ణయాలు అయినా తీసుకొనడానికి. అసెంబ్లీలో చర్చించవలసిన అవసరం లేకుండా వారు చేసుకోవచ్చు. కాని ఒక పెద్ద నిర్ణయం తీసుకునేప్పుడు దానిని అసెంబ్లీలో చర్చించి లేకపోతే అపోజిషను పార్టీలవారితో మాట్లాడి చేస్తే బాగుంటుంది. ఆ విధంగా చేయలేదు. ఇది చాలా తొందరపాటుగా చేసినటువంటి నిర్ణయం అని మనవిచేసున్నాను. అసలు దీని పరిణామాలు ఆలోచించారా? అపోజిషను పార్టీలవారితో చర్చించి చేస్తే వారు భాగస్వాములు అవుతారని అనుకుంటే అది పొరపాటు అవుతుంది. ఆ క్రెడిట్ ప్రభుత్వానికే ఉంటుంది. ప్రభుత్వం అపోజిషను పార్టీలవారితో ఆలోచించినంతమాత్రాన క్రెడిట్‌లో భాగస్వాములు అపోజిషనువారు కానేరారు. పరిణామాలకు కూడా భాగస్వాములు అయ్యేందుకు వీలులేదని మనవిచేస్తున్నాను. ఈనాడు క్రిస్టియన్సు 4% పాపులేషను ఉంటే 2% రిజర్వేషను ఉంది. అది సరైన పద్ధతి కాదు. దీనిలో ముఖ్యంగా ఈ రోజు బ్యాక్‌వర్డు క్లాసెస్‌కు కాని హరిజనులకు కాని గిరిజనులకు కాని మైనారిటీస్ కాని క్రిస్టియన్సుకు కాని ఎవరికైనా వారి ఆర్థికస్తోమత పెంచవలసిన పరిస్థితి ఏ ప్రభుత్వానికైనా ఉంది. నెలకు వెయ్యి రూపాయల కన్నా తక్కువ ఆదాయం ఉన్నవారి పిల్లలు కాలేజీలలో ప్రవేశాలకు కాని ఉద్యోగాలకు కాని అర్హతలు సంపాదించుకొంటున్నారా లేదా అనే విషయం గురించి ఆలోచించాలి. కొందరు అర్హత పొందరు. 44% పొందుటకు వారికి ఎకనామిక్ అర్హత ఉండాలి. బ్యాక్‌వర్డు క్లాసెస్ వారి ఎకనమిక్ సపోర్టుకు 200 కోట్ల రూపాయలు ఇవ్వాలని మురళీధరరావుగారి రిపోర్టులో రికమెండు చేసారు. మీరు వారికి ఆర్థిక సహాయం కోసం ఏమి చేస్తున్నారు? దానిని గురించి దీనిలో ఒక్క మాట కూడా చెప్పలేదు వారి ఆర్థిక పరిస్థితి బాగుపడితే వేరే నిర్ణయాలన్నీ తీసుకొనడానికి అవకాశం వస్తుంది.

1-10 p.m. ఏ పని చేసినా కూడా దాని ఇన్‌టెన్షన్, మోటో, ఉద్దేశం ముఖ్యమైనవి. మన సిన్సియారిటీ, ఉద్దేశం—వారికి సాంఘిక న్యాయం కలగాలని ఉండాలి. సాంఘిక న్యాయం కలిగేందుకు మనం చేస్తున్న పని చాలుతుందా అనేది ఆలోచించి, చర్చించి నిర్ణయం తీసుకోవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. ఏదో మేము చేశాము అంటూ మనసులో ఒకటి, బయట ఒకటి ఉండకూడదు. ఎమినెంట్ ఎడ్వకేట్, జనతా పార్టీ నాయకుడు బాబుల్ రెడ్డిగారు చెప్పారు— బాలాజీ వర్సెస్ మైసూరు స్టేట్ కేసులో సుప్రీం కోర్టు ఫుల్ బెంచ్ జడ్జిమెంట్ ఇచ్చింది, ఏ రిజర్వేషన్సు అయినా 50 శాతం కంటే ఎక్కువ ఉండకూడదని చెప్పారు అని. బాబుల్ రెడ్డిగారు నాలాగా ప్రాక్టీసు చేయని ఎడ్వకేటు కాదు.

హైదరాబాదు బార్‌లో పేరు గాంచిన ఎడ్వకేట్—వారు చెప్పారంటే వాస్తవాలను గుర్తించే చెప్పారు అనుకొంటాను. ఫుల్ బెంచ్ జడ్జిమెంట్ వచ్చిన తరువాత కూడా సుప్రీంకోర్టులో ఏమన్నా ఇంకా ఫుల్లర్ బెంచ్ జడ్జిమెంట్ దానికి ఎగైనెస్ట్‌గా వచ్చిందా ? రాజకీయంగా వారిని వాడుకునేందుకు చాలా ఎక్కువ ఇస్తున్నామని చెపితే మంచిది కాదు. మనం ఇంప్లిమెంట్ చేయగలమా ఆలోచించుకోవాలి ప్రాక్టికల్ కానీ ఎన్ని రిజర్వేషన్సు ఇచ్చినా లాభం లేదు. ఇంప్లిమెంట్ చేయగలవి ఇవ్వాలి. ఇంప్లిమెంట్ చేసే పరిస్థితిలో లేకపోతే ఆశలు పెంచితే దాని ఫలితం ఏమవుతుంది—గ్రామాలలో కలిసి ఉన్న డిఫరెంట్ సెక్షన్సులో నాకు ఎక్కువ మీకు తక్కువ అని బజారులో పడితే మంచిది కాదు. ఒక వర్గానికి మరొక వర్గానికి, ఒక కులానికి మరొక కులానికి వైరం పెంచడం మంచిది కాదు. అందరం కూర్చుని ఆలోచించి, చర్చించి ఎలా చేస్తే రాష్ట్ర శ్రేయస్సుకు బాగుంటుంది అనే పద్ధతిలో చేయవలసిన అవసరం ఉంది. దురదృష్టవశాత్తు అలా చేయకపోవడం విచారకరం. ప్రభుత్వం ఆర్థికాభివృద్ధి పథకాలలోకి పోకుండా, ఆర్థికంగా వారిని అభివృద్ధి చేయాలని ఆలోచించకుండా కేవలం ఈ రిజర్వేషన్సు విషయం ఒక్కటే చెపుతున్నది అందర్నీ కలిసి, శాసన సభ్యుల ఆలోచనలు, సలహాలు తీసుకుని, వేరే పార్టీల వారి సలహాలు తీసుకుని నిర్ణయం చేస్తే బాగుండేది. వేరే పార్టీల సలహాలు తీసుకోవాలని శాసన సభలో చర్చించాలని, ఇలా చేశాకే ఆర్డర్ తీయాలనేది కంపల్షన్ అని చెప్పడం లేదు గానీ సమాజం ఎఫెక్ట్ అయ్యే నిర్ణయం తీసుకునేటప్పుడు అట్టడుగున ఉన్నవారికి లాభం కలగాలని అనుకున్నప్పుడు అందర్నీ సంప్రదించి చేస్తే బాగుండేదని మనవి చేస్తున్నాను. కొందరు మిత్రులు అక్కడక్కడ మండల్ కమీషన్ గురించి కూడా మాట్లాడుతున్నారు. నేను ఆ విషయం గురించి చెప్పడం అసమంజసమైనా కూడా కొద్దిగా ఆ విషయం గురించి చెపుతాను. మండల్ కమీషన్ కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏర్పరిచిన కమీషన్. వారు రిపోర్టు ఇచ్చారు. ఆ కమీషన్ రిపోర్టు ప్రకారం వారు అమలు జరిపితే వారి క్రింద ఉన్న ఆఫీసులకు, సంస్థలకు అది ఎఫెక్ట్ అవుతుంది. దీని క్రింద ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో రెడ్లు, కమ్మ, కాపులు కొందరు బ్రాహ్మలు కూడా బి. సి. ల్లోకి వస్తున్నారు. సుప్రీంకోర్టు జడ్జిమెంట్ ప్రకారం శూద్రులు అని ఎవరికి పేరు వచ్చిందో వారందర్నీ—రెడ్లు, కమ్మ, కాపులు అందర్నీ మండల్ కమీషన్ రిపోర్టులో బి.సి.లుగా చెప్పడం జరిగింది. అందరూ బి. సి. లు అవుతే ఇంక ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో ఫార్వర్డు క్యాస్ట్ ఎవరు అవుతారు ?—బ్రాహ్మణులు, వైశ్యులు మాత్రం అవుతారు. కనుక ఆ మండల్ కమీషన్ రిపోర్టు అమలుపరచడంలో ఈ ఇబ్బందులు ఉన్నాయి. సుప్రీం కోర్టు ఇంకొక వ్యూ కూడా తీసుకుంది—ఎవరినైనా యాడ్ చేయాలన్నా డిలీట్ చేయాలన్నా కేంద్ర ప్రభుత్వానికి అధికారాలు లేవు అని చెప్పింది. మురళీధరరావు కమీషన్ రికమండు చేయనివి కూడా మండల్ కమీషన్ కొన్ని రికమండ్ చేసింది. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి అధికారం లేదని, ఇంక్లూడ్ చేయాలంటే ఎందుకు చేయాలి పరిశీలించేందుకు ఇంకొక కమీషన్ వేసి చేయాలని చెప్పడం జరిగింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం కమ్మ, రెడ్లను డిలీట్ చేయాలంటే ఇంకొక కమీషన్ వేయాలి.

మురళీధరరావు కమీషన్ రికమండ్ చేయని కులాలను ఇందులో ఇన్క్లూడ్ చేయడం రాజ్యాంగ విరుద్ధం అవుతుందని సుప్రీం కోర్టు ఇల్లీగల్ అని చెప్పే అవకాశం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ విషయంలో రాజకీయంగా పనికి వస్తుందేమోనని చేశారని బయట అనడం కనిపిస్తున్నది. ఇది కొంత ఆలోచించి, అందరితో సంప్రదించి, ఇంకా డిటైల్డ్‌గా పోయి, అమలు చేసే ప్రయత్నం చేస్తే—ఒక వర్గానికి మరొక వర్గానికి మధ్య తగాదాలు వచ్చే అవకాశం తగ్గిపోయేది. వారికి ఆర్థిక స్థోమత పెంచేందుకు—ప్రభుత్వం వైపు నుంచి ఏ విధంగా ఇంత తొందరగా ముందుకు వచ్చి 44 శాతం రికమెండ్ చేస్తే వప్పుకున్నారో—బి. సి. ల ఆర్థిక స్థోమత పెంచేందుకు రూ. 200 కోట్లు ఖర్చు పెట్టాలని కూడా రికమండ్ చేసింది—అది కూడా వప్పుకుంటే నేను నిజంగా ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తాను.

1-20 p. m

* శ్రీ డి. వీరభద్రరావు :—అధ్యక్షా, యిది చాలా క్లిష్టమైన సమస్య. ఈ నాడు వెనుకబడిన తరగతులన్నీ తమ అభివృద్ధికి మరచిపోలేనటువంటి రోజుగా అభిప్రాయపడుతూ ఉంటే అభివృద్ధిచెందిన వర్గాల వారు తమకు రావలసిన సదుపాయాలు బి. సి. వారు తీసుకుంటున్నారనే తపనతో కొంత మంది ఆందోళన చెందేటటువంటి రోజు యిది. ఈ రెండింటిలో కూడా ప్రధానమైన విషయం ? ఎట్లా నిర్ణయించాలనే ఆలోచన చేయడానికి దానిపైన తగు నిర్ణయం తీసుకోవడానికి చాలా నిష్కర్షమైన అభిప్రాయాన్ని నిర్ణయంగా మార్చుకోవడానికి తగిన సాహసం మనకు కావాలి. అటువంటి సాహసోపేతమైన నిర్ణయాన్ని తీసుకున్నది శ్లాఘనీయులైన ఎన్. టి. రామారావు గారి నాయకత్వంలో ఉన్న తెలుగుదేశం ప్రభుత్వమే. చాలా కాలంగా అణగద్రొక్కబడిన కులాలు, అట్లా అణగద్రొక్కబడిన వారికి ఎప్పటికి రక్షణ కల్గుతుంది ? వారిని అభివృద్ధిలోకి తీసుకొని రావడం ఎట్లా, అభివృద్ధిచెందబడిన వారితో సమానంగా వారిని తీసుకొని రావాలంటే ఎంతకాలం పడుతుందనేది ఆలోచన చేస్తే వారికి రిజర్వేషన్ సౌకర్యం పెంచాలనే అభిప్రాయం ప్రభుత్వానికి కలుగక తప్పదు. సంచార దశలకు 10 పర్సంటు, వృత్తులలో జీవించేవారికి 16 పర్సంటు, వివిధ వృత్తులలో సమన్వయపరులకు 8 పర్సంటు, మతాంతరులకు 2 పర్సంటు చొప్పున 44 పర్సంటుకు పెంచడం జరిగింది. అదేవిధంగా ఎస్ సి. వారికి 14 పర్సంటు నుంచి 15 పర్సంటు వరకు ఎస్. టి. వారికి 4 పర్సంటు నుంచి 6 పర్సంటు వరకు పెంచడం జరిగింది. రాజ్యాంగంలో కూడా ఫండమెంటల్ రైట్స్‌లో రైట్స్ ఆఫ్ యీక్వాలిటీ ప్రకారం ఆర్టికల్ 16-1 "There shall be equality of opportunity for all citizens in matters relating to employment or appointment to any office under the State" మనుష్యులు అందరికి కూడా సమాజంలో సమానమైన ప్రాతిపదిక మీద తీసుకొని రావాలంటే తప్పనిసరిగా కొన్ని, నిర్ణయాలు తీసుకోవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. మహాత్మాగాంధీ, అంబేడ్కర్ గార్లు దీనికి నాంది పలుకగా, అంబేడ్కర్ గారు చెప్పినట్లుగా political democracy cannot Survive where there is no social and economi democracy. ఆర్థికంగాను, సామాజికంగాను ప్రజాస్వామ్యం లేనటువంటి దేశంలో రాజకీయమైన

ప్రజాస్వామ్యం వర్ధిల్లదు. అది విజయం సాధించదు; అని అంబేద్కర్ చెప్పడం జరిగింది ఆ ప్రకారంగానే మొదట భారతదేశంలో 1947లో మద్రాసు గవర్నమెంటులో గవర్నమెంటు కళాశాలల్లో సోషల్లీ, ఎకనామికల్లీ వీకర్ సెక్షన్స్ కు కొన్ని సీట్స్ రిజర్వ్ చేయడానికి నోటిఫికేషన్ జారీ చేయబడగా అది ఆర్టికల్ 15కు వ్యతిరేకంగా ఉందనే అభిప్రాయంతో సుప్రీం కోర్టులో ఛాలెంజ్ చేయబడింది. అట్లా ఛాలెంజ్ చేయబడడమే కాకుండా దానిని వాయిడ్ గా తీర్పును యిచ్చిన పరిస్థితుల్లో 1951లో ఆర్టికల్ 15కు క్లాజ్ 4 ఎమెండ్ మెంట్ గా చేర్చడం జరిగింది దాని ప్రకారంగా "Noth ng in this article or in clause (2) of Art 29 shall prevent the State from making ary special provisi on for the advancement of any socially and educationally backward classes of citizens or for the Scheduled Castes and the Scheduled Tr bes." అంతేకాకుండా ఆర్టికల్ 16-4 క్రింద రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు తగినటువంటి రిజర్వేషన్స్ యిచ్చి ఏర్పాటు చేసుకోవడానికి వీలుగా రాజ్యాంగం అనుకూలత ఏర్పాటు చేసింది. "Nothing in this article shall prevent the State from making any provision for the reservation of appointments or posts in favour of any backward class of citizens which, in the opinion of the State is not adequately represented in the services under the State" రాష్ట్రంలో బి.సి. వారికి సరియైనటువంటి ప్రాతినిధ్యం లేదని అనుకున్న పరిస్థితిల్లో రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు తగినటువంటి రిజర్వేషన్ ఏర్పాటు చేసుకోవచ్చునని రాజ్యాంగంలో చాలా స్పష్టంగా నిర్దేశిస్తోంది దాని ప్రకారంగానే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా గతములో 1968 లో కూడా కె.ఎన్. అనంతరామన్ కమీషన్ యిచ్చిన రిపోర్టు ప్రకారంగా చర్య తీసుకోబోగా అప్పుడు కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం కూడా దానిని కేవలం బి.సి. వారికి సదుపాయాలు చేయడానికి తగినటువంటి నిర్ణయం తీసుకొన్నట్లుగా ముందుకు వచ్చింది తప్ప దానిని చిత్తశుద్ధితో అమలు చేయలేదని మనవిచేస్తున్నాను. ఎందుచేతనంటే 30 పర్సెంటు రిజర్వేషను కావాలని ఆనాటి కమీషన్ సూచించగా కేవలం 25 పర్సెంటును మాత్రమే అమలుజరపడం జరిగింది. అంతేకాకుండా రెండు సంవత్సరాలు పాటు అదికూడా కోర్టుకు పోగా ఆ కోర్టులో స్టే ఆర్డరును వెకెట్ చేయలేకపోయింది. అంటే ఆనాటి ప్రభుత్వం 975-76 వరకు దానిమీద యే చర్య తీసుకోబడలేదు. రిజర్వేషను కేవలం కాగితాల రూపంలో. జి. ఓ. ల రూపములో ఉన్నాయి తప్ప ఆ రిజర్వేషన్ అమలుజరపబడలేదు. అందులో అనంతరామన్ యిచ్చిన రిపోర్టులో 185 పేరాలో Political representation to Backward Classes is a healthy convention and healthy conventions to ensur representations should be such established. అని చాలా క్లియర్ గా చెప్పడం జరిగింది. అంటే రాజకీయంగా కొన్ని రిజర్వేషన్స్ యేర్పాటు చేయాలని కమీషన్ సూచించినప్పటికీ కూడా ఆనాటి రాష్ట్రప్రభుత్వం రాజకీయపరమైన రిజర్వేషన్స్ యే మాత్రం యివ్వడానికి సాహసించలేము. అది యీనాడు ఎన్.టి.ఆర్. ప్రభుత్వంలో ఉన్నటువంటి యీ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం చాలా ధైర్యంగా యివ్వడం జరిగింది. ఈనాడు స్థానిక

పంచాయితీ మండలాలలో బి.సి. లకు 20 పర్సెంటు, ఎస్.సి. లకు 15 పర్సెంటు, ఎస్.టి. లకు 6 పర్సెంటు, మహిళలకు 9 పర్సెంటు మొత్తం 50 పర్సెంటు రాజకీయమైన రిజర్వేషన్‌గా యివ్వడం జరిగింది. తర్వాత 1970 కమీషన్ రిజర్వేషన్ ప్రకారంగా కూడా సరియైన రిజర్వేషన్స్ అమలుజరపబడలేదని చెప్పడానికి యీనాడు మురళీధర్ కమీషన్ గత ప్రభుత్వము యేర్పాటు చేసిన కమీషన్‌వారే వారి తాలూకు రిమార్క్స్ పాస్ చేయడం జరిగింది. ఏనిమల్ హజబెండ్రీ ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటులో సైకిల్ పూర్తి అవకుండా ఆ ఒన్ యియర్ కే కుదించి పోడించే పరిస్థితి లేకుండా చేసినారు. దానివల్ల 4 వ పాయింట్‌లో ఉన్న బి.సి. లకు రిజర్వేషన్ లేకుండా వారు ఎలిమినేటేడ్ ప్రాసెస్‌లో ప్రక్కకు తప్పుకొనే ప్రమాదము యేర్పడింది. అంతేకాకుండా తర్వాత ఎ.పి.ఎస్.సి. బోర్డులో కూడా పర్మనెంటుగా నియమించినట్లయితే తప్పనిసరిగా బి.సి. రిజర్వేషన్సు యేర్పాటు చేయబడుతుందనే అభిప్రాయంతో టెంపరరీ నియామకాలు చేసి వేలకు వేలమంది ఉద్యోగస్థులను నియామకంచేసి రెండు సంవత్సరములు తర్వాత వారిని రెగ్యులరైజ్ చేసి యీ మొత్తం యిన్ని వేలల్లో బి.సి. వారికి ప్రాతినిధ్యము లేకుండా చేసినటువంటి ఘనత గత ప్రభుత్వానికే దక్కింది. తర్వాత స్టేట్ పబ్లిక్ అండర్ టేకింగ్స్‌లో బి.సి. వారికి సరియైనటువంటి ప్రాతినిధ్యం యివ్వాలని ఉన్నప్పటికీ ఆ విధంగా చేయడానికి సరియైన చర్య తీసుకోబడలేదు. అంతేకాకుండా జిల్లా స్థాయిలో ఎక్కడికక్కడే నియామకాలు జరిగినాయి. జిల్లా స్థాయిలో 4 వ పాయింటుకు వచ్చేటప్పటికి బి.సి వారికి యివ్వాలి కనుక ఫస్టు పాయింటు. సెకండ్ పాయింట్ వరకు యిచ్చి తర్వాత నియామకాలు జరుపుచేయడం జరిగింది. రాష్ట్ర ప్రాతిపదిక మీద మొత్తం అన్ని ప్రాంతాలలో కలిపితే కొన్ని వందల ఉద్యోగాలు యివ్వవలసింది. ఇటువంటి పరిస్థితిలో బి.సి. లను అక్కడ నియమించవలసిన పరిస్థితి యేర్పడుతుంది. కాబట్టి అది ఎవాయిడ్ చేయడానికి జిల్లా స్థాయిగా నియామకాలు జరిపించడానికి ఆనాటి ప్రభుత్వం కృషి చేసింది. అంతేకాకుండా విశ్వవిద్యాలయాలలో పేరుకు మాత్రం సీట్స్ యిస్తున్నామని ఆనాటి ప్రభుత్వం చెప్పింది పేపర్లో ఉంది తప్ప, ప్రాక్టికల్‌గా అమలు జరగలేదు. అగ్రికల్చరల్ యూనివర్సిటీ విషయం చూస్తే రిజర్వేషన్సు 1975 నుంచి మాత్రమే చేపట్టినాయి. 1975 వరకూ యెవరూ దానిని గురించి మాట్లాడలేదు. ఆంధ్రా యూనివర్శిటీలో 1976–77లో రిజర్వేషన్స్ అమలు చేయబడినాయి తప్ప 1970 నుంచి కమీషన్ యేర్పాటు అయినప్పటికీ కమీషన్ సిఫార్స్ చేసినప్పటికీ 1970 నుంచి 1975 వరకు ఆ రిజర్వేషన్స్ అర్థంకాని పరిస్థితి ఉంది. అట్లాగే ఎస్.వి. యూనివర్శిటీలో 1976–77 నుంచి ఆ రిజర్వేషన్స్ అమలు జరపబడినాయి. అట్లా అయినప్పుడు దానికి కారకులు ఉద్యోగస్థులే అని రాజకీయ, నాయకులు కాదనే అభిప్రాయాన్ని వెలిబుచ్చితే ఆ ఉద్యోగస్థుల మీద సరియైన డిసిప్లినరీ యాక్షన్ తీసుకునట్లు యెక్కడా కనపడ లేదు గత ప్రభుత్వంలో కేవలం చిత్తశుద్ధితో రిజర్వేషన్స్ అమలుజరపాలనే అభిప్రాయంతో వారు నిర్ణయాలు తీసుకోలేదని, యీ నాటి ప్రభుత్వమే దానిని అమలుజరపాలని

నిర్ణయం తీసుకున్నారని వనవిచేస్తున్నాను. ఈ మురళీధర్ కమీషన్‌లో కూడా 44 పర్సెంటు చేయాలని సిఫార్సు చేస్తే దానిని యీ నాటి ప్రభుత్వం ఆలోచించి గత ప్రభుత్వం 30 పర్సెంటు యివ్వాలన్నప్పుడు 25 పర్సెంటు యెట్లాగయితే చేసినారో, యిప్పుడు 44 పర్సెంటు అన్నప్పుడు యీ 44 పర్సెంటును 30, 35 పర్సెంటు చేయవచ్చును. కాని ఆ రకమైన నిర్ణయాన్ని యీ కేబినెట్ తీసుకోకుండా 44 పర్సెంటు అంటే 44 పర్సెంటునే డిక్లేర్ చేసిన యేకైక కేబినెట్ భారతీయ రాష్ట్రాలలో యిదేనని మనవిచేస్తున్నాను. రాజకీయ రంగాల సీట్లు 50 పర్సెంటు బి.సి.కి యివ్వాలని అంటే మురళీధర కమీషన్ సూచించినట్లు ఒక్కసారిగా 50 పర్సెంటు యిస్తే ఎస్.సి.ఎస్.టి. వారికి ఆ అవకాశం తగ్గిపోతుందనే ఉద్దేశ్యంతో కేవలం 20 పర్సెంటు యివ్వడం జరిగింది. అంతేకాకుండా వేకెన్సీస్ కూడా మురళీధర కమీషన్‌లో 8 సంవత్సరాల పాటు కేరిఫార్వర్డ్ చేయాలని సూచించినారు. అట్లాగే రూ. 12 వేలు రాబడికి తక్కువగా వచ్చేవారికి యీ రిజర్వేషన్ వర్తించేట్లుగా సూచించినారు, ఇది చాలా మంచినిర్ణయం. ఎందుచేతనంటే రూ. 12 వేలు ఎక్కువ వచ్చేవారికి యిది యిస్తే యింతవరకు ఆ అవకాశం పొందలేనివారందరికీ కూడా యిప్పటి నుంచి పొందడానికి అవకాశం ఉంటుంది. దొమ్మరి బుడబుక్కల వారు, దాసరి, తోలుబొమ్మలాటలాడించేవారు మొదలగు వారికి దేశంలో తమ గురించి రిజర్వేషన్సు ఉన్నాయనే సంగతే తెలియదు. వారు అందుకే చదువుకోలేని పరిస్థితులలో ఉన్నారు. అందువలన వారు అభివృద్ధి చెందడానికి వీలు పడడం లేదు. 12 వేల రూపాయలు ఆదాయం పరిమితి పెట్టారు. 1-30 p.m యిదివరలో ఉన్న 25 పర్సెంటు బి.సి.ల రిజర్వేషన్సు పూర్తిగా నింపబడడం లేదు. వారి వేకెన్సీస్ అట్లాగే ఉండి పోతున్నవి. అట్లా కాకుండా 12000 రూపాయల లోపు వారు రాకపోతే బి.సి.స్.లోనే సేమ్ గ్రూప్ చెందినటువంటి 12 వేల పైగా ఉన్న వారితో ఆ ఖాళీలను నింపి ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ లేప్స్ లేకుండా చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఈ మధ్యన హైకోర్టు స్టేట్ బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియాకు సంబంధించిన ఒక కేసులో ఈ విధంగా తీర్పు యిచ్చింది.

"The policy of reservation is not so much promised for future; but the fulfillment of the present purpose of reservation under here and now in how so ever a small measure the accumulated to these historically dis-favoured segments of the society" ప్రస్తుతానికి మాత్రమే వారికి రిజర్వేషన్సు యిస్తూ వారికి సదుపాయాలు కల్పించాలే తప్ప భవిష్యత్తులో అవే భావాను అట్టి పెట్టడం మంచిది కాని వేకెన్సీ ఫిలప్ చేయాలని చెప్పారు. 12,000 రూపాయలు దాటిన వారికి కూడా అదే సంవత్సరము ఖాళీలు వర్తించే విధంగా ఉండాలని కోరుతున్నాను. ఎవరైనా స్మాల్ స్కేల్ ఇండస్ట్రీస్ పెట్టుకోవడానికి ముందుకు వస్తే వారికి ప్రయారిటీ యిచ్చి వారికి ఫైనాన్షియల్ ఎసిస్టెన్సు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. జానారెడ్డి గారు యిందాక చెప్పడం జరిగింది–మండల కమీషను వారు కాపు కులానికి చెందిన వారిని అందరిని

చేర్చడమా మానడమా అని అక్కడే పెట్టుకోవడం జరిగింది. అది కమీషను తన యిష్టము వచ్చినట్లు చేస్తుంది. కాని ఏ ప్రభుత్వానికైనా సాహసం కావాలి. ఈనాడు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వము ఆ సాహసం చేసింది. సరియైన నిర్ణయం బి.సి. పట్ల రాష్ట్ర ప్రభుత్వము తీసుకుంది. అట్లాగే కేంద్రంలో ఉన్న కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము కూడా వీరి పట్ల సరియైన నిర్ణయము తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. అవసరమైతే రాజ్యాంగములో మార్పు తీసుకుని వచ్చి రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల ద్వారా మాత్రమే బి.సి.లకు రిజర్వేషన్లు అమలు చేయడం కాకుండా కేంద్ర ప్రభుత్వము డైరక్టుగా రిజర్వేషన్సు చేయగలిగితే ఎమెండుమెంటు చేసినట్లయితే చాలా గొప్పవిధంగా ఉంటుంది కాబట్టి దీని తగునైన కృషి చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

Mr. Deputy Speaker:—The House now stands adjourned till 4-00 p.m. today.

(The House, then adjourned at 1-35 p.m. till 4-00 p.m. on 21st July, 1986.)

The House reassembled at 4-00 p.m.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

DISCUSSION ON DROUGHT SITUATION IN THE STATE

శ్రీ బి. సుందరరామిరెడ్డి (ఆత్మకూరు): – అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రములో ఈనాడు ఈశాన్య, నైరుతి ఋతుపవనాల వల్ల వర్షాలు వస్తున్నాయి దురదృష్ట వశాత్తు, గత 4-5 సంవత్సరాల నుండి ప్రకృతిలో మార్పులు రావడం వల్ల, ఋతుపవనాలలో మార్పులు రావడంవల్ల అకాల వర్షాలు రావడం, వర్షాభావం ఏర్పడటం, తద్వార మెట్ట ప్రాంతాలు ముఖ్యంగా రాయలసీమ, తెలంగాణా ప్రాంతాలలో ఒక విధమైన విషమ పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఋతుపవనాలలో మార్పు, వర్షాభావం ఏర్పడడం అకాల వర్షాలు ఎందువల్ల ఏర్పడుచున్నవి? అనేది సైంటిఫికల్‌గా పరిశీలించవలసిన అవసరం ఎంతయినా వుంది; కారణాలు కనుగొనాలి. మనకు మెటీరోలాజికల్ డిపార్టుమెంటు, జియాలజీ డిపార్టుమెంట్సు, రెండున్నాయి. నేను చెప్పిన విషయంపై ఈ రెండు డిపార్టుమెంట్సులోని సైంటిస్టుతో కూడిన ఒక కమిటీని ఏర్పాటుచేసి, ఈ మార్పులు ఎందుకు వస్తున్నాయి, వాటిని నివారించడం ఎలాగు అన్న విషయాన్ని గట్టిగా పరిశీలించి కారణాలు కనుగొనడం అవసరం. 4 సంవత్సరాల నుండి రాష్ట్రంలో ముఖ్యంగా మెట్ట ప్రాంతాలలో రాయలసీమ, తెలంగాణాలో క్షామ, సంక్షోభ పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. అటు రాష్ట్ర ప్రభుత్వము గాని, ఇటు కేంద్ర ప్రభుత్వము గాని ప్రజలకు చేయవలసిన న్యాయం, వారికి చేపట్టవలసిన కరువు నివారణ కార్యక్రమాలు సక్రమంగా అమలు చేయాలనే అభిప్రాయంగా నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఈ వైపు నుండి రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని, ఆ వైపు నుండి

కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని ఒకరినొకరు విమర్శించుకోవడంవల్ల ప్రయోజనం లేదు. రాష్ట్రములో మూడు వంతులు ప్రజలు సంక్షోభములో వున్నారు. పశు గ్రాసము లేక, నీటిసరఫరా లేక ఇంకా అనేక సౌకర్యాలు లేక రైతాంగము అనేక యిబ్బందుల్లో వున్నారు. వారికి అందించవలసిన సహాయక కార్యక్రమాల్లో అందరూ బాధ్యులే. రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి వేల కోట్లు నష్టము వస్తే ఏదో ఆర్థిక సహాయం కేంద్రం నుండి అందలేదని, అందుచే ఏ కార్యక్రమం చేపట్టలేదని ఒక మాటలో అనడం సబబుగా లేదు. మన రాష్ట్రమునకు 80 కోట్లు కావలసి వస్తే 10 శాతం అడ్వాన్సుగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ఖర్చు చేయటానికి అవకాశముంది. 1984 గాని, 85 గాని, 986 మార్చి వరకు, కేంద్రం ఇచ్చిన 60 కోట్లు రూపాయలకు అదనంగా 2 కోట్లు కలిపి, మొత్తం 62 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేశారు, తప్ప ముందు ఖర్చు చేయడం, తరువాత రీయింబర్స్ చేయడం జరగలేదు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వము సహాయక చర్యల క్రింద మార్చి, ఏప్రిల్‌లో 80 కోట్లు రూపాయలు విడుదల చేసింది. తరువాత కేంద్ర ప్రభుత్వము 40 కోట్లు విడుదల చేసిందని పత్రిక లో కూడా విన్నాం. అంటే అదనంగా 10 కోట్ల రూపాయలు కేంద్ర ప్రభుత్వము రాష్ట్ర ప్రభుత్వము విడుదల చేసిన దాని కంటే ఎక్కువగా సహాయక చర్యలకు గాను విడుదల చేసింది. ఇది ఇటీవల తెలిసింది. 1985 మార్చిలో మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము 608 కోట్ల రూపాయలు కావాలంటే 32 కోట్లు మాత్రమే విడుదల చేశారు. అట్లా కాకుండా మనకు 608 కోట్ల రూపాయలు అవసరం అయినప్పుడు, అందులో 10 శాతం అడ్వాన్సుగా ఖర్చు చేసి వుంటే కేంద్ర ప్రభుత్వము అదనంగా యిచ్చే అవకాశం వుండేది. అదే విధంగా ఏప్రిల్ 1986లో మనము 326 కోట్లు రూపాయలు కావలేనని కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరాము. వాళ్లు 40 కోట్లు యిచ్చారు; మనము 80 కోట్లు మాత్రమే ఖర్చు చేశాము. ఈ సందర్భంలో చెప్పేది ఏమిటంటే, అటు కేంద్ర ప్రభుత్వము యిచ్చినా, లేక రాష్ట్ర ప్రభుత్వము కేటాయించిన నిధులను మనము సక్రమంగా ఖర్చు చేసే పరిస్థితిలో వున్నామా అనేది ఆలోచన చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. మార్చిలో 80 కోట్ల రూపాయలు మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము సహాయక చర్యల గాను విడుదల చేసింది. అందులో నెల్లూరు జిల్లాకు 80 లక్షలు కేటాయించారు. ఏప్రిల్ నుండి జూలై వరకు ఈ నాలుగు మాసాలలో నాకు తెలిసినంతవరకు 80 లక్షలలో 8 పైసలు కూడా ఖర్చు చేయలేదు. దానికి ఎవరు బాధ్యులు ? ఏ డిపార్టుమెంటుకు ఎంత ఖర్చు చేయాలనేది కూడా కేటాయింపులు జరిగాయి. పనులు జిల్లా ప్రణాళికా బోర్డులో కూడా మంజూరు అవడం జరిగింది. కాని ఇప్పటివరకు ఇరిగేషన్ డిపార్టుమెంటులో గాని, పంచాయతీరాజ్‌లో గాని, అగ్రికల్చర్‌లో గాని కేటాయించిన నిధులలో పైసా కూడా ఖర్చు కాలేదు. శాంక్షన్ చేసినటువంటి 4-10 p.m.
పనులు ఇప్పటివరకు ఎస్టిమేట్సు కాలేదు. టెండర్సు పిలవలేదు. ఒక్క నయాపైసా ఖర్చు పెట్టలేదు. ఆఖరకి మంచినీటి వసతికి కూడా ఖర్చు పెట్టలేదు. సకాలములో ప్రజలకు అవసరమైనటువంటి ఖర్చు పెట్టలేని స్థితిలో ఉన్నాము. దీనికి బాధ్యులు ఎవరు ? కేవలము కేంద్రాన్ని నిందించి లాభంలేదు కేంద్రం

కూడా మనకు అవసరమైనటువంటి నిధులను ఇవ్వాలేదని నేను ఒప్పుకుంటున్నాను. ఇక్కడ కాంగ్రెసేతర ప్రభుత్వం ఉంది కనుక డిస్క్రిమినేట్ చేస్తున్నారని కొందరు పెద్దలు అన్నారు. దానికి నేను అంగీకరించడంలేదు. కర్నాటకలో కూడా పరిస్థితులు ఉన్నాయి. మహారాష్ట్రలో కూడా పరిస్థితులు ఉన్నాయి. గుజరాత్‌లోను కూడా పరిస్థితులు ఉన్నాయి. గుజరాత్‌లోను, మహారాష్ట్రలోను కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాలు ఉన్నాయి. కర్నాటకలోను ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోను కాంగ్రెసేతర ప్రభుత్వాలు ఉన్నాయి. కాని కేంద్రం ఇచ్చిన సహాయం కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాలు ఉన్నచోటుతో పోల్చిచూస్తే సమానంగానే ఉన్నాయి. కాబట్టి కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని నిందించినందువల్ల పెద్ద ప్రయోజనం జరగదని మనవి చేస్తున్నాను. మెట్ట ప్రాంతంలో ఉన్నటువంటి రాయలసీమగాని తెలంగాణా గాని నెల్లూరు జిల్లాలోని ఉదయగిరి ఆత్మకూరు ప్రాంతాలు భూగర్భ జలాలమీదనే ఆధారపడి ఉన్నాయి వ్యవసాయానికి గాని, మంచినీటికి గాని బోర్లు వేసుకుని వాటి ద్వారా సరఫరా చేసుకుంటున్నాము ఈ అండర్ గ్రౌండు వాటర్‌ని కూడా ఇదేవిధంగా వాడుకోవడం కొనసాగితే వర్షాభావం ఇట్లాగే కొంత కాలం కొనసాగితే రాయలసీమ ప్రాంతం, తెలంగాణా ప్రాంతం ఎడారిగా మారిపోయే ప్రమాదం ఉంది. కాబట్టి భూగర్భ జలాలను అభివృద్ధి చేసే ప్రయత్నం కూడా చేయాలి. ఇట్లాగే మా నెల్లూరు జిల్లాలో పెర్క్యులేషన్ ట్యాంకుల్ని ఏర్పాటు చేస్తామన్నారు. ఇన్‌వెస్టిగేషన్ చేయడం కూడా జరిగింది. టెండర్స్ పిలిచినారు. పెర్క్యులేషన్ ట్యాంక్సుకి యూనిట్ ఒకటి పెట్టారు. కాని దానికి డబ్బులు కేటాయించలేదు. వాటికి జీతాలు ఇచ్చే పరిస్థితి కూడా లేదు. పెర్క్యులేషన్ ట్యాంక్సు అవసరమని ప్రభుత్వం చెబుతూ ఉన్న నిధులను మాత్రం కేటాయించడంలేదు. వీటి కొరకు ప్రత్యేకంగా కొంత కేటాయింపు చేయాలి. పోతే అండర్ గ్రౌండు వాటర్ డెవలప్ చేసేదానికి వాటర్ షెడ్ డెవలప్‌మెంటు అని చేపట్టినారు. చాల బాగుంది. కాని ప్రతి రైతు దగ్గర ఇది అప్పుగానే చేస్తున్నాము. మీరంతా తిరిగి తీర్చుకోవాలి, దీనికి బాండు ఎగ్జిక్యూట్ చేయాలి అని అంటున్నారు దీనికి రైతులు భయపడుతున్నారు. కాబట్టి వారి సహకారం ఉండడంలేదు: కర్నాటక ప్రభుత్వములో ఇది ఫ్రీగానే సెంట్ పెర్సెంటు సబ్సిడీతోనే ఆ కార్యక్రమం జరుగుతోంది. మన రాష్ట్రంలో మాత్రం రైతులకు అప్పుగా ఇచ్చి బాండు వ్రాయించుకునే పరిస్థితి ఉంది. ఈ వాటర్ షెడ్ డెవలప్‌మెంటు మన ప్రభుత్వం కూడా ఉచితంగా చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. రాయలసీమకు నెల్లూరు ప్రాంతానికి సంబంధించి తెలుగు గంగ స్పెషల్ ఆఫీసరుగా ఉన్న ఇంజనీరు గారు పెన్నార్ బేసిన్ అని ఒక బుక్‌లెట్ తయారు చేశారు. పెన్నా నదిలో నీటిని సక్రమంగా ఉపయోగించడానికి వారు అనేక సూచనలు చేసినారు. వారు చాల అనుభవం కలిగినటువంటి ఇంజనీరు ఇప్పుడు తెలుగు గంగ ప్రాజెక్టులో స్పెషల్ ఆఫీసర్‌గా ఉన్నారు. పెన్నా నదిలోని నీటిని సక్రమంగా ఉపయోగించుకుంటే రాయలసీమలో అనంతపూర్ కడప జిల్లా, నెల్లూరు జిల్లాలో ఉన్న మెట్ట ప్రాంతాలకు నీటివసతి కల్పించే దానికి అవకాశం ఉందని చెప్పడం జరిగింది. పోతే రైతుల అప్పులు విషయం అంతా

చెప్పారు. కోపరేటివ్ లోన్సు గురించి రీషెడ్యూలింగు అని ఆర్డరు ఇవ్వడం జరిగింది. దీని వల్ల రైతాంగానికి అదనపు భారము పడుతుందిగాని ఏమీ లాభం లేదు. ఈ నాడు సన్నకారు రైతులు, మధ్యతరగతి రైతులు అప్పులలో మునిగిపోయి ఉన్నారు. వారికి మారటోరియం ప్రకటించి అప్పులను మాఫీ చేస్తే నేగాని న్యాయం జరగదు. దీని విషయం చాలా మంది మాట్లాడారు. నేను కూడా అదే అభిప్రాయ లో ఉన్నాను ఈ ప్రభుత్వం ఎన్నో సాహసోపేతమైన నిర్ణయాలు చేస్తున్నది. ఈ విషయంలో కూడా నిర్ణయం చేసి రైతులకు మేలు చేయా లని మనవి చేస్తున్నాను. నెల్లూరు జిల్లా డెల్టా ప్రాంతం అని అభిప్రాయం అందరికి ఉంది. కాని నెల్లూరు జిల్లాది ప్రత్యేకమైన పరిస్థితి. కోస్తాతీరం అంతా సంవత్సరానికి ఒకటి రెండు సార్లు తుఫాను వస్తుంది. మెట్ట ప్రాంతంలో అంతా క్షామ పరిస్థితిలో బాధలు పడుతూ ఉంటారు.

శ్రీ సి. ఆనంద రావు (కరీంనగర్) :—అధ్యక్షా, అనావృష్టిని గురించి ప్రతి సంవత్సరం మనం మాట్లాడుకునే అవసరం కల్గుతూనే ఉంది. మానవుని సాంకేతిక పరిజ్ఞానంతో మేఘాలు సముద్ర ప్రాంతం నుంచి వస్తున్నాయి కనుక బంగాళాఖాతం నుంచి వస్తున్నాయి కనుక అక్కడక్కడ వర్షాలు పడవచ్చు అని చెప్పినా అవి కూడా చెప్పిన ప్రకారం పడడంలేదు. అందుకే వర్షాలు తక్కువగా ఉంటాయి. వర్షపాతము తక్కువగా ఉంటుంది అని అనుకొని ఆ పద్ధతిలో దూర దృష్టితో పని చేయవలసి ఉన్నది. అయితే వర్షపాతము తక్కువ అయితే పశువులను కాపాడుకునే పద్ధతి ఏమిటి? మానవులకు త్రాగే నీరు సమకూర్చే పద్ధతి ఏమిటి అని ముందే ఆలోచించుకోవాలి. గ్రవుండు వాటర్ లెవెల్ కొంత రెయిజు చేయాలి. ఇప్పుడు మనం త్రాగే నీరు కూడా సరఫరా చేయలేని పరిస్థితిలో ఉన్నాము. అందుకొరకు వర్షాలు తక్కువ ఉన్నప్పుడు మనం భూగర్భ జలాన్ని ఎక్కువ చేసే పద్ధతి ఏమిటి అని విచారణ చేసినప్పుడు నేను ఒకటి రెండు విషయాలు మనవి చేస్తాను. కొద్దిగా పడ్డ వర్షం నీరు భూమిలో ఇంకేటట్లు చేయాలి. కంటూరు బండింగు చేయడం ద్వారా ఆ కొద్దిగా పడ్డ వర్షపు నీరు భూమిలో ఇంకి భూగర్భ జలం లెవెలు ఎక్కువ అయ్యేదానికి వీలుంటుంది. ఫేమిన్ రిలీఫ్ కొరకు డ్రౌటు పనులలో అయినా ఇది చేయాలి. ఇపుడు డ్రౌట్ ఎదుర్కొనడానికి గాను భూగర్భ జలాలను ఎక్కువ పైకి తీసుకు వస్తే పంటలు పండించడానికి అవకాశం ఉంది. అంతేకాకుండా మైనర్ ఇరిగేషన్ క్రింద ట్యాంకులను గ్రామాలలో ఏర్పాటు చేయాలి. భూగర్భ జలాలు ఎక్కువ కావడానికి వర్షాలు కావాలి. వర్షాలు కురవడానికి గాను మన ప్రభుత్వం వారు ట్రీ ప్లాంటేషన్ ఎక్కువ చేస్తే ఎక్కువగా వర్షాలు వస్తాయి. ఇదే సందర్భంలో నేను రెవెన్యూ మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువచ్చేది ఏమిటంటే గ్రామాలలో యిది వరకు చెరువు కట్లపై తుమ్మచెట్లు మొదలైనవి నాటేవారు. కాని యిపుడు పంచాయతీరాజ్ శాఖవారు ప్రభుత్వం వారి పర్మిషన్ తీసుకొని ఆ చెట్లను కొట్టి వేస్తున్నారు. దానివల్ల మన వృక్ష సంపద తగ్గిపోతుంది కాబట్టి ఆ విధంగా చెట్లు కొట్టడానికి పర్మిషన్ యివ్వకుండా రెవెన్యూమంత్రిగారు వెంటనే ఉత్తర్వులు 4-20 p.m.

జారీచేయాలని కోరుతున్నాను. అంతేకాకుండా పొలాలకు నీరు అందివ్వడానికి గాను లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీములు యీ ప్రభుత్వం చేపట్టాలని. ఆ విధంగా కరీంనగర్ వంటి మెట్ట ప్రాంతాలకు కృష్ణా, గోదావరి నదులనుంచి శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు నుంచి నీటని తీసుకోవాలి. మా కరీంనగర్ ప్రాంతానికి శ్రీరాంపాదసాగర్ ద్వారా 4, 5 లక్షల ఎకరాలకు నీరు వస్తుందని అన్నారు. కాని దానిలో 3/4వ వంతు నీరు కూడా యిప్పటికీ సరఫరా కావడంలేదు. ఈ లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీములద్వారా పొలాలకు నీరు యిచ్చినట్లయితే రాష్ట్రంలో కరువు పరిస్థితిని నివారించే అవకాశం ఉంది. ప్రతిసారి అనావృష్టి ఏర్పడడంవల్ల బోర్ వెల్స్ ఎక్కువగా త్రవ్వడంవల్ల యీ భూగర్భ జలాలు కూడా తగ్గిపోవడం జరుగుతోంది. దానివల్ల ప్రతి సంవత్సరం బోర్ వెల్స్‌కు ఖర్చుచేసే 8, 10 కోట్ల రూపాయలు కూడా వృధా అవుతున్నది. దానికి బదులు ఆ డబ్బును యీ గ్రామాలలో ప్రొటెక్టడ్ వాటర్ సప్లయి స్కీములను తీసుకోవాలి. దానివల్ల మనం గ్రామాలలో మంచినీటి సదుపాయము కలుగజేయవచ్చును. ఒక్కొక్కదానికి ఒక మైనర్ ఇరిగేషన్ స్కీము కయ్యే 50 వేల రూపాయలతో యీ బోర్ వెల్స్ త్రవ్వడం వల్ల ఏమీ ప్రయోజనం ఉండడంలేదు. కాబట్టి యీ ప్రొటెక్టడ్ వాటర్ స్కీములకు ప్రభుత్వం ప్రాధాన్యం యివ్వాలని కోరుతున్నాను. రెండవ విషయం ఏమిటంటే పశువులకు మేత కొరకు కోస్తా జిల్లాలనుంచి రాయలసీమ ప్రాంతానికి, తెలంగాణా ప్రాంతాలకు లారీలలో గడ్డి తీసుకువస్తున్నారు. కాని ఏవో 4 లారీల గడ్డి తీసుకువచ్చినందువల్ల లక్షలాది పశువులకు మేత సప్లయిచేయలేము. ఏదో అనావృష్టి టైములో పశువులకు మేత వేయడం కాకుండా శాశ్వత పరిష్కార మార్గం ఆలోచించాలి. దానికొరకు అడవులలో వర్షాకాలంలో మొలచిన గడ్డిని కోయించి దానిని రిజర్వు చేస్తే చాలా తక్కువ ఖర్చుతో యీ ఫాడర్‌ను ప్రిజర్వు చేసుకోవచ్చును. దీనికి సైంటిఫిక్‌గా ఏ విధంగా చేయాలో ప్రభుత్వం ఆలోచన చేసి తగు చర్యలు తీసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. దీనికి సాయిల్ పిట్స్‌లాంటివి ఏర్పాటుచేస్తే బాగుంటుంది. ఆవిధంగా ప్రభుత్వం ఎండా కాలంలోకూడా అన్ని ప్రాంతాలకు యీ ఫాడర్‌ను పశువులకు మేతకొరకు యివ్వవచ్చును. ఇపుడు అనావృష్టి సమయంలో కరువు పనులకు డబ్బు సెంట్రల్ గవర్నమెంటువారు యిచ్చినా, స్టేటు గవర్నమెంటువారు యిచ్చినా గాని దానిని వృధాగా ఖర్చుచేయకూడదు. దానిని శాశ్వత పరిష్కారము కొరకు ఖర్చు చేస్తే మంచిదని అపుడే పశువుల మేతకొరకు భయపడవలసిన అవసరం ఉండదని తెలియజేస్తున్నాను ఈ అనావృష్టి వచ్చినపుడు పంటల నష్టాలను కూడా నివారించుకోవలసిన అవసరం ఉంది. రైతులకు యిచ్చే లోన్సుమీద వాయిదాలను పెంచడం జరుగుతోంది కాని రైతుల అప్పుల బాధలను తీర్చలేకపోతున్నాము. కాబట్టి శాశ్వత పరిష్కారం కొరకు రైతులకు యిచ్చిన అప్పులను రైటాఫ్ చేసే విధానం ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. అందువల్ల రైతులకు ఉన్న రుణభారం పోతుంది. ఆవిధంగా క్షామ ప్రాంతాలలో ఉన్న రైతులను ప్రభుత్వం ఆదుకోవాలని కోరుతున్నాను. నేను సూచించిన యీ సూచనలను ప్రభుత్వం దృష్టిలో ఉంచుకొని

అనావృష్టి ప్రాంతాలలో కరవు నివారణకు త్వరమే చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను

శ్రీ వడ్డే రంగారావు (బందరు) :— అధ్యక్షా, యీ కరువు కాటకాలకు మన ఆంధ్రప్రదేశ్ చాలా సార్లు గురి అవుతున్నది. మన రాష్ట్రంలో పంచిసిరు దొరకడ లేని వర్షాలు లేవని నేను ప్రతిసారి వింటున్నాము అందువల్ల ఇవుడు అధ్యక్షుల వారు యిచ్చిన తక్కువ టైములో నా అభిప్రాయాలు యీ ప్రభుత్వానికి చెప్పదలచుకున్నాను. ముఖ్యంగా యీ కరువు నివారణ చర్యలు తీసుకోవలసింది గత 30 ఏళ్ళుగా స్వాతంత్రం వచ్చిన తరువాత ఏలిన ప్రభుత్వం పైన ఉంది. కాని 30 సంవత్సరాలుగా మనం ఎక్కడ ఉన్నామో అక్కడే ఉంటున్నాము. మనం ఈ కరువు కాటకాలను ఎదుర్కోవడానికి దూరదృష్టితో ఒక పథకం ప్రకారంగా చూడాలి కాని ఏదో కరువు వచ్చినప్పుడల్లా ఆ ప్రభుత్వం అంతో యింతో ప్రభుత్వం డబ్బు ఖర్చుపెట్టకండి ల్లు యీ కరువు కాటకాలు తీరవు మన దేశంలో ఉన్న ముఖ్య నదులను కలపాలి. ముఖ్యంగా ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని కృష్ణా - గోదావరి నదులను కలిపి ఆ నీరు ఎక్కడ అవసరమో అక్కడ నీటిని అందివ్వాలి కాని యీ పని యింతవరకూ కార్యరూపం దాల్చ లేదు. గోదావరి నదిపై పోలవరం వద్ద ఆనకట్ట కడితే ఆ నీటిని కృష్ణకు మళ్ళించి కృష్ణ నీటిని రాయలసీమకు అందించే మార్గం చూస్తే రాయలసీమ ప్రజలకు మేలు జరుగుతుంది. మంచి 4-30 p.m.
నీటిని సప్లయి చేయడానికి వీలవుతుంది. అలాంటి రోజున మనం గొడ్లను కటిక దుకాణాలకు తరలించవలసిన అవసరం లేకుండా పోతుంది. 1982 వ సంవత్సరంలో నేను ఒక ఇంజనీర్‌తో కలిసి ప్రయాణం చేసినప్పుడు ఆయన మనం మంచి నీటిని గనుక జాగ్రత్తగా పెట్టుకోకపోతే మంచినీటి సమస్య ఎదుర్కోక తప్పదని అన్నారు. ఈ రోజు వర్షపాతంతో వచ్చిన నీటిని కానీ నదులలో పారే నీటిని కానీ క్రమబద్ధ చేసి నిలువుకోగలిగిననాడే ఈ కరువుకాటకాలను ఎదిరోక్క గలుగుతాము తప్ప తాత్కాలికంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వారు, కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు 40, 60, 100 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టినా ఫలితం లేదు. అదే విధంగా ఎక్కడో వర్షం కురుస్తున్నది నీరువస్తున్నది.ఆనీటిని వృధా కాకుండా ఎక్కడికక్కడ భూమిలోకి ఇంకిపోవడము కానీ చిన్న, చిన్న చెరువులను త్రవ్వి కానీ ఎక్కడి కక్కడ ఎంత నీరు అవసరమో ఏ ప్రాంతానికి ఏమి చేయాలో ఒక ప్లాన్ తీసుకొని కమిటీ నిర్ణయించిన నిర్ణయం ప్రకారంగా ప్రతి చుక్క నీటిని కంట్రోల్ చేయాలి. ప్రభుత్వం వారు వేసిన బోర్లు అన్నీ వృధాగా పాడయిపోయి వున్నవి. ప్రభుత్వం ఖర్చుపెట్టే ప్రతి పైసా కూడా వేస్టు అయిపోతున్నది. ఇప్పుడన్నా చిన్న, చిన్న మురుగు కాలువలకు లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీము పెట్టినట్లయితే ఎక్కడ కూడా నీటికి కరువు లేకుండా చేసే అవకాశమున్నది. ఆ స్కీము కూడా ప్రభుత్వం తీసుకోలేదు. 10 సంవత్సరాల క్రిందట గోదావరి బ్యారేజ్ దెబ్బతిని 1986 వ సంవత్సరంలో బ్యారేజ్ కొట్టుకుపోయి కోటానకోట్ల రూపాయల నష్టం వాటిల్లినది ఏమి ప్రయోజనం? ఆ ఇంజనీర్లు ఏమి అయ్యారు? ఎస్. ఇ. దగ్గర నుంచి సి. ఇ. వరకు ఆ ప్రాంతంలో వుంటున్నారు కనీసం దీని గుర్తించలేకపోయారంటే మనం ఎక్కడ వున్నాము? ఎటు ప్రయాణం చేస్తు

న్నాము ? మన పరిపాలన యొక్క బాధ్యత ఏమిటి ? మనం ఎంత బాధ్యత తీసుకొంటున్నా మనే దానికి ఇదే నిదర్శనము. మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో మూడు ప్రాంతాలలో వర్షాలు లే. కరువు కాటకాలతో అల్లాడిపోతూవున్న పరిస్థితి వున్నది ఒక్క ప్రాంతమే సస్యశ్యామలంగా వుండి అన్నపూర్ణగా పేరుపొంది ధాన్యం పండించి అందరికి అందించే ప్రాంతంగా వుంది. నేను ఇప్పుడు రెండు సూచనలు చేయదలచుకున్నాను. ఒక సూచన ఏమిటంటే ఎవరు ఏ పార్టీ అయినా కలిసి పార్టీలతో నిమిత్తం లేకుండా ఒకే తాటిపైన నిలబడి పోలవరం ప్రాజెక్టును తీసుకవచ్చి నిర్మాణం చేసిననాడే మనకు మోక్షము కలుగుతుంది దానిని ప్రభుత్వం బాధ్యతగా తీసుకోవాలి మనం చిన్న, చిన్న రైతులందరికి

(Sri C. Ananda Rao in the Chair)

కూడా అనేకమైన రుణాలు ఇస్తున్నాము. ఈ కరువుకాటకాలతో వుండే ప్రాంతాలలో గొడ్లకు మేత లేదు. తినడానికి తిండి లేదు. అలాంటి వారికి ఏదయినా పని కల్పించలేకపోయాము. ఇన్ని కారణాల చేత రైతులు తిరిగి బ్యాంకులకు వారు తీసుకున్న రుణాలు చెల్లించే పరిస్థితిలో లేదు. కాబట్టి ప్రభుత్వం ఏదో ఒక విధంగా—ధనవంతులయిన రైతుల విషయంలో ఏ విధంగా వున్నా నాకు అభ్యంతరం లేదు చిన్న, చిన్న రైతుకు ఇచ్చిన రుణాలను అన్నిటిని మొత్తంగా రద్దు చేస్తే తప్ప ఇంకో విధంగా వాళ్ళను మనం ఆదుకోలేము. వాళ్ళు ఒక్కచిక్కి అనేక ఇబ్బందులకు గురి అవుతున్నారు. వాళ్ళు పడే బాధలను మనం ప్రాక్టికల్‌గా చూస్తూన్నాము ఈ బాధలనుంచి రైతు సోదరులను కడతేర్చాలని, ఇలాంటి క్రొత్త స్కీములను ప్రభుత్వం తీసుకొని ప్లాన్ ప్రకారంగా కార్యక్రమాలను ముందుకు తీసుకొనిపోయి కరువు కాటకాలను సిద్ధాంతరీత్యా అడ్డుకొనడానికి ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతూ అలా ప్రభుత్వం చేస్తుందని నమ్ముతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :— అధ్యక్షా, ఇది చాలా దురదృష్టకరమైన విషయం. ఇన్ని సంవత్సరాలుగా మన రాష్ట్రంలో కరువు కొనసాగుతూ వుంటే మన రాష్ట్రం శాసనం చేసే సభలో దీనిగురించి ఆషామాషీగా మాట్లాడుకొని మేముమాట్లాడామని సంతృప్తిని మిగుల్చుకొని మన కంఠశోషను బైట పెట్టుకొని వెళ్ళిపోవడము జరుగుతున్నది. కానీ దీని ముందు ఏమి జరిగింది? కరువు నివారణ కొరకు ఏమి చర్యలు జరగబోతున్నాయన్నది ఒకసారి వెనుకకు తిరిగి చూస్తే ఎక్కడ వేసిన గొంగళి అక్కడనే వున్నట్లు కనపడుతున్నది. మొన్న రెండవసారి చర్చ ప్రారంభించినప్పుడు అదే చైర్‌లోనుంచి తమరు మాట్లాడితే కరువు తీరుతుందా అని అన్నారు. నేను తమరికి గుర్తు చేయాలి అనుకొంటున్నాను. తమరు ఏ ఉద్దేశ్యంతో అన్నారో కానీ అది మాత్రం వాస్తవమే అనిపిస్తున్నది. అధ్యక్షా, మరి మాట్లాడితే కరువు తీరదు అరిస్తే, బాధపడితే, అరిస్తే కరువు తీరదు. మరి ఏమి చేయాలంటారో సెలవిస్తే దానికయినా సిద్ధపడతాము. అనేకసార్లు ఈ శాసన సభలో కరువు గురించి వాగ్దానాలు యివ్వడం జరిగింది ముఖ్యమంత్రిగారు, మంత్రులు, సభ్యులు చెప్పారు అయ్యా కరువు కోసం కేంద్రాన్ని మనం సహాయం అడిగినాము. ఆ సహాయం తగిన మోతాదులో అందకుండా సవతితల్లి ప్రేమను చూపినట్లు మనకు ఏదో కొంత భిక్షం యిచ్చినట్లుగా మనలను సంతృప్తి పరచడానికి ప్రయత్నం

చేస్తున్నది. కాబట్టి రాష్ట్రంలో ఈ కరువు నివారణ కోసం అవసరమయ్యే నిధులను సంపాదించడం కోసం కేంద్రం మీద ఒత్తిడి తెచ్చేందుకు అందరం కలిసి పోరాడుదాము. అవసరమయితే పార్లమెంటులో అందరిని నిలదీసి మనకు కావలసిన ఫండ్స్ తీసుకువచ్చి మనం రిలీఫ్ చేసుకొందాము. దానికి కాంగ్రెస్ సభ్యులు కూడా ముందుకు రావడం జరిగింది. మరి ఎందుచేతనో మన రాష్ట్రాన్ని నడుపుతున్న ప్రభుత్వాధినేతలు మన ముఖ్యమంత్రిగారు ఎందుకు నిర్ణయం చేయడం లేదు? ఆ ప్రస్తావనం కేంద్రంమీద అరవడం అనేది కూడా మంచిది కాదు. అరవకుండా ప్రతిపక్షాలు అన్నిటిని, మిగతా పార్టీల నాయకులందరిని సంప్రదించి ఏదయినా చర్య తీసుకుంటే సాధించేదానికి అవకాశం వుండేదేమో. కానీ ఆ వుద్దేశ్యం ప్రభుత్వానికి కనపడడం లేదు. కేంద్రంతో పోరాడడానికి అందరం కలిసి ఢిల్లీకి వెళ్ళి అక్కడ బైఠాయించి కావలసిన నిధులు తీసుకరావడానికి ప్రయత్నం చేద్దాము. అంతమాత్రం చేత ప్రభుత్వ బాధ్యత తీరిపోతుందని కాదు. 680 కోట్ల రూపాయలు యివ్వాలని కేంద్రాన్ని మనం అడిగితే వారు 32 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే ఇచ్చినారు. అందువలన మేము ఏమి చేయాలని ప్రభుత్వం అంటున్నది. మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కరువు కొరకు ఖర్చు పెట్టింది ఏమిటి? కరువు విలయతాండవం చేసి, అత్యంత స్థాయికి చేరుకున్నది. ఎవరూ వూహించలేని దుర్భిక్ష పరిస్థితి ఏర్పడింది. మన 23 జిల్లాలలో 19 జిల్లాలలో ఈ నాడు తీవ్రంగా కరువు పరిస్థితి ఏర్పడి వున్నది. కరువుకు గురి అయిన 19 జిల్లాలకు 44 లక్షల రూపాయలు ప్రభుత్వం యిచ్చినట్లు రిపోర్టులు చెబుతున్నాయి. 63 వేల మంది వ్యవసాయ కార్మికులకు వుపాధి అవకాశం లేకుండా పోయిందని కన్నీరు కార్చడం తప్ప ఏమయినా చేస్తున్నారా? ఈ రాష్ట్రంలో వున్న సన్నకారు రైతులకు, వ్యవసాయ కూలీలకు ఏ విధమైన ఉపాధిని కల్పించారు? 45 లక్షలమంది రోడ్డుపాలు అయితే వాళ్లకు ఉపాధి కల్పించడానికి ఏ మాత్రం ఆలోచన కూడా మీరు చేసినట్లు కనబడదు. నిజంగా మీకు చిత్తశుద్ధి అనేది వున్నదా? శ్రీశైలం రైట్ బ్యాంక్ కెనాల్ 1983లో శాంక్షన్ అయింది. ఆ వర్క్ యిప్పటికి, యింకా, నత్త నడక నడుస్తున్నది. ఇప్పటివరకు ఏ మాత్రం పూర్తి చేశారు? నిజంగా చిత్తశుద్ధి వున్నదా? ఎవరు అడ్డుకుంటున్నారు? అన్ని విధాలుగా అది (శ్రీశైలం రైట్ బ్యాంక్ కెనాల్) శాంక్షన్ అయింది. వనరులను సమకూర్చే ప్రయత్నం చేస్తున్నాము అన్నారు. ఎందుకని చేయలేకపోతున్నారు? వెంటనే చేయడానికి గాను తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటి? ఎడమ కాలువ సంగతి అందరికి తెలుసు. దాని వల్ల తెలంగాణా జిల్లాలకు ఎన్నో విధాలుగా అన్యాయం జరుగుతోంది. దాని గురించి ఆలోచించవలసిందిగా మనవి చేస్తున్నాను. మహబూబ్ నగర్ జిల్లా ఎడారిగా మారిపోయింది. నల్గొండ మొదలయిన జిల్లాలు కూడా అదే పరిస్థితిలో వున్నాయి. అయినప్పటికి ఎడమకాల్వను గురించి తీవ్రమయిన కృషిని చేయాలనే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి లేదు. కానీ రూ. 35 కోట్లు వెచ్చించి అట్టడుగున వున్న ప్రజలకు 2 రూపాయలకు కిలో బియ్యం, సాంఘిక సంక్షేమ కార్యక్రమాల క్రింద రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం పంచుతామని దాన్ని మీరు ప్రచార సాధనంగా వినియోగించుకుంటున్నారు. పాలుకు రూ. 35 కోట్లు 4-40 p.m.

వెచ్చించడానికి మీకు ఎక్కడ నుంచి డబ్బు వస్తున్నది? శేట్లు పెంచుతున్నారు. కరువులో వున్న రాష్ట్రాన్ని కాపాడడానికి మీ దగ్గర డబ్బు లేదా? అధ్యక్షా, కేంద్రం నుంచి డబ్బు రావాలని అంటున్నారు. డబ్బు ఖర్చు చేయండంటే మీ ఖజానా నుండి ఖర్చు చేయండి అని కాదు. నాన్‌ప్లాన్ బడ్జెట్ నుండి రూ 35 కోట్లను కేటాయించడం జరిగింది.

(బెల్)

అధ్యక్షా ఈ విషయంలో నేను యింకా ప్రారంభంలోనే వున్నాను. ఇంకా చాలా మాట్లాడవలసియున్నది. అధ్యక్షా, నేను ఒక విషయం మనవి చేస్తాను. కరువును గురించి చర్చించడం కోసమనే మనం సాయంకాలం సమావేశాన్ని పెట్టుకున్నాము. కరువు నివారణను గురించి చర్చించడానికి యిచ్చిన సమయాన్ని అయినా సద్వినియోగం చేసుకోవడానికి అవకాశం యివ్వండి, పది గంటల దాకా అయినా కూర్చుందాము. మాట్లాడడానికి సమయం యివ్వండి. మా కంఠశోష మిగులుతుంది, కానీ మీరు యిచ్చేది ఏమి లేదు కదా. చెప్పుకోవడానికి యినా అవకాశం యివ్వండి.

చైర్మన్ :—ఇప్పటికే టైమ్ 10 నిముషాలు దాటిపోయింది.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర:—అధ్యక్షా, తమరే 20 నిముషాల టైమ్ తీసుకున్నారు కదా. ఆ స్థానంలోకి (స్పీకర్ స్థానం) వచ్చే సరికి 10 నిముషాలే యిస్తామంటున్నారు.

(నవ్వులు)

అధ్యక్షా, 'వారుణీ వాహిని' ప్రోగ్రామ్ క్రింద రూ. 82 కోట్లు సారాయి కోసం, బాట్లింగ్ కోసం వెచ్చించవలసిన అవసరం ఏమి వచ్చింది? కరువు నివారణ కోసం, కార్మికులను, శ్రామికులను ఆదుకోవడానికి ఆ డబ్బు పనికి రాకపోయిందా. మీరు కరువు నివారణ కోసం తీసుకున్న చర్య ఒక్కటి కూడా కనబడడం లేదు. మీరు కరువు నివారణకు గాను నాన్‌ప్లాన్ క్రింద వున్న 10 శాతం డబ్బును ఖర్చు చేయండి. కానీ మీరు కరువు నివారణ కోసం ఆ డబ్బు ఏ మాత్రం వాడుకోవడం లేదు ఇన్‌ఫర్మేషన్ డిపార్ట్‌మెంట్ వారు ఏమి చేసినా, చేయకపోయినా, అడ్వర్‌టైజ్‌మెంట్స్ కోసం సంవత్సరానికి మూడు కోట్ల రూపాయలను కేటాయించుతున్నారు నాకు ఒకటి అర్థం కావడం లేదు, ఆలోచన ఏమిటి?

డ్రాట్ వర్క్స్ క్రింద మంచి నీటి కొరత వున్న ప్రాంతాలకు ట్యాంకర్స్‌తో నీరు పంపుతున్నారు. నగరంలో ఇదే పరిస్థితి కనుక కొనసాగితే, వచ్చే సంవత్సరం నగరం ఖాళీ చేసి పోయే ప్రమాదపరిస్థితి వున్నది. నగరాలలో వున్న వారు గ్రామాలకు వెళ్ళిపోతే అక్కడ పటుకు నీళ్లు వున్నాయా? లేవు. గ్రామాలలోని చెరువులు, బావులు ఎండి పోయాయి జనాలకు ఎక్కడకు వెడితే నీరు దొరుకుతుందో అర్థం కావడం లేదు. నీటి కొరకు మురికి కాలువలకు

వెళ్ళే పరిస్థితి ఏర్పడింది. నగరానికి మంచి నీటి కొరకు మంజీరా నీటిని తీసుకు వచ్చే ఆలోచన ఏమయింది ? మనం ఇంతవరకూ దాన్ని పూర్తి చేయలేక పోయినాము. నగరానికి మంచి నీటికొరకు, కృష్ణా నది నుండి, గోదావరి నుండి నీరును తీసుకు రావడానికి సంబంధించిన పథకం గురించి ఇంకా చర్చలు సాగుతున్నాయి కాని యింకా ఒక నిర్దుష్టమైన ఆలోచనకు ప్రభుత్వం రాలేకపోయింది. ఎక్కడ నుండి నీరు తెస్తారో ఈ సభలో అయినా చెబుతారా ? కృష్ణా, గోదావరి, ఈ రెండింటిలో ఎక్కడ నుండి నీరు తీసుకురావడానికి నిర్ణయం చేశారు? నగరంలో మంచి నీటి కొరతను నివారించడానికి ఎప్పటికి ప్రయత్నం చేస్తారు ? ఆలోచన శూన్యం. చర్చలను మటుకు యింకా కొనసాగిస్తాము. ముఖ్యమంత్రిగారు సభలో ఒక హామి కూడా యిచ్చారు. "ప్రతిపక్షాల నాయకులను పిలిపించి, నీటి ఎద్దడిని గురించి, దాన్ని తొలగించడానికి సమావేశం ఏర్పాటు చేస్తాము" అన్నారు ముఖ్యమంత్రి గారు. ఏది సమావేశం ? అఖిల పక్ష సమావేశాన్ని ఎందుకు జరపలేదో కారణం, మాటవరుసకు ఒక్క మాట కూడా చెప్పలేదు. హామీలను ఎందుకు అమలు చేయడం లేదు? ఆంధ్ర ప్రదేశ్ శాసనసభలోనే శాసనసభ్యుల మధ్యనే ఈ విధమైన హామీలను యిచ్చి నిలుపుకోలేకపోతున్నారు. పత్రికలలో యిచ్చిన ప్రకటనలను ప్రజలు ఏ విధంగా నమ్మగలరో ఆలోచించండి అధ్యక్షా, వచ్చే రెండు మూడు నెలలలో హైదరాబాదులో నీటికి కూడా రేషన్ మొదలు పెడతారు వర్షాలు లేక నీటి మట్టం పెరగలేదు. వర్షాల మీద ఆధారపడేట్లయితే ప్రత్యేకంగా మీరు యిచ్చేది ఏమిటి ? వర్షాలు వచ్చినా, రాకపోయినా నీటి అవసరం వుంది. ప్రభుత్వానికి నీటి వసతిని కలుగచేయవలసిన బాధ్యత వున్నది. నగరం పొల్యూట్ అయిపోయి చుట్టుపట్లగల భూములు ఎండిపోతున్నాయి. పొల్యూషన్ వల్ల జిల్లాలలో ఇండస్ట్రియలైజేషన్ వల్ల మిగతా చోట్ల కూడా భూమి బీటలు వారి పోతున్నది.

(బెల్)

చైర్మన్ :— అప్పుడే 15 నిముషాలు దాటి పోయింది.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :— ముప్పావు గంటలో 4 మంది మాట్లాడినారు. ఏమి క్లైమ్ యిచ్చారు ? మీరు 602 కోట్ల రూపాయల ప్లాన్ వేసుకున్నారు. ఎట్లా వచ్చాయి ? దానిని గురించి ఒక నిర్దుష్టమైన విధానమును అనుసరించవలసిన అవసరం వున్నది కరువును ఏ విధంగా తీర్చగలరో తమరు చెప్పండి, అధ్యక్షా. నేను మాట్లాడకుంటా, మీరు చెప్పేది వింటాను.

చైర్మన్ :— సూచనలను మీరే కదా యిచ్చేది, యివ్వండి.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :— అధ్యక్షా, ఇదే సభలో నేను అనేకసార్లు యిచ్చిన సూచనలను మీరు పట్టించుకున్నారా ? దృష్టిలో పెట్టుకున్నారా ? కరువునివారణ విషయంలో కేంద్రానికి వెళదామని సభ్యులు చేసిన సూచన గురించి మీరు మాట్లాడారా ? ప్రతిపక్షాలను పిలిచారా ? రాష్ట్రంలోని కాంగ్రెస్ నాయకులు కేంద్రంలో వున్న కాంగ్రెస్ వారి దగ్గరకు, మన రాష్ట్రానికి సరియయిన విధంగా

నిధులను కేటాయించని విషయంలో మీతో కలిసి వెళ్లడానికి, మీ వెనుక మేము నిలబడడానికి సిద్ధంగా వున్నాము అని చెప్పినప్పటికి ఆలోచించలేకపోయారంటే కరువును తీర్చే వుద్దేశం లేదని స్పష్టం అవుతోంది. అంతకంటే నేను ఏమి చెప్ప గలను. చేసిన సూచనలను మీరు అమలు చేయలేక పోయారు. నీటి కొరతను తీర్చడానికి గాను గ్రామాలలో ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ స్కీమ్‌ను పెట్టారు. ఆ స్కీమ్ క్రింద గ్రామాలలో ట్యాంక్స్ త్రవ్వారు. మన అధికార పక్షం ఎం.ఎల్.ఏలు ఒక ప్రాంతంలో తమ మామిడి తోటలోనికి 100 మీటర్ల పైప్ లైన్ పెట్టుకున్నారు. ఒక వైపున ప్రజలకు, పశువులకు, త్రాగడానికి కూడా నీరు లేకపోతే ప్రభుత్వం కలిగించినటువంటి వసతులను, అధికార పక్షం సభ్యులు దుర్వినియోగం చేస్తూ వుంటే, ఏ విధంగా ఆదర్శ ప్రాయంగా చేయగలమో, ఆలోచించవలసిందిగా మనవి చేస్తున్నాను. పశువుల కోసం గ్రాసం ఇస్తున్నాము 4-50 p.m. అంటున్నారు. వేన్‌లకు వేన్‌లు, లారీలకు లారీలు, ట్రాయిన్స్ ద్వారాను రాయలసీమ, తెలంగాణా జిల్లాలకు పంపిస్తున్నామంటున్నారు. పశుగ్రాసం ఎక్కడికి పంపిస్తున్నారో నేను ఈ సభాముఖంగా తెలియచేయాలనుకుంటున్నాను. రాయలసీమలో ఎక్కువ భాగం ఎక్కడికి తరలిస్తున్నారు అంటే హిందూపురానికి. మన ముఖ్యమంత్రిగారి నియోజకవర్గంలోని పశువులకు ఎక్కువ గడ్డిని తరలిస్తు న్నారు. అక్కడ ఉన్నటువంటి పశువులకే గడ్డి కరువయిందా? మిగతా చోట్ల పశువులు లేవా? ఇంకా అనంతపురం జిల్లాలోను, కడప జిల్లా, కర్నూలు జిల్లాల్లో ఎక్కడా పశువులు లేవా? కాని హిందూపూర్ నియోజకవర్గానికే ఎక్కువ మోతాదులో గడ్డి పోవడానికి కారణం ఏమిటి? ఏ విధమైన నిర్ధారణ చేసు కున్నారు అక్కడి పశువులే ఎక్కువగా ఎండి పోతున్నాయని? అది వాస్తవం కాదా? హిందూపూర్ నియోజకవర్గానికే ఎక్కువ గడ్డి పోతున్నదన్నది వాస్తవం కాదా? ముఖ్యమంత్రిగారు ఎం.ఎల్.ఏ అయిన నియోజకవర్గానికి కాదా? అయితే నేను మనవి చేసేది ఏమిటంటే గడ్డి అందరికి కావాలి; ముఖ్య మంత్రిగారి నియోజకవర్గానికే కాదు.

శ్రీ ఆర్. నారాయణరెడ్డి (మదనపల్లి) :—అధ్యక్షా, చిత్తూరు జిల్లాలోని పడమటి తాలూకాలలో మాకు సౌత్ ఈస్ట్ మాన్‌సూన్, నార్త్ ఈస్ట్ మాన్‌సూన్, రెండింటి వల్ల వర్షాలు లేక, చాలా స్వల్పముగా వచ్చినా, మూడు నాలుగు సంవత్సరాలుగా వర్షాలు లేవు. మా చెరువులు, ప్రికేరియస్ టాంక్స్ మూడు నాలుగు సంవత్సరాల నుండి వర్షాలు లేక ఎండిపోయి ఉన్నాయి. కొద్ది పాటి వర్షాలు వచ్చినా నిండకుండా ఉన్నాయి. దీనికి ప్రభుత్వానికి చర్యలు తీసుకోడానికి కొన్ని సూచనలు ఇస్తున్నాను. ఇప్పుడు ఉండే చెరువులకు తూముల ద్వారా ప్రవహించేందుకు పర్క్యులేటింగ్ సిస్టమ్ పెడితే కొన్నాళ్ల సబ్‌సాయిల్ వాటర్ ఇంప్రూవ్ అయ్యేదానికి పైన చెక్ డామ్స్ 150 గజాల దూరములో కడితే వచ్చే వర్షం నీరు ఇంప్రూవ్ అవుతుంది. దీని వల్ల బోర్స్, ఇన్‌వెల్ బోర్స్, సర్‌ఫేస్ బోర్స్ వ్యవసాయానికి ఉపయోగపడే దానికి వీలుంటుంది. వీకర్ సెక్షన్స్‌కి చాలా భూములు

మెట్ట ప్రదేశాలలో యిచ్చారు. వర్షాలు లేవు కాబట్టి ప్రభుత్వం స్ప్రింక్లర్ ఇరిగేషన్ సిస్టమ్ పెడితే డ్రై క్రాప్స్ పెట్టేదానికి అవకాశం వుంటుంది కాబట్టి ఈ ప్రభుత్వం ఆలోచించి స్ప్రింక్లర్ ఇరిగేషన్ మెట్ట ప్రాంతాలలో ఏర్పాటు చేసి వీకర్ సెక్షన్స్‌కి సహాయం చేయాలని కోరుతున్నాను. డిక్లరేషన్ ఆఫ్ డ్రౌట్ మండల్స్ అండ్ నాన్ డ్రౌట్ మండల్స్ అంటున్నారు. మా జిల్లాలో కలెక్టరుగారు నా నియోజకవర్గంలోని 4 మండల్స్‌లో రెండు మండల్స్ డ్రౌట్ మండల్స్ అని, రెండు నాన్ డ్రౌట్ మండల్స్ అని డిక్లేర్ చేశారు. దానివల్ల ఫర్దర్ లోన్స్ గ్రాంట్ చేయడం లేదు. ఇది చాలా పిక్యూలియర్‌గా వుంది. డిక్లరేషన్, నాన్ డిక్లరేషన్‌ను డ్రై క్రాప్స్ ఈల్డ్‌ను బట్టి చేస్తున్నారు. కొన్ని ప్రాంతాలలో కొంత గ్రౌండ్‌నట్ సబ్‌సాయిల్ వాటర్ వల్ల పండితే డ్రౌట్ మండల్ కాదంటున్నారు. ఈ నాన్ డ్రౌట్ మండల్స్‌లో కోపరేటివ్ లోన్స్ రీ పేమెంట్ చేయాలి. రైతులు చాలా బాధపడుతున్నారు. ప్రభుత్వం యిది కూడా గ్రహించి సహాయము చేయాలని కోరుతున్నాను. సబ్సిడైజ్డు సీడ్, ఫెర్టిలైజర్స్‌ను అగ్రికల్చర్ డిపార్ట్‌మెంటు వారు యిస్తున్నారు. గ్రామాలలో పెద్ద రైతులు, బినామీ రైతులకు యిస్తున్నారు. స్మాల్ ఫార్మర్స్‌కి దొరకడం లేదు. వారు వి.డి.వో.లను తీసుకుని ఈ డిస్ట్రిబ్యూషన్ కలిసిచేస్తే అసలు రైతులను ఐడెంటిఫై చేసే దానికి వీలుంటుంది కాబట్టి ఇలాచేసి స్మాల్ ఫార్మర్స్‌కి తగు సహాయం చేయాలని కోరుతున్నాను. కోపరేటివ్ లోన్స్ రీ పేమెంట్ గురించి చాలామంది చెప్పారు. తమిళనాడు, కర్నాటక రాష్ట్రాలలో ఇంటరెస్ట్ రీ పేమెంట్ కంప్లీట్‌గా తీసేసారు. మన కరువు ప్రాంతాలలో కూడా ఇటువంటి ఇంటరెస్టును తీసేస్తే రైతులకు చాలా సహాయం చేసినట్లు అవుతుంది. క్రాప్ ఇన్సూరెన్స్ విషయములో ఈ క్రాప్ ఇన్సూరెన్స్ స్కీమ్‌పెట్టి పేద రైతులను ఆదుకోవాలనే సూచన చేస్తున్నాను ఈ ఫాడర్ స్కీమ్ రైతులకు యిచ్చేదానికి పెట్టారు. ట్రెయిన్స్‌లోనే కాకుండా 10 మంది రైతులు లారీలలో తెచ్చుకోనే దానికి ప్రభుత్వం ట్రాన్స్‌పోర్టుకు సబ్సిడైజ్డు సదుపాయం కల్పిస్తే రైతులు ఎండుగడ్డి తెచ్చుకోనే దానికి వీలుకలుగుతుంది. మినీ పి.డబ్ల్యు.ఎస్. స్కీముల విషయములో మా ప్రాంతములోని గ్రామాలలో అక్కడ బోర్స్ వడే అవకాశం లేదు. లో లెవెల్ ఏరియాస్‌లో మిని పి.డబ్ల్యుఎస్. స్కీమ్స్ పెడితే చాలా బాగుంటుంది. ప్రొద్దునే కూలీ, నాలి చేసుకోనే వారు నీరు తెచ్చుకోనే దానికి 10, 11 గంటలు అయి వారు కూలీ పనికి పోయేదానికి యిబ్బంది కలుగుతోంది. కాబట్టి అటువంటి గ్రామాలను ఐడెంటిఫైచేసి మిని పి.డబ్ల్యు.ఎస్. స్కీమ్స్ సదుపాయం చేస్తే బాగుంటుంది. అగ్రికల్చరిస్ట్స్‌కి ఎలక్ట్రిసిటీ కనక్షన్ విషయములో పెద్ద యిబ్బంది కలుగుతోంది. ఒక పోల్, రెండు పోల్, మూడు పోల్స్ అని ప్రిఫరెన్స్ పెట్టడం వల్ల 1980 లో 4, 5 పోల్స్ కావలసిన కన్‌స్యూమర్స్‌కి యిప్పుడు వచ్చే అవకాశం లేదు. 1, 2, 3 పోల్స్ ఫస్టు ప్రియారిటీలో వుండే వారికి యిచ్చారు. 4, 5 సంవత్సరాలకి ముందు 4, 5 పోల్స్ కావలసిన కన్‌స్యూమర్‌కి కూడా యివ్వాలని కంప్లీట్ వర్క్స్ సాంక్షన్

చేస్తూ పెద్ద ఎత్తున ప్రభుత్వం చేయాలని, నేను చెప్పిన సూచనలను ప్రభుత్వం వారు గమనించి రైతులకు సహాయం చేయాలని కోరుతూ యింతటితో విరమించు కుంటున్నాను.

శ్రీ వై. నారాయణస్వామి (తాడేపల్లిగూడెం) :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు కురిసిన వర్షాలవల్ల కొన్ని ప్రాంతాలలో ఉపశమనము కనిపించినా గత మూడు సంవత్సరాల నుంచి వర్షాభావంవల్ల మన రాష్ట్రంలోని ప్రజలు, రైతులు ఎన్నో కష్టాలకు గురవుతున్నారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తాత్కాలిక కరువు పనులు చేపట్టినందుకు నేను ఈ ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను. ముఖ్యముగా మంచినీటి ఎద్దడి ఉన్న ప్రాంతాలలో యుద్ధ ప్రాతిపదిక మీద మంచినీటిని సరఫరా చేసినందుకు, అదేగా రాయలసీమ జిల్లాలకు కోస్తా జిల్లాల నుంచి పశుగ్రాసం సరఫరా చేసినందు నేను ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తూ, ముఖ్యముగా పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని నా నియోజకవర్గం ప్రాంతములో ఉన్న కొల్లేరు నుంచి రైతులు ఉచితముగా ఒక రైల్ లోడ్ పశుగ్రాసం యిచ్చినందుకు

3-00 p.m. ఆ రైతులను ఈ సభాముఖంగా అభినందిస్తున్నాను అదే విధంగా లాంగ్ టర్మ్ ప్లాన్ చూస్తే, కేంద్ర ప్రభుత్వం పెద్ద ఎత్తున నిధులను మంజూరు చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. ఎందుకంటే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పట్లా, ఇక్కడి ప్రజల పట్లా కేంద్రం చిన్న చూపు చూస్తున్నదని చెపుతున్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం పెద్ద ఎత్తున నిధులను మంజూరు చేస్తే లాంగ్ టర్మ్ లోని అనేక పథకాలను చేపట్టడానికి వీలుంటుంది. రాష్ట్రంలో సహజంగా జలాధారాలు, నీటి వనరులు ఉన్నప్పటికీ రాష్ట్రం కరువుకి గురి అవుతోంది. కరువును తగ్గించడానికి, మినిమైజ్ చేయడానికి అవకాశం ఉంది గౌరవ సభ్యులు రంగారావు గారు మాట్లాడుతూ గోదావరి నీరు ఇప్పటికీ 80 శాతం సముద్రంలోకి పోతోందన్నారు. స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 38 సంవత్సరాలు దాటినా కూడా, గోదావరి మీద సరయిన రిజర్వాయరు కానీ పెద్ద ప్రాజెక్టు కానీ కట్టుకోలేక పోయాము. పోలవరం రిజర్వాయర్-కం-బ్యారేజి చేపట్టాలని రాష్ట్రప్రభుత్వం అనుకొన్నా, ఇంతవరకూ టెక్నికాలిటీస్ ని చూపి, కేంద్రం మంజూరు చేయక పోవడం శోచనీయం. గోదావరి మీద ప్రాజెక్టు వస్తే, కోస్తా ప్రాంత మెరక భూములకు నీటి సౌకర్యం కలుగుతుంది. విశాఖపట్టణం, తూర్పు, పశ్చిమ గోదావరి జిలాలకు, కృష్ణా జిల్లాకు, ఇతర జిల్లాలకు నీటి సరఫరా చేయవచ్చును. వర్షాభావం వలన పంటలు పండే అవకాశం లేని చోట్లకు, భూగర్భ జలాలను వినియోగించుకొనే నిమిత్తం బోర్సుకి పంపుసెట్ల సౌకర్యం కల్పించాలి. వీటికి ఎలక్ట్రిసిటీ కనెక్షన్లను ఇవ్వాలి. టార్గెట్ పెట్టడం వలన సకాలంలో ఎలక్ట్రిక్ కనెక్షన్లని ఇవ్వలేకపోతున్నాము. రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ఆ టార్గెట్ ని పెంచి త్వరితంగా బోర్సుకి కరెంటు కనెక్షన్స్ ఇప్పించాలి. అందుకు గాను కావలసిన పోల్స్ కానీ ట్రాన్స్‌ఫార్మర్లని కానీ చక్కగా, క్రమంగా ఇస్తే, భూగర్భ జలాలను ఉపయోగించుకొని పంటలు పండించవచ్చును. రెవెన్యూ శాఖా మాత్యుల దృష్టికి ఒక ముఖ్య విషయం తెస్తున్నాను. గత సంవత్సరంలో

ఎక్కడైతే వర్షాభావం వలన ముఖ్యంగా పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో, కరువు ప్రాంతాలుగా డిక్లేర్ చేసినా, ఆ మండలాల రైతుల నుంచి నిర్బంధంగా కోఆపరేటివ్ లోన్స్, బ్యాంక్ లోన్స్ వసూలు చేస్తున్నారు. అంతే కాక, పంటల భీమా పథకం క్రింద 2 శాతమో, 3 శాతమో ప్రీమియం వసూలు చేశారు. కానీ కరువుగా డిక్లేర్ చేసిన మండలాలలో కూడా ఆ భీమా పథకం క్రింద రైతులకు సహాయం అందజేయలేదు కనుక భీమా కంపెనీ వారితో మాట్లాడి, కరువు ప్రాంతంగా డిక్లేర్ చేసిన మండలాలలోని రైతులకు ఈ పంటల భీమా పథకం ద్వారా తగిన సహాయం చేయాల్సిన బాధ్యత ఉంది మండలాన్ని ఒక యూనిట్‌గా తీసుకోవడం వల్ల రైతులు నష్టపడుతున్నారు. ప్రకృతి వైపరీత్యాల వల్ల నష్టపోయేది మండలం అంతా ఉండక పోవచ్చును. కొన్ని చోట్ల మాత్రమే ఉండవచ్చును. కను కొన్ని గ్రామాలను ఒక యూనిట్‌గా తీసుకొని అక్కడి రైతులకు ముఖ్యంగా ప్రకృతి వైపరీత్య వల్ల నష్టపోయిన రైతులకు ఈ భీమా సౌకర్యాన్ని కలిగించాలి. మన రాష్ట్రంలో చిన్న తరహా, మధ్య తరహా ప్రాజెక్టులను చూస్తే కొన్ని వందల ఎకరాల భూమి సాగవుతోంది. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో 1977 లో పునాది వేసినా, ఇంత వరకూ ఎర్రి కాలువ పూర్తి చేయలేదు అది మధ్యతరహా ప్రాజెక్టు. అది పూర్తి చేస్తే 20 వేల ఎకరాలకు పైగా భూమి సాగులోకి వస్తుంది దుర్భిక్ష ప్రాంతానికి నీటి సరఫరా కూడా అవుతుంది కనుక ఇటువంటి చిన్న తరహా, మధ్య తరహా ప్రాజెక్టులకు ప్రయారిటీ ఇచ్చి, పూర్తి చెయ్యాలి. ముఖ్యంగా ఈ ప్లాన్ ప్రయారిటీలు బాలెన్స్‌గా లేవు. ఓంకార్ గారు మాట్లాడుతూ చెప్పారు. రాష్ట్రం అభివృద్ధి చెందాలన్నా, కరువు నుండి రక్షించబడాలన్నా, ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు, ఎలక్ట్రికల్ ప్రాజెక్టులకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చి, రాష్ట్రమును అన్ని రంగాలలో అభివృద్ధి చెందేట్లుగా చేయాలి. వాటికి ప్రాధాన్యత ఇస్తేనే. ఆ రకమైన అభివృద్ధికి అవకాశం ఉంటుంది. నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను

శ్రీ ఎం. ఆదినారాయణ రెడ్డి (కందుకూరు)—అధ్యక్షా, కార్యక్రమానికి గా బోయే ముందు ఎప్పుడో కొద్ది సమయాన్ని ఉపయోగించుకొనే సభ్యులకు బెలు కొట్టకుండా, సమయం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

ఈ కరువును గురించి సభ్యులు మాట్లాడుతూ తమ ఆందోళన వెలిబుచ్చారు. ముఖ్యంగా ఈ కరువు అనేది మూడు సంవత్సరాలుగా కంటిన్యూ కావడానికి కారణం ఏమిటో నాకు అర్థం కావడం లేదు పురాణాలను పరిశీలిస్తే, ఈతి బాధలు పాలకుల అవినీతి వలన వచ్చేవి అని ఉంది. కనుక పాలక వర్గంలో పొరపాటు జరుగతోందా? ఎందుకు వస్తోంది అనేది తెలియడం లేదు నా దృష్టిలో కరువు రెండు రకాలు. ఒకటి ప్రకృతి బీభత్సం వలనా రెండోది మానవ నిర్మితమైన కరువు. ప్రకృతి వలన అయితే వేరే విషయం. మానవ నిర్మిత కరవులకు కారణాలను తమ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా కరువు కాటకాలు సంభవించినప్పుడు, ఎటువంటి ముందు చూపు లేని ప్లాన్ మన

వద్ద ఉండడం వల్ల, వాటిని ఎదుర్కోలేకపోవడం జరుగుతోంది. మైనర్ ఇరిగేషన్ చెరువులలో కానీ, మీడియం ఇరిగేషన్, మేజర్ ఇరిగేషన్ చెరువులలో లభ్యం అయ్యే నీటి ప్రమాణం ఎంత ఉంది? ఎంత పైరు సాగు చేసుకోవచ్చు అనే సమాచారం రైతులకు అందజేయకపోవడం వల్ల, రైతులు దీర్ఘకాలిక పైర్లు వేయడం, నీరు లేక ఎండిపోవడం అవుతోంది. చెరువులో నీరు ఇంతకాలానికి సరిపోతుంది అనేది వారికి చెబితే, షార్టుటర్మ్ క్రాప్స్ వేసుకోవడానికి వీలుంటుంది. పంచాయతీరాజ్ డిపార్టుమెంట్ వద్ద వారికి సంబంధించిన చెరువుల మెమోరాయిడ్స్ పట్టిక లేదు. అది లేనప్పుడు ఎంత కెపాసిటీ నీరు ఉంటుంది ఎంత సాగు చేసుకోవచ్చును అనేది ఎట్లా చెబుతారు? నా నియోజక వర్గంలో రెండు బ్లాకులలో రెండు, మూడు సంవత్సరాల నుంచి అక్కడి చెరువుల మెమొరాయిడ్స్ ఇవ్వమని అడుగుతున్నాను. కానీ వారి వద్ద లేదు. ఇంటువంటివే మానవ నిర్మిత కరువులుగా ఉంటాయి. సక్రమమైన వాటర్ మేనేజిమెంటు లేదు నీరు నిలవ చేసే తూములు నుంచి నీరు కారుతుంది. సక్రమంగా రిపైర్ చేయడం అనేది మరచారు. స్ట్రక్చర్ రిపైర్ చేస్తే దాని వల్ల వచ్చే ఆదాయం కంటే కట్టల మీద మట్టి వేస్తే ఎక్కువ వస్తుంది అనుకుంటారు. ఈ కరువు వచ్చినప్పుడు కొందరికి ఆనందంగా ఉంటుంది. అధికారులకు, కంట్రాక్టర్లకు సంతోషం. కానీ పూర్తిగా సర్వనాశనం అయ్యేది రైతులే. రైతులకు గతంలో కానీ, ఇప్పుడు కానీ కరువు సమయంలో ఏ మేరకు సహాయం అందచేయగలుగుతున్నామనేది ప్రభుత్వం పరిశీలించాలి ఎంత వరకూ లోన్స్‌ని వాయిదా వేయడమే. అంటే ఈ సంవత్సరం లోన్ వాయిదా వేస్తే, తరువాత సంవత్సరం రెండు సంవత్సరాలవి కట్టాలి. దాని వల్ల రైతుకేం లాభం ఉంటుంది? వడ్డీ మాఫీ అంటున్నారు అది ఆ కరువు పీరియడ్‌కి మాత్రమే ఉంటుంది. దాని వల్ల లాభమేమిటి? వర్షం లేక పోతే, విత్తనాలు ఇస్తామంటారు అదేమిటో నాకు అర్థం కాదు. కారణం, నాకు తోచినది, రైతులకు ఒక ఎకరానికి ఎంత ఆదాయం వస్తుందనేది సరైన అవగాహన లేకపోవడమే. ప్రభుత్వానికి అవగాహన లేనందున ఈ రకమైన ఇబ్బందులు వస్తున్నాయి. 10 ఎకరాలున్న రైతును పెద్ద రైతుగా నిర్ణయిస్తారు. ఒక ఎకరంలో వరి వేస్తే ఎంత వస్తుంది? లెక్కల ప్రకారం చెప్పాలంటే చాలా సమయం తీసుకొంటుంది. అతనికి రు. 1900 లకు

5-10 p.m. మించి మిగలడం లేదు. అదీ మాగాణీ గల రైతుకు 10 ఎకరాలకు సంవత్సరానికి రు 10000 లు ఆదాయం వస్తుంది. అంటే రు. 912లు, రు.915 లు లోపు నెలసరి ఆదాయం వుంటుంది. అంటే నాల్గవ తరగతి ఉద్యోగి యొక్క ఆదాయానికి కొద్దిగా అటూ ఇటూ ఉంటుంది. ఈ ఆదాయం వరుసగా మూడు సంవత్సరాలు లభ్యం కాక పోతే అతని పరిస్థితి ఏమిటి అనేది ఒకసారయినా ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తే అతనికి ఏదయినా రెమ్యూనరేషన్ ఇచ్చి ఉండేది. కార్మికుడి చేత మూడు సంవత్సరాల జీతాలు లేకుండా పని చేయించగలమా? ఒక ఉద్యోగి చేత పని చేయించగలమా? కానీ ఆందోళన అనేది రైతులలో రావడం లేదు. కాబట్టి ప్రభుత్వం కూడా వీరి గురించి ఆలోచించడం లేదు దీనికి కారణం రైతుకు భూదేవికున్నంత ఓర్పు కలిగి ఉండడం భూమిని నమ్ముకొన్న రైతు 24 గంటలూ

నీటిలో నాని, ఎండుకు ఎండి పని చేసి భూదేవి కున్న ఓరిమిని ఇతను కలిగి ఉన్నాడు. అదే పారిశ్రామికుడయితే ఎప్పుడూ వేడిగా ఉంటాడు కాబట్టి వెంటనే మూర్ఛ అవుతాడు, తనకు జరిగిన అన్యాయాన్ని బయట పెడతాడు. ఆ సమస్య ధ్యాతంగా ఉంటుంది. ఈ రైతుల సమస్యలను పరిష్కరించడానికి గాను తీసుకోవలసిన చర్యలు శాసనసభ్యులు చాలా మంచి చెప్పారు. మీరు చేసే సహాయం ఏదయినా - నివ్వండి, కేంద్ర ప్రభుత్వమూ, రాష్ట్ర ప్రభుత్వమూ అనే వివక్షతలోకి నేను పోదలచుకోలేదు - మొత్తం వడ్డీలను మాఫీ చేస్తే తప్ప లాభం లేదు. రైతులకు మూడు సంవత్సరముల నుంచీ జీవన భృతి జరగడం లేదు. మరలా పెట్టుబడికి డబ్బులు లేవు. రైతులకు రాయితీలు ఇవ్వడం అనే నైతిక బాధ్యత మన మీద ఉంది కాబట్టి దయచేసి ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. పాలకుడనేవాడు బిడ్డలుగా చూడవలసిన బాధ్యత. అవసరం ఎంతయినా ఉంది. బిడ్డ బావిలో పడితే, ఎవరో వస్తారు సహాయం చేస్తారు అనుకొంటూ ఉంటే బిడ్డ చనిపోతాడు. అటువంటి ఆలోచన పెద్దలుగా ఉండే వారికి రాదు. ఒకటే ఆలోచనలో ఉంటాడు. బిడ్డని ఎలా ఆలోచించాలని. ఈత వస్తుందా రాదా అని కూడా ఆలోచించడు. బావిలోకి దూకి రక్షించుకుంటాడు. వ్యవసాయ కార్మికుడు గురించి మన ప్రభుత్వం ఏ మేరకు సహాయం చేసిందో, 1979 లో తుఫాను వచ్చినప్పుడు, కేంద్రం సహాయం ఇవ్వకపోయినా దగ్గర దగ్గర రు. 80 కోట్లు మన ప్లాన్‌లో 10 శాతం ఖర్చు పెట్టి సహాయ కార్యక్రమాలు అందించ గలిగినప్పుడు ఇప్పుడు అలాంటి సత్వర చర్యలు తీసుకోవడానికి ఎందుకు వీలు కావడం లేదు? ఇంకొక విషయం కూడా మనవి చేస్తాను. ఈ కరువు నిధుల పంపకాలకు జిల్లా స్థాయిలో ప్లానింగు బోర్డులు పెట్టారు. మన శాసన సభ్యులకు నిధుల పంపకం విషయంలో ఆ ప్రాంత పరిస్థితులను బట్టి ఒక అవగాహన చేసుకోమన్నారు. కానీ విచిత్రం ఏమిటంటే ప్రకాశం జిల్లాలో ప్లానింగు బోర్డులో రెండు నెలల క్రితం చైర్మన్‌గారు తీసుకొన్న సెలక్షన్స్ మారిపోయాయి. మరలా క్రొత్త ప్రపోజల్స్ వచ్చాయి. ప్లానింగ్ బోర్డు అనుమతి కాలేదు. మరి కలెక్టరు చేశారో, ఎవరు చేశారో తెలియదు. మండలాలకు ఇచ్చిన అలొకేషన్స్ కూడా మారిపోయాయి. ప్లానింగ్ బోర్డులో పూర్తిగా మనం చర్చించిన తరువాత, ఆమోదం పొందిన తరువాత మారిపోతే ఏమి చేయాలి? గతంలో కూడా అడిషనల్ ఫండ్స్ క్రింద పి.డబ్ల్యు.డి. వర్క్సుకు తెప్పించాము. ఆ తరువాత కరువు వచ్చింది. కరువుకు నిధులు వచ్చాయి. అంటే అప్పటికి పనులు కూడా అయిపోయాయి. ప్లానింగు బోర్డు క్రింద చేపట్టిన పనులు కూడా అయిపోయాయి. అయిపోయిన పనులకు కరువు నిధులను వాడిన సంఘటనలు ఉన్నాయి. చీఫ్ ఇంజనీయరుగారు పంపిన మెమో ద్వారా జరిగింది. కావాలంటే అది సభకు సబ్మిట్ చేయగలను. ఇది అధికార దుర్వినియోగం కాదా? దీనికి రెవిన్యూ మినిష్టరుగారు స్పష్టమయిన ఆన్సర్ చేయాలి.

త్రాగు నీటి సమస్య గురించి. 10 సంవత్సరముల నుంచి మన రాష్ట్రంలో చాలా గ్రామాల్లో రక్షిత నీటి పథకాలు ప్రవేశ పెట్టాము. నిధులు మంజూరు

చేసాము. కావలసిన టెండర్స్ ఇచ్చారు. ఈనాటికి కూడా పథకాలు పూర్తి కాలేదు. దీనికి కారణం కొంత సాంకేతిక ఇంజనీర్లు. టెక్షన్ వల్ల కొంత వరకూ పోయాయి. పరిశీలిస్తే రాష్ట్రంలో 85 శాతం ఓవర్ హెడ్ ట్యాంక్స్ కారిపోతూనే ఉంటాయి. మనకు ఇచ్చిన పథకాలు పూర్తి కావు, పూర్తి అయితే ఈ కారణాల వల్ల సక్రమంగా జరగడం లేదు. సంవత్సర సంవత్సరానికి ధరలు పెరిగి పోతున్నాయి. గ్రామాల్లో మంచి నీటి కొరత తీర్చడానికి 100 లు వేలు బోర్స్ వేస్తున్నారు. రక్షిత నీటి పథకం గురించి 70 వేల దాకా బోర్స్ వేసి రెండు లక్షలకు పైన ఖర్చు పెట్టారు. ఒక్కొక్క బోర్ వెల్ వేయడానికి రూ. 14 వేలు ఖర్చు అవుతోంది ఈనాటికి కూడా బోర్ వెల్స్ వేస్తూనే ఉన్నారు. అందులో రెండు వేలు కూడా పని చేసే స్థితిలో లేవు. తెచ్చుకొన్న నిధులను సక్రమంగా ఉపయోగించకుండా దుర్వినియోగం చేస్తున్నారు.

పశువుల మేత గురించి చాలా మంది సభ్యులు తమ అభిప్రాయాలను వెలిబుచ్చారు. గతంలో కరువు కాటకాలు సంభవించినా ఇంత తీవ్ర పరిస్థితిని అంతకు ముందు ఎప్పుడూ ఎదొర్కొన లేదు. గతంలో కరువు కాటకాలు వచ్చినప్పుడు చుట్టుప్రక్కల ఉన్న అడవులలోకి ఈ పశువులను తోలితే అవి అక్కడ మేసి ఇంటికి వచ్చేవి. ఈ నాడు సోషల్ ఫారెస్ట్రీ రిఫామ్స్ ద్వారా పశువులను అడవులలోకి పంపడానికి వీలుగా లేదు ఎందుకంటే గిరిజనులకు సేద్యం చేసుకోవడానికి గానీ, లేక మరొక దానిలో పట్టాలు ఇచ్చి గ్రామ అవసరాలను గుర్తించకుండా పట్టాలను మంజూరు చేస్తున్నందువల్ల గ్రామాలలో పశువులు నిలబడేందుకు లేకుండా పోయింది. పశువుల మేతకు ఈనాడు కరువు అడ్డు వచ్చింది కాబట్టి ఇకనయినా విచక్షణతో పశు సంపదకు పనికి వచ్చే భూములను డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయకుండా ఉంటే బాగుంటుంది. దీనిపైన నిర్దిష్టమయిన ఆదేశాలు పంపించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. మనం ఫాడర్ సప్లయి చేసాము. దీనిలో నూటికి 90 వంతులు మిస్ అప్రాప్రియేషన్ ఉంది. మండల్ రెవిన్యూ ఆఫీసర్ సంతకం అయిన తరువాత, రెవిన్యూ ఇన్స్పెక్టర్ సంతకం చేసి ఫైల్ క్లోజ్ చేస్తాడు. మధ్య దళారీలు నలుగురు చేరి ఈ ఫాడర్ కొని రసీదులు ఇచ్చి డబ్బు తీసుకొని మోసం చేస్తున్నారు. లింగసముద్రం మండలంలో చాలా గ్రామాల్లో ఇలా జరిగింది. ఇక్కడకు 8 లారీల గడ్డి పంపించినట్లుగా అధికారుల వద్ద రికార్డులున్నాయి. కానీ ఒక్క లారీ గడ్డి కూడా తీసుకురాలేదు ఈ రకమయిన అవకతవకలు జరుగుతున్నాయి.

బోర్స్ విషయంలో కూడా దుర్వినియోగం జరుగుతున్నది. నిర్దేశించిన లోతుకు బోర్స్ త్రవ్వడం లేదు. పంచాయతీ బోర్డు అధ్యక్షులు సంతకం పెడితే అయిపోతోంది. కానీ దీని మీద సరయిన చెకింగ్ లేదు. సోషల్ వర్కర్స్ కానీ లేక యాజమాన్యం వారు కానీ చెకింగ్ చేస్తేనే తప్ప సక్రమంగా జరగదు. సజావయిన లోతు పోయిందో లేదో అనేది పరిశీలిస్తే తప్ప దుర్వినియోగం జరగకుండా ఆగదు.

డాక్టర్ పి కేశన్న (గోరంట్ల):—అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో ప్రతి సంవత్సరం కరువు వస్తూనే ఉంది. గత నాలుగు సంవత్సరాల నుంచీ రాయలసీమ, అనంతపురం జిల్లాలో వర్షాభావం చేత నీరు అడుగంటి పోతోంది. 15 సంవత్సరముల నుంచీ త్రాగు నీటికి వ్యవసాయ బావుల మీద ఆధార పడుతున్నాము. ఈ సంవత్సరము బోర్ వెల్స్ మీద పూర్తిగా ఆధారపడవలసి వచ్చింది. రెండు సంవత్సరాల క్రిందట 4 1/2 ఇంచెల రిగ్స్ 120 అడుగుల లోతుకు వస్తే, ఇప్పుడు 6 ఇంచెల రిగ్స్ 200 అడుగుల లోతున వేస్తే తప్ప నీరు పడడం లేదు. అనంతపురం జిల్లా వరకు శాశ్వత ప్రాతిపదికపైన ఆదుకోక పోతే వారు వలస పోయే పరిస్థితి వున్నది. ఈ సందర్భంగా ఇక్కడ కనీసం పశుసంపదను కాపాడుకోడానికి, రైతులకు బ్రతుకుతెరువు చూపించడానికి కొన్ని చర్యలు ప్రభుత్వం చేపట్టవలసిన అవసరమున్నది. ముఖ్యంగా పూడి చెరువులను నిర్మించి, చెక్ డ్యామ్స్‌ను నిర్మించి జలవనరులను అభివృద్ధి చేయవలసిందిగా మనవిచేస్తున్నాను. మా జిల్లాలో మేకలను విపరీతంగా పెంచడం వలన అడవుల సంపద పూర్తిగా నశిస్తున్నది. ఈ మేకలను పెంచకుండా ప్రభుత్వం కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకోవాలి. ముఖ్యంగా ఈ ప్రాంతంలో చెట్లు పెంచవలసిన అవసరము ఎంతయినా వున్నది. ఈ చెట్లు పెంచాలంటే దీని మీద పెట్టిన పెట్టుబడి 5 సంవత్సరాల వరకు రాదు. అందువలన అనేకమంది రైతులు దీని మీద శ్రద్ధ చూపలేకపోతున్నారు. దీని కోసం తక్కువ వడ్డీతో 5 సంవత్సరాల తరువాత రుణం తిరిగి చెల్లించే పద్ధతిలో రైతులందరికి రుణ సహాయం చేస్తే ఎంతో మంది రైతులు ఇక్కడ చెట్లు పెంచడానికి ఉత్సాహం చూపుతారు. ఈ నాడు వ్యవసాయంలో ఎంతో నీరు వృధాగా పోతున్నది. ఇలాంటి పద్ధతులను మార్చాలి. ముఖ్యంగా సెంట్రల్ లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్‌లో ఇచ్చే సబ్సిడీ వలన పెద్ద ఉపయోగం ఏమీ లేదు. లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ అని క్రొత్తగా అమలులోకి వచ్చింది. దీని వలన ఒక ఎకరానికి సరిపడే నీటితో దాదాపు 5, 6 ఎకరాలు కూడా సాగు చేసుకోడానికి వీలుంటుంది. లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్‌కు విరివిగా సబ్సిడీ ఇచ్చి రైతులకు అప్పులు ఇచ్చే వసతి కల్పించాలి. దీనిని అమలు పరిస్తే కనీసం 4, 5 లక్షల ఎకరాలకు నీటి వసతి కల్పించే అవకాశం వుంటుంది. చెట్లు వేసుకోడానికి వీలుంటుంది. పర్మనెంట్ మెజర్స్ క్రింద ఈ జిల్లాకు కనీసం 20 టి.ఎం.సి.ల నీరు ఇస్తే దుర్భిక్షానికి గురి అవుతున్న హిందూపురం, పెనుగొండ, కదిరి ఇలాంటి ప్రాంతాలకు కొంత సహాయం చేసిన వారము అవుతాము. ఈ నాడు కృష్ణానది నుంచి 10 టి.ఎం.సి.ల నీటిని కె.సి. కెనాల్‌ను మళ్ళించి దండిచెర్ల రిజర్వాయర్ ద్వారా 4 టి.ఎం.సి.ల నీటిని క్రాపింగ్ పాట్రన్‌కు మార్చవలసిన అవసరం ఎంతయినా వున్నది. జిల్లాలలో వరి ఎక్కువగా పండించడం జరుగుతున్నది. వీలైనంత వరకు ప్రజలకు నచ్చచెప్పి దీనిని నిషేధించితే తద్వారా మూడు టి.ఎం.సి.ల నీటిని సేవ్ చేసుకోవచ్చు. ఈ విధంగా మళ్ళించడం వలన వచ్చిన నీరు నాలుగు టి.ఎం.సి.ల లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ ద్వారా హిందూపురానికి ఇస్తే ఆ ప్రాంతంలో వుండే 70, 80, చెరువులకు నీరు వచ్చే అవకాశముంటుంది. ఆ

5.20 p.m.

స్కీమును త్వరలో చేపట్టితే దాదాపు 208 కోట రూపాయలను ఆదా చేయ గలుగుతాము. ఇది మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేతిలో లేదు, కాబట్టి కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని అర్థించి, అవసరమైతే విదేశాల నుంచి కూడా మనం సహాయం తీసుకొని దుర్భిక్ష ప్రాంతాలను కాపాడడానికి చర్యలు తీసుకోవాలని ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

డాక్టర్ ఎ. బాలకృష్ణయ్య :— గౌరవనీయ సభ్యులందరు మన రాష్ట్ర దుర్భిక్ష తీవ్రత విషయం సభకు ప్రస్తావించారు. మహబూబ్‌నగర్ జిల్లా నుంచి నేను ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నాను. గౌరవనీయ సభ్యులు ప్రతిపక్ష సభ్యులు అందరు మహబూబ్‌నగర్ క్షామ తీవ్రతను కూడా గుర్తించారు. అందులో ప్రభుత్వ దృష్టికి తేవడమేమనగా నేను వనపర్తి నియోజక వర్గం నుంచి వచ్చాను. అనంతపురం జిల్లా విషయంలో అందరు సభ్యులు అక్కడ క్షామ పరిస్థితి చాలా తీవ్రంగా వుందని మాట్లాడినారు. కానీ మహబూబ్‌నగరంలో కూడా క్షామ పరిస్థితి ఎంతో తీవ్రంగా వున్నది. మేము ప్రతిదినం అనుభవిస్తున్నాము. పరిస్థితి నిరాశాజనకంగా వుంది. ఏమి చేయాలో తోచడం లేదు. పశుగ్రాసము విషయంలో మాట్లాడారు. ప్రభుత్వం మా నివేదలను అనుసరించి క్యాంపులు పెట్టారు. నాలుగు వందల పశువులతో ప్రారంభమయిన బీచ్‌పల్లి క్యాంప్ కృష్ణా నది ఒడ్డున వున్నది. ఆ క్యాంపులలో 12 వేల పశువులు వున్నది. గ్రాసము లేక రైతులు ఏమీ చేయలేని పరిస్థితిలో వున్నారు. కనుక ప్రభుత్వం ఈ క్షామ తీవ్రతను గ్రహిస్తారని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ సెంటర్లను ఏర్పాటు చేసిన విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. మా నియోజకవర్గంలో ఇంచుమించు కొన్ని పశువులు చావుకు గురి అయ్యాయి. అంతకు క్రితము కొన్ని పశువులను గ్రాసము లేక కసాయివాడికి అమ్మారు. మరి మిగిలిన పశువులను ప్రభుత్వం ఏదయినా సహాయం చేస్తే కాపాడుకుంటామనే ప్రయత్నంలో వున్నారు. మొన్న సంతలో కొన్ని పశువులను అమ్ముకోవడం జరిగింది ఇలాంటి పరిస్థితి అక్కడ వుందని అనడంలో అతిశయోక్తి ఏ మాత్రం లేదు. ఇలాంటి స్థితిలో రైతును ఆదుకోవలసిన అవసరం ఎంతయినా వుంది. ఇక ఏ గ్రామానికి పోయినా త్రాగు నీటి సమస్య చాలా తీవ్రంగా వున్నది కొన్ని గ్రామాలలో ప్రభుత్వమే ట్రాన్స్‌ఫర్టేషన్ వాటర్ స్కీములను ఓకే చేసినారు. మరల మొన్ననే జులై నాలుగవ తారీఖున ఆ స్కీమును స్టాప్ చేయడం జరిగింది. అప్పుడు మా ప్లానింగ్ బోర్డు ముందు మహిళలందరు వచ్చి మాకు నీరు లేక ఇంత ఇబ్బందిగా వుంటే ప్రభుత్వం బోర్లను ఎందుకు వేయలేదని అడిగారు. అప్పుడు ప్రభుత్వం దియతో బోర్డింగ్ ప్లాంట్‌ను ఓకే చేసారు. అంకూర్, రంగిరెడ్డిపల్లి, తదితర గ్రామాలలో రెండు మూడు బోర్లు వేసినా ఫలితం దక్కలేదు. మంచినీటి సమస్య చాలా తీవ్రంగా వుంది. నిన్ననే నేను చందాపురం గ్రామానికి వెళ్లాను. అక్కడ వున్న ప్రజలంతా మాకు త్రాగడానికి మంచి నీరు ఇవ్వాలి, మా ప్రాంతాలను ఆదుకోవాలని చెబుతున్నారు. త్రాగునీటి గురించి ఎన్నో ఇబ్బందులు పడుతున్నారు మా నియోజకవర్గంలో చాలా పెద్ద పెద్ద చెరువులున్నాయి. వాటిని సముద్రాలంటారు. అంత

సముద్రం, రామ సముద్రం, గణప సముద్రం అనే చెరువుల ద్వారా ఇంచుమించు 50 ఎకరాల పొలాన్ని మేము సాగుబడి చేసుకొంటున్నాము. కాని 3, 4 సంవత్సరాల నుంచి ఈ చెరువులు పూర్తిగా ఎండిపోయాయి. త్రాగడానికి కానీ, పశువులకు కానీ నీరు అక్కడ లేదు. ఈ పరిస్థితులలో నేను ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేసేదేమంటే మా అంచు నుంచే కృష్ణానది పారుతున్నది. శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు కట్టడం వలన కృష్ణా నదిలో నీటి లెవెల్ పెరిగింది. ఎప్పుడో లెఫ్ట్ కెనాల్ వస్తుంది లెఫ్ట్ కెనాల్ వచ్చిన తరువాత దిండి ప్రాజెక్టు నిండడం జరుగుతుంది. అటువైన కొన్ని తాలూకాలకు లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ ద్వారా నీరు పంపిణీ చేస్తామని అంటే జరిగేది కాదు. ఇప్పుడు మా ఎండిపోయిన చెరువులను దృష్టిలో వుంచుకొని ఎత్తిపోతల పథకం ద్వారా చెరువులను నింపితే మా అభాగ్యులైన రైతులు తప్పకుండా లాభ పడగలరు. మా జిల్లాలో రెండు మండలాలు తప్పించి అన్ని మండలాలు క్షామ పీడిత మండలాలే. ఆ రెండు మండలాలను ప్రభుత్వం క్షామ పీడిత మండలాలు కావని చెప్పింది. అవి అలంపూర్ పాత నియోజక వర్గంలో వున్నవి. ఆర్.డి.ఎల్. కెనాల్ వస్తుందనే వుద్దేశ్యంతో ప్రభుత్వం అవి క్షామ పీడిత మండలాలుగా ప్రకటించలేదు. న్యాయం ఏమంటే వాటిని క్షామ పీడిత మండలాలుగా ప్రకటించవలసిన అవసరం ఎంతయినా వున్నది. ఎందుకోసం అంటే ఇంటర్ స్టేట్ డిస్ప్యూట్ వలన మాకు రావలసిన నీరు మాకు దక్కడం లేదు. అందుకోసం అక్కడి ప్రజలు క్షామంతో ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. అనంతపురం, రాయలసీమ కంటే మహబూబ్‌నగర్ జిల్లా క్షామ పీడిత జిల్లా. మొన్న నేను కంబం, కొత్తగూడెం గ్రామాలు చూసాను. అక్కడ పచ్చదనాన్నే చూసాను. అక్కడ నుంచి వచ్చి మా నియోజకవర్గాన్ని చూస్తే పచ్చదనానికే నోచుకోలేదు వర్షాలు కురవలేదు. జూన్‌లో ఏదో వర్షాలు కురవడం వలన కొంతమంది ఏవో గింజలు వేసారు మరల వర్షం లేక ఆ గింజలన్నీ కూడా మాడిపోయాయి. మొన్న 5వ తారీఖు నుంచి మరల చిన్న చిన్న వర్షాలు కురవడం వలన వ్యవసాయం పనులు ప్రారంభమయ్యాయి. మా వనపర్తి నియోజక వర్గం వరి పంటకు ప్రాముఖ్యం. అలాంటి వరి పంట పండించే నియోజకవర్గంలో రోహిణీ కార్తిలో లేదా ఆరుద్ర కార్తిలో రైతులు నర్సరీస్‌ను రైజ్ చేసుకొనే అవసరముండేది. ఇప్పుడు నర్సరీస్ చేసుకునేందుకు పూర్తిగా నీళ్ళు లేవు. నర్సరీస్ వేయలేదు. ఇప్పుడు వర్షాలు వచ్చినందువలన మా నియోజకవర్గంలో మెట్ట పంటలు వేసుకొంటున్నాము. మరి వర్షం వస్తే వరి పంట వేసి లాభపడతామనేది చెప్పలేని పరిస్థితిలో వున్నామని మనవిచేస్తున్నాను.

మా వద్ద సరళా సాగర్ చెరువు అని వుంది, ఆ పేరు మీరు వినే వుంటారు దాని క్రింద, ఇయర్ మార్క్‌డ్ ఆయకట్టు ఐదువేల ఎకరాలు, దానిమీద డెవలప్డు ఆయకట్టు రెండువేల ఎకరాలు, ఇది ప్రపంచంలో వన్ ఆఫ్ ది బిగ్గెస్టు సైఫన్– అంటారు. కాని దీని క్రింద వున్న రైతుల యొక్క పరిస్థితి చాలా దుర్భరంగా వుంది. అయిదారు సంవత్సరాల నుండి నీళ్ళు లేవు. వర్షాలు లేవు. ఇది ఒకటి రెండుసార్లు నిండితే తప్ప పంట అనేది వుండదు. ప్రభుత్వానికి చెప్పడం జరిగింది– ఎత్తిపోతల ద్వారా యీ చెరువు నుంచి, కాల్వ వేసి రైతు 5-30 p.m

లని ఆదుకోమని. ఎత్తిపోతల పద్ధతిలో చేస్తే అక్కడ యీ రైతులు బాగుపడతారు. ఈ విషయమై ఐ డి. సి. ఎం. డి తో చర్చించడం జరిగింది. అక్కడ రైతులకు మరేవిధంగాను నీటి పారుదలకు అవకాశం లేదు కాబట్టి ఎత్తిపోతల ద్వారా వారికి సౌకర్యం కల్పించమని వీరితో సంప్రదింపులు చెయ్యడం జరిగింది. వారు చెప్పిందేమంటే— యిది మేము తీసుకోకూడదు; ఇప్పుడు బాన్ వుంది; మీడియం ఇరిగేషన్‌వారు చేకప్ చెయ్యాలి. ప్రభుత్వానికి, ముఖ్యమంత్రిగారికి రిప్రజెంట్ చెయ్యండి. కొన్ని ప్రాంతాలలో యిటువంటి పథకాలు చేపట్టడం జరిగిందని వారు చెప్పారు. దానిపై ముఖ్యమంత్రిగారికి ప్రపోజల్ పెట్టడము జరిగింది. లిఫ్టు ఇరిగేషన్ పద్ధతివలన మా ప్రాంతం బాగుపడుతుందని చెప్పాము. కృష్ణానది జలాలు మాకు సమీపంలో వున్నాయి కాబట్టి, యీ ఎత్తిపోతల ద్వారా చేస్తే మా ప్రాంతానికి, లాభము చేకూరుతుందని ప్రాతినిధ్యం వహించడము జరిగింది. దీనివలన పంటలకేగాక, త్రాగునీటికి కూడా మాకు సహాయం కలుగుతుందని ప్రభుత్వానికి నేను మనవి చేస్తున్నాను.

ఇంక, కరెంటు విషయంలో మొన్న మా ప్లానింగు బోర్డులో డిస్కషన్‌కు వచ్చింది. ముఖ్యంగా, అనంతపురం, మహబూబ్‌నగర్, నల్గొండ పూర్తిగా వెనుకబడినజిల్లాలు తీవ్రమైన కరువుతో బాధపడుతున్న జిల్లాలు. ఈ జిల్లాలను ప్రత్యేకంగా పరిగణించి, యిక్కడి రైతులు అప్లికేషను యిచ్చిన తరువాత అగ్రికల్చర్ పర్పసెస్ కి రెండు నెలల్లో వారికి కరెంటు సప్లయి చేస్తే పరిస్థితి ఎంతో ఆశాజనకంగా మారుతుంది. డీసెల్ ఆయిల్ ధర పెరగడంవలన వారు యీ ఖర్చులు భరించలేకపోతున్నారు. అందుకని, మంత్రిగారు యీ జిల్లాలకు ప్రత్యేక కోటా నిర్ణయించి, రైతులు ఇళ్లలో దీపాల కొరకు అడగడము లేదు. వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల నిమిత్తం అడుగుతున్నారు కాబట్టి, ఆ ప్రకారం వారికి సప్లయి చేస్తే వారు బాగుపడతారని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఈమధ్య ప్రభుత్వము ఇన్‌వెల్ బోర్స్ కొరకు యిచ్చింది. ఇది నిజంగా రైతులకు బూన్, ప్రతినిత్య ఎంతోమంది అప్లికేషన్సు తీసుకుని వస్తున్నారు. మా నియోజకవర్గములో ఎక్కువగా వీటిని తీసుకోవడం జరిగింది. దానిలో 50 పర్సెంటు సక్సెస్ అయింది అండర్‌గ్రౌండ్ వాటర్ కూడా తక్కువ కావడంవలన 50 పర్సెంటు మాత్రమే సక్సెస్ అయింది. రైతులు సంతోషంగా వున్నారు. ఇంకా కావాలని అప్లికేషన్సు తీసుకు వస్తున్నారు. రేపు కరువు పనులు చేకప్ చేసినప్పుడు ఇన్‌వెల్ బోర్స్ కార్యక్రమం చేపడితే రైతులకు ఎంతో మేలు చేసినవారవుతారు. మొన్న జూన్‌లో కొన్ని గ్రామాలలో ఎన్.ఎస్.ఎస్. కార్యకర్తలు వెయ్యిచెట్లు నాటారు. నీళ్ళు లేక వాటిని రక్షించుకునే పరిస్థితి లేదు. మా వద్ద కరువు తీవ్రంగా వుందంటే అతిశయోక్తి కాదు. తగు చర్యలు తీసుకోమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. వెంకటేశ్వరరావు (కొల్లాపూర్):— అధ్యక్షా, ఈనాడు రాష్ట్రంలో మనం ఎదుర్కొంటున్న తీవ్రమైన క్షామ పరిస్థితి గురించి చర్చించుకుంటున్నాం. 1985—86 సంవత్సరం అనావృష్టి పీడిత ప్రాంతాలను గుర్తించడం

జరిగింది. వరుసగా మూడు సంవత్సరాలుగా యీ దుర్భర దుస్థితి యీ రాష్ట్రం అనుభవిస్తున్నది. మహబూబ్‌నగర్ జిల్లా చాలా తీవ్రంగా అనావృష్టికి గురియైన జిల్లాగా గుర్తించబడింది గతంలో మా దురదృష్టం — ప్రతిపర్యాయాలు మహబూబ్ నగర్ జిల్లా విషయం నేను ప్రస్తావించినా, ఇతర జిల్లాలకు చెందిన తోటి శాసన సభ్యులకు పరిస్థితి తీవ్రత అర్థం కాకుండెను. ఇప్పుడిప్పుడే ప్రతి రాజకీయ పార్టీ పెద్దలు, తోటి శాసన సభ్యులు, మొత్తం రాష్ట్రంలో అనంతపురం జిల్లాతో సమానముగా దుర్భర పరిస్థితులు అనుభవిస్తున్న భయానకమైన అనావృష్టికి గురియైన ప్రదేశంగా మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాను గురించి ప్రస్తావించడం జరిగింది. నేను, మా జిల్లాపట్ల సానుభూతి వ్యక్తం చేసిన తోటి శాసనసభ్యులకు నా ప్రత్యేకమైన ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటున్నాను. వాస్తవానికి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వము అనావృష్టితో ఎంతో తీవ్రంగా బాధపడుతున్న ప్రాంతాలకు ప్రత్యేక ప్రతిపత్తి కల్పించి, ఆయా ప్రాంతాలలో యీ సమస్యను శాశ్వతంగా పరిష్కరించడానికి నిర్వహించవలసిన పాత్ర నిర్ణయించుకోవలసిన అవసరం ఎంతయినా వుంది. ఈ అనావృష్టి భీభత్సాన్ని ప్రభుత్వం ఆదుకోవడానికి తాత్కాలిక పథకాల ద్వారా చేసే ప్రయత్నంతో యీ దుస్థితిని శాశ్వతంగా దూరం చెయ్యలేదని అధికంగా యిదిశాశ్వతంగా దూరం కావడానికి వీల్లేదనేది నేను నొక్కి వక్కాణిస్తున్నాను. ప్రభుత్వంవారు రాష్ట్రంలో ఏర్పడిన యీ తీవ్రమైన కాటక పరిస్థితులను దృష్టిలో వుంచుకుని తాము రూపొందించిన నివేదికలు కేంద్ర ప్రభుత్వానికి సమర్పించిన తరువాత, కేంద్రప్రభుత్వం నుంచి సహాయం అందే సమయం కోసం ఎదురుచూస్తూ నిరీక్షిస్తూ, ప్రకృతి మనల్ని గురిచేస్తున్న యీ అగ్నిపరీక్షను తట్టుకోవడానికి సహాయం ప్రదర్శించడం సమంజసం కాదు. ఇటీవల లోక్‌సభలో — ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో కరవు పరిస్థితులు ఏర్పడితే కేంద్రం ఆదుకోవడంలేదు-అన్న విషయం ప్రస్తావనకు వచ్చినప్పుడు. కేంద్ర ప్రభుత్వపరంగా ఆ శాఖకు సంబంధించిన మంత్రి గారు లోక్‌సభ ఫ్లోర్‌లో ఆ విషయమై చెప్పినది మనం గుర్తుంచుకోవాలి. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆయా రాష్ట్రాలలో ఏర్పడిన ప్రకృతి వైపరీత్యాలకు తమ సుద్దతు, సానుభూతి ప్రకటించి ఆదుకోవడానికి తాము ఎంత ఆర్థిక సహాయం అందించినప్పటికి అది కేవలం సప్లిమెంట్ చెయ్యడానికి వుపయోగపడుతుందిగాని, మౌలిక సమస్య-యీ వైపరీత్యాల వల్లన ఏర్పడిన భయానక పరిస్థితిని గమనించి, దానికి తగిన పరిష్కారమార్గం అన్వేషించే బాధ్యత ఆయా రాష్ట్రప్రభుత్వాలపైనే వుంటుందని స్పష్టంగా చెప్పారు. గురుతరమైన యీ బాధ్యతను నిర్వహించడంలో మన రాష్ట్రప్రభుత్వం — నేను ఘంటాపథంగా చెబుతున్నాను — తీవ్రమైన వైఫల్యానికి గురయింది. మనకు వాటిల్లిన భయంకర పరిస్థితి, నష్టం గురించి ఎంత హెచ్చరించినప్పటికి, కేవలం కేంద్రప్రభుత్వం అందించిన సహాయ మీదే ఆధారపడి, యీ సమస్యను పరిష్కరించడానికి ప్రయత్నించడము చాలా శోచనీయం. 35.80 కోట్లు, 34.09 కోట్లు — రెండు విడతలుగా మొదట యిచ్చిపెట్టారు. 5-30p.m.
రు 30-34 కోట్లు, 32.29 కోట్లు మనకు కేంద్రం నుంచి లభించిన దబ్బు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేవలం 29 కోట్లు మాత్రమే ఖర్చు పెట్టిందనేది అర్థం చేసుకోవాలి. కేంద్రం నుంచి లభించిన సహాయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని 1986-87 లో రాష్ట్ర

ప్రభుత్వం 30 కోట్లు విడుదల చేసింది ఇటీవల కేంద్రప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయం ఫలితంగా 40 కోట్లు అందబోతున్నది. మనం ఖర్చు చేసిన 30 కోట్లకు మించి 10 కోట్లు మనకు అదనంగా లభిస్తోంది. కరువు పరిస్థితిలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రజలను ఆదుకోవడానికి ఎంతవరకు చిత్తశుద్ధిని ప్రదర్శిస్తున్నదో అర్థమవుతుంది. మహబూబ్ నగర్ జిల్లాను దృష్టిలో వుంచుకొంటే మొత్తం రాష్ట్రంలో తీవ్రమైన అనావృష్టి ప్రాంతంగా గుర్తించి డబ్బు అందించడంలో నిష్పత్తి ప్రకారమే విడుదల చేశారు. అనంతపురం జిల్లాతో సమానంగా అందించవలసిన సహాయాన్ని కొన్ని అవసరాలకు అందించ లేదని స్పష్టంగా చెబుతున్నాను. ఏ భారీ జలాశయం లేని మహబూబ్ నగర్ జిల్లా రైతులు భూగర్భ జలాలమీద ఆధారపడి జీవితం గడుపుతున్నారు ఇన్ వెల్ బోర్ వెల్స్ పట్ల ప్రజలకు శ్రద్ధ కలిగింది. ఇన్ వెల్ బోర్స్‌కి అనంతపురం జిల్లాకు 1986-87లో 83 లక్షలు విడుదల చేశారు. మహబూబ్ నగర్ జిల్లాకు 13.47 లక్షలు మాత్రమే విడుదల చేశారు. ఇన్ వెల్ బోర్స్‌కి ప్రత్యేక ప్రాధాన్యత యిచ్చి మహబూబ్ నగర్ జిల్లాకు కూడా అనంతపురం జిల్లాతో సమానంగా డబ్బును విడుదల చేయడం ఎంతైనా అవసరం సేద్యపు నీటి బావులలో నీరు యింకి పోయిన పరిస్థితిలో ఆ బావుల క్రింద కనీసం రైతులు నర్సరీస్ పెంచుకోడానికి అవకాశం లేని పరిస్థితి వుంది. త్రాగు నీటి విషయం. బోర్ వెల్స్ అసలు కాని వెనుకటి రోజులలో ఓపెన్ వెల్స్ త్రవ్వకం గ్రామాలలో వుండేది. ఇప్పుడు ఓపెన్ వెల్స్ పూర్తిగా ఇంకిపోయాయి బోర్ వెల్స్ డ్రిల్ చేసిన తరువాత అనావృష్టి ఎక్కువవుతూ వుంటే ఆ గ్రౌండ్ వాటర్ డిప్లీట్ కావడం వల్ల ఇదివరకు డ్రిల్ చేసి బోర్స్ ఎండిపోయాయి. క్రొత్తగా డ్రిల్ చేస్తున్న బోర్స్‌లో నీరు లభిస్తున్నా అసంతృప్తికరంగా వుంది. మహబూబ్ నగర్ జిల్లా కొల్లాపూర్ నా నియోజకవర్గం. అందరికి 4 సంవత్సరాలు కరువైతే మాకు 5 సంవత్సరాలనుండి కరువు అయిపోయింది. కొల్లాపూర్ ప్రాపర్‌లో పూర్తిగా త్రాగు నీటికి అవకాశం లేకుండా పోతే ఇటీవల రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆ పరిస్థితి తీవ్రతను అర్థం చేసుకొని కృష్ణా నుంచి నీటి సరఫరాకోసం స్కీమును శాంక్షన్ చేశారు. పంచాయితీ రాజ్ మంత్రిగారు చాల సహృదయంతో పరిస్థితి తీవ్రతను అర్థము చేసుకొని త్రాగు నీటి సప్లయి స్కీమును శాంక్షన్ చేయడం జరిగింది ఈ సమస్యను శాశ్వత ప్రాతిపదిక పైన పరిష్కరించాలి తక్షణ సహాయం పేరుతో పశు గ్రాసం కోసం చేస్తున్న సహాయం స్వల్పంగా మాత్రమే చేస్తున్నారు. ట్రాన్స్‌పోర్టేషన్ ట్రెయిన్స్ ద్వారా చేస్తున్నట్లు చెబుతున్నారు. మా జిల్లాకు ట్రెయిన్ ద్వారా ఒకసారి ట్రాన్స్‌పోర్టేషన్ జరిగింది పశుగ్రాసం సరఫరా విషయంలో నిర్లక్ష్యం తగిన అవలంభిస్తున్నారు. శాశ్వత పరిష్కారానికి ప్రభుత్వం చేపట్టిన జూరాల ప్రాజెక్టు విషయం ఒకసారి మననిచేయాలి ఇది భారీ ప్రాజెక్టు. ఈ నీటి పారుదల ప్రాజెక్టుల పట్ల ప్రభుత్వం ఉదాసీన భావముతో వ్యవహరించుటవల్ల ఏటేటా కేటాయిస్తున్న నిధులు అసంతృప్తికరంగా వుండుటవల్ల 30 సంవత్సరాలైనా ఇది పూర్తి కాలేదు. తెలుగు గంగతో సమానంగా ప్రాధాన్యతనిస్తూ జూరాల ప్రాజెక్టుకు సంవత్సరానికి 20 కోట్లు అయినా కేటాయించి ఇప్పుడున్న సూపరింటెండింగ్ ఇంజనీరు

సర్కిల్‌తోపాటు ఇంకొక అదనపు సర్కిల్‌ని ఏర్పాటుచేసి ఈ ప్రాజెక్టు నిర్మాణాన్ని పూర్తి చేయాలి. భీమా ప్రాజక్టుకు వెంటనే శంకుస్థాపన జరిపి దాని నిర్మాణానికి పూనుకోవాలి. మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలో జియొలాజికల్, జియో ఫిజికల్ సర్వే జరిపించి గ్రౌండ్ వాటర్‌ని ట్యాప్ చేయడానికి వెంటనే చర్యలు తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎస్. ఆర్. జయదేవనాయుడు (చంద్రగిరి):—అధ్యక్షా, ఆంధ్ర రాష్ట్రం అదృష్టము ఏమో కాని అయితే అతివృష్టి లేకపోతే అనావృష్టి కరువు అంటే సకాలానికి వర్షాలురాక పండకపోవుట అని ఇదివరకు కాని ఇప్పుడేమో త్రాగడానికి నీరుకూడ లేని పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. దీనికి కారణాలు రెండు. ప్రకృతి వైపరీత్యం. అంటే కాలానికి వర్షాలు లేకపోవడం. రెండవది కరువును మనకు మనమే సృష్టించుకొంటున్నాం. కరువును సృష్టించుకొనడంలో కారణం పాపులేషన్ గ్రోత్. ఒకప్పుడు ముక్కోటి ఆంధ్రులమని ముచ్చటగా చెప్పుకొనే వారం. ఇప్పుడు 6 కోట్లు అయింది. చాలామంది గౌరవ సభ్యులు గ్రౌండ్ వాటర్ లెవెల్ తగ్గిపోతున్నదనే ఆవేదన వ్యక్తపరిచారు. 3 కోట్ల ఆంధ్రులకు 80 లక్షల లీటర్లు తీయవలసివుంటే ఇప్పుడు 6 కోట్ల ప్రజలకు 100 60 లక్షల లీటర్లు నీరు తీయవలసివుంది. ఆ విధంగా తీయుటవల్ల గ్రౌండ్ వాటర్ తగ్గిపోతోంది. అడవుల నరికివేత కూడా కరవుకు కారణం. ఏజన్సీ ప్రాంతాలలో పోడు కల్టివేషన్‌కు అడవులను నరికివేస్తూ వుంటే కొన్నిచోట్ల వంటచెరుకు కోసం అడవులను నరికివేస్తున్నట్లు వర్షపాతం తగ్గిపోతున్నది. నా నియోజకవర్గంలో రైతులు చాలావరకు చెరువులను దున్నివేస్తున్నారు, పంటలు పండించుకొంటున్నారు. నేను మా జిల్లా ప్లానింగ్ బోర్డు మీటింగులో చెప్పాను. మా నియోజకవర్గములో దున్నని చెరువంటూ ఏమీ లేదు. దీనివల్ల వర్షం వచ్చినపుడు నీరు చెరువులోనికి రాకుండా సప్లయి ఛానెల్ ద్వారా ప్రక్కకు త్రిప్పడంవల్ల నీరు వృధా అవుతోంది. చెరువులో నీరుంటే బావులలో నీరు వుంటాయి త్రాగడానికి నీరు లభిస్తూ వుంటుంది దీనిపైన ప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసుకొని చెరువును దున్నిన చోట వేకెట్ చేయించాలి రైతుల అప్పులను మాఫీ చేయాలని కొంత మంది చెప్పారు. ఈ విషయంలో రైతుల తప్పు కూడా వుంది. కష్టపడి పని చేసే చాలమంది రైతులు బ్యాంక్ నుంచి అప్పు తీసుకొనడం లేదు క్లబ్‌లలో పేకాట ఆడుదామనే రైతులు బ్యాంకు నుంచి అప్పు తీసుకొంటున్నాడు. ఒకవేళ వారి అప్పులను మాఫీ చేసినా వచ్చే పంట కాలానికి వర్షం పడితే ఆ తరువాత అప్పు చేస్తారు పంటలు బాగా పండినా అప్పు కట్టరు. కరువు రాకపోతుందా, ఈ అప్పులు మాఫీ చేయరా అని ఎదురు చూస్తూ ఉంటారు. కనుక నేను ఈ విషయంలో ఏకీభవించడం లేదు ఈ ప్రభుత్వం 5-50 p. m.
కరువు నివారణకు తీసుకున్నన్ని చర్యలు ఏ ప్రభుత్వం తీసుకోలేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇంత కరువు వచ్చినా ప్రజలు వలస పోకుండా మన రాష్ట్రంలోనే ఉన్నారంటే దానికి కారణం కిలో రెండు రూపాయలకు ఇచ్చే బియ్యం పథకమేనని మనవి చేస్తూ నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు అభివందనములు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. హనుమంతరావు (నూజివీడు) :— అధ్యక్షా, కరువు పరిస్థితి సమీక్షించేప్పుడు ముఖ్యంగా ఒక విషయం తమ ద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను. ఏ ప్రాంతంలో కరువు ఉంది. ఏ ప్రాంతాన్ని కరువు ప్రాంతంగా డిక్లేర్ చేయాలి అని నిర్ణయం చేసేప్పుడు చాలవరకు అవకతవకలు జరిగాయని నేను భావిస్తున్నాను నా నూజివీడు నియోజకవర్గంలో చాలా అన్యాయం జరిగిందని నేను విన్నవిస్తున్నాను. గత సంవత్సరంలో వర్షాలులేక ఆ ప్రాంతమంతా నాట్లు వేయకుండా, వాణిజ్య పంటలు పండించకుండా ఉన్న పరిస్థితులలో అధికారులు తప్పుల లెక్కలు ఇవ్వడంవల్ల ఆ ప్రాంతాన్ని కరువు ప్రాంతంగా డిక్లేర్ చేయలేదని చెప్పుకొనడం జరిగింది. దానికి పేరలల్ గా ఉన్న అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటు రిపోర్టు ఇచ్చినా ఈ విషయం గురించి పరిశీలించడం జరుగలేదు. దానిపైన క్షుణ్ణంగా వాస్తవ పరిస్థితిని అవగాహన చేసుకోవాలని నేను ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేయడం జరిగింది దానిపైన విచారణ ప్రారంభించడం కూడా జరిగింది. ఏ కాలంలో అయినప్పటికి సరైన వర్షాలు పడకుంటే చెరువు ఆధారంగా ఉన్న ప్రాంతాలలో చెరువు నిండకపోతే కొన్ని పెద్దవైన పంటలు వేసుకొనడం మానరు అని మనవి చేస్తున్నాను. ఇంకొక వాస్తవమైన విషయం మా ప్రాంతంలో వాణిజ్య పంటలైన పొగాకు మిర్చి నీటి ఆధారంగా చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ప్రతి బావి 6 అడుగుల నుంచి 12 అడుగుల లోతు త్రవ్వడం జరిగిందని అంటే అక్కడ క్షామ పరిస్థితులు ఉన్నాయా లేదా అనే విషయం అధికారులు పరిశీలించాలని, ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం తగు శ్రద్ధ తీసుకోవాలని, వెంటనే మా ప్రాంతాన్ని కరువు ప్రాంతంగా డిక్లేర్ చేయాలని కోరుతున్నాను. గత కొద్ది రోజులనుంచి జరుగుతున్న చర్చలో మనమన ప్రాంతాల పరిస్థితుల గురించి మనం సూచించిన విషయాల గురించి క్షుణ్ణమైన అవగాహనకు రావడం జరిగింది అనేక సంవత్సరాలుగా ఈ కరువు పరిస్థితిని ఎదుర్కొంటున్నాము. మున్ముందు ఎదుర్కొనక తప్పని పరిస్థితి అని ఏకాభిప్రాయానికి రావడం జరిగింది. ఈ పరిస్థితులలో ఒక్కొక్క ప్రాంతానికి ఒక్కొక్క రకమైన నివారణ చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఒక ప్రాంతంలో చెరువులు చేయించవలసి ఉంటే ఇంకొక ప్రాంతంలో శాశ్వత నివారణ చర్యలు తీసుకోవలసి ఉంటే మరొక ప్రాంతంలో లోన్స్ ద్వారా ఎకరేజి చేయవలసి ఉంటుంది. ఈ విధంగా ఒక సమగ్రమైన ప్రణాళిక ద్వారా ఈ కార్యక్రమం చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది 80 కోట్లతో కాని 600 కోట్లతో కాని 1200 కోట్లతో కాని ఈ సమస్య పరిష్కారం అవుతుందని అనుకోవడం భ్రమ అని మనవి చేసున్నాను. ఈ కరువు నివారణ పథకంతో కరువు నివారించాలంటే, అన్నివర్గాల వారిని సమానంగా చూడాలంటే రాష్ట్ర బడ్జెటు ఏవిధంగా తయారు చేస్తామో అదే విధంగా స్థానిక ప్రజలకు ఏమి చేయాలి, రైతుకు ఏమి చేయాలి అనే విషయాలు క్షుణ్ణంగా ఆలోచించి దానికనుగుణ్యంగా బడ్జెటు కేటాయిస్తే వారికి మనం కొంత మేలు చేసినవారం అవుతాము కేవలం నూతులు త్రవ్వితే, బోర్లు వేయిస్తే, పర్క్యులేటెడ్ ట్యాంక్సు ఏర్పాటు చేస్తే ఈ సమస్య పరిష్కారం కాదు. మన మందరం గ్రామాలు తిరిగిన వారమే. కావలసినన్ని

బోర్లు వేసే సందర్భం లేదు. ప్రభుత్వ ధనం దుర్వినియోగం అవుతున్నది. దీనికి ఈ సమస్య పరిష్కారం కాదు. ప్రతిచోట, ప్రతి ప్రాంతంలో ప్రతి బావి ఎండిపోయిన మాట వాస్తవం. ఈ సంవత్సరం బావి 4 అడుగుల లోతు చేస్తే నీరు ఉంటుంది. తరువాత వచ్చే సంవత్సరం పరిస్థితి ఏమిటి? అందువల్ల ఇటువంటి పనులవల్ల ప్రయోజనముండదు. సమర్పించిన నివేదికనుబట్టి చూస్తే కరువు అంటే రోడ్ల మరమత్తు అని తెలుస్తున్నది. అసలు కరువు ఒక సంవత్సరం ఏర్పడితే తరువాత ఎన్నో సంవత్సరాలవరకు రైతు కోలుకోలేదు. అటువంటి రైతులకు మనం ఏమి చేస్తున్నామని ప్రశ్న వేసుకోవాలి? ఈ బడ్జెటు కేటాయించి నప్పుడే తుర్ణంగా సమస్యను పరిశీలించాలి. రైతులకు సబ్సిడీ ద్వారా ఒక నాగలి కాని బలానికి ఉపయోగించే ఎరువులను కాని ఇచ్చామా? రైతులకు ఈ విధంగా సప్లయి చేస్తే ఈ సౌకర్యం వారికి చేసామని చెప్పుకోవడానికి ఆస్కారం ఉండేది. బోర్లు విషయం అనుకోండి, రోడ్ల విషయం అనుకోండి మన కందరికీ తెలిసినదే. గత ప్రభుత్వాలకు తెలుసు. మన ప్రభుత్వం కూడా తెలుసుకొంటూ ఉంది. ఎంత డబ్బు ఇచ్చినా అది డిపార్టుమెంటుకు, కాంట్రాక్టరుకు తప్ప ఆ గ్రామ ప్రజలకు తెలియదు. ఎవరైతే కరువుకు ఎఫెక్టు అవుతారో ఆ ప్రజలకు రైతాంగానికి ఉపయోగించే చర్యలు తీసుకోవడానికి సమగ్రమైన ఏర్పాటు చేయాలి. ఒక ప్రణాళికాబద్ధంగా దీనిని రూపొందించాలి. దేవాలయ భూములు వాటి చరిత్ర మొదలైన విషయాలు తెలుసుకోవడానికి మనం ఏమి చేయాలి అనే విషయంలో కొండయ్య కమిషను ఏర్పాటు చేసారు. రేపో, ఎల్లుండో దానిమీద చర్చించబోతున్నాము. అదేవిధంగా ఈ కరువును శాశ్వతంగా నివారించుటకు ఏఏ పద్ధతులను అవలంభించాలి, ఏ విధంగా చేయాలి, అందులో రాష్ట్ర కేంద్ర ప్రభుత్వాల బాధ్యతలు ఏమిటి అని తెలుసుకొని చేస్తే తప్ప లేకపోతే దీనికి తరుణోపాయం లేదని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ వాయని నరసింహారెడ్డి (సుపీరాబాద్) :—అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో గత మూడు సంవత్సరాలనుంచీ కరువు విలయతాండవం చేస్తుంటే కరువు నివారణలో ఈ ప్రభుత్వం విఫలమైందని చెప్పక తప్పదు. ప్రజలు కొండంత ఆశ పెట్టుకొని అన్నగారిని అధికారంలోకి తీసుకువస్తే - కరువు పెరిగిపోతుంటే. శాసన సభలో చర్చలు జరిగినా, మంత్రులకు అధికారులకు దీని విషయంలో సరైన అవగాహన ఏర్పడి శాశ్వతంగా ఈ కరువు నివారణకు ఏమి చేయాలి అనేది ఆలోచించే ప్రయత్నంలో ప్రభుత్వం ఉందా అనే అనుమానం వస్తున్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వం నిధులు ఇవ్వడం లేదనే ఆరోపణ చేస్తున్నారు - అందులో నిజం కూడా ఉంది - లేనిదం లేదు. వారు ఇవ్వకపోతే మీరు చేసిన ఘనకార్యం ఏమిటి అని అడుగుతున్నారు. మేము చెప్పాం — మేమంతా ఉన్నాం, అందరం కలిసి కేంద్ర ప్రభుత్వం దగ్గరకు వెళ్ళి అడుగుదాం, ఇక్కడ ఉన్న రైతులను ఆదుకునే కార్యక్రమం తీసుకోండి, మేము సమర్థిస్తాం అని చెప్పాం. అందులో ముఖ్యమంత్రి విఫలం అయ్యారు ఆ కార్యక్రమం చేయలేదు. కేవలం నినాదాలతో ఎంతో కాలం పని జరగదు. పర్మినెంట్‌గా నినాదాలతో పరిపాలన చేయలేరు ఇక్కడ ఉన్న వారందరూ రైతు 6-00 p. m.

కుటుంబంతో సంబంధాలు ఉన్నవారే - కానీ రైతు సమస్య వచ్చేప్పటికి ఇటు తెలుగుదేశం అని అటు ఐ-కాంగ్రెసు అని పార్టీల తారతమ్యాలలో పడి కొట్టుకుంటుంటే రైతులు క్షమించరు, దీనిని మా పార్టీ తరఫున నిర్మొహమాటంగా విమర్శిస్తున్నాను. దీనివల్ల ప్రజలకు ఎంతో నష్టం జరుగుతున్నది. ప్రజలు చాలా ఇబ్బందుల పాలవుతున్నారు. వ్యవసాయ కూలీలకు పనులు లేక, పశువులకు మేత లేక తమ పశువులను కసాయివారికి అమ్ముకుంటున్నారు. ఇది ఎంతకాలం కొనసాగుతుంది? వర్షాలు లేనిదే మేము ఏమిచేస్తాం. మా ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తుంది అంటే - వారంతా కరుణిస్తే మీరు చేసేది ఏమి ఉంది-అవి లేనప్పుడు రైతును ఆదుకోనేదిప్రభుత్వం ప్రభుత్వం ఎందుకు వెనుకంజ వేస్తున్నది-ప్రతిపక్షాలం అంతా మీతో ఉన్నాం - ప్రధాన మంత్రితో మాట్లాడుదాం, ఇప్పుడు ఇచ్చిన 40 కోట్ల రూపాయలు చాలవు, ఇంకో రూ. 100 కోట్లు ఇచ్చినా చాలదు ఈ దుర్భిక్షాన్ని ఆదుకోడానికి అని ప్రతిపక్షనాయకులను తీసుకువెళ్ళి మాది నాన్-కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం అని మీరు పక్షపాతం చూపిస్తున్నారని చెపుదాం - వారు వినకపోతే పార్లమెంటు ముందు ధర్నా చేద్దాం అంటే - ఆదేమీ చేయకుండా మీకు తోచినట్లుగా చేస్తున్నారు. ఇప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏమి చెబుతున్నది - మేము గత సంవత్సరం ఇచ్చిన డబ్బుకు లెక్కలు ఇవ్వలేదు, రాష్ట్రప్రభుత్వం మా దగ్గరకు వచ్చి మాట్లాడటం లేదు అంటున్నారు. ముఖ్యమంత్రి రాజీవ్ గాంధీ దగ్గరకు వెళ్ళి మాట్లాడటం చిన్నతనం అనుకుంటే ఎలా? ప్రధానమంత్రితో మాట్లాడాలి- ప్రజల సంక్షేమం కోసం, ఈ కరువు సమస్య గురించి ప్రధానమంత్రి దగ్గరకు పోవలసిన అవసరం ఉంది. ఇరిగేషన్ విషయానికి వస్తే ఏ ప్రాజెక్టు కూడా మనకు రావడం లేదు. అవి వస్తే వ్యవసాయ కూలీలకు పనులు, మంచినీటి వనరులు వచ్చే కార్యక్రమాలు జరుగుతాయి వాటికోసం కూడా ప్రయత్నం చేయడం లేదు, కేవలం కేంద్ర ప్రభుత్వంమీద పేపర్లో దుమ్మెత్తిపోస్తే లాభం లేదు. రైతులకు చేసేది ఏమీ ఉండదు. కాబట్టి రైతులను శాశ్వతంగా ఆదుకోవలసిన అవసరం ఉంది కనుక అవసరమైతే మనం కొన్నిరోజులు జీతాలు తీసుకోవడం మానివేసి, దుబారా ఖర్చులు మానివేసి ఆ కార్యక్రమాలు చేపట్టవలసిన బాధ్యత ఈ ప్రభుత్వం మీద, అన్ని పార్టీలమీద ఉంది. శాశత్వంగా దీనికి ఏమన్నా కార్యక్రమం తీసుకోకపోతే రైతులు ఎంతో నష్టపోతారు, రైతులు ఇప్పటికే విత్తనాలు వేయలేదు - ఇప్పుడు పంటలు పోయాయి. ఈనాడు గ్రామాలనుంచి ప్రజలు పట్టణాలకు వలస పోతున్నారు. వారితో రోడ్లన్నీ నిండిపోయాయి, మంచినీటి సమస్య తీవ్రమై పోయింది. వారు పట్టణాలలో చాలా ఇబ్బందులకు గురవుతున్నారు. వారి విషయంలో ఏమీ చేయకుండా నిశ్చింతగా ఉంటే రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి అనేక ఇబ్బందులు ఎదురవుతాయి. కనుక వెంటనే వారికి కావలసిన కార్యక్రమాలు తీసుకుని సరైన పంథా తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. రూ. 36 కోట్లు ఆదాయం పెంచుకునేందుకు సారా రేటు పెంచారు. సారా ఎవరు త్రాగుతారు? పేదవారు తాగుతారు. వారు ఇప్పటికే ఇబ్బంది పడుతుంటే ఇంకా రేటు పెంచితే ఏమన్నట్లు? మీకు ఆదాయం కావాలంటే - పెద్ద పెద్ద ధనవంతులు అయిన ఎక్సైజు కంట్రాక్టర్ల నుంచి డబ్బు వసూలు చెయ్యండి - అది చేయలేకపోతే మీరు

అసమర్థులు అనుకోవాల్సి వస్తుంది, అంతేగానీ ఇలా పేపలమీద ధరలు పెంచే పద్ధతి మంచిది కాదు. శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు సంగతీ అలాగే ఉంది. మహబూబ్‌నగర్, నల్లగొండ జిల్లాలలోను రాయలసీమ ప్రాంతంలోను ప్రజలు గడ్డు పరిస్థితులు ఎదుర్కొంటున్నారు. ఇంకో నెలలో వర్షాలు లేకపోతే హైదరాబాదుకు మంచినీళ్లు రావు అంటున్నారు. ప్రతిపక్ష నాయకులు అందరితో సంప్రదించి హైదరాబాదుకు మంచినీరు ఎక్కడనుంచి తేవాలో ఆలోచిస్తాం అన్నారు-ఇంతవరకు చేయలేదు. అదిచేస్తే ప్రజలకు ఉపయోగపడే కార్యక్రమం తీసుకోవచ్చు ఇకముందు మూడు కోటులకు ఒకసారి నీరు ఇస్తాం అనే పరిస్థితి రాబోతున్నది. వర్షాలు వస్తాయన్న నమ్మకం లేదు. దీనికోసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రతిపక్షాలను కలుపుకొని కృషి చేయాల్సి ఉంది కాంగ్రెసు నాయకులు కూడా సహకరించడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు. కేంద్రానికి డెలిగేషన్ వెళ్లి ఈ సమస్య పరిష్కరించడానికి చొరవ తీసుకోవాలి. ఈ విషయంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం విఫలమైనందుకు విచారం వ్యక్తం చేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు (మంథని): —అధ్యక్షా, చాలామంది సోదర శాసన సభ్యులు, మిత్రులు కరువు గురించి మాట్లాడినారు. ఈసారి చాలామంది సభ్యులకు అభినందనలు తెలపవలసిన పరిస్థితి కూడా ఏర్పడింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం యేదో యివ్వలేదని ఇద్దరు ముగ్గురు తప్ప మిగిలిన వారు తప్పు లేనట్లుగా మాట్లాడినారు. అందుకు సంతోషిస్తున్నాను. మీకు తెలుసు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంలో ఉంది. అట్లాగే కేంద్రంలో కాంగ్రెసు ప్రభుత్వంలో ఉంది. ఒకరిపైన ఒకరు ఆరోపణలు చేసుకుంటూ ఉంటే ఆ యిద్దరిని తిట్టే వారు యింకొకరు ఉంటారనేది మరిచిపోతే యెట్లా? అది బాగుండదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం నిధులు యిచ్చినారా అని అంటే, వారు యిచ్చిన నిధిలో కరవు ప్రాంతంలో యెంత ఖర్చు పెట్టినామని లెక్కలు చెప్పలేని పరిస్థితిలో మనము ఉన్నాము. దానికి లెక్కలు చెప్పవలసిన బాధ్యత మనపైన ఉంది. వారు యివ్వలేదు కనుక మీరు చేయలేరు అంటారు. అది కాదు. సంపూర్ణంగా కరువు యిక్కడ యిక రాకుండా చేయాలంటే పర్మనెంటుగా యేమి చేయాలనేది మనము ఆలోచించాలి. అది సమస్య కాని 30 సంవత్సరముల నుంచి చేసింది యేమిటని అంటే మనము ప్రాజెక్టులు నిర్మించుకొంటేనే కదా యిప్పుడు కిలో బియ్యం రూ. 2 లకు యివ్వగల్గుతున్నాము. ఈ నిర్మించబడిన ప్రాజక్టులనుంచి నీరు వచ్చి పంట పండించడం వల్లనే ప్రజలకు సహాయం చేయగల్గుతున్నాము; అన్నది దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. ఇప్పుడు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో మూడు ప్రాంతాలలో కూడా ప్రాజెక్టులు ఉన్నాయి. తెలంగాణాలో డిస్‌ప్యూట్‌లో పడిపోయింది. నీటిపారుదలలో supply of water through the Canals - is very much defective with us. శ్రీరామసాగర్ ప్రాజక్టు విషయం అధ్యక్షులు వారికి తెలుసు. ప్రాజక్టులు నిర్మించినప్పుడు యీ ప్రాజక్టులకు కావలసిన యేరియాను తీసుకొని అంతవరకు లోకలైజేషన్ చేయాలని అన్నారు. అంతకంటే యెక్కువ నీరును అక్కడ సప్లయి చేసుకుంటూ నీరును

వృధాగా పోగొట్టుకుంటూ, డి లోకలైజేషన్ అనే చోట నీరు యివ్వలేని పరిస్థితిలో ఆ ప్రాజెక్టులో నీరు అట్లా వృధాగా ఉపయోగించడం జరిగిన కారణంగా అని అడుగుతున్నాను. నిజామాబాద్ జిల్లాలో కరీంనగర్ జిల్లాలో ఈ నిజాంసాగర్ ప్రాజెక్టు నీరు తీసుకోలేని ప్రాంతం యెంత ఉందో ఆ డి డిలోకలైజేషన్ అంటారు లోకలైజేషన్ కాలేదని అంటారు ఖమ్మం ప్రాంతానికి తీసుకున్నారంటే, ఖమ్మంకు యివ్వవద్దు అని అనడం లేదు. ఈ ప్రాజెక్టును నిర్మించినప్పుడు యింత ఆయకట్టుకు నీరు సరిపోతుంది అన్నప్పుడు అంతకన్నా యెక్కువ నీటిని సప్లయి చేయలేరు కదా. కాని నిధులు లేవని మా దగ్గర ప్రాంతాలకు నీరు యివ్వవలసిన వాటికే నీరు యివ్వకుండా చాలా చేస్తున్నామని ఆర్థికంగా, సామాజికంగా, సాంస్కృతికంగా అభివృద్ధి చేస్తున్నామని చెబుతూ నీరు యివ్వవలసిన ప్రాంతాలకు కరువు తేవద్దు అని మనవి చేస్తున్నాను. మా ప్రాంతంలో కొంత అడవి ఉంది అక్కడ కూడా దుర్భిక్షం వస్తుంది. ఎందుచేతనంటే అక్కడ అడవులను విచక్షణారహితంగా నరికివేస్తున్నారు ఈవిధంగా నరికే పద్ధతిని ఆపేటట్లు చూడండి. మరియు భూగర్భ జల వనరుల్ని ఉపయోగించి ప్రయోజనాలు చేయండి ఈ రెండూ చేస్తే మీరు సాధించినట్లు అవుతుంది. మూడవది నదులు పారుతున్నాయన్నారు నదులు పారే ప్రాంతంలో సోషల్ ఫారెస్టు యేమైనా తీసుకుంటున్నారా? ఇచ్చిన చెట్లకు నీరుపోసే పరిస్థితి లేదు నదులు యెక్కడయితే పారుతున్నాయో అక్కడ చెట్లను పెంచే ప్రయత్నం చేయండి. అసలు వాతావరణం కలుష్యం అవుతున్నది. కాలుష్యం వల్ల వర్షం రాకుండా దెబ్బతింటుంది ఈ కాలుష్య నివారణకు యేమి ప్రయత్నం చెస్తారో చూడాలి దీనికి మన దేశంలో చాలామంది నిపుణులు ఉన్నారు మన రాష్ట్రంలో ఆ నిపుణు తక్కువ ఉన్నారు. ఇక ఈ భూగర్భ జలాశయాలను, నిర్మించి వీటిని ఈ పరిసరాల జిల్లాల్లో నింపే ప్రయత్నం చేయండి. ఇవన్నీ మీరు సాధించినప్పుడే మీరన్నీ సాధించినట్లు అవుతుంది. నీరు లేనిదే యెవరూ బ్రతకలేరు. పశు సంపద పెంచాలంటే, గడ్డి కావాలి గడ్డి కావాలంటే నీరు చాలా అవసరం. మీరు వాటర్ సప్లయి స్కీమ్స్ యిచ్చినారంటే, మినీ వాటర్ సప్లయి స్కీములో కరువు ప్రాంతంలో పైపులు కట్టిన చోట నీరు సప్లయి చేయలేక పోయినారు. ఒకవేళ యెక్కడయినా నీరు యిస్తే అక్కడ అతి కొద్దిగా వస్తున్నది అని మనవిచేస్తూ ఈ వాటర్ సప్లయి విషయంలో తగిన శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

*శ్రీ ఎం. బి. చౌహాన్ (దేవరకొండ) :— అధ్యక్షా, నేను ఈ కరువు గురించి యెదో ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించడానికి మాట్లాడుతున్నటుగా మీరు భావించకుండా, శాశ్వతంగా కరువుకు గురి అయ్యే హరిజన, గిరిజన దౌర్భాగ్య ప్రజల యొక్క ప్రతినిధిగా మాట్లాడుతున్నాను కనుక నాకు కొంత టైము యివ్వాలని మనవిచేస్తున్నాను ఇప్పుడు చాలామంది సభ్యులు కరువు గురించి అనేక విషయాలు చెప్పినారు. ఈ నాడు మన రాష్ట్రంలో క్రిష్ణా, గోదావరి, నాగార్జునసాగర్ యింకా కొన్ని డెల్టా ప్రాంతాలు తప్ప మిగతా యావత్తూ రాష్ట్రం ఈ కరువు యొక్క విష కోరలకు గురి అయి కొట్టుమిట్టాడుతున్న

ఈ సమయంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ కరువుని గురించి ఆలోచించే పరిస్థితి యెట్లా, కేంద్రం వారు రెండు పర్యాయాలు ఒక టీమును యిక్కడకు పంపించినారు, అప్పుడు మా ప్రాంతానికి వస్తే వారేదో సహాయపడతారని మా జిల్లా అధికారులు, ప్రజలు వారికి మెమోరాండాలు యిచ్చినాము. కేంద్రం నుంచి మనకు రూ. 82 కోట్లు వచ్చిందనేది మనకు తెలుసు. కేంద్రం వారు మన రాష్ట్రం మీద సవతి తల్లి ప్రేమ చూపిస్తూ ఉంటే మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వారు యేమంటున్నారంటే కేంద్రం వారు నిధులు యివ్వడం లేదు కాబట్టి తాము యేమి చేయలేని పరిస్థితిలో ఉన్నామని చెప్పడం జరుగుతోంది. ఇది యెట్లా ఉన్నదంటే తండ్రి తాను కన్న పిల్లలతో యేమి చెబుతాడంటే నా తండ్రి యేమీ సంపాదించి పెట్టలేదు, నేను మీకు యెక్కడ నుంచి తెచ్చిపెట్టాలని అన్నాడు. అటువంటప్పుడు మమ్మల్ని యెందుకు కన్నావని ఆ పిల్లలు అన్నారట. ఇది కూడ అట్లాగే ఉంది. అదేవిధంగా మన రాష్ట్ర ప్రజలు యీనాడు కరువుకు గురి అయిన పరిస్థితిలో ఉన్నారు త్రాగడానికి మంచినీళ్ళు లేని ప్రాంతాలు ఉన్నాయి. నా నియోజకవర్గం

6-20 p.m.

హెడ్‌క్వార్టర్సులో పార్లమెంటు ఎన్నికలకు ముందు దేవరకొండలో ముఖ్యమంత్రిగారు బహిరంగసభలో మాట్లాడుతూ ఆదివాసులనుద్దేశిస్తూ బ్రహ్మాండమైన ఉత్సాహాన్ని చూపిస్తూ ఆశలు కలిగించే విధంగా వారు వాగ్దానము చేశారు. వారు ఆనాడు బహిరంగసభలో కడివెడు నీళ్ళకోసం ఆమడల దూరము పోయే దౌర్భాగ్య పరిస్థితిలో నేను ఉన్నది. ఆ ఏరియాలకు శ్రీశైలం నుంచి దేవరకొండ, చింతలపల్లి సమితులకు నీళ్ళు తీసుకుని వచ్చి సస్యశ్యామలం చేస్తాను అని ఆ రోజున వాగ్దానం చేశారు. కాని ఆనాటి నుంచి ఈనాటి వరకు ఆ సమితులలో యింకా నీళ్ళు వస్తాయనే ఆశతో ఎదురు చూస్తున్నారు. పశు గ్రాసము కొరకు కరువు ప్రాంతాలకు మా ఏరియాలో కేంద్ర ప్రభుత్వము నిధులు మంజూరు చేస్తే ప్లానింగు బోర్డులో రిజల్యూషన్సు పాసు చేసి మొత్తం జిల్లా అంతటికి సర్దుతున్న పరిస్థితులు ఉన్నాయి. అప్పట్లో మా జిల్లా మంత్రిగారు ప్లానింగు బోర్డు అధ్యక్షులుగా ఉండే వారు. యిప్పుడు అయ్యన్న పాత్రుడు గారు ఉన్నారు అనుకోండి. జిల్లా పరిషత్తులను ఎత్తివేసారు యిప్పుడు. మంచినీటి గురించి యిస్తే ఆ విధముగా చేస్తున్నారు. అక్కడ పశు గ్రాసము కొరకు పశువులను కసాయి దుకాణాలకు అమ్ముకునే పరిస్థితులున్నాయి ఈ దౌర్భాగ్య పరిస్థితులలో అప్పులు అక్కడున్న అధికారులు పన్ను కారు, చిన్న కారు రైతుల దగ్గర నుంచి చాలా బలవంతంగా వసూలు చేస్తున్నారు. చెంబులు, బిందెలు ఉంటే పట్టుకుని పోతున్నారు. మేము పోయి అధికారులను యిట్లాగు బలవంతంగా వసూలు చేస్తున్నారు ఏమి న్యాయం చెప్పండి అని అడిగితే కొంతైనా వసూలు చేసినట్లు అవుతుందని అధికారులు మాకు సమాధానం చెబుతున్నారు. యిది ఎట్లాగు ఉందంటే యిల్లు కాలి ఒకడు ఏడుస్తూ ఉంటే చుట్ట కాల్చుకుంటాను అని నిప్పు అడిగినట్లుగా ఉంది. కాబట్టి వారి అప్పులు మాఫీ చేయాలని కోరుతున్నాను. మంచినీటి గురించి పి.డబ్ల్యు.యస్., మినీ పి.డబ్ల్యు.యస్. కొరకు బోర్సు గురించి నిధులు ఆ కరువు

ప్రాంతాలకు యిస్తే మా నియోజకవర్గానికి ఆ మొత్తాన్ని యివ్వకుండా మొత్తం జిల్లా అంతా నిధులు ప్లానింగు బోర్డు వారు పంచుతున్నారు. వారి యొక్క బంధువులను దృష్టిలో పెట్టుకుని వారికి వర్క్స్ యిప్పించే ప్రయత్నాలు చేశారు అక్కడున్నటువంటి బావులు లోతు యింకా తీసినట్లయితే త్రాగేనీరు లభిస్తుంది యిబ్బంది ఉండదు అని అంటే ఆ విధంగా అధికారులు చేయటం లేదు నీటిని నిలువ చేసే విధానం గురించి యిందాకా గౌరవ సభ్యులు శ్రీ వడ్డే రంగారావు గారు చెప్పారు వర్క్యలేషను ట్యాంక్స్, చెక్ డామ్స్ కడితే బాగుంటుందనే సూచన చేశారు ఇప్పుడు ఏదో కొంచెము వర్షము పడి హైదరాబాదు నగరములో చల్లదనము ఉండి ఉండవచ్చు కాని మా కానిస్టిట్యూయన్సీలో (నియోజకవర్గంలో) యింకా ఎండ తీవ్రత బాగానే ఉంటుంది అక్కడ మంచి నీళ్ళు దొరకడం లేదు అక్కడ ఈ వర్షాలు ఉండకపోవచ్చు. అక్కడకు పోయి మేము ముఖము చూపించే పరిస్థితులు లేవు గ్రామీణప్రాంతంలో సన్నకారు, చిన్నకారు రైతులకు బ్యాంకులో బోరు వేయడానికి 5000, 4000 రూపాయలు సగం భరించాలనే నిబంధన పెట్టారు వారు గొడ్డు, గోదా ఉంటేనే లేకపోతే భార్య మెడలో ఏవు సైలు తాడో అమ్ముకుని ఆ డబ్బు కట్టనదే వారికి బావిలో బోర్సు వేయని పరిస్థితులు ఉన్నాయి. ప్రభుత్వమే ఆ మొత్తాన్ని భరించాలని కోరుతున్నాను. అక్కడున్నటువంటి మంచినీటి బావులు కాస లోతు త్రవ్వితే అనేక గ్రామాలలో నీరు దొరికే పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. అక్కడున్నటువంటి బావులను లోతు చేసే విషయం ప్రభుత్వము ఆలోచించవలె గౌరవ సభ్యులు నాయని నరసింహారెడ్డిగారు ఇందాక మాట్లాడుతూ ఊళ్ల నుంచి హైదరాబాదుకు తరలి వస్తున్నారు అని చెప్పారు. వారు చెప్పినట్లుగా నా కానిస్టిట్యూయన్సీ నుంచి అక్కడ బ్రతకలేని పరిస్థితులలో ఇచ్చటకు హరిజనులు గిరిజనులు ఇచ్చటకు వచ్చి కూలి పని చేసుకుని బట్టలు మోసుకుని బ్రతుకుతున్నారు. వారు చాలా అధ్వాన్న పరిస్థితులలో ఉన్నారు వారు అచ్చట నుంచి ఇచ్చటకు వలస వస్తున్నారు. అక్కడున్నటువంటి వారికి కరువు పనులు కల్పించాలని కోరుతున్నాను. ఐ. డి. సి బావులకు విద్యుత్ కనెక్షన్సు ఇవ్వడం లేదు. ఎప్పుడూ అక్కడ శాశ్వతంగా కరువు పరిస్థితులకు లోనవుతున్న ప్రాంతాలలో విద్యుత్ కనెక్షన్స్ ఇవ్వాలని, ఆ విధంగా ప్రజలను కాపాడాలని కోరుతున్నాను. సారాయి బాటిల్స్ గురించి 32 కోట్ల రూపాయలు, తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం గురించి నాలుగు కోట్ల రూపాయలు, అదే విధముగా మెడికల్ విశ్వవిద్యాలయానికి నాలుగు కోట్లు కేటాయించుతు పోతున్నారు కాని కరువు ప్రాంతాలలోని ప్రజల స్థితిగతులు చూడడం లేదు. ఇప్పుడున్న యూనివర్సిటీల క్రింద ఉన్నటువంటి మెడికల్ కాలేజీల వలన ఉపయోగము లేక వీటిని ప్రారంభిస్తున్నారా అని అడుగుతున్నాను........ (బెల్)

శ్రీ యన్. గంగస్వామి నాయుడు (కుప్పం) :— అధ్యక్షా, కరువు పరిస్థితి గురించి సమీక్షించే అవకాశాన్ని అధ్యక్షుల వారు కలుగచేసినందులకు ధన్యవాదాలర్పిస్తున్నాను. మా రాయలసీమ ప్రాంతములో గత ఐదారు సంవత్సరాలుగా వర్షాభావము వలన పంటలు పండక అక్కడ అనేక కష్టనష్టాలకు

గురి అవుతున్నారు. పొలిటికల్ పవరు, సీజనల్ కండిషన్సులో మార్పు రానందు వలన శాశ్వత ప్రాతిపదిక మీద కరువు నివారం చేయలేకపోతున్నాము. యిక్కడ రాజకీయంగా విర్పించుకోవడానికి మాత్రమే అవకాశం కలుగుతున్నది. ఈ ప్రభుత్వము వచ్చిన తరువాత కరువు పరిస్థితులు గురించి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు. కనుకనే లోగడ రాష్ట్ర ప్రభుత్వము శ్రద్ధ వహించలేదు కనుకనే నేను యిందాక రాజకీయానికి కరువుకు అవినా భావసంబంధం ఉందని మనవి చేశాను. దాదాపు ఈ తెలుగుదేశ ప్రభుత్వము అధికారములోనికి వచ్చిన తరువాత గత మూడున్నర సంవత్సరాలుగా కరువు పరిస్థితులు గురించి అనేక విధాలైన పథకాలు చేపట్టడం వాటిని అమలు జరుగుతున్నది. చెక్ డాములు, పర్కులేషను ట్యాంకులు మా గ్రామాలలో కాంగ్రెసు పరిపాలనలో కనీసము అమలు పరచిన పాపాన గాని, ఉత్సాహాన్ని చూపించిన పాపాన పోలేదు. ఈ ప్రభుత్వము కరువు తీవ్రతను గుర్తించి భూగర్భ జలాల సంపదకు పెంపొందించుకునేందుకు లిఫ్టు ఇరిగేషను, వారికి కావలసిన వసతులు కల్పించడం జరిగింది. పర్కులేషను ట్యాంకులు పోయి నటువంటి వాటిని పునరుద్ధరించడం వంటి కార్యక్రమాలు చాలా ముమ్మరంగా జరుగుతున్నాయి. కుప్పం కానిస్టిట్యూయన్సీలో 16 చెక్ డాములు నిర్మాణం జరిగింది. ఇది తెలుగుదేశం ప్రభుత్వ హయాములో జరిగింది. యింతకుముందు ప్రభుత్వము టైములో ఎటువంటి నిర్మాణము జరుగలేదు. కరువు కాటకాలను ఆదుకోవడానికి ప్రభుత్వము నిర్ణయించిన సాంఘిక సంక్షేమ కార్యక్రమాలు తాత్కాలికంగా ఎంతో ఉపశమనాన్ని కలుగ చేస్తున్నాయి. దాదాపు ఆరు కోట్ల మంది జనాభా మన రాష్ట్రములో ఉంటే అందులో ఒక కోటి జనాభాకు రెండు రూపాయలు బియ్యము పథకము అమలు చేయడం ద్వారా వారు కరువు పరిస్థితి నుంచి తప్పించుకునే పరిస్థితిని కల్పించిన వారు అయినారు. అంతేగాక, వ్యవసాయ మీద ఆధారపడి రైతాంగమును ఆదుకోవడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వము యిటీవల రైతులకు ఎలక్ట్రిసిటీ చార్జెస్ గురించి స్లాబ్ రేట్లు ప్రకటించి వారికి రెండు కోట్ల రూపాయల వరకు మాఫీ చేయడం జరిగింది. దీనిని బట్టి రైతాంగం మీద ఎటువంటి అవగాహన ప్రభుత్వానికి ఉందో అర్థము అవుతుంది. అదే విధంగా వేతకమీషను యిచ్చినటువంటి రిపోర్టును యథాతథంగా అమలు పరచి 188 కోట్ల రూపాయలు ప్రభుత్వ యంత్రాంగం మీద ఖర్చు పెట్టడానికి సిద్ధపడింది. రైతాంగాన్ని కూడా అదే పద్ధతిలో ఆదుకోవాలని కోరుతున్నాను. 6-30 p.m.
ముఖ్యంగా రాజకీయానికి, కరువుకు అవినాభావ సంబంధం వుంది. ఎందుకనగా ముఖ్యంగా కేంద్ర ప్రభుత్వము అనుసరిస్తున్న రాజకీయ ధోరణివల్ల ఈ రోజు పోలవరం ప్రాజెక్టుకు అనుమతి రాలేదు. గోదావరి నదిని కృష్ణతో కలిపితే తెలుగు గంగ వంటి 10 స్కీములు పెట్టినా గాని గొడ్డువారిన భూములను సైతం సశ్యశ్యామలం చేయవచ్చు రాజకీయ దురుద్దేశాలు కలిగిన వాతావరణాన్ని మనము నిర్మించుకొన్నాము. అందువల్లనే మనము పల్లెలకు కావలసిన అవసరాలను తీర్చలేకపోతున్నాము. లోన్సు విషయం చూస్తే, 1980లో రాయలసీమ ప్రాంతంలో అనాడు భూములలో ఒక గింజ అయినా వేయలేదు. ఆ రోజులలో అటువంటి సహకారాలను అందించిన వ్యక్తులు ఎవరూ లేరు.

ప్రియతమ నాయకుడు ఎన్. టి. రామారావు గారియొక్క పిలుపువల్ల, ప్రజలలో వచ్చిన చైతన్యమువల్ల, అవేకెనింగ్‌వల్ల ప్రజలు వారియొక్క బాధ్యలను గుర్తించుకొని, ఈ ప్రభుత్వము ద్వారా, వారి కష్టాలను కార్య క్రమాలను తీర్చుకోవచ్చునే, సత్సంకల్పముతో వున్నారు. ఈ ప్రభుత్వాన్ని నిలదీసి అడిగే పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. ఈ ప్రభుత్వము ఎన్నో సహాయక చర్యలు చేసినా కూడా ఇంకా కొరవడిన పరిస్థితులు వున్నాయి.

కోపరేటివ్ సెక్టారులో ఇంతవరకే బాకీపడ్డ పేద రైతాంగముంది. కనీసం 2-3 వేల రూపాయల వరకు బాకీపడిన బెనిఫిషియరీస్ విషయంలో ఆ బాకీని మాఫీ చేస్తే, ఆ పేద రైతులకు కొంతవరకు ఉపశమనం అయినా కలుగుతుంది. ఎన్నో రాయితీలు యివ్వడం జరుగుతున్నది. ఇపుడు ఈ సహాయం చేస్తే, అప్పుడే ప్రజల నుండి ప్రభుత్వానికి గుర్తింపు వస్తుంది, రైతాంగాన్ని ఆదుకున్నటూ వుంటుంది. ఈ ప్రభుత్వము ఇంకా పెద్దెత్తున జలాశాగ ప్రాజెక్టులన్నిటికి కేంద్రప్రభుత్వను నుండి అనుమతి పొంది, సముద్రములోకి వృధాగాపోయే నీటినంతటిని సద్వినియోగం పెంచుకోడానికి, మరి ఆహారోత్పత్తిని అధికం చేసుకోడానికి ఉపయోగపడే పద్ధతిలో తీసుకోవలెనని, దానిని ప్రభుత్వము గుర్తించి, రైతాంగానికి కొన్ని కోట్ల రూపాయలు రాయితీలుగా ప్రకటించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఎందుకనగా కొన్ని వందల కోట్ల రూపాయలు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ యంత్రాంగానికి ఖర్చు చేయడం జరుగుచున్నది. అలాంటప్పుడు నోరులేని పేద రైతాంగాన్ని ఆదుకోవలసిన అవసరం ఎంతయినా వుంది. ఈ సదవకాశ మిచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలపుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

*శ్రీ జి. వెంకటరత్నం (తిరువూరు) :- అధ్యక్షా, ఈ కరువు పరిస్థితిపై ఈనాడు చర్చించడానికి అవకాశము కల్పించిన తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా కరువు తాండవించడంవల్ల రైతులు అష్టకష్టాలు ఎదుర్కొంటున్న విషయం అందరికి తెలుసు. క్రిష్ణాజిల్లా, తిరువూరు నా నియోజకవర్గము. అది మెట్ట ప్రాంతము ఈ ప్రాంతములో ఎక్కువగా వర్షము ద్వారానే పంటలు పండించుకొనే విషయం సభ దృష్టికి తెస్తున్నాను. నా నియోజక వర్గంలో 1. రెడ్డిగూడెం, 2 తిరువూరు 3. గంపలగూడెం 4. చాట్రాయి, 5 విస్సన్నపేట, 6. కొండూరు మండలాలున్నాయి. ఈమండలాలు ఎపుడూ కరువుతో తాండవిస్తూ వుంటాయి. ఇది మెట్ట ప్రాంతము అవడంవల్ల, ఎన్. ఎస్. పి. కాలువలు వచ్చినా కాలువలు పల్లంగా జగుటవలన నీరు ఎక్కడం లేదు. ఇందుకుగాను క్రాస్ వాల్స్ కట్టించివేస్తే, అనేక వేల ఎకరాలు సాగులోకి వస్తాయి. ముఖ్యంగా గానుగపాడు, మేజరు కాకర్ల మేజరువద్ద క్రాస్ వాల్స్ నిర్మిస్తే అనేక వేల ఎకరాలు సాగలోకి వస్తాయి. కాలువ పల్లంలో వున్నందున, లిఫ్టు ఇర్రిగేషన్ ద్వారా నీరు ఇస్తే ఆ ప్రాంతాలు సస్యశ్యామలం అవుతుంది.

రైతుల మీద కోపరేటివ్ సొసైటీ వాళ్లు అనేక విధాలుగా వత్తిడి తెచ్చి, కష్టపెడుతున్నారు. పంటలు పండక రైతులు నానా బాధలు ఇదివరకు నుంచే పడుతున్నారు. వాళ్ళను ఋణ విముక్తులను చేసి, వడ్డీ కూడా వారికి మాఫీ చేయాలని కోరుతున్నాను. కరువు పనులు చేపట్టితే ఈ ప్రాంతాలలోని పేద హరిజన, గిరిజనులకు ఉపాధి కల్పించినట్లవుతుంది. మా నియోజకవర్గము మెట్ట ప్రాంతాలతో కూడి, వర్షాధారంపైన పంటలు పండే ప్రాంతం కాబట్టి, ఆ ప్రాంతాన్ని వెనుకబడిన ప్రాంతంగా, కరువు ప్రాంతంగా గుర్తించాలని కోరుతున్నాను. 1976 లో మా నియోజక వర్గాన్ని వెనుకబడిన ప్రాంతంగా, పారిశ్రామికంగా వెనుకబడిన ప్రాంతంగా అప్పటి ప్రభుత్వము గుర్తించింది. కాని ప్రస్తుతం వెనుకబడిన ప్రాంతంగా గుర్తింపు చేయలేదు. మా విస్సన్నపేటలో పెంకుల ఫ్యాక్టరీ, జ్యూస్ ఫ్యాక్టరీ, సిరామిక్ ఫ్యాక్టరీలు పెట్టుకోడానికి అనేక మంది ముందుకు వస్తున్నారు. ప్రభుత్వమిచ్చే 10 శాతం సబ్సిడీ మా ప్రాంతానికి ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. ముఖ్యంగా మనవి చేసేది ఏమిటంటే, సోదర సభ్యులందరూ కలిసి కేంద్రంపై వత్తిడి తెచ్చి, కరువు నివారణకై తగిన ఆర్థిక సహాయాన్ని పొందడానికి ప్రయత్నించాలని కోరుతున్నాను. ఈ కరవుమీద చర్చించుటకు అవకాశం కల్పించినందుకు తమరికి హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ కె.వి. సుబ్బారెడ్డి (నెల్లూరు):— అధ్యక్షా, ఈనాడు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో వున్న దుర్భిక్షాన్ని గురించి చాలామంది సభ్యులు వివరంగా సభ దృష్టికి తెచ్చారు. టైం కొద్దిగా యిచ్చినందున, నా చర్చను మా నెల్లూరు వరకే పరిమితం చేస్తున్నాను. పది సంవత్సరాలుగా నెల్లూరు జిల్లాలోని ప్రజలు, రైతులు అనేక కారణాలచే అతివృష్టికి, అనావృష్టికి గురవుతున్నారు. రెండు సంవత్సరాల నుండి కరువుకు చాలా గురవుతున్నారు. నెల్లూరులో పెన్నానది వుంది. క్రిష్ణా, గోదావరి అవి జీవ నదులు. పెన్నానది ఒకప్పుడు జీవనదిగా వుండేది. ఇపుడు కాదు. నెల్లూరు డెల్టా అని చెప్పడానికి వీలులేని పరిస్థితిలో వుంది. అందువల్ల డెల్టా నాన్ డెల్టా అనే భేదం నెల్లూరు జిల్లాలో కనిపించడం లేదు. నెల్లూరు ఆనకట్ట గాని సంగం ఆనకట్ట గాని — ఉదయం మనం చర్చించినట్లుగా, ధవళేశ్వరం ఆనకట్ట 100 సంవత్సరాలకు మించి 20–30 సంవత్సరాలు ఎలా అయిందో, అదే విధంగా ఈ ఆనకట్టల పీరియడ్ కూడా 100 సంవత్సరాలు దాటింది. పెన్నలో పై భాగాన అనేక కట్టడాలు వచ్చిన తరువాత, ఈ రోజు పెన్న క్రింద వున్న డెల్టా ప్రాంతం ఎడారిగా మారిపోయే దృష్టాంతాలు చాలా వున్నాయి. సముద్రం తీర ప్రాంతం అంతా ఒకప్పుడు డెల్టాగా వుండి, ఫిల్టర్ పాయింట్స్ బాగా వుండి, అక్కడ సీడ్ బెడ్స్ వేసి వస్తుండేవారు. ఈ రోజు సెలైన్ వాటర్‌కు బదులుగా సముద్రము నీరు వచ్చి ఆ విధంగా డెల్టా ప్రాంతములోని రైతులు కూడా నాశనం అయిపోయారు. ముఖ్యంగా అప్‌ల్యాండులో వున్న రైతులు—ఆత్మకూరు, ఉదయగిరి, వెంకటగిరి, రాపూరులోని రైతులు ఘోరాతిఘోరంగా, హీనాతిహీనంగా నాశనమయ్యారు. కరువు క్రింద

మా జిల్లాకు 80 లక్షలు మాత్రమే యిచ్చారు. ప్రణాళికా బోర్డులో ఎమౌంటు మంజూరు అయిందిగాని ఈనాడు గ్రవుండ్ అంటూ ఒకటికూడా లేక ప్రజలకు ఉపయోగము లేదు. కరువు నిధులు వినియోగించడంలో నత్తనడక నడుస్తున్న సందర్భంలో, ప్రజల అవసరాలు ఎలా తీర్చగలరో శోచనీయమైన పద్ధతిగా వుంది. ముఖ్యంగా ఈరోజు అధికార సభ్యులు మాట్లాడుతూ రైతులను శిస్తుల నుండి గాని ఋణాల నుండిగాని విముక్తులను చేస్తే వాళ్ళు మంగలమందుల అడుగు
6-40 p. m. తారు. చీట్లా లు ఆడి దుర్వ్యసనాలకు లోనవుతారని అన్నారు. రైతులు ఇతర వ్యసనాలకు ఖర్చు పెడతారు అని గౌరవ సభ్యులు రైతులను గురించి ఇంత అమానకరం అయిన మాట ఇంకొకటి లేదు. ఈనాడు దేశంలో అన్నము పెట్టుతున్న రైతుని గురించి ఇంత అవమానకరంగా మాట్లాడడం మంచిది కాదని మనవి చేస్తున్నాను. తెలుగుదేశం సభ్యుడు అట్లా మాట్లాడడం మంచిది కాదు.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :- అది తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అభిప్రాయం కాదు.

శ్రీ కె. వి. సుబ్బారెడ్డి :—కాని గౌరవ సభ్యుడు ఆ విధంగా మాట్లాడడం రైతుని అవమానపరచడం మంచిది కాదు. దానిని విత్‌డ్రా చేసుకోవాలి. రైతుకి శిస్తు మాఫీ చేయండి అది ఎంత ఉంటుంది. ఎల్. ఎం. బి. వారు రైతులను అప్పులు కట్టమని బాధిస్తున్నారు. వడ్డీలు అయినా మాఫీ చేయండి. నెల్లూరు జిల్లాలో కరువు విలయతాండవమాడుచున్నది పిల్టర్ పాయింట్సు ఇచ్చారు గాని రిగ్సు ఎక్కడివి ? డబ్బు ఇచ్చారు గాని రిగ్సు లేవు. వెల్సు డీపెన్ చేస్తున్నారు చాల సంతోషం. ఇవి గ్రవుండ్ కావడం లేదు. ప్రజల అవసరాలకు మీరు ఎప్పుడు ఇస్తారు ? నిధులు కేంద్ర రాష్ట్ర సంబంధాలతో ముడి పడి ఉన్న సమస్య అయినా కేవలం ఒకరిపైన ఒకరు నింద వేసుకుంటూ కూర్చోక వెంటనే పనులు చేయించాలి. పశువులకు మేత లేకపోతే డబ్బు ఇచ్చి ఏమి లాభము ? డబ్బు ఇస్తే ఆకలి తీరుతుందా ? మనకు ఒక ప్లాను లేదు. కరువును దృష్టిలో పెట్టుకుని మీరు పనులు చేయకపోవడం చాల విచారకరం. నోటి మాటలతో ఎడ్వర్‌టైజ్‌మెంట్లతో ప్రజలను తృప్తి పరుస్తున్నారు రైతులు మీమీద కోప పడే అవకాశం ఉన్నది. ఉన్న డబ్బును ఏ విధంగా ఖర్చు పెట్టాలో మీ దగ్గర వివరాలు కూడా లేకపోయినందువల్లనే ఈరోజు కరవుకు గురి అవుతున్న రైతుగాని, పేద ప్రజలు గాని ఇబ్బంది పడుతున్నారు. రైతుకి ఉన్న ఋణాన్ని విముక్తి చేయండి ఈ హౌసులో మీరు ఇచ్చిన హామీలు విలువ లేకుండా పోతున్నాయి. అప్పులు వసూలు చేస్తున్నారు వేలం వేస్తున్నారు. రైతే వెన్నెముక అంటూ మంచి మాటలు చెప్పి రైతుని బోల్తా కొట్టించి ఏమీ చేయలేరు. రైతుని రుణ విముక్తుడిని చేసి ఇచ్చిన డబ్బు దుర్వినియోగం చేయకుండా చూసి సకాలంలో మీరు పనులు చేయిస్తే మీరు సరిఅయిన చర్యలు తీసుకున్నట్లు అవుతుంది. మంచి మాటలతో రైతుని మోసము చేయవద్దు అని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ జె. ఆర్. పుష్పరాజు (తాడికొండ) :—అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో నెలకొన్నటువంటి దుర్భిక్ష పరిస్థితిని గురించి సభ్యులంతా మాట్లాడారు. అయితే ఆ దుర్భిక్ష పరిస్థితులు రాష్ట్రంలో రాయలసీమ జిల్లాలలోనో లేకపోతే తెలంగాణా జిల్లాలలోనో మాత్రమే కాకుండా మా గుంటూరుజిల్లాలో వేరే పరిస్థితులు నెలకొని ఉన్నాయి. మా జిల్లాలో అంతా ప్రత్తి పండిస్తున్నారు. గత కొన్ని సంవత్సరాలుగా ముఖ్యంగా గత సంవత్సరం వైట్ ఫ్లైయి మూలాన రైతాంగం తీవ్రంగా నష్ట పోయింది. రైతాంగం రెండు విధాలుగా నష్టపోవడం జరిగింది. ఇదివరకు ఎకరానికి 8 క్వింటాలు ప్రత్తి పండించే రైతు ఈనాడు రెండు మూడు క్వింటాలు కన్న ఎక్కువ పండించలేకపోయారు. అది ఒకరకంగా నష్టము. రెండవది ఆ పండినటువంటి రెండు మూడు క్వింటాళ్లకు మద్దతు ధర లభించకపోవడం. పాత గుంటూరు జిల్లా ప్రాంతం అంటే గుంటూరు జిల్లాలో కొంత ప్రాంతం యిప్పుడు ప్రకాశం జిల్లాలో కొంత ప్రాంతం కొన్ని తాలూకాలు 250 కోట్ల రూపాయల పై చిలుకు నష్టపోవడం జరిగింది. అయితే దుర్భిక్ష ప్రాంతాలుగా డిక్లేరు చేయాలి అంటే బ్రిటిషు కాలంనుంచి వస్తున్నటువంటి కండిషన్సు ఉన్నాయి. ఆ కండిషన్సు కొనసాగించడంవల్ల ఏమీ లాభంలేదు. దుర్భిక్షాన్ని డిఫైను చేసేప్పుడు అక్కడ బంగారము ధర పడిపోవాలి అక్కడ పెళ్ళిళ్ళు జరగకూడదు, అక్కడ నుంచి ప్రజలు వేరే జిల్లాలకు వలస పోవాలి. అనే కండిషన్సు ఉన్నాయి. ఆ డెఫినిషన్‌లోనికి మా ప్రాంతం రావడంలేదు. పంటలు పండక మిగతా జిల్లాలు నష్టపోతూ ఉంటే పండించిన పంటకు గిట్టుబాటు ధర లేక మా జిల్లాలో బాధగా ఉంది. కేంద్రప్రభుత్వ విధానం గమనించాలి. ఎఫ్.సి.ఐ ద్వారా కొన్నారు. మార్కుఫెడ్ కూడా కొంత కొనడం జరిగింది. బొంబాయిలో ఉన్నటువంటి మిల్లులను ఆదుకోడానికి 700 కోట్ల రూపాయలు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇవ్వడం జరిగింది. పంటలు నష్టపోయిన ప్రాంతాల రైతులకు చేయూత నివ్వాలి. అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటు కూడా రైతులను సక్రమంగా ఎడ్యుకేట్ చేసి వారిని ఆదుకోవడంలేదు. ఆల్టర్‌నేట్ క్రాప్ సజెస్టు చేయడం లేదు. అది మిజరబుల్‌గా ఫెయిల్ అవుతున్నది. అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటు వ్యవసాయ విశ్వ విద్యాలయము కోఆర్డినేట్ చేసి రైతులను ఎడ్యుకేట్ చేయాలి. మా ప్రాంతంలో కూడా రైతుల రుణాలను మాఫీ చేయాలి. ప్రభుత్వం చొరవ తీసుకుని రైతులకు ఇచ్చిన రుణాలను మాఫీ చేసేందుకు రాష్ట్రప్రభుత్వం దాని పలుకుబడిని ఉపయోగించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. అమరనాథ రెడ్డి(వాయల్‌పాడు):—అధ్యక్షా, కరువు పరిస్థితిపై చర్చను ముగింపుచేసే అవకాశం నాకు కలిగినందుకు సంతోషిస్తున్నాను. ఈ కరువు నివారణ విషయంలో రాష్ట్ర, కేంద్ర ప్రభుత్వాలు ఎవరు ఏమి చేసారనేది నేను చెప్పడంలేదు. సుమారు 20 సంవత్సరాలనుంచి నేను యీ శాసనసభలో సభ్యుడుగా ఉన్నాను, ఇంతకమునుపు ప్రభుత్వం కూడా యీ దుర్భిక్షాన్ని, పేదరికాన్ని నిర్మూలించేందుకు అన్ని జిల్లాలలో సమానంగా నిధులు పంచారు. కాని యీ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత యీ దారిద్ర్యాన్ని, కరువు కటకాలను, కరువు నిధులను అన్నింటినీ కూడా నన్యశ్యామలంగా ఉన్న జిల్లాలతో కూడా పంచడ 6-50 p.m.

మనేది ఆశ్చర్యంగా ఉంది. ఈ సస్యశ్యామలంగా ఉండే జిల్లాలవారు కూడా యీ దారిద్ర్యాన్ని పంపకం చేసుకొని తామ ప్రాంతాలతో పాటు పేదరికం కూడా పంచుకుంటామంటే నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు. నేను ముఖ్యంగా మూడు విషయాల మీద మాట్లాడతాను. మొదటిది యీ ప్రభుత్వం తాత్కాలికంగా కరువు నివారణకు చేయవలసిన పనులు, తరువాత దీర్ఘకాలికంగా చేయవలసిన పనులు కూడా దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. నేను చెప్పదలచుకున్నది ఏమిటంటే యీ కరువు నివారణ కార్యక్రమాలకు కేంద్ర ప్రభుత్వం నిధులు యివ్వలేదనే పద్ధతి పెట్టుకోకుండా మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వ పరిధిలో ఉండే అధికారాలు దృష్టిలో పెట్టుకొని, మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వ శక్తి సామర్థ్యములు దృష్టిలో పెట్టుకొని కార్యక్రమాలు చేపట్టాలి. 1985 సంవత్సరంలో యింతకు ముందు కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు పంటల భూమి పథకం కార్యక్రమం కోసం మొత్తం భారత దేశంలోని రైతాంగం సహకార సంఘాల ద్వారా, జాతీయ బ్యాంకుల ద్వారా అప్పులు తీసుకునే వారికి పంటల భీమా పథకం అమలు చేయాలని అందుకుగాను షుమారు 175 కోట్ల రూపాయలు యివ్వడం జరిగింది. ఆ డబ్బును గ్రామీణ బ్యాంకులు, సహకార బ్యాంకులు, నేషనలైజ్డ్ బ్యాంకులు, నాబార్డు ద్వారా యీ క్షామ పీడిత ప్రాంతాలుగా డిక్లేర్ చేసిన ప్రాంతాలలో యివ్వాలని నిశ్చయించడం జరిగింది. రైతాంగం కొన్ని ప్రాంతాలలో తాము పండించిన పంటకు నష్టము వచ్చిన కారణంగా వర్షాలు పడనందువల్లనూ వేరు సెనగ కాయ పంట పూర్తిగా పండనందువల్లనూ ప్రత్తి, వరి పంటలు దెబ్బతినడం మూలంగానూ చాలా యిబ్బందులకు గురి కావడం జరిగింది. క్రాప్ ఇన్సూరెన్సు ద్వారా యీ 175 కోట్ల రూపాయలు అప్పులు యిచ్చి బ్యాంకుల వారు 8 శాతం చొప్పున వడ్డీ కూడా తీసుకున్నారు. కాబట్టి ఆ డబ్బును రైతాంగానికి రీఎంబర్స్‌మెంటు చేసి యివ్వలేక పోయినందువల్ల రైతులు చాలా నష్టాలకు గురి అవుతున్నారు. ఇక అప్పుల మాఫీ విషయంలో ప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసుకోకుండా ఏదో లోన్సును తీర్చుండంలో రీ షెడ్యూలు మాత్రం చేయడం జరుగుతోంది ఈ సందర్భంలో సహకార శాఖా మంత్రి గారు రైతులకిచ్చిన అప్పులు వసూలు చేయడంలేదని క్షామ పీడిత ప్రాంతాలలో అప్పులు వసూలు చేసే ప్రశ్న లేదని అన్నారు. జబర్దస్తీగా అసలే అప్పులు వసూలు చేయడం లేదన్నారు. కాని యిక్కడ శాసన సభ్యులందరికీ కూడా అనుభవం మీద తెలుసుకొనేది ఏమిటంటే అన్ని ప్రాంతాలలో తాలూకా, డెవలప్‌మెంటు బ్యాంకులు గ్రామీణ ప్రాంతాలలోని మల్టీపర్పస్ బ్యాంకులు, సహకార సంఘాలు, రూరల్ బ్యాంకులు, నేషనలైజ్డ్ బ్యాంకులవారు యిచ్చిన అప్పులు వసూలు చేసుకోవడానికి జబర్దస్తీగానూ, జప్తులు చేసి లోన్సు డబ్బు వసూలు చేయడం జరుగుతోంది. ఫామిన్ ఎఫెక్టెడ్ ఏరియాలు అనే మాటను వాడి డిక్లేర్ చేసిన ఏరియాలలో యీ లోన్సు వసూలు చేసే అధికారం ఎవరికీ లేదు——

once it is declared a drought affected area

అందువల్ల యీ క్షామ పీడిత ప్రాంతాలలో యిచ్చిన అప్పులను లాంగ్ టెరమ్ లోన్సును తీసుకున్న రైతు 10 సంవత్సరాలు టైముకు తీసుకొని 5 సంవత్సరాలు

రీపేమెంటు చేసిన తరువాత దానిని మరల 10 సంవత్సరాలకు రీ షెడ్యూలు చేయవచ్చును కాబట్టి ఆ విధంగా చేయాలని కోరుతున్నాను. అట్లాగే మిడియం టెరమ్ లోన్సు ఉంటే వాటిని లాంగ్ టెరమ్ లోన్సుగా రీ షెడ్యూలు చేయడానికి ఫెసిలిటీ ఉంది. అట్లా చేయకుండా కరువు ప్రాంతాలలో కూడా రైతులనుంచి ఫీనల్ ఇంటరెస్టును లోన్సు మీద వసూలు చేస్తున్నారు. మన ముఖ్యమంత్రిగారు కర్నాటక, మద్రాసు రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రులతో అన్యోన్యంగా ఉంటారు. మద్రాసు రాష్ట్రంలో అయితే 125 కోట్ల రూపాయలు సహకార సంఘాలద్వారా రైతులు తీసుకున్న అప్పును 10 ఎకరాలు, 15 ఎకరాలు లోపున ఉండే రైతులకు తమిళ ఎం. జి. రామచంద్రన్ గారు రద్దు చేసారు. కొన్ని లోన్సును రీ షెడ్యూల్ చేసారు. రైతులకు గిట్టుబాటు, ధరలు లేవని, వర్షాలు లేవని, పెస్టు కంట్రోలుకు వ్యవసాయశాఖ పూనుకొనలేదని అందువల్ల రైతులు దెబ్బతిన్నారని యీ 125 కోట్ల రూపాయలు పెద్ద భారం కాదని మద్రాసు ప్రభుత్వం లోన్సు పేమెంటును రద్దు చేసారు. మన రాష్ట్రంలో యీనాడు పే కమీషన్ రిపోర్టు ప్రకారంగా 130 కోట్ల రూపాయలను రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు యిచ్చినప్పుడు యిక్కడ ఏ విధమైన చర్చ జరగలేదు. ఆటంకపరచలేదు. కాని అటలాంటి రైతులు అంధ్రప్రదేశ్‌కు వెన్నెముకగా ఉన్నవారి క్షేమం కోరడంలో, వారి ఋణాలు రద్దు చేయడంలో యీ ప్రభుత్వం ఏమీ చేయడంలేదు. ఇక పోతే డ్రింకింగు వాటర్ విషయం తీసుకుంటే యీ రాష్ట్రంలో పరిస్థితి ఏమీ బాగా లేదని అందరూ చెప్పారు. గవర్నమెంటు ఎంతో కష్టపడి కార్యక్రమాలు చేసినా నీరు ప్రజలకు అందించలేక పోతున్నామని మంత్రిగారు తమ రిపోర్టులో తెలిపారు. ఈ అనావృష్టి సహాయం కొరకు యీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మూడు సంవత్సరములలో మూడుసార్లు కేంద్ర ప్రభుత్వం సహాయం కోరింది. ఆ విధంగా 1200 కోట్లు సహాయం కోరింది 345 కోట్లు అడిగితే 30 కోట్లు, 68 కోట్లు అడిగితే 32 కోట్లు, 326 కోట్ల రూపాయలలో 40 కోట్ల రూపాయలు చొప్పున దాదాపు 112 కోట్ల రూపాయలు అసిస్టెన్సు యిచ్చింది. రూ. 130 కోట్లు అనుకోండి. నేను ఎందుకు చెప్పుతున్నానంటే, మనం వారిని అడగడం, వారు ఇచ్చేది మన డబ్బే, ఎవరి డబ్బో కాదు. మన ప్లాన్ ఎసిస్టెన్సు నుంచి ఇది కట్ అవుతుంది. గత 5 సంవత్సరాలముందు పరిస్థితులు వేరు. రాష్ట్రంలో గత 4, 5 సంవత్సరాల క్రితం పరిస్థితిని తీసుకుంటే, వర్షం లేనందువల్ల, విపరీతంగా అడవులు కొట్టడం వల్ల, తీవ్రమైన పరిస్థితి ఏర్పడి, ప్రతి సంవత్సరం కరువు సాంతంగా ప్రకటిస్తే తప్ప కరువు రక్కసి వదిలేటట్లు లేదు. కొన్ని ప్రాంతాలు అతివృష్టి అయితే సవ్వ అనావృష్టి ప్రాంతాలలో వర్షాలు లేని దుస్థితి ఈనాడు రాయలసీమ, తెలంగాణా ప్రాంతాలు ఏర్పడ్డాయని మనవి చేస్తున్నాను. అందుకే, శాశ్వతమైన కరువు నివారణ కార్యక్రమాలు చేపట్టడానికి మీరు 1000 1200 వందల కోట్లు అడిగితే కేంద్రం 100, 200 కోట్లు ఇవ్వడం ఇది కాదు. తృప్తిగా ఉండదు. కాబట్టి మనమందరం కలిసి ఒక కార్యక్రమాన్ని ఏర్పాటు చేసుకుని మీరు కూడా అన్ని రాజకీయపార్టీలతో ఒక కార్యక్రమాన్ని ఏర్పాటు చేయాలి. 7-00 p.m.

ఇంతకు మునుపు ఎక్స్‌పర్టు కమిటీస్ మన ముఖ్యమంత్రిగారు వేశారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వేసిన ఎక్స్‌పర్ట్సు కమిటీ ఇంజనీర్స్ కూడా వారి నిర్ణయం చెప్పారు రాష్ట్రంలో శాశ్వతంగా ఇరిగేషన్ పొటెన్షియల్ డెవలప్ చేయాలని. అన్ని ప్రాంతాలకు నదీ జలాలను పంపకం జరగాలని చెప్పడం జరిగింది. స్కీమ్స్ ఇవ్వడం జరిగింది. మీకు ఒకమాట చెప్పుతున్నాను 1972 లో ఇరిగేషన్ కమిషన్ వారు డిస్ట్రిక్ట్సు, తాలూకాలు కరువుకు శాశ్వతంగా గురైన తాలూకాలు సుమారు ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో 60—65 ఉన్నాయని ఐడెంటిఫై చేయడం జరిగింది తాలూకాలను ఐడెంటిఫై చేసి, డ్రౌట్ ఎఫెక్టెడ్ ఏరియాస్‌లో కరువు పీడిత ప్రాంతం, దుర్భిక్ష ప్రాంతాలలో ఇరిగేషన్ పొటెన్షియల్ డెవలప్ చేయాలని ఈ కమిషన్ కూడా చెప్పడం జరిగింది. తెలంగాణా, నల్లగొండ జిల్లాలో సుమారు 7,8 తాలూకాలు మహబూబ్‌నగర్‌లో 10 తాలూకాలు, హైదరాబాదు జిల్లాలో 5,6 తాలూకాలు, కర్నూలు జిల్లాలో 12 తాలూకాలు, కడప జిల్లాలో 10 తాలూకాలు, చిత్తూరు జిల్లాలో 10 తాలూకాలు, అనంతపూర్ జిల్లాలో మొత్తం కరువు ప్రాంతాలుగా ఐడెంటిఫై చేయడం జరిగింది. ఆ ప్రాంతాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని చేయవలసి ఉంటుంది. నిన్న ధవళేశ్వరం దగ్గర ఆనకట్ట దెబ్బ తిన్నది ఒక ప్రక్క నీరు పోతున్నది. ఒక ప్రక్క అనావృష్టి. నదీ జలాల పంపిణీ సరైన పంథాలో లేదు. నేను ఏరియాస్ గురించి గాని, లేదా ఒక రీజియన్ గురించి చెప్పడం లేదు. రీజియన్ గురించి మాట్లాడే సందర్భం కూడా ఉంది. అయితే, ఈనాడు నదీ జలాల పంపకం శాశ్వతంగా సరైన పద్ధతిలో జరగాలి. ఎక్కడ అయితే డ్రౌట్ ఎఫెక్టెడ్ ఏరియాస్ ఉన్నాయో, ఎక్కడ అయితే, కరువు పీడిత ప్రాంతాలుగా శాశ్వతంగా నిర్ధారణ చేయబడిందో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ నదీ జలాలను అక్కడికి పంపిస్తే తప్ప కరువు నివారణ చేయలేము. దట్ ఈజ్ ది ఓన్లీ ఆల్టర్‌నేటివ్. ఇది గడ్డి ఇవ్వడం కాదు. గడ్డి అన్ని ప్రాంతాలకు పంపడం ఏ ప్రభుత్వం నుంచి కాదు నాకు తెలుసు ఎంత పంపిస్తున్నారు, ఎక్కడ నుంచి పంపిస్తున్నారు? ఆ గడ్డి కోసం ఆ పశువులు బ్రతకవు. మనం పంపించిన గడ్డి ఈ స్పెషల ట్రెయిన్స్ ఎంత మోస్తుంది? ఎన్ని టన్నులు మోస్తుంది? మొత్తం ఉండే కాటిల్ పాపులేషన్ ఎంత? స్పెషల్ రేక్స్ రన్ చేస్తే ఎప్పుడు అవి చేరుతాయి? అవి బ్రతికేది ఎప్పుడు? ఈ గడ్డి వచ్చే లోపల అవి బెంగళూరు చేరతాయి. రాయలసీమలో, చాలా ప్రాంతాలు-అనంతపూర్ జిల్లాను దృష్టిలో పెట్టుకొని లేదా, ఈనాడు తెలంగాణాలో మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాను దృష్టిలో పెట్టుకొని కడప జిల్లా, కర్నూలు జిల్లాను నిజంగా మీరు సెన్సెస్ తీసుకున్నట్లయితే, జనాభాలో 50 శాతం ప్రజలు మైగ్రేట్ అయ్యారు. వారు మద్రాసు, బెంగుళూరు పట్టణాలు, తదితర ప్రాంతాలు, కేరళ ప్రాంతాలకు మైగ్రేటు అయి అక్కడ కూలీ పని చేసుకుని దిక్కులేని వారిగా నిస్సహాయులుగా ఈనాడు ఆ ప్రాంత మనుష్యులు ఉన్నారనే సంగతి గుర్తు చేస్తున్నాను. ఈనాడు గ్రామాలలో మనుష్యులు లేరు. చాలా మంది పట్టణ ప్రాంతాలకు వెళ్లారు. ఈ సంవత్సరం

సంవత్సరాలు కొంత మంది పోయిన సంగతి గుర్తు చేస్తున్నాను. అందుకే, మీకు ప్రత్యేకంగా చెప్పదలచుకున్నదేమిటంటే, ఒక ఎక్స్‌పర్టు కమిటీ వేయాలని నా అసీమ ప్రాంతం తరఫున, తెలంగాణాలోని వెనుకబడిన ప్రాంతాల తరఫున ఒక విన్నపం ఇవ్వడం జరిగింది. సుమారు 2,400 కోట్ల రూపాయలతో కూడిన ఒక దీర్ఘకాలిక కార్యక్రమాన్ని తీసుకుని, దీన్ని కనీసం 10, 12 సంవత్సరాలలో పూర్తి చేసేటప్పుడు శాశ్వతంగా క్షామ నివారణ కాదు. ఇది కేవలం మనతో, మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వంతో జరుగుతుందని నేను అనుకోను. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తరఫున మనం కూడా ఒక స్కీమ్ తయారు చేసి మొత్తం రాష్ట్రానికి ఇచ్చంపల్లి కట్టవలసిన అవసరం ఉంది. పోచంపల్లి కట్టవలసిన అవసరం వుంది. కృష్ణా నుంచి తెలంగాణాకు, రాయలసీమకు నీరు మళ్ళించ వలసిన అవసరం ఉంది. ఈనాడు హైదరాబాదుకు నీరు తీసుకురావలసిన అవసరం ఉంది. ఈనాడు, పోచంపల్లి కట్టుకుని విశాఖపట్నం స్టీలు ప్లాంటుకు నీరు తీసుకురావలసిన అవసరం ఉంది. 3,900 టి ఎం సిల నీరు ఉండే పోలవరం ప్రాజెక్టును కట్టవలసిన అవసరం ఉంది. ఈనాడు గోదావరిలో 12 వందల టి ఎం సిల నీరు వృధాగా పోతున్నది. ఏ ఏ ప్రభుత్వాలది తప్పు అని కాదు. కేవలం ఈ ప్రభుత్వం తప్పు కాదు. సక్సెస్‌ఫుల్ గవర్నమెంట్సుకు సంబంధించిన తప్పు ఉండవచ్చు. అయితే మనం ఈనాడు ముందు తప్పులను సవరించుకుని మొత్తం రాష్ట్రంలోని దుర్భిక్ష ప్రాంతాన్ని కాపాడడానికి కార్యక్రమాన్ని తీసుకోవడానికి మనమందరం కలిసి ఆలోచించ వలసిన అవసరం, మన మందరం కలిసి పోరాడవలసిన సమయం, మన మందరం కలిసి ఈ రాష్ట్ర దుర్భిక్ష ప్రాంతాన్ని, కరువు రక్కసిని దూరం చేయవలసిన సమయం ఆసన్నమయిందని నేను ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. కట్టవలసిన ప్రాజెక్టులు చాలా ఉన్నాయి. ఎక్స్‌పర్ట్స్ ఎన్నో రకాలైనా ప్రాజెక్ట్సు సూచించడం జరిగింది. మీకు ఉదాహరణంగా చెప్పుతాను–ఇంతకు ముందు కొన్ని ప్రాజెక్ట్సు చెప్పాను. గండికోట రిజర్వాయరు, తిరుమల రిజర్వాయర్, అక్కని, దేవరకొండ రిజర్వాయర్లు తదితర రిజర్వాయర్లను చేపట్ట వలసిన అవసరం ఉంది. మహబూబ్‌నగర్‌లో భీమా, జూరాల ప్రాజెక్టు, రైట్ కెనాల్, వీటి అన్నింటినీ తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. రైట్ లెఫ్టు కెనాల్స్ తెలుగు గంగకు రు. 740 కోట్లు కేటాయించారు. రు. 45 కోట్ల రూపాయలు మద్రాసు ప్రభుత్వం కేటాయించింది. ఈ విధంగా కార్యక్రమం సాగితే సుమారు 5 సంవత్సరాలు అవుతుంది. తెలుగు గంగ కూడా ఒక మంచి కార్యక్రమం. 15 సంవత్సరాలు అయిన తరువాత రెండు వేల సంవత్సరాల తరువాత మొత్తం కృష్ణా నదీజలాల గురించి అలాగే, తుంగభద్ర, గోదావరి జలాలను కేంద్రప్రభుత్వం వాటర్ కమీషన్ రెవ్యూ చేసే పరిస్థితి ఉంది. ఇలా నత్త నడక నడిస్తే కాదు. మనకున్న ప్రాజెక్టులన్నీ కూడా, పోచంపాడు, పోలవరం, ఇచ్చంపల్లి, శ్రీశైలం రైట్, లెఫ్ట, మహబూబ్‌నగర్‌కు సంబంధించిన అన్ని ప్రాజెక్ట్సు, హైదరాబాదుకు త్రాగునీటిని మళ్ళించడానికి వీటన్నిటికి సుమారు రూ. 3,000 కోట్లతో ఒక కార్యక్రమాన్ని తయారు చేయాలి. మాస్టరు ప్లాను తయారు చేయండి?

అన్ని దుర్భిక్ష ప్రాంతాలను సస్యశ్యామలం చేసేటువంటి నదీజలాల కార్యక్రమాన్ని చేపట్టండి? ఈ నాడు మురుగునీటితో బాధపడుతున్న ప్రాంతాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. రెండు పంటలు వేసే ప్రాంతం, మూడు పంటలు వేసే ప్రాంతాలు మురుగు నీటితో బాధపడుతూ, మురుగునీటిని పంప్ చేయలేక పోతున్నారు. నీరు ఎక్కువై అజీర్ణం అయినవి. అక్కడ సిల్టు ఫార్మేషన్ ఏర్పడి, రేపు సెలైన్ అయిపోతుంది. అక్కడ ఉప్పు మాదిరిగా తేలుతుంది. పంజాబులో ఉండే తీవ్రమైన పరిస్థితి మీరు పేపర్స్‌లో చూసే ఉంటారు. అటువంటి సందర్భంలో వనకు ఎక్కువగా గ్రౌండ్ వాటర్ ఉండదు. ఒక పంటకు నదీజలాలను వాడుకుని మిగతా అప్ లాండ్స్‌లలో, తరచుగా క్షామపీడిత ప్రాంతాలకు నదీజలాలను పంపిణీ చేసే కార్యక్రమం తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. దీన్ని అందరూ కూడా ఈనాడు ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉందని నేను ఈ సందర్భంగా మనవిచేస్తున్నాను. ఇది ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు సంబంధించిన ఇరిగేషన్ మ్యాప్ (మంత్రిగారికి చూపిస్తూ, ఇంతదూరం నుంచి కనిపించదని అన్నారు. (మ్యాప్‌ను చూపిస్తూ) గ్రీన్‌గా ఉండేదంతా కూడా ఆల్‌రెడీ ఎగ్జిస్టింగ్ ప్రాజెక్టు క్రింద పారే భూమి - కరీంనగర్ జిల్లా కూడా ఉంది అధ్యక్షా. ఇవి ఎగ్జిస్టింగ్ స్కీమ్స్. పసుపులో ఉండేదంతా స్కీమ్స్ అండర్ కన్‌స్ట్రక్షన్.

7-10 p.m. పింక్‌లో ఉండేదంతా కూడా స్కీమ్స్ అండర్ ప్రపోజల్. తెల్లగా ఉండేదంతా రాయలసీమ, తెలంగాణా ప్రాంతం. వెనుకబడిన ప్రాంతం ప్రభుత్వం ప్రియారిటీస్ ఫిక్స్ అప్ చేయాలి. తీర్థానికి తీర్థం, ప్రసాదానికి ప్రసాదంలా కాకుండా ప్రయారిటీస్ ఫిక్స్ చేయాలి. కరువు ప్రాంతములో శాశ్వత కరువు నివారణ పథకాలు ఎప్పుడు పెట్టాలి? తాత్కాలిక కార్యక్రమాలు ఎప్పుడు వినియోగించాలి? ప్రియారిటీస్ లేకుండా డబ్బు విని యోగం చేయడం సరి కాదు. రైతులకు సంబంధించిన కరువు పరిస్థితి. ఈ విధంగా వుంటే రైతు పండించిన పంటకు గిట్టుబాటు ధర లేదు. ప్రభుత్వం చేయవలసిన సహాయాన్ని అందించకపోవుటవల్ల రైతు దెబ్బతిన్న విషయం ఇక్కడ చెప్పడం జరుగుతున్నది ఇ తకుముందు పసుపు విషయం చెప్పారు. ప్రత్తి, మిర్చి, పొగాకు విషయం చెప్పారు. వేరుసెనగ బయట రాష్ట్రాలకు పంపించే యోగ్యత లేదు. బయటకు పంపకుండా కంట్రోల్ విధించారు. మన వేరుసెనగ 40 కిలోల బస్తాకు, కర్నాటకలో 40 కిలోల బస్తాకు మద్రాసులో 40 కిలోల బస్తాకు రూ. 50/-లు తేడా వుంది. ఏ ఫైనాన్షియల్ కమిట్‌మెంట్ లేకపోయినా బ్యాన్ పెట్టడంతో రైతుకు బస్తాకు రు 20/లు లాభముగా వచ్చేది లేకుండా చేస్తున్నారు. మధ్య దళారులు బాక్‌లో అమ్ముకొనడానికి అవకాశం కలుగుతోంది. ఇటీవల పేపరులో వచ్చింది. నెల్లూరు జిల్లా గూడూరు ప్రాంతము నుంచి వేల బస్తాల వేరుసెనగ స్మగుల్ అయింది. మధ్య దళారులు సంపాదించుకునే పరిస్థితి తీసుకువచ్చాం. పట్టు కాయలు కర్నాటకకు తీసుకపోయే పరిస్థితి లేదు. శాశ్వత కరువు నివారణ కార్యక్రమాలు తీసుకోకుండా కేంద్రాన్ని నిందించడం వల్ల ఏమీ కాదు. 2500 కోట్లతో ఒక మాస్టర్ ప్లాన్‌ని తయారు చేయాలి. వరికి నీరు ఇవ్వవలసిన అవసరం లేదు. క్షామ పీడిత ప్రాంతాలలో జొన్న రాగులయినా పండించు

కొండాలకి సర్ఫేస్ వాటర్ వుండే విధంగా ప్రాజక్టులు తీసుకుంటే తప్ప లేకపోతే ప్రతి సంవత్సరం మా కంఠశోషే మిగులుతుంది. కరువు వచ్చినపుడు సెంట్రల్ టీమ్ వస్తుంది. చిత్తూరు టి. బి.కి మమ్ములను పిలుచుకు పోయారు. ఎప్పుడు? రాత్రి గం. 8-30 ని.లకు. మేము చెప్పేది వారు వినే పరిస్థితులలో లేరు. వారు వింటే మేము చెప్పే పరిస్థితిలో లేము. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ టీమ్ కు కార్యక్రమాన్ని ఏర్పాటు చేసేది ఈ విధంగా వుంది. ఇదేనా పద్ధతి? చిత్తూరుకు గం 11.00లకు కడప రాత్రి గం. 12.00 కు వచ్చారు. సెంట్రల్ టీమ్ రావలసిన పని లేదు. మనం శాశ్వత కరువు నివారణ కార్యక్రమాలు చేసుకోవాలి. మాష్టర్ ప్లాన్‌ని తయారు చేసుకోవాలి. అవసరమయితే 10 రోజులు శాసన సభా సమావేశాన్ని పొడిగించండి. అధికారులను చేర్చండి ప్రతిపక్ష నాయకులు వున్నారు. చర్చిద్దాము. 3000 కోట్లతో 10 సంవత్సరాల కార్యక్రమాన్ని పెట్టుకొందాం. డబ్బు ఎక్కడిది అనేది ఆలోచిద్దాం. మనందరం కలిసి కేంద్రాన్ని అడుగుదాము. రాష్ట్రాభివృద్ధికి మనమందరం కలిసి పోరాడి నిధులు తీసుకువద్దాం. దుర్భిక్ష ప్రాంతాలను సస్యశ్యామలం చేయడానికి వారితో కలిసి పని చేయడానికి సిద్ధముగా వున్నాం. ప్రపంచ బ్యాంక్ నుంచి తీసుకువచ్చి శాశ్వత కరువు నివారణ కార్యక్రమాలు చేస్తే తప్పు కాదు. త్రాగు నీటి సమస్య బోర్లు వేసినంత మాత్రాన తీరేది కాదు. పెర్కొలేషన్ ట్యాంక్స్ అవసరం వుంది. యుద్ధ ప్రాతిపదికపైన త్రాగు నీటి సమస్యను పరిష్కరించాలి. ఫామిన్ ఎఫెక్టెడ్ ఏరియాలలో శాశ్వత కరువు నివారణకు నదీ జలాల పంపిణీ చేస్తే తప్ప, ఒక్క పంటకయినా అస్యూర్డు వాటర్ యిచ్చే ఏర్పాటు చేస్తే తప్ప శాశ్వత కరువు నివారణ కాదు. 1985 ఖరీఫ్‌లో రైతులకు రావలసిన పంటల భీమా పథకం గురించి ఏమి చేశారు? కరువు నివారణ కార్యక్రమానికి సంబంధించిన నిధులను కరువు లేని ప్రాంతాలకు తరలించకూడదు. కరువు ప్రాంతాలుగా ప్రకటించిన 600 మండలాలు కాని ఏవయినా కాని అక్కడ లోన్స్ వసూళ్ళు నిలుపుదల చేయాలి. ప్రభుత్వమిచ్చిన అప్పులే కాకుండా జాతీయం చేయబడిన బ్యాంకులిచ్చిన అప్పులు, గ్రామీణ బ్యాంకులనుంచి యిచ్చిన అప్పుల వసూలును నిలుపుదల చేయాలి. నేషనలైజ్డు బ్యాంక్సును కంట్రోలు చేసే అధికారం ప్రభుత్వానికి ఉంది. ఆ అప్పులపైన మారిటోరియం ప్రకటించడమే కాకుండా 10 ఎకరాల లోపు రైతుల అప్పులు 150 కోట్ల వరకు వుంటాయి. వాటిని రద్దు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:—అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చాల మంది కరువు మీద జరిగిన చర్చలో పాల్గొన్నారు. అనేక మంచి సూచనలిచ్చారు. ప్రతి ఒక్కరికి నా కృతజ్ఞతలందచేస్తున్నాను. లోన్స్ వసూలు విషయం చెప్పారు. వత్తిడి చేయవద్దని కోఆపరేటివ్స్‌కి ఆదేశాలివ్వడం జరిగింది. అదే విధంగా చాలచోట్ల వత్తిడి చేయలేదు కొన్ని చోట్ల వత్తిడి చేసిన సందర్భాలు ప్రభుత్వ దృష్టికి గౌరవ సభ్యులు తీసుకువచ్చారు. వత్తిడి చేయవద్దని ఆదేశాలివ్వడం జరిగింది. స్మాల్ అండ్ మార్జినల్ ఫార్మర్సుని వత్తిడి చేసినట్లు లేదు. కొంచెము పెద్ద రైతుల పైన వత్తిడి జరిగివుంటే వుండవచ్చు.

కోఆపరేటివ్ ఇయర్ జూన్‌తో అయిపోయింది. రికవరీ ఇప్పుడు జరగదు. అందువల్ల పిలుపునంతవరకు రైతులకు సహాయంగా ఉండే అవకాశం వుంటుంది. కోఆపరేటివ్స్‌కి సంబంధించి ఎ. హేంద్రనాథ్‌గారు ఒక స్టేటుమెంటు యిచ్చారని ఆరోపణ చేశారు.

7-20 p.m. వారు చెప్పింది ఏమిటంటే రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా గాని నాబార్డు వగైరా అంతా కూడా వారు తిరిగి లోన్స్ ఇవ్వడం లేదని మనము ఎప్పుడైతే కట్టు చేయకుండా ఓవర్‌డ్యూ అవుతున్నామో వారు లోన్స్ ఇవ్వకపోవడం, అందువల్ల రాష్ట్రములో వ్యవసాయమరల ఇచ్చే అవకాశం లేకుండా పోతోంది. అందువల్ల అక్కడక్కడ విధిలేని పరిస్థితుల్లో కలక్టు చేస్తున్నామని అధికారులు చెప్పడం జరిగింది. అయినా కూడా ఒత్తిడి చేయవద్దని ఆదేశాలు యివ్వడం జరిగింది. ప్రతి జిల్లాలో ఇంచుమించు కోఆపరేటివ్ సెంట్రల్ బ్యాంక్స్ వారు తిరిగి లోన్ ఇచ్చేటటువంటి అవకాశాన్ని కోల్పోతున్నారు. ఎందుకంటే ఓవర్‌డ్యూస్ పెచ్చు అయిపోతున్నాయి. మరి ఇవన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకొని ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరిగింది. జూన్ మాసాంతానికి కోఆపరేటివ్ ఇయర్ అయిపోతుంది. ఇక మీదట ఒత్తిడి చేయవద్దని, ఒత్తిడి చేయకుండా ఉండేటటువంటి ప్రయత్నం జరుగుతుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. రీ-షెడ్యూల్ ఆఫ్ లోన్స్‌కి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రు 10 60 కోట్లు ఇచ్చింది, జి వో. కూడా ఇష్యూ చేసింది రీ-షెడ్యూల్డ్ ఆఫ్ లోన్స్. చేయమని ఆదేశాలు కూడా ఇవ్వడం జరిగిందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఇక లోన్స్ తో సెయ్యండని చెపుతున్నారు. ఇంతకు ముందు ఉన్నటువంటి ప్రభుత్వాలు ఈ రాష్ట్రములో ఎప్పుడూ కూడా లోన్స్ తో సేసినటువంటి సందర్భాలు లేవు. ఇంతకన్నా మించిన కరువు వచ్చిన సందర్భాలలో కూడా ఎప్పుడూ తో సేయలేదు.

డాక్టరు వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :— ఇంత కంటిన్యువస్‌గా కరువు ఎప్పుడూ రాలేదు.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్‌రెడ్డి: — నేను మీరు మాట్లాడుతువుంటే ఇంటరెప్టు చేయలేదు. మీరు ఎగాదిగా మాట్లాడినా నేను ఓర్చుకున్నాను. నేను చెప్పేది దయచేసి వినండి. ఇంతకన్నా తీవ్రంగా కరువు వచ్చిన సందర్భాలలో కూడా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తో సేసినటువంటి సంఘటనలు లేవని మనవిచేస్తున్నాను, ప్రిసిడెంట్ లేదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. అయినా కూడా నేను మనవి చేస్తున్నాను. స్మాల్ అండ్ మార్జినల్ ఫార్మర్స్‌కి 1984-85 లో ఇంటరెస్టు సబ్సిడీ ఇస్తే కేంద్ర ప్రభుత్వం దానికి కూడా ఆక్షేపణ చేసి ఇంటరెస్టు సబ్సిడీ ఇవ్వడానికి ఆక్షేపణ చెసింది కేంద్ర ప్రభుత్వం కాదా ?

(తెల్గుదేశం? బెంచీల నుంచి 'షేమ్, షేమ్' అని కేకలు)

84-85 లో నాలుగు కోట్ల రూపాయల చిల్లర రాష్ట్ర ప్రభుత్వం విడుదల చేస్తే స్మాల్ అండ్ మార్జినల్ ఫార్మర్స్‌కి ఇంటరెస్ట్ సబ్సిడీ ఇస్తే దానికి కూడా నిరాకరించింది. రీఇంబర్స్ చేయడానికి వీలులేదని చెప్పింది.

డాక్టర్ వై. ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి :— వారు ఎవరండి అంగీకరించడానికి మీరు డబ్బు ఇస్తే. మీరు ఇచ్చేదానికి ఇష్టం కాక... ....

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :— మీరు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని గురించి మాట్లాడితే తప్పు లేదా ? నేను కేంద్ర ప్రభుత్వం గురించి మాట్లాడితే తప్పా ? నేను మాట్లాడతాను. నేను కేంద్ర ప్రభుత్వం గురించి ఇంకా ఎక్కువ మాట్లాడతాను.

డా. వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి .— వారు కాదు ఇక్కడ రాజ్యం చేసేది.

చైర్మన్ — మీరు విన్న తరువాత అవసరం అయితే చెప్పండి.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :— కేంద్ర ప్రభుత్వం సంగతి ఇంకా కూడా చెపుతాను. ఈనాడు మహారాష్ట్రకు అడ్వాన్సుగా రూ. 50 కోట్లు ఇస్తే ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌కు ఎందుకు ఇవ్వలేదని నేను అడుగుతున్నాను.

(ట్రెజరీ బెంచీల నుంచి 'షేమ్, షేమ్' అని కేకలు)

మార్చిలో రిపోర్టు పంపిస్తే రెండు మూడు నెలల తరువాత సెంట్రల్ టీమ్‌ను పంపించింది. సెంట్రల్ టీమ్ రిపోర్టు ఇస్తే రెండు మూడు నెలలు తీసుకొని కాని పరిస్థితి తెలుసుకోలేదు పోయిన నెల 18 వ తారీఖున హై పవర్ కమిటీ మీట్ అయి రూ. 40 కోట్లు ఇవ్వమని చెపితే 30 వ తేదీన ఫైనాన్స్ మినిస్టర్ వి. పి. సింగ్ గారికి ఫైల్ వెళ్ళింది. 18 రోజులు ఆయన టేబుల్ మీద పెట్టుకొన్నారు సెంట్రల్ ఫైనాన్స్ మినిస్టరుగారు. ఎందుకని అడుగుతున్నాను. ఆఖరున ఉపేంద్రగారు పోయి ప్రధాన మంత్రిగారి దగ్గర ఆరోపణ చేసిన తరువాత ప్రధాన మంత్రిగారు ఫైనాన్స్ మినిస్టరుగారిని పిల్చి అడిగిన తరువాత అప్పుడు సంతకం పెట్టిన పరిస్థితి ఎందుకు వచ్చింది ? ఇంత జాప్యం ఎందుకు జరుగుతోందని నేను అడుగుతున్నాను. కావాలనే ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం తన పార్టీ ప్రభుత్వం కాదు కాబట్టే ఇక్కడి ప్రజలను రెచ్చగొట్టాలనే ఉద్దేశముతో, ప్రజలలో అసంతృప్తి రేకెత్తించాలనే ఉద్దేశముతో మరి ప్రజాస్వామ్యబద్ధముగా ఎన్నికైన ప్రభుత్వాన్ని కూలద్రోయాలని........

(ఇంటరప్షన్స్)

చైర్మన్ .— రాజశేఖరరెడ్డిగారు తరువాత క్లారిఫికేషన్ అడగవచ్చు.

డాక్టర్ వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :— పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సార్......

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు :— కరువు నివారణ గురించి ఆయన మాట్లాడడం లేదు.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి :— ఇది కరువు నివారణ గురించా ?

Dr. Y. S. Rajasekhara Reddy :— Point of order, Sir.

Chairman :— What is your point of order ?

Dr. Y. S. Rajasekhara Reddy :— The Minister is supposed to reply on the debate regarding the famine situation in the State, ఈ రోజు కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని అనవసరముగా దుయ్యబట్టడానికి ఈ హౌస్‌కి వాడుకుంటున్నారు. ఏ మాత్రము అవసరం లేకుండా ఈ రోజు ఉన్న పరిస్థితులలో ఈ రాష్ట్రం ఎక్కువ డబ్బు తెచ్చుకొనే దానికి ప్రయత్నం చేయలేక యింకొకరి మీద తప్పులు పెట్టే ప్రయత్నం చూస్తూ ఉంటే ఆడలేని అమ్మకు మద్దెల ఓడు అన్నట్లుగా ఉంది.

Chairman :—There is no point of order. This cannot be treated as point of order, Please be seated.

డాక్టర్ వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :—ప్రక్కన ఉన్న కర్నాటక ప్రభుత్వం కాంగ్రేసేతర ప్రభుత్వం వారు రూ. 50 కోట్లు కేంద్ర ప్రభుత్వం దగ్గర తెచ్చుకో గలిగినప్పుడు ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం * * * * ఎందుకు తెచ్చుకోలేకపోయిందని అడుగుతున్నాను.

Chairman :— There is no point of order. Please resume your seat.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—వారు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని గురించి కొన్ని పదాలు వాడారు. అది రికార్డులలోంచి ఎక్స్‌పంజ్ చేయాలని చెప్పు తున్నాను.

Chairman :—I will expunge it.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :— ఎవరు అసమర్థులో రెండు మార్లు ప్రజలు ఋజువు చేశారు. 1983 లో, 1985 లో రెండు మార్లు ఋజువు చేశారు.

(ఇంటరప్షన్స్)

డాక్టర్ వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :— **** అన్ పార్లమెంటరీ అయితే అసమర్థమైన రాష్ట్రప్రభుత్వం-అంతవరకు మీకు అభ్యంతరం లేదు కదా స్పీకరు గారు. ***అనేది తీసేసి ఆ ప్లేస్‌లో అసమర్థులైన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అని వారు అని ఉంచుతారని నేను అనుకుంటాను.

---

* * * * Expunged as ordered by the Chair.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి :— అధ్యక్షా, జానారెడ్డి గారికి మీ 7-30 p. m.
ద్వారా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఈ విధంగా నేను ఇంటరప్ట్ చెయ్యలేదు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని ఎగాదిగా తిట్టారు. మేము ఓర్చుకొన్నాము ప్రతిపక్షాల వారందరూ తిట్టినా ఓర్చుకొన్నాము. మేము ఒకమాట అంటే ఓర్చుకోలేకపోతున్నారు.

శ్రీ నాయని నరసింహా రెడ్డి :—తిట్టక, ముద్దుపెట్టుకోవాలా? (ఇంటరప్షన్స్) రైట్ ఉంది తిట్టడానికి, తప్పకుండా తిడతారు.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి :— ఏ పరిస్థితిలో కూడా ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని అన్‌పాప్యులర్ చేయాలనీ, ప్రజలలో రాష్ట్రప్రభుత్వం మీద ద్వేషం రెచ్చగొట్టాలనే ఉద్దేశంతో ఇంత జాప్యం చేయడం జరిగింది. ఇది యదార్థమైన విషయం. మహారాష్ట్రకి సెంట్రల్ టీం రాకముందే రు. 50 కోట్లు ఇచ్చినారు. సెంట్రల్ టీం మన రాష్ట్రానికి రావడమే రెండు, మూడు నెలల ఆలస్యం అయింది. వచ్చిన తరవాత రిపోర్టు పంపడమూ ఆలస్యమే, ఆ తరువాత ఫైలు ఫైనాన్స్ మినిస్టర్ గారి వద్దకు వెళ్లిన తరువాత కూడా ఎంతో జాప్యం జరిగితే, ఉపేంద్రగారు వెళ్ళి ప్రధాన మంత్రిగారితో చెబితే, ప్రధాన మంత్రిగారు జోక్యం చేసుకొంటే, విడుదల చేసిన పరిస్థితి వచ్చింది. అంటే....

(ఇంటరప్షన్స్)

డా. వై.ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :—పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ అధ్యక్షా.

చైర్మన్ :— నో పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్, ప్లీజ్ సిట్ డవున్. లెట్ హిం ప్రొసీడ్, అమరనాధరెడ్డి గారు మంచి సూచనలు చేశారు. వాటి....

(ఇంటరప్షన్స్)

డా. వై.ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :— ఒక వేళ ప్రధానమంత్రి జోక్యం చేసుకొని చేసినా, వి.పి. సింగ్‌గారు ఫైలు పెట్టుకొన్నా ....

చైర్మన్ :— ఐయాం సారీ. లెట్ హిం ప్రొసీడ్.

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి :—ఈ రాష్ట్రప్రభుత్వాన్ని కేంద్రం ఎంత ద్వేషిస్తున్నదో, వారు ఇచ్చే స్టేట్‌మెంట్లను బట్టే అర్థం అవుతున్నదని మనవి చేస్తున్నాను.

(ఇంటరప్షన్)

చైర్మన్ : —మంత్రిగారిని చెప్పనివ్వండి.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి :—నన్ను చెప్పనివ్వండి. నేను సమాధానం చెబుతున్నాను.

డా. వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :— కాంగ్రెసులో సభ్యుడిగా ఉన్న మంత్రి గారు ...

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి :—నా శాసన సభ్యత్వాన్ని కూడా తృణప్రాయంగా భావించి, రాజీనామా చేసి బయటకు వచ్చాను.

డా. వై.ఎస్. రాజశేఖర్ రెడ్డి:—పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ అధ్యక్షా,.....

(ఇంటరప్షన్)

ఛైర్మన్ :— నో ప్లీజ్ కోఆపరేట్ విత్ మి అమరనాథరెడ్డి గారు కొన్ని ప్రశ్నలు వేశారు. దానికి మంత్రిగారు సమాధానం యిస్తున్నారు. రిప్లయి తరువాత, క్లారిఫికేషన్ అవసరమనుకొంటే అడగవచ్చును. కాని చెప్పనివ్వకపోతే ఎట్లా ?

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ అలి :—పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్. అధ్యక్షా, మీ అభిప్రాయంతో నేను ఏకీభవిస్తూ, కరువు చాలా ఎక్కువగా ఉన్నందున, యిరు పక్షాలవారు కేంద్రం అని, రాష్ట్రం అని అనకుండా అసలు సమస్యకి వస్తే బాగుంటుంది. రిప్లయి తరువాత క్లారిఫికేషన్స్......

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి — అన్నీ చెబుతాను కదా ?

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ అలీ :— దయచేసి నేను చెప్పేది వినండి. రిప్లయి తర్వాత, ఏదైనా ఉంటే, మీ ద్వారా, క్లారిఫికేషన్ పాయింట్ ఆఫ్ వ్యూలో అడగడం యింతవరకూ ఉన్న ఆచారం. ఆ రకంగా కార్యక్రమాన్ని కొనసాగనివ్వండి. ఒకరినొకరు ఇంటరప్టు చేస్తే, మేము వినడానికి కూడా ఉండదు. లాభం లేదు.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి :—నన్ను చెప్పనివ్వకుండా ఇంటరప్టు చేస్తే ఎట్లా ?

ఛైర్మన్ : —నేను అదే అంటున్నాను.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—పర్క్యులేషన్ ట్యాంకుల విషయం చెప్పారు. వాటికి గత సంవత్సరం రూ. 3 కోట్లు 50 లక్షలు....

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు :— మంత్రిగారి సమాధానం అయినతరువాత కావాలంటే క్లారిఫికేషన్స్ అడగవచ్చును. దయచేసి మంత్రిగారు చేసే విమర్శలలో కానీ, కాంగ్రెస్ వారు చేసే విమర్శలలో కానీ లోపం ఉంటే తరువాత అడగవచ్చును. మధ్యలో అంతరాయం కలిగించవద్దు అన్నది నా విజ్ఞప్తి.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :— థాంక్స్. గత సంవత్సరం పర్క్యులేషన్ ట్యాంకుల నిమిత్తం రూ. 3 కోట్ల 50 లక్షలు ఇవ్వడం జరిగింది. తరువాత మైగ్రేషన్ని ఎవాయిడ్ చేయాలని వుంది. ఆకలి చావుల గురించి చెప్పారు అటువంటివి లేవు. వలసిపోవడాన్ని తప్పకుండా నివారించగలము. అనేక కరువు కార్యక్రమాలను, కేంద్ర సహాయం వచ్చేవరకూ చూస్తూ ఊరుకోకుండా రూ. 10 కోట్లు కరువు నిధులకగాను రిలీజ్ చేశాము. ఏప్రిల్

ఫిస్టు నుంచి, జూన్ చివరివరకూ రు. 826 కోట్లు అడిగితే, అవి విడుదల కాలేదు కనుక చూస్తూ ఊరుకోకుండా రు. 31 కోట్లు విడుదల చేయడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. అందులో రూ. 26 కోట్లను అన్ని జిల్లాలకూ పంచి మిగతా ... 5 కోట్లు అనంతపురం జిల్లాకు ప్రత్యేకంగా యిచ్చాము. అది ముఖ్యమంత్రిగారి నియోజకవర్గం అని కాదు. భారతదేశంలోని అన్ని జిల్లాలకంటే సెకండ్ లోయస్టు రైన్‌ఫాల్ గల జిల్లా అని ఆ రకంగా చేయడం జరిగింది కానీ ఎవరిదో స్వంత నియోజకవర్గమని, స్వంత జిల్లా అనీ కాదు అని మనవిచేస్తున్నాను. అనంతపురం జిల్లా ప్రత్యేకమైనది కనుకనే ఆ రకంగా చేయడం జరిగింది కానీ వేరు కాదు.

(ఇంటరప్షన్)

ఎందుకు ... పరుస్తారు? మైగ్రేషన్ ఎవాయిడ్ చేయడానికి, ఈనాడు "కాంతి పథకం" ఉపయోగిస్తున్నాము. రు 180 కోట్లు విలువగల కార్యక్రమాలను కాంతి పథకం క్రింద తీసుకొన్నాము. ఇది చిన్న విషయం కాదు. ప్లాన్ స్కీములను అన్ని డిపార్టుమెంట్లవారు అమలు జరుపుతున్నారు. ఎన్.ఆర్.ఇ.పి. క్రింద 50 శాతం షేర్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఉంది. ఆ కార్యక్రమాలు అమలు జరుగుతున్నాయి. ఆర్.ఎల్.ఇ.జి.పి. కార్యక్రమాలు అమలు జరుగుతున్నాయి. మినిమం నీడ్స్ ప్రోగ్రాం అమలు జరుగుతున్నది. రూరల్ రోడ్స్ క్రింద క్రూషియల్ లింక్స్ రెండు సంవత్సరాల నాడు యిచ్చినది ఇప్పటికీ కొన్ని జిల్లాలలో జరుగుతున్నాయి. డ్రవుట్ ప్రోన్ ఏరియాలలో ఆ పథకం అమలు జరుగుతోంది. స్పెషల్ కంపోనెంట్ ప్రోగ్రాం అమలు జరుగుతోంది. ఇంకా అనేక కార్యక్రమాలు—కరువు నివారణకు కానీ, వలస పోవడాన్ని నివారించాలనే ఉద్దేశంతో కానీ, ఉపాధి కల్పించాలనే ఉద్దేశంతో కానీ ఎన్నో కార్యక్రమాలను చేపటడం జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను.

ఇక డ్రింకింగ్ వాటర్, కరువు క్రింద ఇచ్చినవే కాకుండా, రూరల్ వాటర్ సప్లయికి రు. 7 కోట్ల చిల్లర, ఆరు నెలలకి గాను ఇచ్చాము. ఎప్పుడూ క్వార్టర్లీకి రిలీజ్ చేసేవారు. ఇది పంచాయతీ రాజ్ డిపార్టుమెంట్ వారు యిచ్చింది. రూరల్ వాటర్ సప్లయి నిమిత్తం యిచ్చాము. 1982–83 సంవత్సరానికి గాను మూడవ టర్మ్ ఫీజు—ఎగ్జామినేషన్ ఫీజు మాఫీ చేయడం అయింది. క్లెయిం చేసిన వారికి రియంబర్స్ చేయడం జరుగుతున్నది.

నరేంద్రగారు మాట్లాడుతూ ఫాడర్ సప్లయి గురించి చెప్పారు. ముఖ్యమంత్రిగారి నియోజక వర్గానికే పరిమితం చేస్తున్నారని అన్నారు. అట్లా జరగడంలేదని మనవి చేస్తున్నాను. కడప, కర్నూలు, చిత్తూరు, అనంతపురం, మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలకు పంపాము. నరేంద్రగారు ఈ మధ్య మా మీద కోప్పడుతున్నారు కొంచెం కేంద్రం మీద అభిమానం చూపుతున్నట్లుగా ఉంది. వారు కోపం తగ్గించుకుంటే బాగుంటుందని కోరుతున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

ముఖ్యమంత్రిగారి నియోజక వర్గం అని ప్రత్యేకంగా ఇవ్వలేదు. అనంతపురం జిల్లా పరిస్థితి చాలా ఘోరంగా ఉంది. శాశ్వత క్షామ నివారణకి సూచనలు చేశారు. ఈనాడు శాశ్వత క్షామ నివారణ చేయాలంటే, ప్రాజెక్టులు మంజూరు కావాలి. ప్రాజెక్టులు మంజూరు కావాలంటే సెంట్రల్ వాటర్ కమీషన్ క్లియరెన్స్ కావాలి. అంటే కేంద్ర ప్రభుత్వం సహాయం చెయ్యాలి. ఈ సెంట్రల్ వాటర్ కమీషన్ వద్ద ఎన్నో ప్రాజెక్టులు క్లియరెన్స్ లేకుండా ఉన్నాయి. ఏలేరు, జూరాల, సింగూరు, వంశధార స్టేజ్ 2, తెలుగుగంగ, పులిచింతల, పోలవరం, జంఝావతి, వరదరాజస్వామిగుడి ప్రాజెక్ట్, కౌలాసనం, శ్రీశైలం లెఫ్టు బ్యాంక్ కాలువ,—స్టేజ్ 2, బుక్కవంక, శ్రీరామసాగర్ స్టేజ్ 2, ఈ రకంగా ఎన్నో ఉన్నాయి. ఎందుకు వీటన్నిటికి క్లియరెన్స్ ఇవ్వరు అని అడుగుతున్నాను. ఇది న్యాయమా అని అడుగుతున్నాను. పోలవరం ప్రాజెక్టుకి ఆనాటి ముఖ్యమంత్రి అంజయ్యగారు పునాది వేశారు. 6 సంవత్సరాలు అయినా ఎందుకు క్లియరెన్స్ ఇవ్వరు? రామారావు గారు కాదు పునాది వేసినది ఇది న్యాయమా అని అడుగుతున్నాను. క్లియరెన్స్ ఇవ్వక పోతే ఎట్లా? శాశ్వత క్షామనివారణ ఎట్లా చేయాలి? అప్పో సొప్పో చేసి పూర్తి చేస్తాను ఇవ్వమంటే జాప్యం చేస్తున్నారు. ఎన్నో ప్రశ్నలు వేయడం, జవాబులు ఇచ్చినా మళ్లీ అడగడం ఈ రకంగా జాప్యం చేయడం భావ్యమా అని అంటున్నాను. అందరి సహకారంతో ఈ ప్రాజెక్టులకి క్లియరెన్స్ తెప్పించాలని అన్ని పార్టీలను విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేయగలిగింది అంతా చేస్తూనే ఉంది. ఇంకా కూడా తప్పకుండా చేస్తుంది. ఏమైనా చేయాలనే ఉంది. దైవం కరుణించాలి. వర్షం పడి పరువాకలు అయి, రైతులు సుఖిగా ఉంటే అంతకన్నా ఆస్తి లేదు రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి. ఒక్క వర్షం పడితే కొన్ని కోట్ల గ్రాంట్లు వచ్చినట్లు ఉంటుంది. వర్షం సూచనలు కనిపిస్తున్నాయి. అన్ని ప్రాంతాలలో వర్షం రావాలని ఆశిద్దాము. వ్యవసాయ ఉత్పత్తులు ధరలు ఎక్కువగా ఉన్నాయి, రీజనబుల్ ప్రైసెస్ కావాలన్నారు. వీటిని ఎగ్రికల్చర్ ప్రైస్ కమీషన్ నిర్ణయించాలి. మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తరఫున ఒక్క ప్రతినిధిని అయినా కమీషన్‌లో పెట్టుకోవాలని కోరుతున్నాము. ఇప్పటికి కరుణించారో లేదో తెలియదు. వ్యవసాయక రాష్ట్రం కనుక కనీసం ఒక్క ప్రతినిధిని అయినా మన రాష్ట్రం నుండి కమీషన్‌లోకి తీసుకొంటే వ్యవసాయదారులకు గిట్టుబాటు ధరల విషయంలో న్యాయం జరగడానికి వీలుంటుందని మనవి చేయడం జరిగింది. ఇచ్చిన డబ్బు ఖర్చు కాలేదని కొందరు గౌరవ సభ్యులు ఆరోపణ చేశారు. గత సంవత్సరం ఇచ్చిన డబ్బు ఖర్చు అయింది. ఈ సంవత్సరం దాదాపు కొన్ని జిల్లాలలో ఖర్చయింది. కొన్ని చోట్ల కాలేదు. అంతే కాక జిల్లా ప్రణాళికా బోర్డులకు దీని విషయంలో అవకాశం ఇచ్చాము. అవసరం ఉంటే పాయింట్ అవుట్ చేయవచ్చును సభ్యుల చేతుల్లోనే ఉంది. ఖర్చు కాకపోతే పాయింట్ అవుట్ చేయవచ్చును. అధికార సభ్యులకుంటే, ప్లానింగ్ బోర్డుకే ఈ కార్యక్రమం ఇచ్చాము. వారే సవరించుకోవాలి ఎక్కడైనా లోపం ఉంటే, ఖర్చు గాకపోతే సభ్యులకు అడిగే అవకాశం ఉంది.

డిస్ట్రిక్ట్ ప్లానింగ్ బోర్డులు నెల నెలా మీటింగులు పెట్టుకోవాలని ఆయా మంత్రులను కోరడం జరిగింది. రు. 175 కోట్లు కిలో బియ్యం రెండు రూపాయాల పథకానికి ఇస్తున్నాము. ఇది కరువు నివారణ కార్యక్రమంలో ఒక భాగం అని మనవి చేస్తున్నాను. ఆకలితో అల్లాడుతున్న పేద ప్రజానీకం ఈ పథకం వల్ల ఒక్క నిట్టూర్పు విడుస్తున్నారు. ఈ పథకం ఇంకా ఏదైనా రాష్ట్రంలో ఉందా అని అడుగుతున్నాను. రు. 175 కోట్లు సంవత్సరానికి చిన్న భారం కాదు. ఇంత భారం మోపి అయినా పేద ప్రజలకు ఉపయోగపడుతుందనే ఉద్దేశంతో ఈ కార్యక్రమాన్ని నిరాటంకంగా, నిర్విఘ్నంగా, నిరాఘాటంగా సాగిస్తున్నామని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రజానీకం హర్షిస్తున్నారు. ఇది కరువు నిధులను మించినది. ఏ పది రూపాయలో, పాతికో ఇవ్వడం కంటే రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం తీసుకొని, గుండె మీద చెయ్యి వేసుకొని నిద్రపోగల స్థితిని ప్రభుత్వం కల్పించిందని మనవి చేస్తున్నాను.

బోర్ వెల్స్: క్రాంతి పథకం క్రింద ఇన్ బోర్ వెల్స్ చేపట్టాము. రూరల్ ఇర్రిగేషన్ కార్పొరేషన్ వారు కూడా టేకప్ చేశారు. ఈ పథకం క్రింద ఎంతో మంది ముందుకు వస్తున్నారు వీటిని ఉపయోగిస్తున్నారు. రైతాంగం ఎంతో సంతోష పడుతున్నారు, అని పార్టీల వారు కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని గ్రహించడం మంచిది కాదా అని అడిగారు. నిజమే. న్యాయమైన కోరికే. ఈ రాష్ట్రం నుంచి ఇంచుమించు అన్ని జాతీయ పక్షాల, ప్రాంతీయపార్టీల ప్రతినిధులు పార్లమెంట్ సభ్యులుగా ఉన్నారు వారికి చెప్పి, ఒక రాయబారం ప్రధాన మంత్రికి, కేంద్ర మంత్రులకు వెళ్లి ప్రాజెక్టుల విషయం, కరువు నిధులు మొదలైన విషయాల గురించి చర్చించ వచ్చును. ఈ రిపోర్టు, కరువు నిధులకు సంబంధించి ప్రస్తుతం సమాప్తి చేశాను. వర్షాలు రాకపోతే మళ్ళీ రిపోర్టు పంపాలి. అప్పుడు కేంద్ర మంత్రులను కలిస్తే బాగుంటుంది. ఈ రిపోర్టు మీద బాగుండదు. పార్లమెంటు సభ్యులు ప్రతినిధుల వర్గాలు రాకముందే ప్రధాన మంత్రిని, ఇతరులను కలిసే ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుందని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ప్రాజెక్టుల క్లియరెన్సు వచ్చినా, ఫారెస్టు క్లియరెన్సు రావడ లేదు. ఫారెస్టు అంటే చెట్లుచేమా ఉండదు. ఈ రకంగా ఉండడము వల్ల కరువు నివారణ కార్యక్రమాలు దెబ్బతింటాయని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ క్లియరెన్సు విషయంలో కూడా మన పార్లమెంటు సభ్యులు చొరవ తీసుకొనవలసిన అవసరం ఎంతయినా ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. ఈనాడు ప్రతి ఊరిలో ఒక కార్యక్రమం జరుగుతున్నది మూడున్నర సంవత్సరాలుగా, ఈ ప్రభుత్వం అనేక సంక్షేమ కార్యక్రమాలను తీసుకొన్నది. ప్రతి ఊరిలో ఏదో ఒక కార్యక్రమం జరుగుతోంది. రక్షిత నీటి సరఫరా పథకమో, ఎలిమెంటరీ స్కూల్స్ భవనాల నిర్మాణమో, హైస్కూళ్ళ నిర్మాణమో, కాలువల పనో, ఏదో ఒకటి జరుగుతోంది. ఇవన్నీ కరువు నివారణ కార్యక్రమానికి ఉపయోగపడే అవకాశం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను

ఎకౌంట్ల విషయంలో ఎవరో గౌరవ సభ్యులు కేంద్రానికి లెక్కలు ఇవ్వడం లేదని ఆరోపించారు. ఇది న్యాయమైన ఆరోపణ కాదు. ఎకౌంట్లని

ఆడిట్ చేస్తారు. మన కేంద్రానికి పంపాలని లేదు. ఎక్స్పెండిచర్ పర్టిక్యులర్స్ పంపుతారు. ఎప్పటికప్పుడు ఆడిట్ జరుగుతుంది. ముణ్ణాంగా లెక్కలు తయారు చేస్తారు. ఎటువంటి ఇబ్బంది ఉండదు ఎటువంటి పొరపాటున్నా ఆడిట్‌లో ఒప్పుకొనే అవకాశం లేదు. గత సంవత్సరం ఇచ్చింది ఖర్చు అయింది. ఈ సంవత్సరం ఖర్చుచేస్తున్నాము. త్వరగా ఖర్చుచేసే మార్గాలను అన్వేషిస్తున్నాము. అన్ని జిల్లాలకు [illegible]చారు అన్నారు. పంచలేదు. కరువు తీవ్రత ఎక్కడ ఉంటే అక్కడే పంచడం జరుగుతోంది. అనతపూర్‌కి ఇచ్చారు. మహబూబ్‌నగర్ వంటి జిల్లాలకు ఇచ్చారు న్యాయంగా కరువు తీవ్రత ననుసరించి నిధులు పంపిణీ చేయడం జరిగింది. ఇటీవల కాబినెట్ సబ్ కమిటీ వేశాము. ఏ విధంగా కరువు నిధులను పంపిణీ చేయాలనేది ఆలోచించి, కాబినెట్ సబ్ కమిటీ రికమెండ్ చేసింది, కాబినెట్ పరిశీలనలో ఉంది. కేంద్రప్రభుత్వం ఔట్ సైడ్ ప్లాన్ అవుట్ లే ఇవ్వాలని కోరాము పాన్ ప్రొవిజన్ నుండి ఇస్తే ప్రయోజనం ఉండదు ఏ రాష్ట్రంలో కరువు ఉంటే అక్కడ ప్రత్యేకమైన నిధులను ఇచ్చి, ఆర్థిక సహాయం చేస్తే బాగుంటుందని కేంద్రానికి సూచన చేశాము మరల సూచించే ఏర్పాటు చేస్తాము.

50 p. m. ఇక అమరనాథరెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ తెలుగుగంగకు తమిళనాడు ఇచ్చిన 47 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే ఖర్చు చేశారు. ఈ ప్రభుత్వము ఏమి ఖర్చు చేయలేదన్నారు. తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టుకు తమిళనాడు యిచ్చినది 47 కోట్ల రూపాయలు అయితే ఇప్పటికి రాష్ట్రప్రభుత్వం ఖర్చుపెట్టినది 125 కోట్ల రూపాయలని మనవిచేస్తున్నాను. ఇక్కడ నిర్లక్ష్యం చేయడం జరగలేదు. జాప్యం చేయకుండా ప్రాజెక్టు పని చేయాలనే వుద్దేశ్యంతో పనిజరుగుతున్నది. కానీ క్షామ నివారణ కొరకు సెంట్రల్ ఎయిడ్ ప్రాజెక్టు తెస్తామని మాస్టర్ ప్లాన్ తయారుచేశాము ఇన్ని ప్రాజెక్టులకు మనం క్లియరెన్స్ పంపాము. అంతకన్నా మాస్టర్ ప్లాన్ ఏమి కావాలని అడుగుతున్నాను. ఇవి క్లియరెన్సు ఇచ్చినప్పుడు కొన్ని ప్రాజెక్టుల కన్నా ఆర్థిక సహాయం కేంద్రప్రభుత్వం నుంచి ఇప్పించాలి. అప్పుడు రాష్ట్రప్రజలు సంతోషపడతారని విజ్ఞప్తి చేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్. అమరనాథరెడ్డి:— పంటల భీమా పథకం గురించి మంత్రిగారిని చెప్పమనండి.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :— మంత్రిగారికి నా చర్చ సందర్భములో కొన్ని సూచనలు ఇస్తున్నాను. మొదటిది కరువు పన్ను అనేది ఒకటి ప్రత్యేకముగా ఏర్పాటుచేయాలి ఇప్పుడు ఇచ్చిన పద్ధతిలో అన్నీ కావాలంటే కనీసం 15 వేల కోట్ల రూపాయలకన్నా తక్కువ డబ్బు ఏమీ కాదు. అందుచేత ఈ 15 వేల కోట్ల రూపాయలు సమకూర్చుకోవడానికి పట్టణాలలో [illegible] 5 లక్షల రూపాయల అంతకు ఎక్కువ ఆస్తివున్నవాళ్ళమీద మాత్రమే పన్ను వేయాలి. దాని ద్వారా మనం పనిచేసుకోవచ్చని సూచించాను. దానిమీద ప్రభుత్వ వైఖరి ఏమిటి? ఇక రెండవ ప్రశ్న కాకతీయ కెనాల్, శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు క్రింద భూములకు మాత్రం ఆ కాలువ నీరు యిస్తారు. కానీ ఇదివరకు వున్న చెరువులకు, కుంటలకు

ఆ కాలువ నీరు యివ్వమని అంటున్నారు. అది ప్రపంచ బ్యాంకు షరతు అని అంటున్నారు, ఆ రకంగా అయినట్లయితే ఇది కరువు ప్రాంతానికి వుపయోగ పడదు. ఆ చెరువు, కుంటలకు కూడా మార్పించమన్నాను. ఈ రెండు ప్రశ్నలకు క్లారిఫికేషన్ కావాలి.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి:— కరువు పన్ను అనేది ప్రస్తుతం రాష్ట్ర ప్రభుత్వ పరిశీలనలో లేదు. ఇక శ్రీరాంసాగర్ విషయం చెప్పినారు. దానికి సంబంధించిన మంత్రి కృష్ణమూర్తిగారు ఇక్కడే వున్నారు. వారు నోట్ చేసుకున్నారు.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు :—అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన రెవిన్యూ మంత్రిగారు మాట్లాడుతూ ఇప్పుడు ప్రభుత్వం చేసిన సహాయం గురించి చాలా వివరాలు చెప్పినారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం చేసిన సహకారం గురించి గౌరవనీయులైన ప్రతిపక్ష నాయకులు బాగారెడ్డిగారు, అన్ని పక్షాల సభ్యులు చెప్పారు. కరువు విషయంలో అధికారపార్టీలో వున్న వారు చొరవ తీసుకోకుండా ఎవరి పార్టీ తరపున వారు చేబితే సరైనది కాదేమో. దయచేసి ఇక్కడ వున్న ప్రతిపక్ష నాయకులను సమావేశ పరచి పరిస్థితిని వివరించి పార్లమెంట్ సభ్యులను కూడా సమావేశపరచి కేంద్ర ప్రభుత్వంపైన అవసరమైన ఒత్తిడి తీసుకురావడంలో ప్రభుత్వం చొరవ తీసుకురావడంలో నేరం అవుతుందా? ప్రభుత్వం ఎందుకు చొరవ తీసుకోదు? చొరవ తీసుకొంటేనే సరైన సహాయం జరుగుతుందని నా అభిప్రాయము. ఇక రెండవది ఈ అప్పుల రద్దు విషయంలో మా అభిప్రాయం స్పష్టంగా మార్క్సిస్ట్ పార్టీ తరపున చెప్పాము. కనీసం అయిదు సంవత్సరాలలో మూడు సంవత్సరాలు పంటలు నష్టపోయిన చోట ఈ సన్నకారు, చిన్న, మధ్యతరగతి రైతుల అప్పులు తీరవు. వాయిదా వేసుకుంటూ పోవడమే. గత ప్రభుత్వం ఎప్పుడయినా ఏమయినా వాయిదా వేసిందా అని అంటున్నారు. అంజయ్యగారి హయాంలో పెద్ద వాళ్లకు కానీ, చిన్న వాళ్లకు కానీ ఆ సంవత్సరం అపరాధపు వడ్డీలయినా రద్దు చేశారు. దయతో మంత్రివర్గం ఆలోచించి కరువు ప్రాంతాలలో వున్న సన్నకారు రైతులపైన అప్పులు రద్దుచేసి కొంచెము ధనిక రైతుల విషయంలో వాళ్ల వడ్డీలను మాఫీ చేసే పద్ధతికి ఏమయినా చర్య తీసుకుంటారా? మూడవది కంబం జిల్లా విషయంలో ప్లానింగ్ బోర్డు తీర్మానము చేసింది జిల్లా బోర్డు ఏకగ్రీవంగా తీర్మానం చేసింది. ఆ నాడు ప్లానింగ్ బోర్డు చైర్మన్ మహిపాల్ రెడ్డిగారితో ముఖ్యమంత్రిగారిని కలిసాము. కమీషనర్‌ను పంపించమన్నారు. కలెక్టర్ గారేమో కమీషనర్‌ను పంపలేదని చెప్పినారు. పరిస్థితిచాలా అధ్వానంగా వున్నది. దీని విషయంలో ఏమయినా ఆలోచించారా?

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి :—మొదటిది ఆల్ పార్టీ డెలిగేషన్. ఇప్పుడు ఇచ్చిన రిపోర్టు మీద 40 కోట్ల రూపాయలు వారు ఇచ్చేసారు కాబట్టి వెంటనే పరిశీలనచేయడానికి అవకాశం లేదు. మనం మరల ఫర్దర్ రిపోర్టు పంపించినప్పుడు తప్పకుండా ఆవిషయాన్ని పరిశీలిస్తాము. రెండవది లోన్స్‌రైటాఫ్

విషయం చెప్పారు. లోన్స్ రైటాఫ్ విషయం, ప్రిన్సిపల్ రైటాఫ్ విషయం పరిశీలనలో లేదు మూడవది ఆ జిల్లాను కరువుకు గురి అయిన ప్రాంతంగా డిక్లేర్ చేయలేదు. అయినా అక్కడ వున్న పరిస్థితిలో ఫాడర్‌ను కొంచెము పంపించమన్నారు. కాబట్టి ఫాడర్ పంపించే ఏర్పాటు చేయడం జరిగి ది.

డాక్టర్ ఎం. వి. మైసూరారెడ్డి —మంత్రిగారు చెప్పినది ఏమిటో అర్థం కావడం లేదు ప్రభుత్వం కరువు నిధులను అన్ని జిలాలకు ఎలా పంపుతుందో ఆ మాదిరిగా జవాబు వుంది మా ముఖ్యమంత్రిగారు ఎనిమిది గంటలు టైమ్ యిచ్చినా కానీ నాకు మాట్లాడడానికి వీలు లేనట్లు తమరికి పేరు ఇచ్చారు.

చైర్మన్ —అది ఇంటరనల్ విషయము.

డాక్టర్ ఎం.వి మైసూరారెడ్డి :—ఇంటర్‌నల్లో ఎక్స్‌టర్‌నల్లో నాకు అర్థం కావడంలేదు కానీ భారత రాజ్యాంగం యొక్క స్వభావం అన్ని ప్రాంతాల మధ్య సఖ్యత, సామరస్యం లేదు రాజకీయ, ఆర్థిక, సాంఘిక లక్షణాల సాధించడం రాజ్యాంగ లక్షణం ప్రాథమిక హక్కులు, ఆదేశిక సూత్రాలు మనిషికి, మనిషికి మధ్య, వర్గానికి, వర్గానికి మధ్య సామాజిక న్యాయం సమకూర్చడానికి అని నొక్కి చెబుతున్నాయి. వెనుకబడిన తనం ఎక్కడ వుంటుందో వారి అసమానతలు తొలగించవలసిన బాధ్యత మన అందరికి వుంది. అలాగే మా రాయలసీమ ప్రాంతం వెనుకబడిన ప్రాంతం తరం, తరాలుగా కరువుకు గురి అవుతున్న ప్రాంతం. ఆర్థికంగా అయితే ఏమి, సామాజికంగా అయితే ఏమి ఒక విలక్షణమైన ప్రాంతం. ఆంధ్ర రాష్ట్రం ఏర్పడేప్పుడు ఈ ప్రాంతంలో కలవాలంటే ఆ ప్రాంతం వారికి శ్రీ బాగ్ ఒప్పందం అని ఒక ప్రత్యేకత వుంది చాలా మంది ఈ సభలో ఆ ఒప్పందం పేరు వుచ్చరించినారు. అంటే వారి ప్రాంతంతో పాటు సమాన స్థాయికి వచ్చేవరకు 10 సంవత్సరాలు కానీ అంత కన్నా ఎక్కువ కాలం కానీ ప్రత్యేకంగా నిధులు కేటాయించడం అయితే ఏమి, నీటివనరులు కల్పించడం అయితే ఏమి ఒక ఒప్పందం వుంది అందుకని శ్రీ బాగ్ ఒప్పందం ప్రకారం అయితే ఏమి, రాజ్యాంగం ప్రకారం అయితే ఏమి ఇది దుర్భిక్ష ప్రాంతం. అందులోను డ్రాట్ ప్రోన్ ఏరియా అని ఒకటి, రెండు తాలూకాలు మినహాయించి మొత్తం రాయలసీమ ప్రాంతానంతటిని డిక్లేర్ చేశారు ఈ రోజు వెనుకబడిన కులాలకయితే ఏమి, జాతులకయితే ఏమి రిజర్వేషన్స్ వున్నాయి. ఆ మాదిరి మా ప్రాంతానికి నిధులు కేటాయిస్తారా లేదా ? తరువాత నీటి కొరత అత్యధికంగా వున్నది. నాలుగు జిల్లాలకు కలిసి కనీసం రెండు కోట్ల రూపాయలయినా ఇచ్చి మంచినీటి వసతి కల్పిస్తారా ? రైతుల అప్పులు రద్దు చేస్తారా, లేదా ? శ్రీ బాగ్ ఒప్పందమో, లేక రాజ్యాంగ ప్రకారమో వారి మీద వీరు, వీరి మీద వారు ఆరోపణలు చేసుకోకుండా ఈ మూడు పరిస్థితులు కల్పిస్తారా?

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి : అధ్యక్షా, రాయలసీమ నాలుగు జిల్లాలకు కరవు నిధులు బాగా యివ్వడం జరిగింది. మరల ఇప్పుడు న్యాయంగా వారికి రావలసినది తప్పకుండా ఇస్తాము. ఏదో లోన్స్ రైటాఫ్ విషయం ప్రస్తుతం పరిశీలనలో లేదు.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి :— అధ్యక్షా, ఈ మధ్యనే కేంద్ర మంత్రి శ్రీ శిండే గారు మన రాష్ట్రానికి వచ్చినప్పుడు ఈ రాష్ట్రానికి ఇచ్చిన డబ్బు కరువు నిధిగా ఖర్చు పెట్టిన లెక్కలు ప్రభుత్వం యివ్వనందున మరల యివ్వడానికి వీలు కాదని చెప్పడం జరిగింది. దానిలో యథార్థం ఎంత? ప్రభుత్వం లెక్కలు యివ్వనందువల్లే వారు నిధులు యివ్వలేదా? లేక మరొక కారణం ఏమయినా వుందా? వారు చెప్పిన దానిలో వాస్తవం ఎంత?

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి :— అది సత్యదూరమైన విషయము.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి —అదే విధంగా తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో వున్న 20 లక్షల ఎకరాలలో కేవలం 5 లక్షల ఎకరాలకు మాత్రమే గోదావరి నది నుండి నీటిపారుదల సౌకర్యం వుంది మిగతా ప్రాంతము మెట్ట ప్రాంతము. కనీసం త్రాగడానికి కూడా మంచినీరు అందని పరిస్థితిలో వున్నది. గోకవరము, కోరుకొండ, తుని పెద్దాపురం మొదలగు ప్రాంతాలలో మొత్తం చెరువులన్నీ కూడా ఎండిపోయినాయి. బోర్లు లేని పరిస్థితి అక్కడ వున్నది దానికోసం ఏ విధమయిన చర్యలు తీసుకోబోతున్నారు? ఈ మధ్యనే కాట్రావులపురం గ్రామంలో మంచినీటిని రెండు కిలోమీటర్ల దూరం నుంచి బండ్ల మీద తెచ్చుకొనే పరిస్థితి వున్నది కాబట్టి ఈ ప్రాంతాలకు నీటి ఎద్దడి తీర్చడానికి ఏ విధమైన చర్యలు చేపడుతున్నారు?

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :— ప్రత్యేకంగా అడుగుతున్నారు; జిల్లా పరిషత్తులకు అధికారాలు యివ్వడం జరిగింది. సురక్షిత మంచినీటి పథకాలకు పది లక్షల వరకు జిల్లా పరిషత్తుల వారే శాంక్షన్ చేసుకోవడానికి అవకాశం వుంది. అయినా జిల్లా పరిషత్తులు శాంక్షన్ చేసుకోవచ్చు. 8 కోట్ల చిల్లర పంచాయతీరాజ్ నుంచి దీని కొరకు రిలీజ్ చేయడం జరిగింది. 8-00 p.m.

శ్రీ మహమ్మద్ రజాబ్ ఆలి :—అధ్యక్షా, మనం కరవుపై చర్చ చేసిన తరువాత మంచి ఫలితాన్ని తీసుకుని మా మా ప్రాంతాలకు వెళ్లవచ్చునని అనుకున్నాం. ఈ దుర్భిక్ష పరిస్థితిని తొలగించడానికి ఒక మార్గాన్ని అన్వేషించడానికి యీ చర్చ దోహదపడుతుందని అనుకున్నాం. కాని, వివరణలో మంత్రిగారు వారికి తోచిన విధంగా వారు చెప్పారు. వెంటనే ఎఫెక్టు వచ్చే పద్ధతి మాత్రం నాకు అందులో ఏమీ కనబడడంలేదు, ఇప్పుడే కొంత మంది సభ్యులు వ్యక్తం చేశారు—ఇది కేవలం ప్రధానంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వంపైనే ఆధారపడిలేదు, కేంద్రం, రాష్ట్రం కూడా చేయవలసిన అవసరముందని అన్నారు. ఒక మాస్టర్ ప్లాన్ అన్నారు. 15—0 ప్రాజెక్టులు అక్కడ పెండింగలో వున్నాయని అన్నారు. ప్రాజెక్టులు ఎన్నివున్నాయో కాగితాలపై వ్రాసి చదవవచ్చు; అయితే

ఫాలోఅప్ యాక్షన్‌కు డబ్బు కావాలి ఈ డబ్బు కొరకు చేసే ప్రయత్నం ఏమిటనే విషయంలో మన శ్రీనివాసులు రెడ్డిగారు చెప్పిన సమాధానం-ప్రతిపక్ష పక్ష్యులు యిచ్చిన సూచనలకు తిరస్కారం వ్యక్తం చేస్తున్నదే తప్ప, సమిష్టిగా దీనిని సాధించడానికి అవసరమైన ఆలోచన ఏమీ కనబడటం లేదు. చేసిన సూచనలకు పొంతనలేని సమాధానం వారు చెప్పారు. పార్లమెంటు సభ్యులు వున్నారు. శక్తివంచన లేకుండా వారి ప్రయత్నం వారు చేస్తున్నారు. అది ఏ పార్టీ అయినప్పటికి, అఖిల పక్షం అయినప్పటికి-నేను పాజిటివ్‌గా అడిగే దానికి మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పాలి; పాజిటివ్‌గా నేను అడిగేదేమంటే-మేము పదే పదే అటు సి.పి.ఎం చెప్పినా, సి.పి.ఐ చెప్పినా, ఇతర పొలిటికల్ పార్టీస్ చెప్పినా-యీ క్రైసిస్ నుంచి మనం బయటపడాలంటే అఖిలపక్షంగా మనం వెళ్ళాలి, వెళ్ళాలి, వెళ్ళాలి అని నేను చెబుతున్నాను. దానికి మీరు తిరస్కారం చెబుతున్నారు దానిని పునరుద్ధరించాలి, అందువల్ల, ఇప్పటికైనా రీకన్సిడర్ చేసి, ఆచరణలో పెట్టడానికి, తద్వారా యీ డబ్బు తేవడానికి, మన ముందువున్న కార్యక్రమాలు అమలు చెయ్యడానికి, అందుకు మీరు శ్రద్ధ తీసుకోవడానికి ముందుకు వస్తారనుకున్నాం. కాని అటువంటి సమాధానం వారి నుండి రాలేదు. ఇప్పుడు పోయి మేము ప్రజలకు ఏమి చెప్పాలి? ఇదీ ఒక ఎక్స్‌ట్రార్డినరీ సిట్యుయేషన్. ఈ ప్రకృతి వైపరీత్యాల భీభత్సం నుండి ప్రజలను ఆదుకోవడానికి మనం అదనపు నిధులు రాబట్టాలి. దీని విషయంలో మీరు ఏమి చేస్తున్నారు? ప్రాక్టికల్‌గా మీరు ఏమి చేద్దామనుకుంటున్నారో చెప్పండి ఈ ప్రాజెక్టు రావాలి, కార్యక్రమాలు అమలు కావాలి - అంటే, కేవలం వారి వాదన వారు, వీరి వాదన వీరు చెయ్యడంవలన సరిపోదు. అఖిలపక్ష కమిటీని పెట్టి ఢిల్లీ వరకు నడిపించమని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఈ విషయమై సమాధానం చెప్పించండి. తరువాత, ఖమ్మం జిల్లాలో రెండు, మూడు చిన్న ప్రాజెక్టు వున్నాయి; అవి తప్ప మిగిలిన జిల్లా అంతా డ్రౌట్ ప్రోన్‌గా వుంది జిల్లాపరిషత్తులో, ప్లానింగ్ బోర్డులో యునానిమస్‌గా, తీర్మానాలు చేసి, మీ మంత్రిగారిని మాతో ఒకసారిగా తీసుకుని, అందరం ముఖ్యమంత్రిగారికి విన్నవించాము, ఎప్పుడో మాంధాత కాలం నాటి నార్మ్స్ దృష్టిలో పెట్టుకుని ఎక్కడనో ఒకచోట వర్షంపడితే దానిని మొత్తానికి విస్తరింపజేసి అంతా, జిల్లా అంతా సస్యశ్యామలంగా వుందని చెప్పడం అన్యాయం, అక్కడ రైతులు విపరీతంగా నష్టపోతున్నారు, కరువు పరిస్థితులు అలుముకుంటున్నాయి. ప్రజలు అల్లాడిపోతున్నారు దీనిని నోటిఫై చెయ్యడంలో లోపం జరుగుతున్నది దీనికి కూడ మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పాలి.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి :—ఈ అఖిలపక్షం డెలిగేషన్ విషయం తప్పకుండా పరిశీలన చేస్తాం. రెండవది—కలెక్టర్సు రిపోర్టును బట్టి, రయిన్ ఫాల్‌ను బట్టి కరువు ఏరియాలను ప్రకటించడం జరుగుతున్నది. రెయిన్ గాజెస్ యింతకు ముందు తాలూకా ఆఫీసుల్లో వున్నాయి, యికముందు మండల కేంద్రాలలో పెట్టాల, రెయిన్‌ఫాల్ స్టాటిస్టిక్సునుబట్టి, కలెక్టర్సు నివేదికలనుబట్టి కరువు

ప్రాంతాలను డిక్లేర్ చేస్తున్నాం. ఖమ్మం కలెక్టరు గారు దీనిని పరిశీలించి, నివేదిక పంపితే తప్పకుండా, ఏమి చేయ్యాలో ఆలోచన చేస్తాం.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :— అధ్యక్షా, మనం మూడు రోజులు ఈ విషయమై మాట్లాడుకున్నాం, యిన్ని గంటలు ప్రజాప్రతినిధులు తమ ప్రాంతాలలోని దుర్భర పరిస్థితుల గురించి చెప్పినా, మంత్రిగారు మాత్రం వారు చెప్పదలచుకున్న సమాధానం చెప్పారుతప్ప యింతమంది పెద్దలు చెప్పిన తరువాత వారి సమాధానంవలన ఏదైనా వుపయోగం జరుగుతుం దనుకుంటే ఆశాభంగమే అయిందని నేను మనవిజేస్తున్నాను. ఇంత చెప్పినా, సిటీలో వాటర్ స్కేర్సిటీ గురించి, పరిస్థితి తీవ్రత గురించి చెప్పినా, వారి సమాధానంలో దాని గురించి ఒక్క మాట కూడా లేదు ఎక్కడ నుంచి తెస్తారు? ఎప్పట్లోగా తెస్తారు? డబ్బు వెచ్చించి దీని కొరకు ప్రయత్నం చేస్తారా, లేదా? డ్రౌట్ సందర్భంలోనే సిటీ విషయం కూడా మాట్లాడమన్నారు కాబట్టి, నేను యీ విషయం ప్రస్తావించడం జరుగుతున్నది. సభ్యులు ఎంతో ఆందోళన వ్యక్తం చెయ్యడం జరిగింది. రెండవది— ఇంతవరకు కేంద్రం యిచ్చిన డబ్బు మూడు దఫాలుగా యిచ్చారు. ఈ మూడు దఫాలలో మొత్తం 120—'80 కోట్లు అయింది. ఇదంతా డ్రౌట్ కొరకు ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో ఖర్చుపెట్టడం జరిగిందా? లేక ఇతరత్రా ఏదైనా కార్యక్రమాలకు ఖర్చుపెట్టడం జరిగిందా? అనేది కూడా ఒక ఆలోచించే విషయంగా అందరి మధ్య వుంది. దానిని కూడా వారు క్లారిఫై చెయ్యాలి.

మూడవది—నాన్ ప్లాన్ ఎమౌంట్ వుంది. దానిలోనుంచి యిప్పటివరకు యీ డ్రౌట్ క్రింద ఖర్చుపెట్టడం జరిగిందా; లేదా? ఖర్చు పెట్టడానికి ఆలోచన చేస్తారా? మంత్రిగారు చెప్పినట్లు అనంతపురం జిల్లాలో దుర్భిక్ష పరిస్థితి తీవ్రంగా వుంది; అన్ని జిల్లాలకంటే ఎక్కువగావుంది. వాస్తవమే. ఆ విషయంలో మనమందరం ఆందోళనపడుతున్నాం. అయితే, అనంతపురంలో హిందూపూర్ నియోజకవర్గానికి, నిజంగా మీరు ఎక్కువ మొత్తాన్ని సప్లయ్ చేస్తున్నారా, లేదా? అక్కడికి ఎక్కువ మొత్తం సప్లయ్ అవుతున్నదా, లేదా? ఇదేదో కోపంతో అనడం లేదు. అక్కడి పరిస్థితికి బాధ వుంది. అయితే మొత్తం జిల్లాకు సమానంగా పంచుతున్నారా, లేక హిందూపూరానికి ప్రత్యేకంగా యివ్వబడిందా? అనేది మంత్రిగారు చెప్పాలి.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :— అనంతపురం జిల్లాలో ఎక్కడయితే కరువు తీవ్రత వుందో అక్కడ ఎక్కువ కార్యక్రమాలు తీసుకోవడం జరుగుతున్నది. సిటీకి సంబంధించి—గత సంవత్సరం 8 కోట్ల 10 లక్షల రు.లు యివ్వడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం మరల 81 లక్షల రు.లు విడుదల చేస్తున్నాం.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :— మూడు కోట్లు దేని కొరకు యిచ్చారు?

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :— డ్రింకింగ్ వాటర్ కొరకు, కరువు డబ్బు కరువు పనులకుతప్ప వేరే వాటికి వుపయోగించడం లేదు.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర — వాటర్ సోర్స్ ఏమిటి? కృష్ణ నుంచా? మూడు కోట్లు సోర్స్ త్రవ్వడానికి యిచ్చి, అది తాత్కాలిక చర్య. శాశ్వత నివారణ కొరకు తీసుకోవాలనుకుంటున్న చర్యలేమిటో మంత్రిగారు చెప్పాలి.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి — అది మునిసిపల్ ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ మినిస్టరు, ఇరిగేషన్ మినిస్టరు చెప్పాలి. వినప్పటికి. అనుకుంటుంటే విషయాలు చెప్పమంటే చెబుతాను.

8-10 p.m. కృష్ణ వాటర్ మీద ఎక్కువ ప్రెషర్ వుంది. గోదావరి వాటర్ మీద కృష్ణ మీద వున్నంత ప్రెషర్ లేదు. గోదావరి వాటర్ తీసుకురావడానికి లిఫ్ట్ పెట్టాలి కాబట్టి ఎక్కువ ఖర్చు అవుతుంది. గోదావరి నుంచి తీసుకువస్తే నీటిని దారిలో తెలంగాణా ప్రాంతములో ఇర్రిగేషన్‌కు యిచ్చే అవకాశం వుంది. ఇవన్నీ ప్రభుత్వ పరిశీలనలో వున్నాయి

శ్రీ నాయని నరసింహారెడ్డి. - మంత్రిగారు అఖిల పక్ష డెలిగేషన్ గురించి ఆలోచిస్తున్నారు. చాల ఇర్రిగేషన్ ప్రాజక్టులు క్లియరన్స్‌కోసం కేంద్రములో పెండింగ్‌లో వున్నాయన్నారు. సంవత్సరం నుంచి చెబుతున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు డెలిగేషన్‌ని లీడ్ చేస్తే ప్రతిపక్షాలవారం రావడానికి సిద్ధముగా వున్నాం. ఎప్పుడు నిర్ణయిస్తారు?

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి : —ముఖ్యమంత్రిగారు, ఇర్రిగేషన్ మంత్రిగారు నిర్ణయిస్తారు.

శ్రీ ఎన్. అమరనాథరెడ్డి:— కరువు ప్రాంతాలుగా ప్రకటించిన మండలాలలోని పంటల భీమా పథకంలో ఇన్‌కుండ్ అయిన రైతులు సహకార సంఘాలనుండి, జాతీయంచేయబడిన బ్యాంకుల నుండి, గ్రామీణ బ్యాంకుల నుంచి 1985 ఖరీఫ్ కాలంలో తీసుకొన్న 150 కోట రూపాయల అప్పుకు రాయితీ వచ్చే సందర్భంలో ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్య ఏమిటి? క్షామ పీడిత ప్రాంతాలకు మాష్టర్ ప్లాన్ తయారు చేసే దానిలో ప్రతిపక్ష పార్టీల వారితో ఒక సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేసి మాష్టర్ ప్లానును తయారు చేసి కేంద్రానికి పంపించడానికి ఏమి అభ్యంతరం వుంది? కేంద్రంలో ఏ ప్రాజక్టులయితే పెండింగ్‌లో వున్నాయో అవి క్లియరెన్స్ ఎందుకు కాలేదు? ప్రతి ప్రాజక్టుకు గల కారణాలను ఒక నోటు రూపంలో శాసన సభ్యులకు యిస్తే ప్రతిపక్ష పార్టీల తరపున మేము మానాయకుడు చిత్తశుద్ధితో వాటి క్లియరెన్స్‌కి కృషి చేయడానికి సిద్ధముగా వున్నాం. ఒక నోటు శాసన సభ ముందు ఎందుకు పెట్టలేదు? ప్రతిపక్షాలవారిని ఎందుకు కాన్ఫిడెన్స్‌లోకి తీసుకొనలేదు? రెయిన్ గేజ్‌తో వర్షపాతాన్ని చూసే విషయం కాదు. ఏదో ఇంతకు తక్కువ వర్షపాతముంటే కరువు ప్రాంతంగా ప్రకటించడమనేది సమస్య కాదు. డ్రౌట్ ఎఫెక్టెడ్ నోటిఫైడ్ ఏరియాలను కరువు ప్రాంతంగా ప్రకటించాలి.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:— ప్రాజెక్టుల పైన నివేదిక గత సమావేశములో మంత్రి కృష్ణమూర్తిగారు సమర్పించారు. ఏ ప్రాజెక్టుకు క్లియరెన్స్ రాలేదు ఏ స్టేజిలో వుందనే నివేదికను సమర్పించారు దానికి సంబంధించిన తీర్మానాన్ని శాసనసభ ఆమోదించి కేంద్రానికి పంపడం జరిగింది. పంటల భీమా విషయం. భీమా కంపెనీలు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఆధీనంలో లేనందువల్ల యిబ్బంది జరుగుతున్న మాట యదార్థము. భీమా చేసిన చాల మంది రైతులు క్లెయిమ్ చేసినపుడు ఆ మండలంలోని ఒక గ్రామంలో శాంపిల్ సర్వే చేసి అక్కడ క్షామం లేక పోతే మండలమంతా క్షామ లేదు కాబట్టి భీమా మొత్తాన్ని యివ్వడానికి లేదని చెప్పడం జరుగుతున్నది. సంబంధిత కలెక్టరు సంబంధిత భీమా కంపెనీలతో సంప్రదింపులు జరుపుతున్నారు. ఇది కూడా రాష్ట్ర ప్రభుత్వ కంట్రోల్ లో లేనందువల్ల రైతులు యిబ్బందులకు గురవుతున్న మాట నిజము. మాస్టర్ ప్లాన్ విషయం తప్పక పరిశీలిస్తాం.

చైర్మన్:— సమావేశాన్ని రేపు అనగా మంగళవారము, 22-7-1986 ఉదయం గం. 8-30 లకు వాయిదా వేస్తున్నాను. 8-15 p m

(సమావేశం మంగళవారము, 22-7-1986 ఉదయం గం. 8-30 లకు వాయిదా పడినది).

(Appendix.

APPENDIX

REPORT ON THE DECISIONS OF THE BUSINESS ADVISORY COMMITTEE TAKEN AT ITS MEETING HELD ON 18TH JULY, 1986.

The following decisions were taken by the Business Advisory Committee at its meeting held on 18th July, 1986 in regard to the Business to be transacted in the Assembly.

22-7-1986 (Tuesday)	1. Discussion and voting of First Batch of Supplementary Estimates of expenditure for 1986-87.
	2. The Bobbili and Seethanagaram (Acquisition and Transfer of Sugar Undertakings) Bill, 1986.
	3. The Andhra Pradesh Gram Panchayats (Second Amendment) Bill, 1986.
23-7-1986 (Wednesday)	1. The Andhra Pradesh Appropriation (No. 3) Bill, 1986.
	2. The Andhra Pradesh Shops and Establishments Bill, 1986.
	3. The Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments (Amendment) Bill, 1986.
24-7-1986 (Thursday)	1. The Andhra Pradesh Labour Welfare Fund Bill, 1986.
	2. Government Bills.